

„Un roman care marchează nașterea unui scriitor strălucit.”
The Wall Street Journal

POLIROM

Shani Boianjiu
Oamenii eternității
nu se tem niciodată

BIBLIOTECA POLIROM

Table of Contents

Copii străini

De parcă toate fetele ar urla într-un glas

Băieți

Punctul de control

Oameni inexistenți

Un automat pistol cu grenade

Incidentul diplomatic

Opusul memoriei

Metode de reprimare a demonstrațiilor de protest

Pe vremuri puteam să ne prefacem că suntem cu totul altcineva

Oamenii eternității nu se tem niciodată

Un apartament cu 2,5 camere la Tel Aviv

Războiul de după

Operațiunea Lumina Serii

Shani Boianjiu

Oamenii eternității
nu se tem niciodată

Traducere din limba engleză
de Ioana Filat

POLIROM
2014

Shani Boianjiu, *The People of Forever Are Not Afraid*

© 2014 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506

București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;

sector 4, 040031, O.P. 53

ISBN ePub: 978-973-46-4768-2

ISBN PDF: 978-973-46-4769-9

ISBN print: 978-973-46-3786-7

Coperta: Carmen Parii

Foto copertă: © Carmen Parii

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright și este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informației, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura eco - un supererou al lumii moderne!
Versiune digitală realizată în colaborare cu Libris.ro

SHANI BOIANJIU s-a născut la Ierusalim în 1987. La 18 ani și-a făcut stagiul militar obligatoriu în Forțele de Apărare Israeliene, timp de doi ani. Experiențele din această perioadă au stat la baza romanului său de debut, *Oamenii eternității nu se tem niciodată*, început ulterior, în timpul unui curs de *creative writing*, când studia literatura la Harvard. A publicat texte literare în revistele *The New York Times*, *The New Yorker*, *The Guardian*, *The Wall Street Journal*, *Vice* și *Zoetrope: All-Story*. A devenit de asemenea cea mai tânără laureată a premiului 5 under 35 decernat de National Book Foundation. Este prima autoare israeliană nominalizată în Marea Britanie la Women's Prize for Fiction.

Copii străini

Istoria aproape s-a terminat

S-a așternut praful în rulota în care învățăm și părul profeii Mira, vopsit într-un portocaliu artificial, are vârfurile arse. Acum suntem în clasa a douășpea și aproape am terminat istoria Israelului. Istoria lumii am terminat-o în clasa a zecea. Paginile manualului ne învață deja despre 1982, cu câțiva ani înainte să ne naștem noi, cu un an înainte să existe satul ăsta, când pe aici, lângă granița cu Libanul, nu erau decât pini și mormane de gunoi. Vorbele de dimineață ale Mirei, mama lui Avișag, profa noastră, mai că le ating pe alea secrete ale părinților noștri din serile de beție.

Istoria aproape s-a terminat.

— O să fie opt acronime în lucrarea de control de vineri despre Operațiunea Pace pentru Galileea, numai chestii pe care le-am studiat la clasă, nimic altceva, PLO, SAM, IAF, copii cu RPG¹, spune Mira.

Cred că știi ce înseamnă fiecare, poate mai puțin copiii cu RPG. Nu prea mă pricep la definiții care au în ele cuvinte adevărate. Mă cam tem de ele.

Dar mi se fâlfâie de lucrarea asta. Jur, nu-mi pasă nici cât negru sub unghie.

Sendvișul încă mă așteaptă în ghiozdan. Are felii de roșie, maioneză, muștar și sare, atât. Cel mai mișto e că mama mi-l pune într-o pungă de plastic, după care îl învelește în șervețele albastre, îți ia vreo două minute să-l despachetezi. Așa, și în zilele

când nu mi-e deloc foame e ceva pe care să-l aștept, și asta e o chestie, măcar nu-mi vine să urlu chiar tot timpul.

De opt ani am descoperit combinația muștar-maioneză-roșie.

Îmi trosnesc degetele sub bărbie. Îmi dau ochii peste cap. Scrâșnesc din dinți. De când eram mică fac așa la ore. N-o să mai fiu în stare prea mult. Mă dor dinții.

Mai sunt patruj' de minute până sună, dar nu mai pot să stau aici, nu pot și nu vreau și...

Cum construiesc avioane

— PLO, SAM, IAF, copii cu RPG, spune profa Mira. Cine vrea să ne citească niște definiții înainte de lucrare?

SAM e un tip de submarin sirian. IAF sunt Forțele Aeriene Israeliene. Știu ce sunt copiii ăia, și copiii cu RPG sunt copii care au încercat să tragă cu rachete în soldații noștri și care-au sfârșit arzându-se între ei, pentru că erau neinformați și copii. Dar s-ar putea să fie o definiție repetitivă. Data trecută curva mi-a scăzut cinci puncte, a zis că am scris de șapte ori cuvântul „foarte“ într-o definiție și că nici măcar nu era corect folosit în frază.

Se uită la mine sau la Avișag, care stă lângă mine, sau la Lea și oftează. Cred că îi trebuie o operație de foarte corectare a dioptriilor. Lea se uită în spate, de parcă sigur pe ea o privea Mira.

— Nu poți să te prefaci măcar că iei notițe, Yael? mă întreabă Mira așezându-se la catedră.

Îmi dezlipesc privirea de la Lea, iau pixul și scriu:

când o să încetăm să ne gândim la lucruri fără importanță și o să ne gândim la lucruri cu adevărat importante? fute-mă la sânge

Trebuie să mă duc la toaletă. Lângă rulota în care se țin orele este rulota cu toaleta. Dacă mă sui pe vecu și-mi lipesc nasul de ferestruică, pot să văd casele de la marginea satului și să trag pe nări până mă ia amețeala mirosul de dezinfectant cu care se

curăță geamul ăsta uitat de Dumnezeu. Văd case, grădini, mame cu bebeluși pe băncuțe, împrăștiate ca niște piese de Lego abandonate de un copil uriaș pe marginea șoselei ce duce la munții maronii ce dormitează în depărtare. La poarta școlii văd un tânăr. Poartă o cămașă maro, are pielea măslinie și aproape că nu s-ar distinge de muntele din spate dacă n-ar avea ochii verzi, două frunze în mijlocul neantului.

E Dan. Dan al meu, fratele lui Avișag.

Sunt aproape sigură.

Când mă întorc la oră de la toaletă văd că mi-a scris cineva în caietul vechi și gros, chiar sub întrebare. Eu și Avișag scriem una în caietul celeilalte încă din clasa a doua. O vreme am avut un caiet cu poveștile pe care le scriam cu Lea pe când jucam „Cadavrul delicios”², dar din clasa a șaptea Lea nu s-a mai jucat cu noi, cu nimeni. În schimb, s-a apucat să strângă fete ca animale de companie. Avișag a zis c-ar trebui să scriem mai departe în caiet, deși „Cadavrul delicios” nu se joacă în doi. A zis că putem să păstrăm caietele mai mult decât bilețelele și așa, când o să facem optâșpe ani, o să putem să ne amintim toți oamenii care ne-au iubit pe vremuri, când eram mici. Și așa ar avea și unde să deseneze, ca să-i văd toate desenele. Și când aveam paișpe ani a mai zis că așa putem să punem câte un „fut” în fiecare frază dacă avem chef, fără să fim prinse, și chiar avem chef și așa și trebuie. Asta e regula.

fute-mă și mai la sânge

În ultima vreme parcă Avișag nici nu mai există. Tot ce zic eu ea repetă ceva mai tare. Apoi amuțește. Își face de lucru cu lanțul de aur de pe pieptul ei tuciuriu. Își reglează sutienul. Se uită cum îi crește părul și se face tot mai tăcută. Cred că și eu cresc la fel.

Numai că, pentru prima dată în istoria lumii, cât am lipsit în caiet a scris altcineva în afară de Avișag.

Sunt aproape sigură. Mai e un rând strâmb, fără nici un „fut”.

tot timpul am parte numai de singurătate. chiar și acum tot singurătate

Închid caietul.

Îmi vine s-o întreb pe Avișag dacă frate-su Dan a intrat în clasă cât am lipsit, dar n-o întreb. Mira, mama lui Avișag și a lui Dan, e specială pentru că e profă. E profă pentru că a trebuit să vină să predea la sat în loc să predea la Ierusalim, fiindcă tatăl lui Avișag i-a părăsit și n-au mai avut destui bani ca să stea la Ierusalim. Mama lucrează la compania din sat care produce componente de mașini folosite la construirea unor mașini cu care se construiesc avioane. Mama Leei lucrează la compania din sat care produce componente de mașini folosite la construirea unor mașini cu care se construiesc avioane. O mamă e din România și din când în când face și menaj, ca să câștige niște bani în plus.

Tot timpul am parte de singurătate.

Am o idee.

O să dau o petrecere, să mor eu, nu-mi pasă, nu știu încă unde o să fie petrecerea și n-am cum să știu, și n-o să aflu nimic în plus în următoarele douăj' de minute pentru că sunt la oră, dar mă jur pe Țl de Sus, Dan o să vină la petrecere, o să vină dacă-l sun să-l invit, așa e politicoș, și ideea asta genială mi-a trecut acum prin cap din senin, o *petrecere*, dacă-mi mai zice cineva că uneori e bine să fii singur, o să urlu și-o să fac ca naiba.

— Pace, zic și mă ridic din bancă.

Îmi iau ghiozdanul. Când se ridică Avișag, zgârie cu scaunul linoleumul de pe jos și Mira își încrețește buzele de parcă tocmai a mâncat o lămâie întreagă din pomul familiei Levy.

— Mai sunt douăzeci de minute, spune ea.

S-o creadă ea că rămânem, plecăm.

— Dă-o-n pizda mă-sii, pace! spune Avișag.

Se mai ridică patru băieți. În clasa a patra unul dintre ei a mâncat o lămâie întreagă din copacul familiei Levy când a primit o provocare, dar nu s-a mai întâmplat nimic după aia.

N-ai cum să vorbești cu nimeni

Merg cu Avișag pe ulița dinspre școală și când deschid gura simt pe limbă praful ridicat de pașii colegilor care au trecut înaintea noastră și de pașii noștri de ieri, de-abia pot să vorbesc, mă astupă.

— Deci mor. Trebuie să dăm o petrecere diseară. Hai să sunăm niște lume, zic.

— Noam și Emuna mi-au zis că Yochai le-a spus că frate-su a auzit de la sora Leei, Sarit, unde avem semnal, spune Avișag.

Își mijește ochii negri.

Nici un mobil nu mai merge dacă suni din sat. La început nu era semnal la școală. Apoi miercurea trecută n-am avut semnal nici după ce am sărit poarta de lemn când am chiulit de la mate. Avișag a avut două liniuțe vreo zece secunde, dar n-a apucat să sune pe nimeni, iar dup-aia a mai rămas doar o liniuță și atât.

Ajunseserăm deja la magazin, dar nici acolo n-aveam semnal, așa c-am luat un pachet de Marlboro și niște ursuleți din jeleu și ne-am dus la bancomat, dar nici acolo nu era semnal, așa că am mers în părculeț, dar nici acolo nu era semnal și cineva a vomitat pe singurul leagăn în care puteau să se dea două persoane, așa că n-am rămas și dup-aia nu mai aveam unde să mergem.

— De fapt, nu mi-a zis Noam sau Yochai, spune Avișag. Dan mi-a zis. A început iar să stea de vorbă cu mine. Sau cel puțin atâta mi-a zis, că lângă releu e semnal.

Nu mă uit la Avișag după ce-mi spune asta. Îmi vine s-o-ntreb dacă Dan a intrat în clasă și a scris în caiet, dar știu că n-are rost.

Releul. Desigur. Uneori mă gândesc că fără oameni ca Dan ar crăpa tot satul, așa de bătuți în cap suntem toți.

Ce-i iubirea

De când sunt am hotărât să iubesc un singur băiat, pe Dan, fratele lui Avișag. Am avut același prieten de la doișpe ani, pe Moșe, dar n-a fost pe corecte, pentru că pe el n-am hotărât să-l

iubesc, era un prieten de familie și arunca în mine cu mere, așa că n-am avut de ales de fapt, pentru că n-a fost pe corecte. Ne-am despărțit acum două săptămâni. Și ne-am mai despărțit o dată acum nouă săptămâni. E în armată de vreo șase luni, oricum. Dan, fratele lui Avișag, a terminat deja cu chestiile astea.

Dan, fratele lui Avișag, pune pe toată lumea la încercare. De asta am hotărât să-l iubesc. Îl futea la cap încercarea asta.

Chiar la capătul străzii Ierusalim oamenii din sat au parte de o priveliște. Se vede întreaga lume și mai ceva de-atât, pe bune. Dacă stai pe culmea delușorului vezi patru munți cu păduri mediteraneene verzi de sus până jos. Vezi covoare de anemone roșii, perne de anemone violet și cununi de margarete galbene, ivite din senin. Și peșteri mici, apărute de sălcii, și, ce mai, parcă te doare sufletul când le vezi, ca și cum te-ai uita la niște copii străini de pe trotuarul celălalt.

Și sunt niște bănci acolo, firește, chiar la capătul străzii Ierusalim, și așa poți să stai pe ele și să admiri peisajul, numai că de fapt nu poți. Pentru că dacă te-ai așeza, ai fi cu spatele la peisaj și cu fața la casa cu numărul 24 de pe strada Ierusalim, așa că n-ai vedea decât chiloții puși la uscat și o lesă de câine orfană pe iarba îngălbenită, și tomberonul de reciclat de pe verandă.

Iar Dan aducea oameni aici și-i întreba *ce nu se potrivește deloc în peisaj, ce nu se potrivește deloc-deloc* și nimeni nu știa și atunci se enerva rău, începea să țipe, zicea că fără oameni ca el ar crăpa în pizda mă-sii tot satul, așa de bătuți în cap suntem toți. Poate să fie încrezut. Iar apoi omul pe care îl adusesese acolo din sat, vreun coleg, prieten de-al maică-sii, soră-sa, surioara mai mică, stătea acolo o vreme, cu ochii la iarba veștedă de la numărul 24 și spunea: „Ziceai că vrei să ne distrăm. Nu înțeleg“. Dar eu înțelegem.

Odată, când eram în clasa a șaptea și plecam de la Avișag de-acasă, a sărit să mă sperie de după un măslin. Deasupra lui erau sicomori de import și păsări, păsările nu se vedeau, însă zburăteau atât de iute în cercuri, că în jurul lui dansau bobițe de lumină, ca la discotecă. A venit cu un pas mai aproape. Și mai

aproape. Era atât de aproape, că-i vedeam două gene căzute pe obrazul stâng. Mi-am lăsat jenată ochii în jos și am văzut că era desculț și că avea picioare lunguițe. Mi-am trosnit degetele sub bărbie de emoție. Era tare înalt, ca Avișag. Sau poate eram eu bondoacă.

— Vrei să ne distrăm? m-a întrebat.

Când m-am așezat pe bancă, o clipă m-am simțit obosită. M-am tot întors cu spatele, ca să nu vadă Dan ce emoții aveam, ca să mă concentrez pe altceva, ceva frumos; și atunci m-am prins.

— Deci are și omu' două bănci, și vin ăia să-i zică să fixeze băncile-n ciment, și el, ce să vezi..., am spus.

Voiam doar să zic și eu ceva, să nu tac, însă Dan mă privea cu ochii lui verzi strălucitori, tot ridicând din sprâncenele stufoase.

După aia am stat o vreme pe jos, cu ochii la covoarele roșii și la peșterile din față, și i-am zis toate secretele mele. În seara aia cred că l-am iubit un pic, dar nu știu dacă era dragoste pe bune, pentru că l-am iubit doar pentru că lui îi plăcea de mine sau de ceva din ce spuseseam. Se vedea asta după cum se legăna înainte și înapoi și pentru că, după ce i-am arătat caietul, mi-a promis că o să scrie odată în el ceva în pizda mă-sii de deștept.

Din seara aia n-am mai vorbit cu el. După două luni i-a zis lui Avișag un secret de-al meu. După doi ani a plecat în armată și când s-a întors, în loc să se angajeze în compania din sat care fabrică părți componente de mașini cu care se construiesc alte mașini care pot să construiască avioane sau să urmeze o profesională ca să fie plătit mai bine după aia, când o să se angajeze în compania din sat care fabrică părți componente de mașini folosite la construirea unor mașini cu care se construiesc avioane, el pur și simplu a rămas acasă și a început să deseneze bocanci de armată. Știu asta pentru că soră-mea s-a dus la el acasă săptămâna trecută, ca să se joace cu sora lui cea mai mică, și când s-a întors a povestit că erau picturi peste picturi cu bocanci, tot peretele bucătăriei era negru și-apăsător de-atâtea picturi.

— Dan mi-a zis că i-e dor de tine, mi-a spus soră-mea. Zice că

nu mai vrei să ieși cu el să vă distrați, a adăugat tocăind aerul, după care a dat mai tare sonorul desenului animat la care se uita, *Gâlceavă, omul de zăpadă*, ca să nu apuc să urlu la ea.

Nici o casă nu e goală

Dacă ai scris ceva în caietul cuiva, o să și mergi la un chef dacă persoana aia te-a invitat.

Când ajungem la releu, sunt aproape sigură că Dan mi-a scris în caiet. A scris chiar între definițiile mele pentru copiii cu RPG și IAF. Cred că încă îmi place de el. Cred că și lui îi place de mine.

Știu că nu sună prea probabil, dar pot să pariez că a dat buzna în clasă ca Superman, mi-a scris în caiet când eram la baie și după aia a ieșit pe poarta școlii. O s-o întreb pe Avișag dacă a venit când eram plecată, mă întreb de ce nu-mi spune singură, dar știu că o avea ea motivele ei, când ai frați, ai motivele tale, și, oricum, sunt aproape sigură și mai bine ești aproape sigură decât să riști să afli ceva ce nu vrei să știi.

Nu-mi vine să cred că nu ne-a mai trecut prin cap să căutăm semnal lângă releu. Stăm lângă turnul releului suficient de aproape cât să ne adăpostim de soare pe dealul ăsta pietros, și tot urlăm, pentru că, deși ne dă un strop de semnal, tot nu suntem auziți ca lumea la telefon.

În satul ăsta cu greu găsești niște lucruri bune. Intimitate, transport public, lapte cu grăsime 5%. Dar cel mai greu găsești o casă goală. Din când în când părinții cuiva merg într-un sejur sponsorizat de companie în orașul vecin, se bucură de masaje și înoată în piscina hostelului. Dar alor mei nu li s-a întâmplat niciodată una ca asta, nici celor mai mulți dintre cunoscuți. Cel mai adesea părinții ies la cafea la alții acasă, după ce vă înțelegeți că se întorc după unșpe, iar cu frații și surorile băgăcioase aranjezi să doarmă pe la prietenii lor. Așa faci rost de o casă goală, după care poți să bei bere, să fumezi și să te pupi cu alții

fără să te simți penibil.

Dar azi parcă nu-i nici o casă goală în care să dăm un chef cu clasa, nici una. Deja am sunat doișpe oameni și avem cercuri de umezeală la subsuori, dar nu putem să mergem acasă, pentru că la mine e soră-mea și la Avișag e soră-sa mai mică și nu putem să le lăsăm să ne-audă cum punem totul la cale, așa cum peste doi ani și ele o să se ferească să le auzim punând la cale petreceri. Și oricum nu mă mai duc pe la Avișag de când s-a întors Dan. Nu mă lasă ea.

Dac-am merge la mine ne-ar auzi soră-mea, care e dezastru. Dacă vorbești pe fix se-aude tot. Când maică-mea vorbește pe fix, nu contează cât de târziu, aud tot ce spune, până și când șușotește, o aud și dacă plânge.

— EȘTI SIGURĂ? urlăm în mobile.

Da, Tali Feldman e sigură. Maică-sa n-o lasă să dea petrecere singură acasă, se teme să nu-i spargă prietenii fiică-sii alte cești din serviciul românesc de ceai, mama lui Noam nu-și lasă fata să dea petrecere singură acasă pentru că se teme să n-o tragă pe sfoară, iar mama Ninei nu-și lasă fata să dea petrecere singură acasă pentru că i-e frică să nu-i rupă amicii himenul fetei, e nițel habotnică.

Mai aflăm și că Lea dă petrecere; e singură acasă pentru că ai ei au primit niște ședințe de masaj la hostelul din orașul vecin, numai că maică-sa n-o lasă să mă invite pentru că data trecută am spart un ghiveci cu un arbust și Lea m-a pârlit. Motivul adevărat e că eu și Avișag suntem singurele care nu tremurăm de frica Leei, pentru că ne-am jucat cu ea înainte să devină super populară, pe vremea când încă se juca cu lumea, și n-o juca pe degete.

În ziua aia pe bancă i-am zis lui Dan toate secretele mele. Unul dintre ele era că eu și Avișag încă ne mai jucăm cu păpușile. Țineam asta secret și față de Lea, de când eram în clasa a cincea. De fapt era mai mișto să ne jucăm cu păpușile în clasa a șaptea, pentru că acum ne vin idei care nu ne veneau când eram mai mici. Păpușile pot să vomite înghețată galbenă pe o altă păpușă,

după care pot să-i dea foc. Pot să inventeze un leac pentru cancer sau să se-apeuce de fumat, sau să intre la Drept. Ne distram foarte bine așa.

Când Avișag a aflat că i-am zis lui frate-su de jocurile noastre, a intrat în clasă la opt dimineța fix, mi-a deschis ghiozdanul și mi-a aruncat sendvișul pe jos, în văzul tuturor, apoi l-a călcat în picioare urlând. Roșiile s-au scurs de zeamă roș-gălbuie pe podea când a jucat pe ele.

— Ce scârbos! a țipat. E frate-meu, curvă bolnavă ce ești. Ai deja prieten! Cine te crezi? Nici nu te mai cunosc.

O vreme ne-am prefăcut că într-adevăr nu ne cunoaștem, pentru că așa era, îi dădeam dreptate, însă nici nu mai știam dacă cunosc pe cineva. Emuna i-a luat locul lui Avișag lângă mine în clasă. Avișag s-a dus să stea cu Noam.

Apoi Dan a plecat în armată. Era normal, pentru că împlinise optâșpe ani, și era normal ca eu și Avișag să uităm ce spusese despre el. Dar știu că ea are impresia că nu mă cunoaște deloc. Niciodată n-o să uit.

— Copiii cu RPG sunt ca grenadele alea mici care n-au nevoie de lansator? mă întreabă ea înainte să plecăm de la releu.

— Nu, zic. Alea sunt grenadele rusești, care tot RPG se cheamă, dar nu le mai folosea nimeni pe vremea Operațiunii Pace pentru Galileea. Te gândești la ceva expirat. O să-ți dau să copiezi toate definițiile mai încolo.

În camera mea

Plecăm de pe dealul cu releul pe la patru după-masa și mergem acasă fără să fi găsit unde să dăm petrecerea. Maică-mea se întoarce de la muncă pe la cinci. Până vine ea mă uit pe programul cu desene animate. *Chiquititas*, *Pantofii fermecați* și *Grădina necunoscută*. Desene pe care până și Avișag le-ar considera prea pentru copii. Când aud afară mașina maică-mii

dau fuga în camera mea și-mi pironesc privirea în tavan. Nu bate la ușă să vadă ce mai fac și mă bucur, pentru că nu-mi doresc decât un pic de liniște.

O aud şușotind la telefon. Mă uit la perete vreo oră, poate două; încerc să-mi închipui cum ar fi dacă m-ar sili cineva să mă holbez la peretele ăsta tot restul vieții. Ce detalii aș observa? mă întreb, și vocea din mintea mea seamănă dintr-odată cu a Mirei, profa de istorie, Mira, mama lui Avișag, apoi aud vocea mamei, care a venit în camera mea. Are dinți pătați de nicotină și stă cocoșată.

— Nu mai pot, zice ea. Am nevoie de o mână de ajutor.

Nu răspund. Eu am nevoie de o mână de ajutor. Dacă-ar vrea, ar afla că îmi trebuie o casă goală ca să dau o petrecere și să-l invit pe Dan diseară. Dar ea nu vrea să știe decât ce-i convine.

Lunea trecută m-a întrebat dacă sigur nu vreau niște carne de curcan în sendviș.

— De-o groază de timp țiip la tine să răspunzi la telefon! zice ea și-mi întinde telefonul. Nu mai suport să stau în casa asta și să fiu tratată ca o servitoare.

— Ești? mă întreabă Avișag la telefon.

— Mama Ninei a fost de acord până la urmă cu petrecerea? o întreb.

— Ascultă, zice. Dan a căzut și s-a lovit la cap.

Au zis că a jucat ruleta rusească

Toată noaptea am vorbit cu Avișag la telefon, apoi, când n-a mai răspuns, cu Nina și la sfârșit cu Emuna. Toate celelalte fete erau la petrecerea Leei. A obligat lumea să rămână chiar și după ce s-a auzit că Dan pățise ceva. Nu mi-a păsat. Și nu mi-a păsat nici că mama mă auzea ori că soră-mea mă auzea sau că taică-meu mă auzea. Mai întâi povestea a fost că Dan s-a lovit la cap, așa că Avișag își făcea griji, apoi povestea a fost că s-a rănit grav

la cap și ajunsese la spital, dar mama ei îi interzisese lui Avișag să meargă acolo, apoi povestea a fost că cineva l-a împușcat în cap din greșeală și până la urmă povestea a fost că s-a dus pe dealul cu releul împreună cu câțiva colegi și au sunat o fată, care-o fi fost, însă dup-aia au jucat ruleta rusească pentru că nimeni n-a răspuns, adică numai ei aveau semnal în tot satul și mai toată lumea era la petrecerea Leei, așa că asta a fost toată povestea. La șase dimineața povestea a fost că Dan murise.

Dar eu nu cred zvonurile astea. După mine, s-a dus singur pe deal și singur și-a zburat creierii.

Mame dispărute

La șapte dimineața mă duc la Avișag acasă. Locuiește pe strada Ierusalim la numărul 3, iar eu la numărul 12, de-asta ne-am împrietenit. Trec prin fața caselor aproape identice. Trec pe lângă casa Leei, pe lângă livada de măslini, apoi pe lângă casa Millerilor, englezii. Toate casele arată fix la fel, numai casa lui Avișag are acoperiș roșu, în loc de verde, ca restul. Apoi, după ce intri, vezi șapte rafturi cu cărți, pentru că maică-sa, Mira, e intelectuală, pentru că e profă sau pentru că e din Ierusalim, orașul, nu strada.

Avișag are ochii închiși, așa c-o țin de nas ca s-o trezesc. Așa o trezeam întotdeauna când eram mici, dar acum, când o fac, îmi dau seama că nu mai pot s-o trezesc ca atunci. Nu acum. Niciodată. Nu țipă la mine când se trezește, nu zice nimic.

Îi iau perna de sub pletele negre, umede. O așez pe podea, îmi pun capul pe ea și închid ochii.

Dar după vreo oră mă trezesc. Cobor la bucătărie așteptându-mă să găsesc laptele cu cacao și cerealele pe masă, dar pe masă nu-i nimic, nici măcar laptele cu cacao și sendvișul cu ciocolată pe care le pregătește Mira pentru fata ei mai mică în fiecare dimineață nu sunt.

Mă așteptam să le găsesc. Jur că, din tot ce se întâmplase, asta mă șochează cel mai tare.

La mine acasă mama îmi pregătește o roșie și ceai și soră-mii o roșie, pâine și ceai. Când ne trezim ea e întotdeauna plecată, pentru că începe programul la șapte. Pe vremuri începea la opt, așa că putea să ne ducă la școală cu mașina, însă în clasa a zecea a început să circule un autobuz ca să nu mai fie atâta trafic dimineața și mamele să poată veni la muncă mai devreme cu o oră. Acum nu găsim decât un bilet, mereu același. „Spălați vasele după ce mâncați.“ Ne lasă mâncarea în frigider, două farfurii acoperite de alte două farfurii, orez cu miel, de duminică până marți, și orez cu bame, restul săptămânii. Par proaspăt gătite, deși le încălzim la microunde.

Mă întorc în camera lui Avișag.

— Avișag, o strig scuturând-o zdravăn, unde-i maică-ta?

Avișag nu deschide ochii. Pe jumătate adormită, se întinde și-și potrivește soutienul. Își trece degetele lungi pe lăntișorul de aur de la gât și pare atât de întunecată între cearșafurile albe, de parcă e prea aieva; și apoi dintr-odată deschide ochii.

— Cred că a hotărât să se întoarcă acasă, îmi spune. Asta zicea c-ar vrea să facă, dinainte să auzim că Dan... dinainte să aflăm totul.

— Să se întoarcă acasă? Dar e mama ta.

— A zis că se mută la mama ei, în Ierusalim. A zis că n-are de gând să crească singură copiii, dacă tot o să se împuște mai încolo, și-a mai zis că nu mă ofer niciodată să spăl vasele, că acum sunt femeie în toată firea și ea...

— Nu se poate să fi plecat, zic. Trezește-te.

Dar Avișag închide ochii și se întoarce cu spatele la mine, băgându-și capul sub cearșaful alb ca într-o peșteră.

Merg la școală singură. Nu știu unde în altă parte să mă duc și nu mai suport să mă uit cum doarme Avișag. În clasă sunt doar trei băieți, care stau pe banca lor cu ochii într-o revistă cu mașini japoneze. Un scaun zace trântit pe-o parte și cineva a răsturnat coșul de gunoi, așa că pe podea sunt coji de portocale și foi rupte din caiete.

— A dispărut și mama Leei, zice un băiat. I-a zis Leei c-o să locuiască în orașul ăla cu mesaje eterne, mai spune el și-și mușcă un deget. Dar nu cred că poate să facă una ca asta. Și profa Mira o să se întoarcă repede.

— E plin satul de curve nebune, adaugă alt băiat, apoi se întorc toți cu spatele la mine și stau cu nasul în revistă.

Ies în curte și încerc să-mi trag sufletul, așa că mă uit în jos, însă deasupra mea sunt corbi și sicomori sau poate chiar copaci de prin părțile noastre, păsările se rotesc sub soare, așa încât pe asfalt, la picioarele mele, apar și dispar punctulețe ici-colo, iar eu casc gura și borăsc până când mă simt în stare să ridic din nou capul și să-l țin în sus.

Pe stradă nu se vede nici măcar un om. Când au construit satul, cu mai puțin de treizeci de ani în urmă, ideea lor genială era să iudaizeze Galileea, mai ales granița cu Libanul. În zona aia nu-s decât dealuri maronii, golașe, unul după altul, au spus cei din guvern, dacă e să fim o țară adevărată, nu se poate să trăim toți doar într-o parte a ei și gata. Așa că s-au apucat să dea pământ mai pe degeaba perechilor căsătorite, care au promis să muncească la fabrica pe care au construit-o în sat, și uite-așa perechile s-au ales cu bani și casă și au făcut copii.

Numai că nu s-au gândit că din bani și case ies copii și copiii ăia au nevoie de autobuze, printre altele. Acum nu poți să ieși de aici decât făcând autostopul.

Mă opresc lângă vechiul telefon public cu fise de la marginea orașului și întind degetul mare în sus. Inițial mă gândesc să sun pe cineva, dar n-am nici o fisă.

Când se oprește un Subaru roșu mă aplec și simt în nări after-shave-ul șoferului bărbos. Ascultă Macarena, pe bune.

— Încotro mergi? mă întreabă.

Pe jos, un melc vine încet spre mine, lăsând în urmă o dâră de bale. Curând o să plouă prima dată pe anul ăsta. Curând, eu și Avișag o să terminăm liceul. O să plecăm în armată. Tot tacâmul. Până și prințesa Lea o să fie silită să facă asta. Toată lumea.

Și îmi dau seama că nu cunosc pe nimeni din afara celor o mie de case din sat și că stau singură pe asfaltul calduț.

Îi zic șoferului că la fel de bine pot să rămân unde sunt.

Nu mai urc dealul

Și asta pentru că nu mai vreau să merg sus doar ca să am semnal lângă releu, doar ca să vorbesc cu cineva. O iau în jos pe poteca de cărămizi, pe lângă rastelul de biciclete și mormanul de gunoi, la automatul cu filme și cumpăr cu douăzeci de shekeli *Fete rele*, pentru că e singurul film din automat pe care nu l-am văzut decât o dată.

Acum am mărunțiș și mă întorc la marginea satului. Receptorul telefonului public e atât de prăfuit, că lucește, iar când îl ridic sunt aproape surprinsă să aud tonul. Posibil să fie singurul telefon cu fise rămas în tot Israelul. Acum câțiva ani guvernul le-a smuls din pământ unul câte unul și-au fost încărcate în ditamai camioanele.

Vreau să aud vocea mamei ca să fiu sigură că n-a plecat și ea.

Dar nu pe ea o sun.

Avișag răspunde abia a treia oară când sun. N-o sun pe mama mai întâi nu pentru că aleg s-o sun pe Avișag, ci pentru că mai bine ești aproape sigură decât să afli ceva ce nu vrei să știi.

— Maică-ta o să se-ntoarcă, știi, îi zic.

Când spun asta știu că s-ar putea să nu se-ntoarcă. Când o spun deja știu că Avișag a scris în caiet ieri-dimineată, nu Dan.

— Tot timpul am parte numai de singurătate, Yael, răspunde Avișag cu voce plângărească. Chiar și acum.

Să nu ne sunați

Aștept până mă satur să vină Avișag după mine. Mă așez pe nisipul de lângă telefon și aștept. Simt gust de sudoare, sare și machiaj ce mi se preling de pe nas pe buze. A zis că vine.

Și chiar vine. Vine, dar nu ca să mă ia. Nu mergem acasă. Nu zicem nimic. Vine până la mine și dup-aia o ia în altă parte. Știe c-o s-o urmez oriunde s-ar duce azi.

Urcăm dealul, tot mai sus. Sper să nu ajungem în vârf, dar știu c-o să ajungem.

Pe jos nu se vede sânge, lângă releu. Nici măcar vreo haină, ceva. Nici măcar un bocanc.

Lui Avișag îi ia un timp să se convingă că nu e nimic acolo. Vrea să vadă măcar un lucru. Își tot sucește gâtul când într-o parte, când în alta, agitată. Stă și se uită lung în umbra releului, ca pe vremea când eram mici și încerca să descopere ultima combinație de litere dintr-un careu „Găsește cuvintele“.

Apoi parcă releul ar fi cuvântul ăla ultim. Parcă abia atunci îl observă acolo, după ce s-a uitat la el în gol minute în șir. Își pune amândouă mâinile pe el, îl împinge și îl izbește cu picioarele.

Vin și eu lângă ea și sap cu pantofii în pământul în care sunt înfipti stâlpii de metal, mă împing cu toată greutatea în releu.

Încercăm să răsturnăm releul până se lasă întunericul. Încercăm și ne chinuim.

Nu vorbim. Nu vrem să vorbim. Destul am vorbit.

N-avem nevoie de nici un releu aici.

Copiii cu RPG

Copiii cu RPG aveau de obicei în jur de nouă-zece ani, așa că erau mici, erau copii. Iar lansatorul de grenade e o armă foarte, foarte grea, așa că un copil nu poate s-o țină, trebuie să fie doi, și

copiii luau armele și le țineau doi câte doi, împreună, unul din față și unul din spate. Când tragi cu lansatorul, din față țâșnește un proiectil atât de puternic, că trece și printr-un tanc israelian, însă din spate iese foc, nu mult și fără vreun rost, doar că așa funcționează arma, scoate foc prin spate. Deci un copil cu RPG ținea lansatorul pe umăr și în spatele lui mai stătea un copil cu RPG, ridicat pe vârfuri, care-l ținea din spate. Și-așa, când era lansat proiectilul, capul copilului din spate lua foc, apoi umerii și curând și sandalele, dacă purta așa ceva. Nimeni nu le zicea copiilor cu RPG treaba asta.

Nu vorbea nimeni cu ei, nu le zicea nimeni nimic, nici copiilor care țineau arma din față, nici copiilor care-o țineau din spate, dar un lucru foarte, foarte interesant era că adesea copilul din față se repezea la prietenul său care ardea și-l lua în brațe, așa că numărul victimelor creștea foarte mult, căci acel copil nu ardea singur.

1. Organizația pentru Eliberarea Palestinei, rachete antiaeriene, Forțele Aeriene Israeliene, RPG (lansatoare de grenade) (n. tr.).
2. *Cadavre exquis*, joc inventat de suprarealiști, constând în compunerea unui text de către mai mulți participanți, fiecare adăugând ceva și îndoind hârtia, astfel încât următorul nu știe ce a scris cel dinainte (n. tr.).

De parcă toate fetele ar urla într-un glas

Noi, fetele din cazarmă, suntem aliniate într-un careu perfect cu o latură lipsă. Comandanta stă în fața noastră, cu chipul scăldat de soarele amiezii. Își mijește ochii. Urlă.

— Mâna sus dacă purtați lentile de contact!

Două fete ridică mâna. Comandanta își îndoaie brațul ca să se uite la ceas. Cele două fete o imită.

— În două minute și treizeci de secunde să vă văd aici, întoarse de la corturi. Fără lentile de contact, s-a-nțeles? zbiară comandanta.

— Da, să trăiți, urlă fetele și ceasurile le ticăie.

O iau la goană. Din nisipul de sub bocancii lor repezi se ridică o dără de pulbere.

— Mâna sus dacă aveți astm! strigă comandanta cazărmii.

Nici o fată nu ridică mâna.

— Aveți astm? strigă comandanta cazărmii.

— Nu, să trăiți! răspund fetele în cor.

Eu nu strig. Nu m-am prins că trebuie, odată ce nu am ridicat mâna.

— Ai astm, Avișag? strigă comandanta cu ochii la mine.

— Nu, să trăiți, strig și eu.

— Atunci, răspunde data viitoare, spune comandanta. Vorbește tare să te-aud, ca restul.

În tabăra noastră IDF¹, singura cazarmă de infanterie pentru femei, nu ne dăm seama ce ne așteaptă doar din întrebările la care ridicăm mâna. Eu sunt cea mai neștiutoare dintre toate, pentru că am plecat în armată prima din clasa noastră, așa că n-

am avut prieteni care să mă pună la curent și frate-meu Dan nu mi-a povestit niciodată nimic despre armată când trăia. Mă enerva groaznic când lumea mă întreba dac-o să mai merg în armată după ce a murit, așa că m-am oferit voluntară în forțele de luptă doar ca lumea să nu-și mai închipuie că știe deja ce-o să fac sau nu. Voiam să mă asigur că lumea n-o să-și mai dea niciodată cu presupusul despre mine.

În cazarma mea niciodată nu poți să-ți dai cu presupusul despre nimic. Acum o săptămână ne-au pus să ridicăm mâna dacă avem mai puțin de cincizeci de kile. Apoi ne-au pus să ridicăm mâna dacă am folosit vreodată un ac de seringă la comun sau dacă am făcut sex neprotejat cu puțin înainte să plecăm în armată. Era greu să-ți dai cu presupusul pornind de la asta. Armata avea nevoie de sângele nostru. Doi litri, dar primeai suc cu aromă de căpșuni din concentrat și pâine albă cât aveai acul în venă. Fetele care se proclamaseră curve și drogate le serveau pe restul, care-și strângeau pumnii, ca sângele să curgă mai iute.

— Mai repede! a urlat comandanta.

— Parcă am gheață pe mână, a zis una din celelalte recrute. Simt că mi-a înghețat.

Stătea întinsă pe patul de campanie de lângă al meu. Mi-a venit s-o iau de mână, ca să nu-i fie așa de frig și să nu mă simt așa de singură. N-am putut. Din cauza acului înfipt în braț și pentru că ar fi fost o greșeală. Maică-mea mi-a zis că dacă vreau să fac rost de un post bun după ce plec din tabără, trebuie să învăț să-mi țin gura. Maică-mea a fost ofițer pe vremuri, acum e profesoară de istorie, și-așa mai departe. A plecat la Ierusalim la câteva săptămâni după ce a murit Dan, dar până la urmă a trebuit să se întoarcă să mă pregătească de armată.

Fata de pe patul de lângă mine s-a speriat. A întins brațul cu acul, depărtându-l de corp, de parc-ar fi fost blestemat. Se făcuse roșie la față.

— Cred c-a curs prea mult sânge. Poate să verifice cineva? Poate să se uite cineva dacă a curs prea mult sânge?

Știam că nu trebuie să zic nimic.

— Vreau să mă duc acasă, a zis. Nu-mi place deloc ce se întâmplă.

Părea foarte tânără. Până la urmă am vorbit.

— Totul e bine, am zis.

Atunci s-a băgat comandanta:

— Nu ți-a zis nimeni să vorbești!

Numai pe mine m-a pedepsit. În timpul orei de duș a trebuit să sap o groapă în nisip în care să încapă un bolovan mare cât cinci capete. Comandanta mi-a zis că bolovanul simboliza „rușinea” mea. Mi-a explicat asta cu zâmbetul pe buze. Nu m-a ajutat nici o fată. Stăteau doar în picioare pe nisip și așteptau aliniate să intre la duș, privindu-mă.

Acum armata vrea să aflăm cum e să te sufoci. De-asta ne-a întrebat dacă avem lentile de contact și astm. E ziua ABC. Atomic, Biologic, Chimic. Toți soldații trebuie să treacă prin asta, nu doar fetele din trupele de luptă, așa au zis. Dar e deosebit de important pentru noi, pentru că e nevoie să rămânem în acțiune în cazul unui atac neconvențional.

Stăm înșirate pe două rânduri pe un deal nisipos. Ne ajutăm una pe alta cu măștile de gaze.

— Nu te pricepi deloc, Avișag! urlă comandanta la mine. Deloc.

Întinde mai mult un elastic negru și mă trage așa de tare de păr, că parcă m-a înșfăcat un zdrahon și încearcă să mi-l smulgă din cap. Și nu-mi mai dă drumul. O să stau cu masca pe față mult și bine.

Cu măștile pe față părem toate niște soldați cu înfățișare de roboți canini. Filtrul mare și cenușiu e ca un bot lunguieț. Soarele încinge plasticul negru al măștii și căldura radiază înăuntru. Plasticul transparent din dreptul ochilor e pătat și oriunde mă uit lumea îmi apare îngustă și îndepărtată, un tablou ieftin doar cu nisip, apoi iar nisip, din alt unghi.

Comandanta trece dintr-o parte în alta a rândului, rupând niște banane mici de plastic.

— În fiecare trusă ABC aveți câteva banane din astea mici. Dacă simțiți miros de banane când le rupeți, nu v-ați fixat ca

lumea masca.

Simt cum mi se taie venele de la ceafă. Când comandanta trece prin dreptul meu fluturând banana, simt mirosul. Banane. Banane și nisip.

— Simt miros de banane și..., încep.

Glasul îmi reverberează în mască. M-a luat gura pe dinainte. Îmi vine să vorbesc. Tot timpul. Despre Dan. Despre lucruri pe care Yael spune că tot nu le înțeleg. Despre cum ard plantațiile de bananieri de lângă satul nostru. Despre tot. Sunt o proastă. De parc-ar conta ce cred eu.

— Nu ți-a zis nimeni să vorbești, strigă comandanta. Pune-ți o prietenă să ți-o fixeze ca lumea.

Celorlalte recrute li se zice „prietene“. Urăsc chestia asta. Sunt alte recrute. Nu sunt prietenele mele. Până și mama mi-a zis: nu te duci în armată ca să-ți faci prietene. Nu te lăsa fraierită. Uite ce-a pățit Dan.

Comandanta ne bagă în cort două câte două. Partenera mea e o fată înaltă pe nume Gali. Ne uităm cum una din fetele care-au intrat înaintea noastră ridică pânza cortului și iese în fugă de parc-ar fi luat foc, cu saliva picurându-i din gură, cu ochii închiși, umezi, cu nasul plin de muci verzui și galbeni. Fuge cu gura căscată și brațele întinse în lături, fuge departe, până când trupul ei verde și micuț e doar un punct la orizontul pustiu.

Gali râde și eu la fel. Am auzit de la Sarit, sora mai mare a Leei, o fată care locuiește la mine în sat și e cu un an mai mare ca mine, că în cortul cu gaze lacrimogene comandantele își pot permite prima oară să le ia în primire pe recrutele lor. Le pun aceleași patru întrebări:

Îți place armata?

Îți iubești țara?

Pe cine iubești mai mult, pe mama sau pe tata?

Ți-e frică de moarte?

Comandantele se distrează pe cinste, pentru că mai întâi pun întrebările când recruta are masca pe față, însă dup-aiia mai întreabă o dată când recruta e în cortul cu gaze lacrimogene fără

mască, și atunci o văd cum intră în panică. Țasta-i scopul exercițiului. Te-nvață să nu intri în panică în cazul unui atac atomic, biologic sau chimic. Eu nu văd rostul. I-am zis-o și lui Sarit, i-am spus: atunci de ce nu ne-mpușcă și gata, să știm cum e, dar ea mi-a spus să nu fac pe deșteapta. Putem să fugim din cort când simțim că ne sufocăm. Sarit a zis că vor să rezisti cât poți. Cât ar fi asta? am întrebat-o, iar ea m-a întrebat: cât timp poți să respiri sub apă?

Ne vine rândul.

Eu și Gali ne aplecăm pe sub pânza cortului și intrăm. Înăuntru e întuneric și atât de cald, că simt cum nasturii uniforme mă ard la încheieturi. O simt. Văd cu ochii mei. Cortul e plin de otravă. O știu, dar masca mă apără de rele. Cumva simt că trișez.

Ciudat, dar comandanta e la fel de ușor de recunoscut și cu masca pe față, după felul în care stă, cu mâinile la spate, pe mânerul pistolului. Își ține bărbia sumețită. Începe cu Gali. Gali pare și mai înaltă cu bărbia ridicată.

— Cum te simți cu masca pe față, soldat?

— Bine.

— Ți place armata?

— Da. E greu, dar merită osteneala și învăț multe.

— Ți iubești țara?

— Da.

— Pe cine iubești mai mult, pe mama sau pe tata?

— Nu pot să dau un răspuns. Cred că îi iubesc pe amândoi la fel de mult, dar altfel.

— Ți-e frică de moarte?

— Nu.

— Scoate-ți masca. Poți să fugi afară când simți că nu mai rezisti.

O văd pe Gali cum se chinuie să deznoade elasticul măștii și și-o scoate. Pe loc fața i se boțește de parcă încearcă să bea printr-un pai găurit.

— Ți place armata?

Gali deschide gura să vorbească și o închide repede. Deja îi curg balele. Deschide iar gura, nu atât de larg de data asta, și mormăie:

— Da.

— Îți iubești țara?

Gali își flutură mâinile la gât ca niște înotătoare de pește.

— Ahhh, bâiguie și mucii din nas îi pică în gură.

Se năpustește afară din cort ca o barză.

Mi-a venit rândul.

— Îți place armata? mă întreabă comandanta mea.

— Da și nu, adică mi se pare clar important să faci armata într-o țară ca a noastră, însă, de dragul păcii și pe plan personal, desigur, traiul în cazarmă implică greutăți specifice și, de asemenea...

— Ajunge, mi-o taie comandanta. Ți-e frică de moarte? mă întreabă.

A sărit peste două întrebări. Știe că sunt un soldat-problemă, deși nu prea i-am dat de furcă deocamdată. Poate că nu e ceva ce faci, ci ceva ce ești pur și simplu – o problemă. Cred că Dan mi-a zis asta odată, dar de unde să știu eu la ce s-a referit sau ce-a vrut să zică?

— Nu, nu mă tem de moarte, spun.

Scurt și concis. Ce vrea să audă și adevărul totodată.

— Scoate-ți masca. Poți să fugi afară când simți că nu mai rezisti, îmi spune comandanta.

Pare să-mi vorbească altfel decât i-a vorbit lui Gali. Mai mulțumită.

Îmi scot masca și la început nu simt decât durerea din țeastă. Apoi simt focul, mă arde. Nu pot să-mi deschid ochii. Nu mai respir pe nas. Dar deschid gura, o deschid.

Și vorbesc. Aștept de-atâta timp! Acum e șansa mea. Câtă vreme mă sufoc, am voie. Vorbirea mea are un rost anume. Vorbirea mea, lacrimile mele sunt o chestiune de securitate națională. Parte din instrucție. O să fiu pregătită pentru un atac cu arme neconvenționale. O să pot să salvez toată țara, atât de

bine pregătită o să fiu. Mă arde tot capul, însă din gură îmi ies cuvinte; au gust de banane și nu se mai termină.

Comandanta termină cele patru întrebări inițiale. Trebuie să inventeze una nouă.

— Care este prima amintire din viața ta? mă întreabă.

Asta întrebau înainte să găsească un deștept întrebarea cu mama și tata.

Nu ies pentru că vreau eu. Ea îmi spune să ies.

Eu tot îi dau cu vorba și nu mai termin.

Cred că am rezistat în cortul cu gaze lacrimogene mai mult decât toți soldații dinaintea mea.

De-abia afară simt că nu pot să respir. Nu pot să-mi deschid ochii și picioarele o iau la fugă fără voia mea, din ce în ce mai tare, în gură simt gustul sângelui ce-mi curge din nas și gâtlejul îmi arde de parcă e uns cu ulei încins. Pielea de pe față mi-o simt frecată cu șmirghel. Tot fug înainte până niște brațe mă prind în aer și mă țin multă vreme. Când pot să văd iar, prin apa din ochi, disting încotro mă îndreptasem: marginea prăpastiei. Brațele comandantei, ele m-au prins. M-a ținut înainte să cad. Era datoria ei de comandantă.

Sunt siguri că am trișat, deși nu-și pot închipui și pace cum de-am reușit. Îmi zic că am rezistat în cortul cu gaze lacrimogene mai bine de două minute jumate și mai zic că e pur și simplu imposibil, că sigur am făcut eu ceva necurat. Mie mi s-a părut că am vorbit mai mult de-atât. Am avut impresia c-am reușit să zic mai tot în intervalul ăla.

Trebuie să mă prezint la comandantul bazei. Intru în încăpere, prezint arma pentru onor și mă uit la el.

O clipă mi se pare că vrea să pună mâna pe armă. Comandantul bazei pare că vrea să mă omoare. Uneori îmi trec prin cap lucruri care știu că nu sunt adevărate. El doar a întins mâna după țigări. Nărilor îi freamătă când trage fumul în piept. Îmi face semn să iau loc în fața lui și când mă las pe scaunul de birou văd că părul din nas îi e cenușiu, ca pânzele pe care trăiesc păianjenii. Își strivește țigara într-o carcasă verde de grenadă ce-i

servește de scrumieră și apoi mai ia o țigară.

Nu-l interesează decât să se omoare încet-încet. Nu se sinchisește să mă omoare pe mine. Mă întristează că-i pasă mai mult de el decât de mine. Poți să mă faci nerealistă, dar încă mă întristează când lumea e așa. Cei mai mulți oameni sunt așa. Dan era așa.

Comandantul bazei îmi zice că trebuie să-mi bag mințile-n cap. Ce, nu știu? Mor oameni. Speră să mă gândesc puțin cum aş putea să devin un soldat mai bun.

— Și încă o chestie de ansamblu. Comandanta ta spune că vorbești neîntrebată. De ce faci una ca asta? mă întreabă.

— Nu știu. Cred că mă gândesc la multe lucruri, zic.

— În curând va trebui să te trezești și să-ți dai seama că gândurile tale deranjează pe toată lumea.

Pedeapsa pe care mi-a dat-o a fost să dorm în noaptea aia cu masca de gaze pe față. Ingenios și umilitor totodată. Chiar mă impresionează cumva.

Îmi doresc să fi fost un soldat mai bun. Noaptea mă gândesc la orice altceva decât la cum să devin un soldat mai bun, oricât m-aș strădui. La Dan, mama, Yael. La alți oameni, nu la mine, nu la soldați. Până și la tata mă gândesc, pe vremea când eram mică, nu soldat.

Toată noaptea mă uit la tavanul cortului prin plasticul transparent, ce încadrează pânza groasă, verde a cortului, tot verdele ăsta, ca un tablou impresionist. Cataramele din spate ale măștii îmi găuresc țeasta.

Nu plâng cu speranța c-o să trezesc vreo fată din cort. N-avem parte decât de cinci ore de somn pe noapte. Și nu suntem prietene.

N-am somn și-mi închipui că se întâmplă două lucruri, fie unul, fie celălalt.

Aș putea să mă trezesc după o noapte petrecută cu masca de gaze pe față și să aflu că Iranul a bombardat Israelul și că am rămas singura persoană în viață din toată țara, că m-a salvat masca. Fetele din cort ar fi moarte și învinețite, iar eu aş ieși pe

poarta bazei, luând-o prin deșertul Negev, unde aş muri de deshidratare sau din cauza chimicalelor care mi-au otrăvit pielea, numai că toate chestiile astea nu mă ucid, mă omoară să n-am cu cine vorbi.

S-ar mai putea întâmpla şi ca Iranul să nu bombardeze Israelul, cel puţin nu în ziua asta, iar eu să ajung în locul ăla pe care Yael îl crede capătul lumii. Termin instrucţia în cazarmă. Termin armata. Plec în Panama, în Guatemala şi Argentina. Sigur, peste tot găsesc israelieni cu duiumul. Dar până la urmă pleacă toţi şi rămân singura turistă israeliană din Ushuaia, Argentina, oraşul situat cel mai aproape de Antarctica, capătul lumii. Toate librăriile au doar cărţi în spaniolă. E prea rece ca să înoţi în vreun lac. Toţi clienţii din baruri sunt francezi de vârstă mijlocie şi eu sunt singură.

Prima amintire din viaţa mea. Deschid ochii şi văd încăperea mică prin plastic. Tata poartă mască şi sora mea mai mică e pe covor, într-un incubator care o apără de gaze, pentru că e prea mică să poarte mască. Dan îşi tot scoate masca şi tata îi trage o palmă. Îşi scoate şi el masca de gaze ca să soarbă din sticla de anason. Suntem în anul 1991 şi dinspre Irak plouă cu rachete. La radio ne zic să nu coborâm în refugiile subterane. Ne zic să izolăm o cameră cu izolirband, să stăm cu măştile pe faţă, să bem multă apă şi să sperăm că va fi bine. La radio zic că rachetele pică în regiunea M., regiunea noastră. Înseamnă că nu mă aflu la noi în sat, sunt în altă parte. Nu ştiu unde. Părinţii mei se ceartă. „Izolirband?“, se miră maică-mea. „Ce prostie.“

Nu ştiam detaliile întâmplării, aud mai târziu de ea şi se transformă în amintire. În noaptea aia încă nu ştiu destule cuvinte ca să formez o propoziţie. Nu-mi amintesc decât de mama, cu faţa ei negricioasă, fără mască, cum mă ia în braţe, doar pe mine, şi o rupe la fugă pe scara de lemn ce duce spre acoperiş. Pe palmierii de jos cad picuri de ploaie, însă mama îmi scoate masca şi-mi saltă bărbia, sus de tot în aer. O limbă de foc sfâşie cerul nopţii, roz, culoarea tăciunilor aprinşi, o pală de foc. Mama îşi îngroapă bărbia în părul meu. Privim amândouă; şi

încă nu știu dacă sunt singură sau nu.

Mă uit în noapte la tavanul cortului prin foița de plastic. Cataramele din spate ale măștii îmi găuresc țeasta. Plâng, dar nu cu speranța c-o să trezesc vreo fată din cort.

Însă chiar se trezește o fată. Cea cu transfuzia, care a crezut că i s-a luat prea mult sânge. E trează, dar nu-și dă seama că sunt om, un soldat ca ea, în patul meu de campanie, plângând în masca de gaze. Vaierele mele sufocate i se par hârâitul vreunui animal.

— Ce-i asta, o pisică? spune ea într-o șoaptă ca o lamă zimțată ce spintecă aerul, cortul și urechile. Fetelor! Avem o pisică în cort.

— O pisică? face Gali fără să se sinchisească să vorbească în șoaptă.

— Ajutor! Am alergie la pisici, pot să mor.

Fata cu transfuzia așteaptă să mai vorbească cineva.

Masca mă apără. Ele nu-mi văd chipul. Nu-mi văd gura. Nu știu că eu am scos sunetul. Dacă mă pun pe urlat chiar acum, un urlet asurzitor, cutremurător, înăbușit, am șansa, îmi rămâne o mică șansă să nu-și dea nimeni seama că eu sunt. O să fie de parcă toate fetele ar urla într-un glas.

Și-așa deci.

Urlu. Urlu de parcă e ultima dată în viață când îmi mai înalț glasul – și poate chiar e. De parcă nimeni nu mă aude, nimeni nu mă aude acum.

Îmi urlu frica de sânge, de tăciuni aprinși, de vâlvătaie. Îmi urlu groaza de ceasurile care ticăie, de bocancii ce tropăie pe nisip și panica stârnită de o duhoare ce se crede de banane. Sunetul cuvintelor pe care le urlu e geamătul rușinii mele, rușinea mea care nu e un bolovan, rușinea pe care niciodată nu m-am învoit să mi-o îngrop.

Dacă ții să știi, o să-ți zic ce cuvinte am urlat, o să-ți zic toate sunetele, literele și cuvintele. Dar mai întâi trebuie să juri că vrei într-adevăr să le auzi.

Băieți

Îmi întind brațele de parc-aș încerca să alung întunericul din baricada de ciment. Îmi împletesc părul, apoi îl împletesc și mai strâns, deși știu că n-o să mă poată vedea nimeni ore în șir.

Într-un târziu îmi îngădui să casc și mă uit la buncărul cu muniție ascuns după dealul pe care mă aflu. Rondul de opt ore și noaptea se întind și se rotesc în fața mea cât o viață întreagă. Când aproape că nu mai suport așteptarea, îmi scriu numele pe pământ cu pietre.

Yael.

Îmi urăsc până și numele când aștept, cel puțin după ce mă uit la el și el se uită la mine mai mult timp, cel puțin când e scris cu pietre. Așa că dau cu piciorul în pietre.

Asta tot fac de când m-au încorporat în tabăra asta de instrucție de lângă Hidna, după cazarma recruților. La început scriam alte cuvinte, însă îmi părea rău să le stric lovindu-le cu piciorul, deși le uram și uram că am ajuns să urăsc toate numele și cuvintele.

După ce mă satur de dat cu piciorul în pietre mă aplec ca de obicei și iau cascheta, în care pusesem un borcan de plastic cu cremă de ciocolată. Am adunat din el cât am putut pe un cuțit de plastic, ca să am ce linge când simt că noaptea dă năvală peste mine. Am pus-o la câțiva metri în afara baricadei ca să trebuiască să ies din ea și să merg prin bălăriile gălbui și praful de pe deal. Așa mai trece timpul.

Însă cascheta și ciocolata au dispărut. Buruienile unde le-am lăsat au păstrat forma caschetei, forma absentă. Noaptea vibrează tăcere și frig. Apuc mânerul puștii M-16 și apăs pe pedică o dată, de două ori, apoi încă o dată.

Cascheta ar fi trebuit să fie la mine pe cap, dar nici una din fete n-o poartă vreodată. Am pus-o în afara baricadei pentru că borcanul de ciocolată deschis trebuia să fie în afară ca să facă viața interesantă, și în caschetă gâzele pătrund mai greu.

Iau o lanternă din vesta cu muniție. Lumina se întinde ca un triumghi gigantic, scoțând la iveală tufișuri verzi și muște bețive. Parcă văd ceva mișcându-se în patru labe pe muntele din față, metodic, unduindu-se, ca un șoarece gigantic.

Închid ochii și aud râsete înăbușite sau poate doar radioul dinspre casele satului palestinian din apropiere sau din vreo mașină de pe Drumul Național 433.

Deschid ochii. Îmi iau mâna de pe mânerul puștii. Închid lanterna. Apoi văd ceva alb lucind pe pământ, chiar în față.

Persoana care mi-a furat cascheta și ciocolata s-a furișat fără zgomot până în vârful dealului, chiar în afara baricadei de pază. Apoi, înainte s-o șteargă cu bunurile mele, a zăbovit o clipă, mută și ghemuită la pământ, a scos cuțitul de plastic din borcan, l-a lins de ciocolată și l-a lăsat chiar în fața baricadei, să-l găsesc. Cuțitul ăla! Parcă mi-a făcut cu ochiul – te-am păcălit!

Știu c-am încurcat-o pentru că mi-am pierdut cascheta, dar nu mă pot abține. Simt cum mă umflă răsul, mai întâi în burtă, apoi în plămâni, și dintr-odată mă apucă un răs nestăpânit, de mi se umezesc ochii și mi-e greu să respir.

Nu-ncape îndoială. Furtul ăsta e opera genială a unui băiat. Un băiat din satul Hidna. Și băieții, ce mai, mor după ei.

Mă întorc înnebunită, confuză și edificată. Mi se pare că după fiecare rond mai învăț câte ceva. Gardul subțire de metal ce împrejmuiește baza mă înghite. Plăcuțele lipite pe gard pe care scrie „Zonă militară, accesul interzis publicului“ se văd ca prin ceață. Le-au înșirat ca să fie una cu roșu, una cu negru, roșu, negru, roșu. Dar pe măsură ce pășesc se preschimbă doar în litere de toate culorile.

Seara, ajunsă iar în rulotă după opt ore de răs de una singură și privit în gol, îl sun pe prietenul meu Moșe din sat. Și-a terminat serviciul militar acum un an. Îl sun cu pătura militară trasă peste

cap.

— Ne despărțim, îi zic.

— E din cauza mea? mă întreabă.

— Da, îi spun. E din cauza ta.

Pe vremuri el avea paispe ani și eu doispe. Pe vremuri mi-era frică. Lui, nu. S-a cățărat până-n vârful mărului văduvei din Germania și mi-a azvârlit la mere roșii în cap, o ploaie atât de iute și de deasă, că am crezut că mă astupă. În timp ce mă feream, tot ce-am putut zări au fost dinții lui strâmbi între ramurile din vârful și tot ce-am auzit a fost strigătul lui: „Uite și mai multe, și mai multe, și mai multe“.

— Bine, dar tocmai ce-am făcut rost de o slujbă în orașul de lângă noi, nu e cine știe ce, dar când o să ieși din armată o să avem de unde începe, zice el. Cum să fie din cauza mea?

— Sigur e din cauza ta, îi zic.

Satele din jurul Hebronului și până și tinerii din Hebron au început să se agite și să se răzvrătescă. Toți băieții din unitatea de infanterie pe care i-am instruit săptămâna trecută au fost convocați. N-au putut să ne lase decât vreo patru-cinci băieți ca să ne-ajute să păzim baza de instrucție. Sarcina pazei a ajuns pe umerii noștri, ai fetelor de la instrucția de arme. Făceam cu schimbul opt ore. Opt ore de stat în picioare singură în întuneric cu gândurile tale și tot echipamentul pe tine și arma încărcată. Așteptând să se târască minutele ca niște șerpi anchilozați, așteptând și așteptând. Apoi opt ore de somn agitat în rulotă, unde mă întrebam ce-am așteptat atâtea ore. Și de la capăt.

— Un băiat din Hidna mi-a furat cascheta azi-noapte, îi zic Danei a doua zi dimineață.

Dana doarme în patul vecin.

— Nu înțeleg de ce mai stăm de pază, spune ea.

Se pregătește de tură, își vâcă degetul mare în cele cinci magazii din vestă ca să se asigure că în fiecare sunt fix douăzeci și nouă de gloanțe.

— Băieții ăștia parcă ar fi șobolani, zice. Ar fura tot din bază dac-ar putea.

— Știi, zic. Și sunt copii, cum ar veni. Ce să le facem, să-i arestăm?

Dana scutură o gamelă cu apă la ureche, ca să fie sigură că e plină ochi și nu face zgomot.

— Ai dat de belea, spune după ce ascultă tăcerea. Asta-i sigur.

Ușa rulotei unde stau fetele mai populare e deschisă și de acolo se vede foarte bine prin ușa noastră deschisă. Șefa lor, Einat, blonda, se uită fix în rulota noastră. Chipul ei de europeană îmi amintește de Lea. Și e la fel de rea ca ea.

— Vaai, zice ea. Ce-a mai făcut prospătura azi? întrebă zâmbind.

Celelalte două fete din rulotă izbucnesc în râs și îmi doresc să nu fie pe seama mea miștoul, ca să pot să râd și eu. Fetele de la mine din rulotă nu râd niciodată.

Beleaua mea are un nume. Boris. Și e un tip grozav, grozav. Bine, nu e bun la toate. Cei din unitatea lui au hotărât să-l lase în baza de instrucție pentru că nu știe să tragă cu arma, e bătă. Când i-am spus ofițerului meu că mi-a căzut cascheta de pe deal și n-am mai găsit-o, m-a întrebat de ce n-o aveam pe cap. Atunci am zis că mi-a căzut de pe cap. Apoi m-a întrebat de ce n-o legasem ca lumea. Mi-a venit să urlu la el că n-o legasem ca lumea pentru că n-avem de ce să ne temem, pentru că singurii care ne asaltează sunt copii în stare să șterpelească și ambalajele de acadele ca să le lingă, dar în loc de asta am lăsat ochii în pământ și mi-am așteptat pedeapsa.

Pedeapsa e să-l învăț pe Boris să tragă mai bine. Părul tuns scurt al lui Boris e atât de blond, că pare aproape alb. E fix cât mine de înalt, un băiat tare scund, dar bine făcut, solid și zdravăn. În spatele genelor lui lungi se ascund niște ochi albaștri. Nici nu-și poate ridica privirea spre mine.

— E atât de umilitor, doamnă comandant, îmi spune în timp ce mergem pe nisip spre poligon.

În spate cară o ditamai stația radio militară, cu dreapta duce un container de metal cu gloanțe și cu stânga, zece litri de apă. Eu îmi port arma pe spate și o haină. Mai am și țintele de carton și

bețele de lemn. Așchiile de lemn îmi zgârie palmele, ca niște flori. Frigul mă pișcă de nas și mă simt ușoară în timp ce merg lângă Boris. Mai ușoară, parcă plutesc.

— Poți să-mi spui Yael, zic. Doar suntem de-o vârstă.

— Am optâșpe ani, spune.

Am nouășpe ani și două luni. M-au luat târziu în armată. Îmi trece prin cap că peste câțiva ani n-o să mai am deloc voie să visez la corpul unui băiat de optâșpe ani. Și mai târziu la nici un corp de băiat. N-o să am voie să visez decât la bărbați. Unii și la nouășpe ani tot băieți sunt. Și la douăzeci. Cred că de-abia după ce-a împlinit douășunu' de ani am început să observ că iubitul meu nu mai era băiat.

Ajungem la poligon, pe care l-am rezervat pentru noi la centrul de operațiuni. Poligonul e compus dintr-un acoperiș mic și o suprafață de ciment. Boris lasă jos echipamentul. Își dezmoște umerii și o clipă parcă s-a preschimbat într-un copil, de ușurat ce se simte, cu toată jena lui. Vorbesc prin stație cu centrul de operațiuni, îi anunț că o să facem trageri la poligonul 11. Când mă întorc spre Boris, îl văd întins pe ciment cu pușca în mână. Își ține corpul total aiurea. Bine, corpul n-are nimic, numai că nu e deloc într-o poziție bună pentru trageri. Nici măcar nu-și ține patul armei sprijinit între umăr și piept. Îl ține în aer, undeva mai sus.

— Boris, îi zic. Ție ți se pare că semăn cu oceanul?

Lasă pușca jos și se așază în fund pe ciment.

— Nu, zice.

— Atunci de ce te-a luat valul? îl întreb. Nu-i nevoie să începi de jos, de pe ciment. Sunt sigură că nu ești în ultimul hal de slab.

Boris râde. Râde o groază, cu toți dinții și nările fremătând.

— Chiar sunt în ultimul hal, totuși, îmi spune.

Cu toate astea pășim de pe ciment pe prundișul poligonului.

— Nu-mi place să exersezi pe ciment, spun. Nu e realist și nu funcționează. Războaiele nu se poartă pe ciment.

Îi cer lui Boris să-mi arate întâi ce poate să facă singur. Înfig un băț în pământ și atârni de el o țintă nouă de carton în forma

unui soldat verde, la cincizeci de metri în față. Apoi îi arăt o mică șmecherie. Mă postez în fața lui, îi iau mâna și i-o așez în adâncitura dintre umăr și piept.

— Apasă aici, îi zic, și fă-te că înoți.

Nu stă la discuții, face ce-i zic. Degetele mi s-au umezit de la trupul său asudat. Îmi las mâna pe a lui, prelungind atingerea.

— Oprește-te când simți o adâncitură sau o gaură, îi zic.

Ne mișcăm împreună până spune:

— O simt! Chiar o simt!

— Acolo să sprijini patul puștii când tragi. Acolo corpul tău poate să suporte cel mai bine reculul.

Vreun minut dăm la o parte cu piciorul alicele de aramă împrăștiate pe jos.

Se întinde pe jos însuflețit.

— O să dau din mine tot ce pot, doamnă comandant, îmi spune pe un ton total schimbat.

Așa de iute și de concret își schimbă băieții dispoziția.

— Ce-ar fi să tragi cinci cartușe în inimă, până una-alta? îi zic vârându-mi dopurile în urechi.

Bum, Bum, Bum. Bum. Bum.

Îi zic să rămână unde e cât mă duc să verific ținta. Fug într-un suflut, știind că e cu ochii pe mine, așteptând, așteptând și uitându-se cum alerg.

Nici un glonț în inimă. Mă uit la toată partea din centru, dar nici acolo nu-i nici o gaură. Nimic în cap. Nimic în picioare.

Dau fuga înapoi încercând să-mi ascund surprinderea.

— Arma ta nu e deloc calibrată, atâta tot, îi zic.

Boris stă pe nisip, cu obrazul sprijinit în palma lată.

— A, nu, e calibrată, zice el sigur, glorios de sigur pe sine, dar fără amuzament.

Mă aplec și-i iau arma din spate. Nu mă întind. Sprijin arma în adâncitura umărului, cum stau în picioare. Îi zic lui Boris să se dea în spate și să-și bage iar dopurile în urechi.

Bumbumbumbum.

Dau fuga să verific ținta. Deși e greu să lovești la fix din

picioare cu un M-16, toate gloanțele au nimerit în inimă. Găurile sunt la mai puțin de doi centimetri unele de altele. Mă gândesc dacă să-l chem pe Boris să-mi admire opera, dar hotărâsc să n-o fac. Nu asta-i trebuie lui.

Fug înapoi la el și el se uită la mine știind adevărul, însă tot încrezător.

— Ești mult mai deștept decât mine, de fapt, îi zic. M-am răzgândit. Orice instructor bun știe că trebuie să începi de jos ca să atingi perfecțiunea.

— De pe ciment? mă întreabă.

— De pe ciment, fără gloanțe. O s-o frecăm o vreme la rece.

Așa se zice când exersezi trageri fără gloanțe, dar am vrut și să-l fac să se rușineze, însă nu e deloc rușinat. Nici nu se uită la mine. Băiatul e concentrat pe ce și-a propus, nici nu vede altceva. În timp ce-i descarc pușca îl văd exersând mișcările de înot, privind tot înainte, pipăind iar după adâncitură și întipărimdu-și-o în memorie. Nici nu mă vede acum, nici pe mine, nici nisipul, nici dealurile, iar ochii îi sunt fantastic, ireal de concentrați, dar nu asupra mea.

Seara, în rulotă, înainte de tura de opt ore, îl sun pe Moșe, iubitul meu. Îl sun când mă trezesc, cu pătura militară trasă peste cap.

— Suntem iar împreună, îi zic.

— E din cauza mea? mă întreabă.

— Nu, îi zic. Suntem împreună. Tu nu m-ascuți?

— Bine atunci, zice. Pentru că deja m-am apucat să caut un apartament pentru noi. Cu piața din ziua de azi, poate să dureze ani de zile.

Pe vremuri el avea paispe ani și eu doispe. Pe vremuri mi-era frică. Lui, nu. Acum amândurora ne e frică.

Două ore din opt, cât e rondul, mă gândesc la iubitul meu, că acum e bărbat, că așa e în natura lucrurilor sau a timpului, natura și timpul, și tot așa gândurile mi se rotesc în minte.

Natura, el, el, natura. În a treia oră de rond mi se pare că văd niște băieți care gonesc pe deal, sclipind roșiatic. Niște siluete

micuțe, cu ceva pătrat în mâini. Când clilesc dispar.

Când mă întorc la rulotă îmi las cu o bufnitură vesta cu muniție pe podea și o trezesc pe Dana.

— N-ai observat? mă întreabă.

— Ce?

— Einat a zis la toată lumea că băieții din sat au rupt de pe gard plăcuțele cu „Zonă militară, accesul interzis publicului“.

— La ce le trebuie?

— Ofițerul a zis că le vând la fier vechi. Se cumpără metale pentru topit. Dar, să vezi chestie, nu le-au luat decât pe alea roșii. Nu-i ciudat?

Nu-mi pot abține râsul. Prichindeii ăștia au tupeu. Au început să ne șterpelească baza.

— Nu-i deloc amuzant! îmi șoptește Dana mai grăitor decât dac-ar fi țipat.

— E un pic amuzant, îi zic. Pun pariu că le-au furat doar pe alea roșii ca să ne distreze.

Dana nu se prinde. Are un iubit de două'sapte de ani. S-au cunoscut când ea era în ultimul an la liceu. Se dă cu ulei de vanilie în spatele urechilor, pe încheieturi și pe gât. Asta pentru că iubitului ei îi place mirosul de vanilie. I-a zis odată. Se dă cu el de două ori pe zi chiar dacă el e departe și n-are cum s-o miroasă.

— Ce rost are să ne distreze? mă întreabă ea.

Dar nu mă sinchiesc să-i explic. Îmi scot bocancii militari și mă urc în pat cu uniforma pe mine, ca să pot dormi mai mult până trebuie să-i fac instrucția lui Boris. Cum aş putea să-i explic că băieții n-au un motiv să distreze, ci că pur și simplu așa sunt ei?

Nu-i explic nimic. În loc de asta, mă trezesc cât ea încă doarme, iau sticluta cu ulei de vanilie și mi-o pun bine în buzunarul pantalonilor.

Boris speră că o să începem să tragem cu gloanțe adevărate, dar după ce ne instalăm îi iau arma fără să-i zic nimic și o descarc. El se întinde pe ciment și eu stau în picioare deasupra, corectându-i poziția corpului.

Mă asigur că țin mîna dreaptă în unghi de nouă’ de grade și că arma i se sprijină în palmă fără să-l jeneze nimic.

— Punem oasele la lucru, îi zic. Dacă-ți pui mușchii la lucru o să-ți tremure.

Cînd îi reglez unghiul mîinii îi simt pulsul și miros de săpun industrial.

— Grijă la încheietură! îi strig în timp ce-i așez mîna dreaptă, cu care ține mînerul. Am vorbit ieri despre asta.

Îl lovesc tare în picioare, ca stîngul să vină fix în prelungirea țevii și pe dreptul să-l țină depărtat, în unghi de patruș’cinci de grade. Fundul i se încordează de cîte ori îl lovesc.

Cînd mă las în jos și-i arăt cum să-și turtească obrazul de pat, întîi mai sus, apoi mai jos, pînă nimerește la nivelul țintei, îi simt moliciunea pielii, numai pori, fără fir de păr.

Pun o monedă pe marginea țevii și mă întind chiar în față, cu capul în mîini.

Îi zic să se uite la mine.

— Țintește-mi ochiul, îi zic.

Lasă încet piedica și apasă pe trăgaci.

Moneda cade și se lovește de ciment cu un zornăit slab.

— Încă o dată, zic. Repetăm pînă ai stabilitate.

Pun moneda la loc pe marginea țevii. Mă întind iar. Închide ochiul stîng. Mă pironeste cu ochiul drept, rotund, hotărât și albastru. Apasă pe trăgaci.

Moneda cade.

— Încă o dată, zic.

— Încă o dată, zic.

— Încă o dată.

O să fac asta toată ziua. O s-o fac pînă intru în schimb. Chiar mai mult. Dă-l dracului de schimb, la dracu’ cu tot, încă o dată, încă o dată, încă o dată și apoi...

Apasă pe trăgaci și moneda rămîne pe țevă. Nu i se mișcă decât pleoapa stîngă. Ne privim ochi în ochi fără să spunem nimic.

— Încă o dată, zice el aproape fără să-și miște buzele crăpate.

Moneda cade, apoi rămâne, apoi cade, apoi rămâne, apoi rămâne, apoi rămâne.

Tot timpul ăsta mă uit în ochii lui, dar imediat ce-mi iau privirea de la ei văd că i s-a umezit cotul stâng, bluzonul i s-a pătat de sânge, atât de tare s-a sprijinit în el.

— Ești pregătit să tragi cu arma, îi zic.

Îi vâr cinci gloanțe în magazia puștii. Tragem de pe cimentul neted.

Trei din cinci! Jur! Două au nimerit în picioare, dar jur!

Fug înapoi pe ciment după ce verific ținta și mai vâr cinci gloanțe în magazie.

— Cum m-am descurcat? mă întreabă.

— Încă o dată, spun cât pot de calm, dar parcă simt cum bucuria mi se scurge vibrând de pe obraji în ochii lui.

Bumbumbum,

Oprește-te!

Bum

Oprește-te! îi trag un picior.

Patru băieți s-au târât până la poligon, sub focul gloanțelor. Sunt smezi, micuți și agili, se mișcă pe pământ din ce în ce mai iute, ca șopârlele, strângând repede alicele goale în pungi de plastic, mecanic și cu mișcări precise de acrobați.

— Ce-i asta? întreabă Boris încă întins la pământ.

— Copii, spun. Ne fură alicele. *Chiar* ne fură alicele de sub nas.

Alicele nici nu sunt din metal adevărat. În Israel nu se pot vinde probabil cu mai mult de cinci shekeli kilul. Iar în teritorii nici nu-mi închipui. E genial. Să mori de râs.

Știu că n-ar trebui să zâmbesc, dar o fac și când zâmbesc clilesc, iar când deschid ochii băiețelii au dispărut.

— Băieți palestinieni? întreabă Boris. Cum de-i lăsăm să plece?

— Sunt doar copii, spun. Tot timpul fură câte ceva din tabără.

Boris se ridică de pe ciment și preț de o clipă stăm foarte aproape. Îi simt în nări cuprul din sânge și capul nespălat.

— Măine o să te-nvăț mai multe, îi zic. Secrete, șmecherii.

Boris se îndreaptă de spate și înclină din cap ca un domn,

stând cât poate de drept. Mușchii gâtului îi tremură, scăpați de sub control.

Seara, în rulotă, înaintea unui nou rond de opt ore, îl sun pe prietenul meu.

— Ne despărțim, îi zic.

— Acum știi sigur că nu-i iar din cauza mea, spune.

— Nu, zic. *E* din cauza ta. Tu nu m-ascuți deloc?

— Bine atunci, spune. Dacă e din cauza mea mă bucur. Niciodată nu-mi fac griji pentru mine. Îmi fac griji pentru tine.

E singurul băiat pe care l-am sărutat vreodată. Moșe. Îl sărut de când era mic și eu eram și mai mică.

Eu și Boris trecem la etapa tragerilor de pe nisip și pietre, pe o suprafață nesigură. Înainte să începem îi zic să-mi dea mâna. A mea e mai aspră. Deși suntem la fel de înalți, mâna mea pare mult mai mică, de parcă ne-ar despărți o viață întreagă. Îi apuc arătătorul de la dreapta și-i explic:

— Treimea dinspre bază se numește „zona indiferentă“. Nu-i destul de receptivă la stimuli ca să apese bine pe trăgaci. Partea din vârf a degetului se numește „zona sensibilă“. E prea vulnerabilă ca să rămână nemișcată când apeși pe trăgaci.

Respirația îmi fumegă în aerul rece. Din nas îmi cade un picur în mâinile noastre și când îmi ridic privirea zâmbetul alb al lui Boris mă izbește în ochi. Îmi cobor privirea.

— Iar partea asta, zic ciupindu-l de mijlocul degetului, partea asta se numește „ciocanul“ și cu ea trebuie să apeși pe trăgaci. Partea asta e perfectă.

— N-am știut că am o parte perfectă, spune Boris.

Mă ascultă cu ochi strălucitori, ca Dan pe vremea când eram foarte mică și stăteam amândoi lângă o bancă pe strada Ierusalim. Își mișcă mâna în a mea, nu-mi dau seama dacă intenționat sau din cauza frigului. Șovăi.

— Ei, zic. Acum știi.

Rămânem tăcuți o clipă, până ne tragem amândoi în lături. Dealurile Hebronului se înalță deasupra noastră ca niște monștri și cerul pare mai mare și mai îndepărtat când ridic privirea, de

parcă ne-am afla chiar pe fundul oceanului.

— Hei, Boris! Ai auzit ce fac ăia în spatele noului mall din Ierusalim?

— Ce fac?

— O fut pe mă-ta, îi zic și-i pun piedică, de se prăvălește la pământ, dar îl aud cum râde înainte să se lovească.

Un râs glorios, adânc și dezlănțuit.

Trage și nimerește de două ori din cinci. Vin în fugă după ce însemn ținta și, fără să spun nimic, scot magazia din armă ca să fiu sigură că e descărcată.

— Scoală, îi strig. Scoate-ți dopurile.

Sunt convinsă că cele două gloanțe care au nimerit la țintă sunt primele două. După aia s-a tot mișcat, schimbându-și poziția.

Îndrept pușca spre cer și o duc lângă urechea lui Boris. Are în ea bobite mici și galbene de murdărie, ceea ce mă face să-l iubesc. Să-l iubesc și mai mult.

Apăs pe trăgaci și nu-i mai dau drumul. O secundă, două secunde, trei.

Țac.

— După fiecare glonț pe care-l tragi vreau să numeri până la trei. Vreau să auzi sunetul ăsta de fiecare dată, sunetul noului glonț care apasă în cameră.

— Ce mai contează ce fac după ce-am tras? mă întreabă Boris.

Contează ca să-i păcălesc creierul. Dacă știe că are de așteptat după fiecare glonț tras, nu-i vine la fel de tare să zguduie trăgaciul și să-și schimbe poziția. Însă nu i-o spun.

— Contează pentru că așa am zis eu și trebuie să faci ce ți se spune.

De data asta, nimerește patru din cinci, trei în inimă și unul la marginea capului.

Mai întâi e o idee vagă, apoi un gând, imediat o senzație și după aia e ceva atât de real, că parcă-l văd cu ochii mei, deși nu pot; ceva nu-i a bună. Ceva lipsește din peisaj.

Urc dealul dinspre buncărul cu muniție, aprind lanterna și mă uit lung la baza ce se întinde înaintea ochilor. Greierii cântă în

depărtare și lângă mine. Clipesc și apoi deschid ochii.

E cel mai ridicol și mai fermecător lucru pe care l-am văzut vreodată.

Gardul bazei, gardul de lângă buncărul cu muniție; a dispărut. Nu mai e. S-a evaporat.

Băieții ăia. Drăcușorii ăia. L-au furat.

Negustorul de fier vechi din satul lor poate îl topește chiar acum.

Rondul ăsta, ca toate celelalte, durează opt ore, însă secunde, minutele și orele alunecă pe lângă mine ca un copil pe tobogan. Nu mă gândesc la iubitul meu, nici la natură, nici la timp, nici măcar la băieți. Nu-mi vine-n cap decât:

Gardul.

Gardul.

Au luat. Gardul.

O dată la câteva minute, fără să-mi propun, mă pomenesc c-o zic cu glas tare și atunci râsul meu stârnește ecouri peste munții pierduți în întuneric.

Seara în rulotă, după opt ore de râs de una singură și de zgâit în gol, îl sun pe prietenul meu. Îl sun cu pătura militară trasă peste cap.

— Nu se poate să faci numai ce-ți zic eu, îi spun.

— Dar așa mi-ai zis, spune. Credeam că asta vrei.

— Da, zic. Exact.

— Nu mai știu ce vrei, zice. Cum de-am ajuns să vorbim numai codat?

Pe vremuri el avea paispe ani și eu doispe. Pe vremuri mi-era frică. Lui, nu. S-a cățărat până-n vârful mărului văduvei din Germania și mi-a azvârlit la mere roșii în cap, o ploaie atât de iute și de deasă, că am crezut că mă astupă. În timp ce mă feream tot ce-am putut zări au fost dinții lui strâmbi între ramurile din vârful și tot ce-am auzit a fost strigătul lui: „Uite și mai multe, și mai multe, și mai multe“. „Nu mai vreau!“, i-am țipat de jos. „Dar ne distrăm!“, mi-a strigat și o clipă i-am surprins ochii, în timp ce dădea să apuce încă un măr, o clipă am citit în ei că voia, voia cu

adevărat doar acel lucru, nimic altceva.

— Aștept să-mi spui ce vrei, zic acum. Nu-i nici un cod.

— Înseamnă că suntem iar împreună? mă întreabă.

— Tu ce crezi? îl întreb drept răspuns și aștept să aud o voce demult dispărută, oricât de greu mi-ar fi să accept că nu mai există.

*

Mă așez pe umerii lui Boris cât îi explic ce înseamnă Situația Zero.

— Trage aer în piept, îi zic și simt cum i se umflă plămânii sub mine. Acum golește-ți plămânii de tot.

Îi explic ce lucruri știm sigur și ce lucruri nu putem să știm. Îi explic că atunci când respiri n-ai de unde să știi cât aer ai în plămâni. Nu putem repeta decât situația în care avem plămânii complet goliți. Pentru ca gloanțele tale să nimerească fix în același loc, trebuie să-ți închizi ochii înainte să tragi și să-ți golești plămânii de tot. Așa știi că nimeresti ținta din aceeași poziție în care erai când ai tras glonțul dinainte. Situația Zero.

Plămânii i se umflă și coboară, apoi se umflă în timp ce-i explic.

— Nu ți-am dat voie să respiri iar, domnișoară, îi zic.

Se oprește și știu fără să mă uit că își arată toți dinții, că zâmbește.

— Arăt eu a mixer? îl întreb.

— Nu, zice.

— Atunci de ce amesteci lucrurile?

După ce râdem trage.

Două din cinci, trei din cinci, trei din cinci, cinci din cinci.

Nu-și pierde concentrarea. De câte ori fug înapoi după ce-am însemnat cu un marker unde-a nimerit, revine în poziția de tragere.

Nici nu mai spunem „Încă o dată“.

Trage cu mine lângă el până ajunge să ne duhnească părul a praf de pușcă, până când ne țiue urechile cu tot cu dopuri, până începe să se lase seara.

Curând începe să lovească la fel de fiecare dată. O constelație de cinci stele în jurul inimii.

Pe drumul de întoarcere, în timp ce trecem prin fața poligoanelor, îi pun întrebarea care m-a frământat.

— Boris, cum naiba ai terminat instrucția recruților fără să înveți să tragi?

Se oprește locului, se uită la mine și ridică din umerii lați.

Îi pun mâna pe umăr, de la distanță.

— Ei, sunt mândră de tine.

E doar la un pas. Pot să mă apropii fără probleme și să-l sărut, dar n-o fac.

Mă sărută el, apoi se dă în spate și ridică brațele întrebător.

Îi privesc ochii. Ochii lui mi se par mere, doar mere. Mă gândesc la mere, simt miros de mere în nări, nu mă gândesc la iubitul meu, doar îl aud strigând: „Și mai multe, și mai multe, și mai multe“.

Și apoi Boris. În ochii lui văd dorință, dorință, nimic altceva.

De mine.

Înainte să-mi dau jos uniforma, scot sticluța cu ulei de vanilie a Danei și o pun cu grijă pe nisip, să nu se spargă.

Nu intrăm într-un poligon ca s-o facem. Ne întindem pe nisip goi. Boris se mișcă greoi și nesigur, necopt și neștiutor.

Și nu-i e frică.

Trupurile se întipăresc pe nisip, sapă și spulberă nisipul în asemenea hal, că după ce se termină nu mai găsesc sticluța cu ulei de vanilie. Dar adevărul e că nici n-o caut prea mult.

După ce ne aranjăm uniformele mă uit la el, încadrat de nisipul din spatele lui. Așa vreau să mi-l amintesc. Tânăr, lat în umeri, victorios, foarte aproape și totuși un pic îndepărtat.

Îi pun mâna pe umăr, exact ca înainte.

Apoi el o ia la fugă pe sub acoperișul unui poligon de lângă noi. Simt cum îi alunecă umărul de sub mâna mea și o vreme o

las așa, suspendată în aer.

Bum.

Bum.

Bum.

Bum.

Băieții, îmi zic. Băieții. Boris i-a împușcat.

Și mi se taie răsuflarea în gâtlej.

Apoi o iau la fugă. Și eu pot să gonesc.

— Sunt doar copii! îi strig lui Boris lovindu-l cu piciorul și sărind apoi pe el, cum stă întins pe ciment.

— Când vezi oameni fără uniformă într-o bază îi împuști, zice. Ăsta-i protocolul, nu?

Vocea i se aude tot mai stins pe măsură ce întind pasul înainte.

Nu împuști băieți. Nu l-a învățat nimeni?

Mi se strâng măruntaiele și mă doare pieptul de-atâta sărit în sus și-n jos în goana mea precipitată. Ajung la poalele unui deal, mă opresc și aud. Un hohot de răs înăbușit, chiar la picioarele mele. Chițăitul unui omuleț. Apăs un buton al ceasului și pe nisip se împrăștie cerculețe de neon.

Într-o adâncitură din pământ surprind cu coada ochiului cel mai frumos băiat pe care l-am văzut vreodată. Stă ghemuit ca o surpriză gata să dea pe-afară.

Îl studiez în detaliu în vreme ce mă fac că nu-l văd.

— E cineva aici? strig în gol și îl studiez.

Observ că are pielea smeadă, părul vâlvoi, brațele mai lungi decât ar trebui. Observ că e doar cu câțiva ani mai mic decât mine, cum stă la picioarele mele, mai departe însă decât orice-am dorit vreodată. Băieții în floare sunt simpli ca viața. Când vor ceva, se duc să-l ia, cu pas echilibrat, sigur, minunat.

Stau cu brațele întinse de parcă bâjbâi prin întuneric și băiatul crede imposibilul, că încă nu l-am dibuit. Nu se mișcă din loc, așteaptă să plec. Nu știe că stau și-l privesc mulțumită, cu toate așteptările confirmate.

Uneori m-am întrebat: oare iubitul meu m-a văzut, mi-a văzut ochii lacomi când îmi arunca mere în cap din vârful pomului?

Băiatul împunge cu coatele tufişurile ţepoase de sorbestrea. Când mă uit în sus, munţii se unesc cu cerul din spatele nostru, de parcă s-ar mânca ori s-ar căsători. Aş fi putut fi eu cea care îi dă lui Boris puterea să-l omoare pe băiat. Trupul meu poartă încă mirosul lui Boris şi scurtul răstimp cât am vânzolit nisipul de sub noi pluteşte încă deasupra mea de parcă nu s-a scurs de tot. Dar Boris n-a putut să-l omoare pe băiat, nu l-a omorât şi acum băiatul e o surpriză, o surpriză mută pitită numai pentru mine într-o adâncitură din pământ. Dacă aş putea m-aş uita la el o veşnicie, dar nu pot să-l observ decât o fracţiune de secundă şi doar cu coada ochiului.

Clipesc.

Când deschid iar ochii băiatul a dispărut. Îi aud râsul înnebunitor reverberând în munţi; *te-am păcălit, te-am păcălit, am reuşit*, aşa îmi imaginez ecoul hohotelor lui cântate. Trag aer în plămâni cât pot şi simt mirosul a ceva ce a fost chiar acolo, dar a fost luat. Vanilie.

Mi-a luat sticluţa. Ce băiat! Îmi închipui ce s-a mai minunat – la ce-o fi bună? O s-o întrebe pe mama lui în timp ce femeia toacă pe masa din bucătărie ceapă, ceapă pe care el a furat-o pentru ea. O să deschidă sticluţa, o să stea să miroasă şi o să se gândească puţin, până când o să-i licărească în ochi singura întrebuintare din lume pentru mirosul de vanilie la sticluţă. Numai el, băiatul ăla, o să ştie. Nu eu. Mi-a luat sticluţa. A reuşit! Înainte să mă pun pe râs, aştept o vreme, sperând să prind zgomotele iuţi ale trupului său frecându-se de frunze, sunetul alicelor care-i zornăie în punga de plastic.

Punctul de control

Am zis că nu. Că sunt obosită. Yaniv m-a întrebat dacă vreau să controlez mașini în loc de oameni, dar am refuzat. A zis că s-a săturat să se tot aplece. Mi-a zis: Lea, dac-ai fi bună la inimă te-ai învoi, ți-ar fi milă de mine pentru că am probleme cu spatele și probleme în familie; dar am refuzat. Nu, oricum n-ar trebui să se aplece și să-și bage capul pe geamul mașinilor, pentru că e împotriva regulilor. După aia m-a făcut curvă rusoaică, deși sunt pe jumătate marocană și pe jumătate nemțoaică.

Era patru dimineața și coada de la punctul de control din Hebron – palestinieni care munceau în construcții – gemea și șerpuia până se pierdea în depărtare. Sute de muncitori așteptau după noi – după mine și ceilalți soldați din unitatea de tranziții –, ca să deschidem ușile rotative de metal și să-i lăsăm să treacă. N-aveam permisiunea s-o facem decât peste o oră. În regulament scria că ora deschiderii e cinci. La prânz închideam. Nu noi decideam toate astea.

Am avut bafta ca primul și singurul an al serviciului meu militar în unitatea de tranziții să fie unul din perioada în care guvernul a blocat accesul muncitorilor sezonieri filipinezi și indieni, așa că Israelul a început să aibă iar nevoie de palestinieni care să muncească în construcții. Aveam nevoie de ei, dar ne cam temeam să nu ne omoare sau, mai rău, să nu uite cumva să plece. Palestinienilor le cam plăcea uneori să facă una sau cealaltă. De asta eram eu la post. Sarcina mea era să verific dacă muncitorii aveau un permis care să garanteze că nu erau genul în stare să rămână definitiv în Israel sau să încerce să ne omoare. În permis scria că aveau voie să rămână numai până seara. După aia trebuiau să părăsească Israelul și să se întoarcă în teritorii. Aveau

de-a face zilnic cu noi dacă respectau legea.

Pentru orice eventualitate, trebuia să mă asigur și că nu sunt înarmați și că n-au de gând să se arunce în aer. Datoria noastră era să observăm ce voia guvernul să observăm, dar eu oricum nu observam decât ce se întâmpla să observ și atât. Asta pentru că nu-mi intra în cap deloc că sunt soldat. Eu mă credeam mai departe om.

Fadi, prima persoană pe care am observat-o în ziua aia, era undeva pe la-nceputul cozii de muncitori. L-am observat pentru că, deși nu-i zăream chipul, deși toți erau prea departe și prea la grămadă și la fel ca să aibă chipuri, îmi dădeam seama că mă privea de parcă luasem o hotărâre. O hotărâre oribilă. O greșeală pe care o făcusem deja și nu mai puteam s-o dreg. Își ținea ridicată bărbia rotundă, de parcă n-ar fi trebuit nicicând s-o clintească, îndreptată spre mine ca un ochi. De la depărtarea aia, nu prea putea să îmi distingă fața, dar am știut, jur, că deja mă alesese.

Pe șoseaua de lângă punctul de control se înșirau mașini.

Nu eu decisesem să fiu acolo, cu bereta aia albastră pe cap. Nu-mi doream să fiu acolo. Am refuzat. N-o știusem înainte să plec în armată, dar punctele de control erau de trei feluri, iar al meu era cel mai cretin dintre toate. Unele puncte de control erau amplasate chiar în centrul vreunui sat palestinian sau pe vreun drum național, de exemplu DN 433, care lega localități palestinieni. Acolo erau controlați pe teritoriul lor. Pare și mai stupid, însă acolo se găseau cele mai multe bombe și arme. La alte puncte de control erau verificați oameni cu permise medicale care nu puteau fi tratați decât în spitalele noastre. Chiar dacă salvarea venea urlând cu bolnavul urlând în ea, tot îl controlau, din cauza incidentului cu femeia gravidă, pe vremea când eu eram în clasa a patra. Femeia cu un făt de nouă luni în pânțe și o bombă cu diametrul de treizeci de centimetri sub burtieră. Însă punctele alea de control arătau că puneam preț pe viața noastră, pe când al meu nu arăta decât că voiam locuințe ieftine și pentru asta puneam preț pe mânia palestinienilor, încercând să

cumpărăm mânia aia atât de profundă, că uneori ne omora.

Deseori se întâmpla ca unii muncitori de la coadă să nu treacă și patronii israelieni care-și așteptau muncitorii la celălalt capăt al punctului de control ne înjurau pe noi, soldații. Și palestinienii ne înjurau. De obicei îmi ziceau curvă rusoaică; a existat o singură excepție, când cineva m-a făcut târfă nemțoaică. Am zâmbit atunci, dar numai fugar.

În săptămâna dinaintea zilei în care l-am văzut prima dată pe Fadi, un patron israelian a venit după mine în spatele dunei de nisip unde tocmai făcusem pipi și m-a întrebat de ce n-avem decât cinci soldați la controlul pietonilor, pe când pentru mașini sunt zece oameni. Mi-a zis că de fiecare dată când se duce unul din noi să se ușureze toată coada e încetinită și așa nu poate merge nici o afacere, un businessman ca el nu poate să depindă de vezica urinară a unui adolescent. Nu m-a prins cu pantalonii în vine, dar lichidul se întindea între noi infiltrându-se în nisip. N-aveam ce să-i răspund.

— Nu lucrez pentru tine, i-am zis patronului din construcții.

Am crezut c-o să mă-njure, dar mi-a mai pus o altă întrebare, ceea ce a fost și mai aiurea.

— Dar pentru cine lucrezi, atunci?

Când mi-am lăsat ochii în pământ și am rămas fără cuvinte, am văzut că muștele năpădiseră nisipul ud.

Se apropia ora la care trebuia să le dăm drumul palestinienilor în Israel. Îi auzeam pe muezinii din Hebron cântând la portavoce chemarea la rugăciune și priveam cum primele raze ale soarelui se întindeau ca niște pete de cerneală. Eram atât de obosită, c-a trebuit să-mi dau palme ca să nu adorm din picioare.

Simțeam o ură crâncenă, mai degrabă îndreptată împotriva mea, când eram în halul ăsta de obosită. Îmi simțeam stomacul fierbând și amăreală pe gâtleej, puteam să miros duhoarea respirației amestecată cu gustul de pastă de dinți de pe dinții mei îngălbeniți. Uram cum arăt, ca un copil care înoată într-o uniformă verde, gata să se înece, jucându-se de-a soldatul. Uram

că, deși purtam o vestă antiglonț și deși arătam ca un copil cu o pușcă în mână, aveam sânii atât de mari, că sigur mi se vedeau prin toate hainele. Uram atâtea lucruri pe care le spuseseam – niște minciuni ieșite pe gură cu mult timp în urmă, când m-am îmbătat la o petrecere din liceu, o petrecere căreia ar fi trebuit să-i pun capăt, dar n-am făcut-o, în clasa a douășpea. Dar cel mai mult uram toată sporovăiala cretină pe care o purtam cu etiopienele și marocanele din unitate în fața rulotelor, noapte de noapte, când ne afumam plămânii până târziu. Erau mai groaznice decât fetele din liceu.

Era o tragedie să mă trezesc dimineața, cam cum ar fi să-ți omori mama sau să-ți pierzi virginitatea cu un tip care vrea să se culce cu tine numai o dată și să-ți dai seama ce-ai făcut abia când trebuie să-ți deschizi ochii. Pereții îmi pulsau dureros în ochi, cap și gât, de parcă m-aș fi trezit într-un casetofon alb, strălucitor. Nu mi-a plăcut niciodată muzica. Aș fi dat orice, totul, să pot să dorm – sau așa aveam impresia. Problema era că în fiecare seară uitam cât aș fi dat și mă temeam de patul ăla unde în fiecare dimineață se întâmpla câte o tragedie. Mergeam la culcare doar când nu mai reușeam să stau trează. Mi-o făceam cu mâna mea.

Dac-aș fi putut, mi-aș fi ars bereta albastră de pe cap. Dar o aveam pe cap și gata.

Și mai mulți bărbați. Și mai mulți. Și mai mulți.

În ziua aia îmi venea să zic că nu pot fi în mai multe părți odată și să cer permisiunea să mă întorc la visele mele amărâte, dar începea tura. De fiecare dată începea. Se deschideau porțile, metalul se rotea, bărbații treceau prin mașinăria care-i lumina în verde și roșu și rămâneau dincolo de baricada de ciment care ne înghițea pe mine și pe ceilalți patru soldați care controlam acte și genți.

Soră-mea mai mare Sarit mi-a zis că dacă o să insist suficient, ofițerul de la repartitie o să cedeze. Nu trebuia decât să zic că nu mă duc, nu mă duc, nu mă duc. Chiar m-a avertizat că în cel mai rău caz voi fi trimisă într-o unitate a poliției militare și mi se va da o beretă oribilă. Nici un soldat n-o să mai vrea să stea de vorbă

cu mine pentru c-o să-mi vadă bereta albastră și o să se teamă că pot să-i fac raport că are un elastic de păr roșu, nu negru sau verde, sau că poartă haina militară de zi cu zi peste uniforma oficială, sau că trece strada cu căștile la urechi, sau mai știu eu pentru ce porcării aveau datoria soldații din poliția militară să-i toarne pe ceilalți soldați.

I-am zis să tacă din gură. Așa că soră-mea a zis că toți soldații repartizați în poliția militară sunt niște cretini. Mi-a zis că mai sunt și alte sectoare din armată de care trebuie să mă feresc și că, desigur, cel mai bine era să ajungi ca ea, instructoare de parașutiști; i-am zis să tacă din gură.

— S-ar putea să-ți spună că te bagă la pușcărie. Că n-o să te mai angajeze nimeni după asta. Că mama și tata o să te dezmoștenească. Că n-o să mai găsești pe nimeni să te iubească. C-o să ajungi pe drumuri. Orice ți-ar spune, tu zi doar: nu mă duc, nu mă duc, nu mă duc, și până la urmă o să te repartizeze în altă parte și...

— Taci. Odată! i-am zis.

Când am fost recrutată, nici n-am apucat să iau loc pe scaun în biroul ofițerului de la repartitie, că l-am și auzit:

— La poliția militară.

Sigur că asta mi-a zis. Se putea altceva?

— E singura tabără de instrucție deschisă săptămâna asta.

— Nu mă duc.

— Toată lumea zice la fel, a spus ofițerul încrucișându-și brațele pe piept și zâmbind.

— Nu mă duc. Sunt deșteaptă. Am note bune. Pot să fac traduceri.

— N-am nici un post la informații. Am doar ce mi se dă și-a mai rămas doar un post în poliția militară. Oricum, încearcă să diversifice unitatea, să existe o diversitate socio-economică sau așa ceva, iar tu ai note foarte bune.

— Vreți să spuneți că nimeni de-acolo nu știe să citească. Nu mă duc. N-am de gând să stau doi ani din viață într-o stație de autobuz și să le fac raport soldaților care poartă șosete galbene,

am zis.

Mi-era frică, eram jenată de cât de încrezătoare mă arătam. Era prima mea zi în armată. Aveam optâșpe ani și eram țâfnoasă. După ce am terminat liceul și n-am mai avut colege cu care să mă iau la harță, am citit o groază și m-am pus la curent cu seriale americane sofisticate: *Viața la Casa Albă*, *Totul despre sex*.

— Uite ce e, dacă te opui repartizării va trebui să te bag la închisoare câteva săptămâni care nu se scad din perioada serviciului obligatoriu și după ce ieși tot în poliția militară o să te trimit.

— Nu mă duc. Nu mă duc.

— Poliția militară nu-nseamnă doar monitorizarea ținutei corecte. De fapt e un rol foarte important. Sunt soldați diverși cu sarcini diverse. O să-ți placă, jur.

— Tot nu mă duc, am zis.

Chiar credeam ce zic.

— Ba o să te duci, mi-a zis ofițerul.

— Nu.

— Părinții tăi n-o să mai vorbească niciodată cu tine.

— Nu.

— N-o să te angajeze nimeni.

— Nu.

— O să regreti.

— Dar tot nu mă duc.

Până la urmă m-am dus pentru că ofițerul știa chiar mai bine decât mine c-o să mă duc. Că avusesem de gând să mă duc de la bun început.

De fapt Fadi, bărbatul pe care l-am observat în ziua aia, n-avea nimic special sau așa am crezut până m-am uitat mai atent, m-am oprit locului și m-am gândit intens. Trecuseră câteva luni bune de când nu mai gândisem intens, așa că mă dezobișnuisem total.

A fost printre primii care mi-au dat buletinul la control în dimineața aia. A trecut prin mașinărie cu capul plecat și și-a pus buletinul pe baricada de ciment. Era un act de identitate verde. În el scria că-l cheamă Fadi. În buletin pusese permisul alb. Era pătat

cu maro, dar era bun, singurul gen de permis de muncă în construcții pe care aveam dreptul să-l acceptăm la punctul nostru de control, pe lângă permisul medical. Am arătat spre punga lui de plastic.

— Ce-ai acolo? l-am întrebat.

— Ce să fie? Ce poate să fie? Mâncare. Lipii, a răspuns Fadi. Pronunța vocalele cu voce spartă.

— Pot să mă uit? i-am cerut.

Am făcut semn din mână. Nu controlam toate pungile și gențile. Trebuia să le controlez la întâmplare, așa că le controlam din trei în trei sau din cinci în cinci, însă dintr-odată nu voiam să plece omul ăla. Avea ceva aparte și am știut-o chiar înainte să facă ce-a făcut în continuare. Era îmbrăcat obișnuit – o cămașă veche menită să-i dea un aer demn, dar care doar îi accentua tristețea, cu guler ce parcă îi lua în râs obrazul neras. Era un bărbat de vârstă mijlocie.

Avea urdori la ochi și păr în nas. Mirosea a sudoare și after-shave. Era ca restul, numai că părea un caz disperat. Nu voia să fie acolo. Parcă nici nu era acolo, deși era. Se agăța de punga lui de plastic, și parcă nici n-ar fi fost acolo, deși era, și am simțit un zvâcnit de interes în ochi.

— Pot să mă uit? l-am întrebat iar.

Plângeam, dar era un plâns fizic, de epuizare și din cauza vântului care-mi bătea în față. Tot timpul plângeam, dar pur fizic. Bărbatul, Fadi, tot nu dădea drumul pungii și atunci am știut, am hotărât că la noapte o să dorm și o să mă gândesc la el. Avea ceva aparte care mă va ajuta să dorm.

Fadi a răsturnat și a fluturat punga de plastic și lipiile au căzut pe nisip ca niște frunze dintr-un copac. Nu era prima dată când un bărbat de la coadă făcea așa ceva, dar el o făcuse cumva altfel, foarte jignit de cererea mea. Era mai mult decât un simplu gest. În spatele lui îl vedeam pe Yaniv vârandu-și capul într-o mașină palestiniană și sporovăind – despre fleacuri, eram sigură.

— Poftim, ia de-aici. N-am nevoie de mâncare. Ia-o și să-ți fie de bine, mi-a zis Fadi, apoi și-a luat buletinul de pe baricada de

ciment și a plecat gesticulând.

*

În noaptea aia le-am auzit pe etiopiene și pe marocane vorbind și fumând în pergola de lemn de lângă rulotă. Discutau cum e mai bine, să-i zici unei prietene dacă o bârfește cineva sau să nu-i spui? Erau proaste. Toate problemele lor nu le dădeau nici o bătaie de cap. Toată lumea din unitatea de tranziții era proastă. Era o unitate concepută pentru proști și sărăntoci. Oameni pe care armata nu-i credea în stare să facă altceva decât să verifice acte. Eram în posturi la fel de periculoase ca mult lăudatele unități de infanterie, dar când un infanterist trecea prin punctul nostru de control cu bereta lui verde, roșie sau maro, ne arăta cu degetul și râdea. El era erou și noi nu, noi eram polițai.

M-am cuibărit sub pătura de lână în patul meu de campanie și m-am gândit la Fadi. După instrucție, când mi-am luat postul în primire, mă foloseam de alte metode ca să adorm. Mai întâi m-am gândit la dățile când mă culcam cu iubitul meu, tatăl uneia dintre colegile mele pe care le uram, partidele cele mai bune de sex și partidele care nu s-au întâmplat așa cum mi-am închipuit, dar pe care puteam să mi le închipui acum. Iubitul din mintea mea era mult mai puternic decât i-am permis vreodată să fie în realitate și la început mă împingea de fiecare dată într-un zid, ceea ce mă lua mereu prin surprindere. În realitate, iubitul meu îmi spunea să termin cu plânsul de fiecare dată după ce se sfârșea totul, că o să-mi dea papucii dacă nu termin, pentru că-l speriam. Și pentru că își făcea griji că, dac-o s-o țin așa, într-o zi n-o să mai fac diferența între când sunt doar tristă și când vreau să fac sex. Până la urmă m-a părăsit și bine a făcut. Plângeam de câte ori îmi aminteam cum făceam sex, așa că am încetat să mă mai gândesc la asta noaptea în pat, pentru că mi se părea că deja plâng prea mult în timpul zilei.

O săptămână m-am gândit la *Cei mai frumoși ani* și Ally

McBeal când încercam să adorm. Seriale de succes dinainte să am un iubit. Țineam minte toate episoadele. Țineam minte poantele și cum cădea lumina pe apă. Însă tot ce mi se păruse atât de minunat atunci, tot ce-mi imaginasem că aș face dacă aș fi în serial, personajele pe care aș fi putut să le joc sau să le întâlnesc, acum nu-mi mai părea deloc interesant. Am știut că n-o să-mi mai placă să mă uit din nou la serialele alea.

Apoi m-am gândit la jocurile pe care le jucam cu Yael. Când ne prefăceam că suntem reportere, când eram în lift și ne-am prefăcut că suntem într-o navă spațială, când am lăsat-o și pe Avișag să joace „Cadavrul delicios“ cu noi. Toate poveștile pe care le-am inventat. Dar după o vreme mi-am dat seama că m-apucasem să inventez toate amintirile astea. M-am uitat lung la vesta antiglonț de pe podea și mi-am dat seama că nu-mi amintesc de fapt cum era când mă jucam. Și știam că dacă mai inventez amintiri cu jocuri o să-mi retrezesc doar amintirile pierdute, așa că m-am oprit.

Ce viață mărginită duceam: după jocuri, după cea de-a treia idee, n-am mai avut la ce să mă gândesc.

În seara în care am început să mă gândesc la Fadi, el a devenit noua mea idee. Mi l-am închipuit vorbind cu nevasta lui, Nur, în timp ce fumau pe prispă tutun cu aromă de mere dintr-o narghilea. Mi-am închipuit că în seara aia Nur i-a dat un ultimatum. În seara pe care mi-o imaginam eu, o seară din trecut, Nur i-a cerut lui Fadi să-și găsească de lucru în construcții, în Israel. Fadi nu voia să se ducă. Nu voia bani de la israelieni. Nu voia să se smulgă din visele lui ca să stea ore în șir la coadă și să-i dea comenzi o fetișcană cu jumătate din vârsta lui. Nu voia să se ducă. Nu voia și gata.

— Nu mă duc, a zis Fadi.

— Bine, dar avem cinci copii, a zis Nur. Ne trebuie bani s-o dăm pe Nadia la facultate. Ne trebuie lapte praf mai bun pentru cel mic.

— Nu mă duc.

— Dar n-ai mai muncit de luni bune. În Hebron n-o să-ți

găsești de lucru.

— Nu mă duc.

— O să te părăsesc dacă nu te duci. O să te părăsesc și nimeni din familia noastră n-o să-mi găsească vină, o să mori singur.

— Nu mă duc.

— Ba o să te duci, i-a zis nevastă-sa și s-a uitat la luminile ce veneau din casa unui vecin, și pentru că ea știa c-o să se dea bătut, el s-a dat bătut și s-a dus.

Simțeam cum mă fură somnul și apoi îmi zboară, cum mă fură aproape de tot. Respiram greu sub pătură. Le auzeam pe fete vorbind afară, simțeam mirosul de țigări și șampon venind dinspre ele. Ziceau una-două „calorii“ și „asta-i cel mai nasol“.

Am încercat să-mi închipui ce făcea Fadi chiar atunci, nu ce făcuse în trecut, și-am hotărât că se ceartă cu Nur. Că urlă la ea în vreme ce ea-i pregătește sendvișurile cu lipie umplută cu bame și humus pentru a doua zi. Că tot îi mai zice că nu se duce. Că Nur, frumoasa Nur, nici nu se uită la el, dar când el îi spune că e dracul împelițat, ea îi aruncă sendvișurile la gunoi și trece pe lângă el dinspre masa din bucătărie, iar Fadi nu vrea decât să-l atingă o clipă pe umăr, însă Nur trece pe lângă el și se duce în dormitor, iar Fadi adoarme pe jos în bucătărie, cu capul pe haina lui Nur, pe care o ia de pe umerășul de lângă ușă, de lângă ușă, de lângă ușa închisă, ușa care este închisă...

A doua zi m-am trezit tot obosită, dar mai puțin decât în alte dăți. Mi s-a părut că nu sunt chiar frântă.

Drumul spre punctul de control implica de obicei tot chinul pe care ți-l provoacă mișcarea. Răsuflări, gemete, ochi împăienjeniți de somn, cum stăteam toți claie peste grămadă. Eram smulsă din picoteala mea și mă urcam imediat în duba verde cu carcasă antiglonț, cu gemulețe apărute de gratii și carapace dură de metal. Capul mi se bălăbănea și mi se lovea dureros în timp ce duba rula prin teritoriile pe care le ocupaserăm. Când mișcarea înceta, nu dădeam decât de bărbați, un șir de bărbați, toți bărbații ăștia care mă așteptau trădând o furie încremenită. Sosise începutul zilei de lucru.

Drumul din ziua în care m-am simțit mai puțin obosită, după noaptea în care m-am gândit la Fadi, mi s-a părut însă aproape un drum obișnuit, plăcut. Aproape, jur.

Am refuzat iarăși când Yaniv m-a rugat să mă ocup un pic de mașini, după care mi-a zis că pula e ca un bumerang.

— Pula e ca un bumerang, mi-a zis el.

Rumega gumă ca o vacă proastă, numai că era băiat.

— Te-ai prins?

— Nu, zic, nu m-am prins.

— Știi ce-nseamnă să dai cu pula în cineva? m-a întrebat. Înseamnă că nu-ți pasă de cineva.

Nu mai auzisem expresia asta. Erau atâtea expresii pe care nu le mai auzisem până să intru în unitatea de tranziții! Exprimări hiperbolice, marocane și stupide.

— Păi, chiar nu-mi pasă de tine, i-am zis.

Așa era. Îl uram, iar în diminețile ca aia, când nu mă simțeam chiar așa de obosită, îl uram mai tare decât mă uram pe mine însămi. Uram cum își mesteca guma și cum bătea palma cu cunoscuții din mașini. Uram că pupa pe amândoi obrajii toate fetele care-l lăsau. Îi uram apa de colonie și sprâncenele pensate. Uram că purta o stea a lui David imensă la gât și fredona muzică evreiască *mizrahi* și spunea în glumă cât îi ura pe ofițerii noștri și bereta albastră și că asta îi era soarta, de rahat. Uram că zâmbea și că, deși se văicărea atât, uneori îl surprindeam cum se distrează – îi plăcea la nebunie să meargă, să respire, să se aplece și să-și vâre gâtul pe geam, să stea de vorbă cu șoferii și nu înțelegea diferența dintre oroare și onoare sau înțelegea și nu-i păsa. Legăna din cap tacticos, de parcă ar fi plutit.

— Păi de-asta se zice că pula e ca un bumerang. Dai cu ea în cineva și se întoarce tot la tine, mi-a zis Yaniv.

Când l-am văzut cum își vâra gâtul zâmbind pe geamul unei mașini mai târziu în ziua aia, m-am gândit să-l torn. Știam c-o să mă urască toată lumea, dar m-am gândit serios să-l torn ofițerului meu, care dădea ture între baricada de ciment și mașini și-l văzuse probabil pe Yaniv vârandu-și gâtul pe geam, sporovăind și

pupând bebeluși, primind smochine și ulei de măsline în sticle de Coca-Cola. Ofițerul vedea totul, dar dacă-l raportam trebuia să ia măsuri, n-avea încotro. Dacă-aș fi fost ofițer nu i-aș fi permis vreunui soldat de-al meu să încalce regulamentul în halul ăsta. Regulamentul pe care l-am învățat în tabăra de instrucție spunea că trebuie întotdeauna să menținem arma între corp și geamul deschis al palestinienilor care trec prin punctele de control. Că palestinienii trebuie să-și pună buletinele și permisele pe capota mașinii și să închidă geamul când venea soldatul să se uite pe ele. Nimeni nu se ținea de reguli, dar măcar alții nu pupau bebeluși și nu mințeau că-i doare spatele și...

Chiar l-aș fi turnat dacă nu s-ar fi întors Fadi. L-am văzut cum se apropie de fruntea cozii și am știut că spera să nu-l chem lângă baricada de ciment. L-am văzut cum își pleacă ochii, se scarpină pe nas, dă cu piciorul în nisip și se roagă să aibă de-a face cu altcineva, nu cu mine. Dar eu eram atentă și la ceilalți soldați și l-am ținut locului pe bărbatul pe care-l controlam uitându-mă mult și bine în buletinul lui până am văzut că era rândul lui Fadi și ceilalți soldați încă verificau acte, iar atunci l-am chemat.

S-a uitat fix în ochii mei de parcă nu mă cunoștea sau își dorea să mor, dar eu știam, îl știam pe el, pe el cu totul.

De ce spun că-l știam: nu avea nici o pungă de plastic la el. Avusesem dreptate când mi l-am imaginat. Nevastă-sa nu i-a mai dat lipii ieri-seară. Purta aceeași cămașă și avea fața nedormită. Putea a sudoare.

Nu c-aș fi crezut într-adevăr că închipuirea îmi prinde viață, doar mi se părea mai bine să cred, așa nu mai plângeam. Și voiam să mă simt în continuare mai puțin obosită.

M-am uitat la Fadi cum pleacă după ce i-am dat înapoi buletinul și actele. Un patron cu țigara în gură a pus mâna pe Fadi de îndată ce s-a apropiat și l-am văzut pe Fadi cutremurându-se; cât rău se strângea în atingerea aia, cât de tare îi venea să-i tragă un pumn individului sau să se ferească, sau să-și revoluționeze viața, însă nu putea.

Am știut că diseară o să adorm cu gândul la Fadi, cum se

întoarce acasă și-i trage un pumn nevesti-sii Nur, un singur pumn în falcă, și apoi cum Nur rămâne netulburată.

În săptămânile de după recrutare m-am ținut după maică-mea, care avea lista cu bunurile cerute de armată și compara prețurile între magazine din mallurile din sud, aflate la ore bune de satul nostru. Șapte perechi de șosete oliv. Cremă de protecție solară. Pastă de dinți. Tampoane pentru două luni. Spray anti-tânțari. Douăzeci de benzi rezistente de cauciuc, ca să întindă bine cracii pantalonilor militari.

Rucsacul meu imens, așa cum primiserăm toți la terminarea liceului, avea imprimată binecuvântarea: „Mergeți în pace, dragi absolvenți. Suntem alături de voi și vă vom iubi întotdeauna“. Rucsacul era burdușit și pregătit pentru a doua zi dimineată.

Am luat autobuzul cu mama până la punctul de întâlnire din Haifa, unde un alt autobuz aștepta să ducă toți puștii din nord la Tel Aviv, la baza centrală unde se făcea repartiția, unde primeam echipamentul militar și sarcinile pentru următorii ani.

Fete machiate prea strident țineau pancarte cu inimioare și pupici. Fetele astea plângeau, se îmbrățișau și țipau la prietenele lor care se urcau în autobuz. „Citește scrisorile de la noi doar după ce pleacă autobuzul! Te iubim, fată!“

Un băiat tot încerca să-și convingă prietena să nu-l mai sărute atâta. Plângea și-i curgea nasul, dar tot îl săruta, până și când tipul a trebuit să se urce în autobuz. Un băiat cu *yarmulke* pe cap își adusese tot familionul. Pe bune, cred că toate rudele erau acolo. Toți buncii. Toate mătușile. Toți unchii. Toți, toți. Plângeau, dar și băteau din palme. Toți, până la unul.

Mă gândisem să-i zic lui Yael, prietena mea, să vină, dar nu-i zisesem, pentru că Yael era mai degrabă singura prietenă care încă nu fusese chemată în armată decât prietenă pe bune. Pentru că nu eram genul de fată cu prietene. La liceu am avut un roi de retardate care se țineau după coada mea, dar nu prea am simțit nevoia să-mi fac prietene și chiar îmi plăcea că nu eram decât eu și mama în ziua aia. Parcă mi-ar fi confirmat suspiciunea că, la urma urmelor, prietenele sunt ceva frivol.

Când stăteam în parcare și așteptam să-mi fie strigat numele, maică-mea tot fredona o melodie pe care n-o mai auzisem.

— Termină! am urlat și atunci mama s-a pus pe bocit.

Avea emoții pentru că eram ultimul copil, pentru că eram cea mai slabă.

Mama s-a oprit din plâns chiar înainte să mă cheme la autobuz.

— O să fie bine, mi-a zis. Toată lumea trece prin așa ceva. O să fie cei mai frumoși ani din viața ta, mi-a șoptit ea ținându-mi capul între mâini.

— N-am nimic. O să vin acasă în permisie curând, i-am zis.

— Da, a zis mama. Da, a zis cuprinzându-mi încă fața.

— Dă-mi drumul, mamă, i-am zis. Am nevoie de cap.

Și în noaptea aia, după ce Fadi a venit la control fără lipii, mi-a venit în minte fără cel mai mic efort.

— Nu mă duc, a spus Fadi. Nu mă sili să mă duc iar la muncă.

Plângea așezat pe podeaua bucătăriei.

— Nu ești o fătucă, a zis Nur. Nu trebuie să plângi în halul ăsta. Bărbații în toată firea nu plâng în halul ăsta.

Fadi s-a ridicat. S-a uitat cum Nur taie ceapă pentru mâncarea de weekend.

— Nu mă duc, a zis el înăbușit. Merit mai mult de-atât. Avi patronul a zis că i-a cumpărat lu' fi-su o bicicletă nouă săptămâna asta. Are bicicletă și e pe sfert cât mine la vârstă. Eu n-am avut niciodată bicicletă. Nu-i drept.

— Cine te crezi? Vreun răsfățat de puști israelian? Ești un palestinian în toată firea și așa trăiești. Asta trebuie să facem și gata, a spus Nur.

S-a șters pe gât cu cârpa de vase și Fadi a rămas dezgustat. Îi observase pliuri încrețite de piele în jurul gâtului care-i atârnavă, piele fără rost care nu fusese acolo când primise s-o ia de nevastă, iar asta l-a dezgustat și mai mult.

— Cum adică „să facem”? a întrebat-o. Doar de mine e vorba aici și mă cunosc prea bine. Nu mă duc.

— Ba o să te duci, a spus Nur, atât de știutoare și de bătrână, și

de aievea, și tocând ceapă.

Iar când ea a surâs superior, el a simțit cum i se face mâna pumn și a dat s-o pocnească – a simțit cum încheieturile degetelor i se sudează pe tăișul cuțitului, sus în aer. Nur i-a oprit cuțitul, dar Fadi nu s-a lăsat și tot a pocnit-o, o singură dată, în falcă.

*

— Nu pot să dau cu pula-n tine, i-am zis lui Yaniv a doua zi dimineată.

Soarele încă nu se vedea și mă trezisem mai puțin obosită. Mă trezisem cu destulă energie ca să mă uit în oglinda decolorată din rulota ce servea de toaletă. Nu mă mai uitasem în oglindă de luni în șir. Mă obișnuisem să mă spăl pe mâini privind-mi picioarele.

— Ce? a făcut Yaniv.

Își ținea brațul pe după umerii unei etiopiene de serviciu tot la mașini.

Își turnau pe gât plicuri cu zahăr și le cântau melodii *mizrahi* dunelor de nisip neajutorate din fața lor.

— N-am pulă, așa că n-am cum să dau cu ea în tine, i-am zis.

Eram atât de puțin obosită, că m-am decis să mă iau un pic de el, ca să mă distrez. Știam c-o să turbeze când o să audă una ca asta. Chiar o să creadă că există ceva pe lumea asta care depășește înțelegerea mea, dar nu și pe-a lui.

— E doar o expresie, a zis Yaniv. Nu e pe bune, cum ar fi. Înseamnă să arăți că nu-ți pasă, înțelegi?

— Nu, cum vine asta? Nu știi că n-am pulă?

— Ei, drăcie, a zis Yaniv trăgând aer în piept. E... E doar o expresie, nu pricepi? a spus întinzându-și brațele cu un gest de implorare.

Chiar era stârnit, nici n-a observat că a împins-o puțin pe etiopiană.

— Nu înțeleg, am zis. Ești prost dacă zici ceva atât de fără logică.

— Bine, dar... e o expresie, a spus Yaniv.

Se vedea clar după cum se bosumflase și din cât de rapid molfăia că își storcea mintea să scoată cuvinte pe care nu le cunoștea. Cuvinte ca „literal“, „reprezentativ“ sau chiar „figură de stil“. L-am lăsat să caute cuvinte pe care n-avea cum să le găsească până s-a făcut ora când se deschideau porțile.

Mă așteptam la așa ceva, dar tot m-am speriat puțin când am văzut. M-am speriat de parcă mă convinsese cineva că sunt Dumnezeu sau deja moartă sau că am luat foc.

Fadi n-a mai încercat să mă evite la control de data asta. N-a încercat nici o șmecherie. Nici nu l-am observat stând la coadă și dintr-odată a apărut, și-a pus buletinul și actele pe ciment în fața mea, de parcă nici nu mă cunoștea. L-am lăsat să aștepte puțin până să le iau. M-am făcut că mă uit la Yaniv, care stătea aplecat și discuta absorbit cu un palestinian dintr-o mașină. Câteva mașini au început să claxoneze; ținea toată circulația pe loc.

Atunci m-am uitat și am văzut și m-am temut, însă doar o clipă; Fadi era rănit la încheieturile degetelor. Avea o tăietură pe care se așternuse o crustă de sânge.

— Te-ai rănit? l-am întrebat.

— Da, a zis Fadi. M-am rănit.

Ofițerul care mă repartizase în poliția militară avusese dreptate. Era doar o prejudecată că toți soldații cu beretă albastră nu făceau decât să raporteze soldații în permisie care-și purtau incorect uniforma în mijloacele de transport în comun cu care mergeau gratuit. Am fost repartizată în unitatea de tranziții din poliția militară, care n-avea nimic de-a face cu vestimentația, ci cu controlul actelor. Însă era o greșeală foarte răspândită să te temi de beretele albastre. Când mergeam acasă cu trenul în foarte rarele weekenduri când eram în permisie, ceilalți soldați din tren amuțeau când îmi observau bereta albastră. Apoi o ștergeau. Mă simțeam ca un căpcăun sau ca un dictator irakian, sau mă simțeam urâtă, ceea ce și eram cu bereta aia pe cap.

Erau și avantaje. Întotdeauna cel puțin un soldat din tren fugea de mine și-mi lăsa mie locul, până și când era mare

aglomerație. Întotdeauna puteam să citesc în liniște Ghidul TV sau romane americane. În excursiile școlare nu avusesem deloc parte de liniște în autobuz. Toată lumea voia să știe ce cred c-ar trebui să facem cu vreo fată care furase prietenul alteia sau voia să vorbesc cu Yael să-i lase pe toți să-și copieze temele de la ea, pentru că fuseserăm prietene pe vremuri și numai de mine se mai întâmpla să asculte. În tren, ca soldat, nu trebuia să-mi bat capul cu problemele altora sau să-mi dau cu părerea despre vreo bârfă.

O chestie foarte tare care s-a întâmplat din cauza beretei mele albastre a fost faptul că odată un soldat, un băiat, s-a pus pe plâns când m-a văzut. Probabil avea multe nereguli la dosar și știa că nu purta ceva ca lumea, că îi lipsea un oarecare luciu, așa că a izbucnit în plâns și a luat-o din loc, a plâns și a tulit-o.

Aveam un pic de câștigat de pe seama beretei albastre, însă nici un prieten. Nimic bun la care să mă gândesc înainte să adorm.

În noaptea aia, de după dimineața în care Fadi mi-a zis că s-a rănit, mi l-am închipuit dormind acum pe salteaua de paie, în fața ușii casei sale. Mi-am imaginat că Nur a lui schimbase yala și-l lăsase pe dinafară, că trebuise să facă pipi în stradă și că a rămas treaz până la două dimineața ca să poată face pipi, atât era de stânjenit să nu-l vadă vecinii. Cât s-a mai rușinat de durerea lui, de plictiseala asta, de nevoia asta umană de bază și de ușurarea pe care a simțit-o când a urinat în sfârșit! De senzația de pustiu pe care a avut-o după aia. De parcă se golise de sine și nu-i mai rămăseseră decât o baltă de urină, o saltea drept pat și o ușă încuiată. L-a trezit un câine fără un picior care i se pișa pe față. Nu a dormit decât o oră, dar a venit timpul s-o ia spre punctul de control și a luat-o într-acolo, iar în timp ce mergea se gândea că totul în viață era din vina lui, numai că eu știam că eu eram de vină, de fapt, că eu îmi închipuiam toate lucrurile care i se întâmplau și mi s-a făcut nițel rușine că a ajuns în ultimul hal din cauza mea, dar am adormit aproape îndată ce mi-am imaginat toate astea, ceea ce a fost o binecuvântare. Nu mai folosisem

cuvântul ăsta, nici măcar în gând, oamenii de teapa lui Yaniv îl foloseau tot timpul, însă acum a fost primul cuvânt care mi-a venit în cap și singurul.

Și oricum toate astea, salteaua, ușa încuiată, urina din stradă, câinele fără un picior, toate erau doar în mintea mea, pentru că a doua zi Fadi a venit la control conducând o mașină.

L-am tot așteptat. Trecuse de nouă și mă aducea în culmea fericirii să văd că toți muncitorii aproape identici care îmi arătau buletinele nu erau Fadi al meu. Știam că nu putea fi adevărat, însă eram și convinsă că așa se întâmplase: după ce se trezise când câinele fără un picior i se pișa pe față, Fadi a luat-o pe jos spre punctul de control, însă după ce s-a mai gândit, s-a întors. A hotărât de-a binelea ca măcar o dată să nu se ducă. Nu prea știam unde s-a dus după ce s-a întors și eram sigură că era din cauză că adormisem înainte să-mi închipui partea asta. Am adormit așa de repede!

Mă bucuram că dormisem. M-am bucurat pentru mine însămi cât Fadi nu s-a arătat, mă bucuram că aveam gânduri bune, că gândurile mele aveau o bunătate pe care pur și simplu nu mi-o cunoșteam. Eram atât de puțin obosită, încât am reușit să sper că eram mai bună decât mă consideram. Cumva mă simțeam de parcă nu plecasem în armată. De parcă nu eram încă în armată. M-am uitat la Yaniv și m-am străduit să nu-l urăsc. Nu-i vedeam decât trupul în picioare pe asfalt, pentru că își vârâse ca lumea capul în mașina pe care o controla. Mi-am imaginat chipul lui, pe care nu-l vedeam, și m-am străduit să nu-l urăsc. Avea sprâncene stufoase, ascuțite, ca niște săgeți blănoase.

Atunci am auzit țipătul.

Când am văzut roșu și pe Yaniv dându-se încet înapoi, n-am înțeles că avea sânge pe gât. Am încercat să mă gândesc ce era, dar n-am înțeles că era sânge. Mai târziu aveam să-mi amintesc că mi-am dat seama, după felul în care Yaniv dădea din mâini când a făcut un pas și încă unul cu spatele, că înțelesese că era sânge. În momentul ăla chiar a existat ceva pe lume mai presus de înțelegerea mea, dar nu și de a lui.

Yaniv s-a prăbușit la pământ și a rămas nemișcat. În jurul meu lumea vorbea însuflețită, dar nu pricepeam nici un cuvânt. Erau vocile muncitorilor palestinieni. Vocile patronilor israelieni. Vocile soldaților. Sunau diferit între ele, însă parcă urlau aceleași cuvinte, pe care nu reușeam să le aud. M-am uitat în pământ și am văzut cum îmi cade bereta albastră, cum se prăbușește vertiginos, cum se izbește de nisip și, nu știu de ce, m-am întins după ea și am rămas așa, încremenită. Am rămas așa, ca un copil care încearcă la nesfârșit să aterizeze cu bine după ce a căzut dintr-un leagăn.

Cineva a tras cu o armă. N-am văzut cine sau în ce a tras, doar am auzit zgomotul, din ce în ce mai amplu în timp ce traversa nisipul, șirul de bărbați și baricada de ciment unde eu încă încercam să aterizez după o căzătură pe care nu o suferisem.

Fadi l-a înjunghiat pe Yaniv. Glonțul tras în Fadi l-a ratat cu totul și, chiar dacă era mai palid decât de obicei când ofițerii l-au tras din mașină, am știut că el e, pentru că-l cunoșteam bine. Fusesse cu mine trei nopți de somn mai bun, una după alta.

Nu s-a uitat la mine, nici cu bărbia, nici cu ochii, nici cu teamă când l-au luat. Nici nu știa că exist, că existam pe lume și vedeam ce se petrece în jur.

În ochii lui se vedea că orice bătăi de cap îl părăsiseră.

Am uitat de Fadi. Chiar am uitat. Și de Yaniv. Am uitat o vreme. Nu mi i-am amintit decât acum două zile. Mi-am amintit drumul spre punctul de control în dimineața de după ce Yaniv fusesse rănit în gât. Capul meu. Îmi amintesc capul meu. Pielea metalică a dubei antiglonț nu mi-a dat pace deloc tot drumul. Bum, bum și iarăși bum. Mă dădeam cu capul de metal la fiecare curbă și nu mă învățam minte. Nu m-am învățat minte deloc și tot încercam să-mi odihnesc capul pe umărul drept, alegându-mă cu o nouă lovitură.

Nu mi-am amintit decât din cauza dubei, când am venit la Tel Aviv acum două zile și-am început să-mi caut apartament. Pusesem niște bani deoparte să am la început după cele nouă luni cât am fost ofițer și am primit salariu. Am completat formularele

pentru școala de ofițeri chiar a doua zi după ce a murit Yaniv. Nu voiam să mai fiu doar o retardată care controla acte. Nu mai puteam.

Oricum, mi-am terminat serviciul militar ca ofițer acum câteva luni și-mi iau viața de la capăt. Evident că mai întâi mi-am căutat o locuință în cartierele mai noi din Tel Aviv, unde circulă taxiurile alea mari, știi? Taxiuri care sunt de fapt dube, în care șoferul poate să ia cel mult zece oameni și să-i lase unde vor pe ruta lui. Oricum, când îmi căutam apartament am luat un maxi-taxi de-ăsta din Tel Aviv, cel cu numărul 5, și mi s-a părut că mergea ca pe apă. Sincer, nu m-am lovit nici măcar la cot.

Abia acum o oră mi-am luat un apartament cu chirie lângă Piața Rabin. N-o să jignesc pe nimeni vorbind despre bani, să spunem doar că, la cât va trebui să muncesc ca să-mi acopăr chiria, n-o să uit prea repede dubele de metal. Nici pe Fadi. Dau atâția bani ca să stau în cartierul ăsta pentru că taxiurile de aici seamănă cu cele de peste tot din lume. Sunt galbene și sunt mașini normale. Nu vreo ciudățenie din aia de maxi-taxi.

Și mai știi că n-o să-l uit pe Fadi pentru că, deși somnul mi-a fost o binecuvântare din ziua aia când Yaniv a fost înjunghiat în gât, în vreo două nopți a trebuit să mă uit la televizor ca să adorm. Aveam nevoie să-mi inunde ochii toate culorile alea ce radiau din cutie ca ei să se închidă singuri.

În seara aia. În seara aia auzeam cum etiopienele și marocanele sporovăiesc în pergola de lângă rulote.

M-am dus la baie și m-am uitat în oglindă. Mi-am luat pușca și am proptit-o în mânerul ușii ca să nu poată intra nimeni, deși știam că toate fetele erau la fumat, c-o să fumeze ore în șir și c-o să fiu singură.

Mi-am scos bocancii și șosetele. Erau albe și țin minte că m-am îngrozit când mi-am dat seama că purtasem șosete albe toată ziua, pentru că n-aveam voie să purtăm decât șosete închise la culoare când eram de serviciu la postul de control. Și chiar dacă eram un soldat din unitatea de tranziții a poliției militare, eram totuși un soldat din poliția militară, reprezentam beretele

albastre și așa mai departe.

Șosetele alea albe. Țin minte că m-au îngrozit în seara aia.

Cureaua, pantalonii verzi, bluzonul verde, maioul verde, sutienul, chiloții pe care-i purtasem pe dos pentru că nu mai aveam alții curați. Mi-am dat totul jos și m-am privit goală în oglinda aia pătată. Sâni prea mari, noile riduri ce mi se formaseră pe marginea buzelor.

Atunci am văzut că sunt soldat și m-am uitat mult și bine și nu mi-a fost frică. Mai erau câteva săptămâni până împlineam nouășpe ani. Era în seara dinainte să completez formularele în care făceam cerere să urmez școala de ofițeri. Atunci am văzut că eram soldat și am știut că o să fiu ofițer și nu mi-a fost frică.

N-am făcut duș în seara aia. M-am gândit la Nur, mi-am zis că ea probabil făcuse duș și că deja aranja să-l scoată pe Fadi din închisoarea israeliană, că era o femeie puternică, apoi mi-am amintit că eu o creasem, o născocisem, că eram soldat și ea nu exista.

În seara aia. În seara aia auzeam cum etiopienele și marocanele sporovăiesc în pergola de lângă rulote.

Când stăteam în pat nespălată le-am auzit spunând că gâtul lui Yaniv aproape fusese despicat în două de cuțitul cu care-l ucisese palestinianul din mașină și m-aș fi gândit la chipul lui Yaniv și la sprâncenele lui stufoase și ascuțite. Și m-aș fi întrebat ce voiau să spună fetele când ziceau că *aproape* fusese despicat în două, însă am adormit. Am adormit fără să mă gândesc la nimic. A fost floare la ureche. Orice se poate dacă înșiști.

1. *Dawson's Creek* (n. tr.).

Oameni inexistenți

Persoana A

Cadavrul sudanezului e încă înfipt în gardul de sârmă ghimpată. Nadav zice că soldații egipteni și noi, soldații israelieni, sunt ca doi copii pe chei, fiecare așteptând să se arunce celălalt în apă și să ia cadavrul. Un braț al sudanezului e ridicat deasupra capului și limba îi atârnă. Parc-ar fi un înotător împietrit. Nadav spune că sunt o fată deosebită. „Avișag, tu nu te gândești decât la tine.“ Nu eram de tură când egiptenii l-au împușcat pe individ. Când sunt de tură mă uit douășpe ore la gard prin monitorul verde și mă gândesc la oameni inexistenți. Ne cunoaștem bine eu și oamenii pe care mi-i închipui. Numai că Nadav spune că e tocmai invers decât când te gândești la altcineva. Mergem cu jeepul de-a lungul gardului pentru că Nadav este ofițer și trebuie să verifice ce fac fetele mai mari din turnurile de pază și din punctele de control. Paznica bazei îmi cere permisul militar de trecere și îi arăt că mi-am luat o zi de permisie. A fost un pic cam greu, pentru că baza duce mereu lipsă de fete noi, care trebuie să stea de pază timp de patru luni. Înainte să ajungem în stația de autobuz îl întreb dacă e rău că mă gândesc numai la mine. Nadav a uitat că mi-a zis asta la un moment dat. Spune că tuturor le-a intrat în cap că dacă altcineva e altfel decât ei, atunci nici *ei* nu sunt cine sunt, și că numai eu n-am pus botul la așa ceva, pentru că eu nu mă gândesc decât la mine. Nu știu dacă e rău sau bine. Vreau un hamburger. Doi.

Persoana B

După ce se termină totul, după ce sunt în siguranță, deschid ochii și toată lumea poate să vadă că sunt în viață. Sunt singura fată dintr-un salon de spital plin de compatrioți răniți. Ei nu scot nici un sunet, însă eu urlu, pentru că pot, pentru că vreau apă. Doctorița din țărișoara asta vine și mă întreabă ceva în limba țărișoarei și translatorul traduce. Vrea să știe cum am fugit din Sudan. Vrea să știe ce-a fost în mintea mea. Îmi dă un pahar cu puțină apă. Adică, explică translatorul, ce-a fost în mintea mea când m-am aruncat în gardul ăla din tășuri micuțe de cuțit. N-am avut nimic în minte. Nu eu am hotărât. Am simțit-o pe ea. Era cu mine. Mama. Mama. Mama. De un milion de ori, iar și iar și încă o dată. Era o uriașă, o fetiță, o boabă de strugure și vântul totodată. Era cu mine și dup-aia n-a mai fost. Călăuza care ne-a scos din Egipt a zis că în Israel, în țărișoară, lumea nu crede în farmece. Crede în oameni. În țărișoară să crezi și tu în ce cred ei, să faci și tu ca ei.

Persoana A

În stație, Nadav își ia doi hamburgeri, dar pentru mine zice să-mi iau doar unul. Zice că nu reușesc niciodată să-l termin pe-al doilea. Îi zic că nu-i adevărat, dar e. Zic că de data asta o să-l termin. Glumesc. Îl întreb: dacă mănânc pentru doi? Ridică din sprâncene și mă surprinde când îmi răspunde: Avișag, hai să-l păstrăm. Hai să-l creștem la o fermă cu arbori de piper din deșertul Negev și să fim fericiți. Oricum peste un an termină armata. O să fie grozav. E grozav. Asta e soluția la toate problemele din lume. Tot timpul trăncănește. Dar eu râd și-i spun că glumeam, cum să-i zic așa ceva la coadă în McDonald's. Îi zic că mănânc doar pentru mine, dar tot vreau doi hamburgeri. Și

cartofi prăjiți. Mănânc doar pentru mine, dar e adevărat că sunt însărcinată. Nu-i spun pentru că nu e aievea, nu simt că ar fi. Îmi simt corpul încă de parcă aş fi doar eu. Până şi corpul mă trădează zilele astea şi eu îl trădez, eu şi corpul meu suntem duşmani. Îmi vine să zic că sunt singură pe lume. Mi-e foame, mi-e greaţă, mi-e tot mai foame şi mai greaţă. Şi oricum eu nu prea vorbesc. N-am mai încercat așa o tâmpenie de când eram în tabăra de instrucție. Îmi rămâne jumătate de hamburger nemâncat şi Nadav îmi spune să-mi fac curaj. Nu pleacă până nu termin. Rup în două ce-a mai rămas din hamburger şi-mi îndes o bucată pe gât. Îmi rămâne în colțul gurii o felie de castravecior murat şi sucul gastric acid amestecat cu ketchup îmi vine în sus pe gât, urmat de carne. După ce vomit pe podeaua McDonald's-ului din stația de autobuz, Nadav îmi zice că toată povestea ilustrează perfect că nu mă gândesc decât la mine. Nu mai apuc să-i dau dreptate pentru că trebuie să prind autobuzul 72.

Persoana B

Îți vine să crezi că nu exist, dar exist. S-a întâmplat. Uite ce s-a întâmplat: el făcea curse cu o tricicletă cu o remorcuță în spate, ca un pui de animal, şi-asa câştiga bani în tabere, tot mai mulți bani. Era soțul maică-mii, dar nu şi tatăl meu, şi în câteva luni a strâns destui bani ca să tocmească o călăuză să ne ducă pe toți trei în Egipt şi de-acolo în țărișoară. N-aveam voie să-i spunem „Israel“, dar lumea-i zicea „țărișoara“. Se vorbea despre ea; oameni de peste tot din Sudan şuşoteau despre ea, cum se poate ajunge în țărișoară – soluția. Când au venit şi-au început să omoare lumea din tabără, soțul maică-mii m-a ascuns sub o pătură în remorca tricicletei şi nimeni nu s-a atins de mine şi nu mi-a făcut nimic, eram în siguranță, dar numai într-un fel şi doar o vreme. Toți trei eram în siguranță şi supraviețuiserăm primei zile. Asta era o problemă. Călăuza zicea că a doua zi pleacă şi că

vrea mai mulți bani de om, o groază de bani, altfel nu ia pe nimeni. Atunci am știut că trebuie să-l omor. Pe soțul ei. Și-apoi mi-a fost ușor să înțeleg că și pe ea o să trebuiască s-o omor. Toată lumea din tabără pune bani deoparte ca să plece în țărișoară și acum toată lumea avea nevoie de și mai mulți bani și în fiecare cort fiii își omorau părinții pentru bani și tații își omorau copiii și nevestele – cel mai puternic îl omora pe cel mai slab. Dar ei doi au adormit. Se iubeau. Mă iubeau și pe mine. Au adormit, dar de fapt își așteptau moartea, pentru că odată ce dau peste o tabără, nu pleacă, se-ntorc a doua zi și-n următoarea zi și-ntotdeauna vine o altă zi, pur și simplu așa e, și curând nu mai rămâne nimeni în tabără, totul se termină în doar câteva zile. Toată povestea se termină în câteva zile. Voiam eu banii, dar m-au refuzat, au zis că o să spere mai departe și, dacă plecăm, plecăm cu toții. Exista speranță, credeau că putem mereu să sperăm. Credeau în farmece. Nu se temeau de mine pentru că nu eram fiu. Eram o fiică micuță, foarte mică. De-asta a trebuit să mă folosesc de foc, nu de vreun bolovan, de-asta a trebuit să mă mișc repede și chiar m-am mișcat. Am făcut rost de bani, a mers. Nu după mult timp am început și eu să cred în farmece.

Persoana A

Șoferul autobuzului 72 oprește lângă o gelaterie – pentru că poate – și-i cumpără înghețată fiică-sii – de fapt, sorbet de piersici – și toți pasagerii trebuie să aștepte. Un licean care stă în spatele lui îi strigă că nu e frumos ce face și șoferul îi zice să-i sugă pula, deși fiică-sa e de față, e doar un copil, și nu e deloc bine. Îmi vine să-i zic și eu vreo două, pentru că mă tem că voi întârzia la doctor, dar nu zic nimic pentru că dac-aș fi eu șofer de autobuz aș opri fără jenă să iau înghețată când aș avea chef, numai că aș cumpăra sorbet de mere și n-aș opri pentru că i s-a făcut copilului meu poftă de înghețată, ci pentru că mie mi s-ar face poftă de

înghețată, mă rog, sorbet. Așa că înțeleg ce simte șoferul de autobuz. Mă gândesc că asta înseamnă să te gândești la altcineva în afară de tine și-mi vine să i-o zic lui Nadav, dar nu pot, desigur, pentru că s-a întors la bază și pentru că sunt singură. Doctorița de la clinică spune că am două opțiuni și mă însuflețesc, pentru că cel mai mult pe lume îmi place când pot să aleg și credeam că nu am de ales în chestiunea asta, credeam că trebuie să fac ceva anume și gata, ca în viața obișnuită, ca în armată. Doctorița îmi spune că pot să-l aspire și să curețe ce mai rămâne sau că pot să iau două pastile și apoi fătul o să-mi cadă singur. Nu știu ce să aleg. Dacă îl aspiră o s-o facă imediat și mă cam plictisește și neliniștește să aflu cum e asta, dacă m-aș simți altfel sau chiar tristă, așa cum nu m-am mai simțit de ceva timp. Dar dacă iau pastila aș putea să plec imediat, să mă întorc la bază și poate că ofițerul o să-mi aprobe doar jumătate din ziua de permisie și așa o să pun deoparte jumătatea aia de zi, pentru că ofițerul unității de pază e foarte de treabă; e prieten cu Nadav. Și ar putea fi interesant să stau de tură în uniforma mea și să fumez o țigară în camera de observație în timp ce un bebeluș micuț de tot cade din mine și numai eu știu. Nici n-auzisem că există o pastilă din asta! Minunile științei. Îmi place că amândouă opțiunile sunt interesante. Așa, decizia e mult mai specială. Dar până la urmă aleg pastilele pentru că mi-e dor de ei. De oamenii inexistenți de pe monitorul verde.

Persoana B

Farmecele săvârșite după ce am plecat din tabără au fost foarte neobișnuite, erau opera maică-mii și nu te-ai fi așteptat la așa ceva. Din ce-o să povestesc ai să crezi că am avut mare noroc, dar n-am avut. Unii oameni au trebuit să meargă pe jos din Darfur până în Khartoum, dar noi n-am mers decât câteva ore și după aia călăuza ne-a suit în camionul unui beduin. Una dintre

celelalte femei a trebuit să stea în față și să joace rolul nevastei beduinului, iar restul am stat în spate, printre lăzi de lemn cu cartofi și făină. În timp ce priveam cum beduinul o ia pe femeie de mână și o ajută să urce în cabină, exact atunci am auzit prima dată sunetul ăla în scobiturile ochilor, cineva care a plesăit din limbă de două ori a nemulțumire, mama, cred. *Degeaba, degeaba totul*, am auzit o șoaptă vibrându-mi în spatele frunții. Femeia care urcase în cabină părea de optâșpe ani, de vârsta mea. Avea o piele neobișnuit de albă, aproape ca a muncitorilor care emigraseră din India. Atunci mi-am dat seama că, orice s-ar întâmpla, fie că trăiesc, fie că mor, și dacă ajung regină, niciodată n-o să am pielea la fel de albă ca femeia aia. N-o să fiu niciodată atât de frumoasă. Am simțit că mi se rupe inima, rău de tot. Totul era în zadar. Niciodată nu-mi mai trecuse prin cap o asemenea grijă, dar acum numai la asta mă gândeam. În toate orele și zilele cât s-au învârtit roțile camionului pe nisip atâta am plâns, că ceilalți mi-au dat mie proviziile de pâine și pastramă de vacă. Nu-și închipuiau ce văzusem de eram mai tristă decât ei, pentru că văzuseră ce era mai rău, și așa până și fiii care le crăpaseră capul taților lor cu pietroaie s-au simțit îmbunați. Dar eu plângeam mai departe pentru că mișcarea roților mi se părea o jignire. M-am tot gândit că nici nu contează când sau unde o să ajungem. Mama și soțul ei tot morți o să fie, și eu îi omorâsem. Mai rău, eu rămâneam tot eu și n-aveam nimic nicăieri și eram un nimic oriunde aş fi mers. Când am ajuns în Egipt, călăuza noastră era îngrozită pentru că tocmai prinseseră două camioane cu emigranți ilegali; și nu-i omorâseră doar pe emigranții ilegali, le omorâseră și pe călăuzele beduine care erau cu ei. Dar ne-au lăsat să trecem fără incidente. Atunci totul a devenit mai sumbru și apoi și mai sumbru.

La patru ore după ce am luat a doua pastilă mi se pare că o să dau colțu', deși știu că nu. Mă doare burta pe dinafară, de parcă un toboșar ar bate în ea cu pumnii. Mă prăbușesc în față, dar îmi lungesc gâtul pentru că știu c-o să țipe la mine dacă-mi iau ochii de la monitor. În cei optâșpe ani de viață ai mei mi s-a întâmplat uneori să cred c-o să mor, dar am trăit, iar și iar. Acum două luni, când m-au trimis aici și-am intrat prima oară de tură în fața ecranului verde, am rezistat patru ore și după aia am crezut că sigur mor. Peste tot în jur erau fete care se zgâiau la porțiunea lor de gard și nu înțelegeam cum îndură să facă asta douășpe ore, din nou data viitoare și de la capăt. Îmi repetam în gând că așa o s-o duc în următoarele patru luni, până primesc permisiunea să lucrez la control și să stau de pază în turn, până „mă dau pe brazdă“, cum zice Nadav, și nu-mi închipuiam nici cum o să rezist încă o oră. Pixelii verzi pluteau și se înghițeau unul pe altul. Ajunsesem să mă uit cruciș. Număram în minte până la o mie și o luam apoi de la început. După aia m-am hotărât să mor sau măcar să mă împușc în picior după ce se termină tura, ca să mă elibereze din armată. M-am gândit în care picior să mă împușc, în dreptul sau în stângul, și așa m-am simțit mai bine și m-a ajutat să-mi trec timpul și fix atunci când am zâmbit i-am zărit. Printre pixeli erau niște scame albe, purici în formă de oameni, sute de omuleți în miniatură, oamenii mei inexistenți. Nu era prima dată când îi vedeam, dar nu mi se mai întâmplase de șase ani, de când aveam doișpe ani, când avusesem păduchi ultima oară. Prima oară am avut păduchi la opt ani și am crezut c-o să mor, dar n-am murit. M-am scărpinat tare de tot în cap cu un creion în țeastă, și când am scos creionul din păr am văzut pe el un păduche plin de sânge. Nu credeam c-aș fi putut muri din atâta lucru. Dar tot i-am zis maică-mii și ea m-a uns cu gaz pe păr, întinzându-l cu peria, și m-a pus să mă uit la televizor cu o batistă pe cap. Păduchii fugeau din capul meu ca dintr-o cameră de gazare. Îi simțeam cum o iau la vale și-i vedeam cum se târăsc pe gât, un șir de piciorușe și de trupușoare rotunde. Nu credeam că pot să mor din atâta lucru. Era foarte tare. Dar după aia maică-mea a zis că trebuie să

scăpăm și de ouă. A trebuit să stau sub duș ore în șir în timp ce ea îmi trecea prin păr un pieptăn pentru păduchi. În timpul ăsta îmi tot vorbea, ceea ce uram cel mai tare, pentru că pe-atunci nu mai prididea cu cei trei copii, cu slujba de profesoară de istorie la liceu și fără soț, așa că, ce s-a gândit ea, hai să profite de timpul ăsta ca să mă bată la cap: că nu-mi pun niciodată farfuriile în chiuvetă, că-mi las ghiozdanul la ușă, că aduc noroi în casă și că toate astea o omoară cu zile, nu mai speră decât să mă fac mare și să am o fată care să semene perfect cu mine, așa o să înțeleg și eu în sfârșit ce rahat cu moț sunt. Nu credeam c-o să mă omoare atâta lucru, numai că urăsc înjurăturile, și acum, și când eram mică, și simțeam că mi se pune un nod în gât de câte ori înjura – și înjura, nu glumă, când mă curăța de lindini. Patru ani i-a luat să mă scape cu totul de păduchi și la început a trebuit să stau de fiecare dată în baie și de câte ori înjura simțeam că mor – până i-am născocit pe ei, pe oamenii inexistenți. Erau alcătuiți din petele maronii de pe gresia albă din baie.

Persoana B

Am crescut cu povești despre oameni părăsiți sau violați de călăuze și lăsați să moară în mijlocul drumului, dar în Egipt ne-au poftit să stăm câteva zile la adevărata nevastă a beduinului, la o podgorie. Nevasta era stafidită rău, dar știa să citească și chiar citea în fiecare seară din *Coran*, iar eu nu știam să citesc și așa mi-a trecut prin cap că n-o să învăț niciodată să citesc și m-am gândit că, și dacă învăț să citesc, tot n-o să fiu niciodată prea bună la asta, deja ratasem optășpe ani din viață, ce rost mai avea? Și iar am auzit-o pe mama plescăind nemulțumită din limbă și șoptind *degeaba, degeaba totul*. Niciodată de când eram nu-mi mai trecuseră prin minte lucruri de-astea, nici pe departe; aveam gândurile astea în minte, dar nu erau ale mele. Vraja devenea din ce în ce mai puternică. Beduinul și nevasta lui se purtau foarte

frumos cu noi, mai ales cu mine, zâmbeau ca doi copii dimineța și nevasta chiar m-a luat odată la plimbare prin vie și atunci mi-a trecut prin cap că eu n-o să mă port niciodată așa de frumos cu străinii, cu nimeni pe lume, că aveam inima neagră ca tăciunele, ca inima de vrăjitoare, și oare nu era păcat, oare nu se putea cumva să fie mai bine? Cum mergeam așa prin vie, pentru prima oară de când plecasem din tabără, o clipă doar, totul a fost un pic mai bine, totul a fost aievea, fără farmece. Nu mai văzusem struguri. M-am aplecat printre frunzele verzi și m-am uitat lung la unul, la o singură boabă de strugure. Era perfect rotundă și verde, și atât de în pacea ei, că m-a cuprins invidia. Avea pielea netedă și lucea în soare, încât vedeai cum se întind linioare în ea, linii tainice, de carne și demnitate. Am atins-o încetișor. Și atunci am auzit plescăitul din limbă. Șoapta aia, *degeaba*. Atunci am știut că s-a terminat cu mine, când mi-a trecut gândul ăsta prin minte: că, orice s-ar întâmpla, orice-aș face, totul va fi în zadar – niciodată, nici în veci, nici într-un milion de ani n-o să ajung o boabă de strugure.

Persoana A

Am inventat jocul cu oamenii inexistenți la opt ani, când aveam păduchi; pe atunci mă prefăceam că oamenii erau petele de pe gresia băii. Acum îl joc cu oamenii pe care mă prefac că-i văd printre pixelii monitorului cât durează tura. Nici nu simt cum trec cele douășpe ore. Când se termină tura, chiar mi-e dor de ei. Jocul e așa: mă prefac că un grup de pixeli de pe monitor e de fapt un grup de oameni. Uneori sunt într-o țară. Alteori sunt în spațiu. Și alteori sunt într-o cameră imensă. Nu contează. Apoi mă prefac că sunt conducătoarea lor și le dau o veste deosebită, că s-a descoperit că unul dintre ei este cu totul aparte, cel mai deosebit dintre toți. Uneori omul acela se pricepe foarte bine la cântat, alteori e cel mai deștept om care s-a născut vreodată și alteori e

cel mai bun om din lume. Însă omul respectiv, întotdeauna o fată, nu știe că e atât de deosebit. Se crede un nimeni. De obicei e vorba de cel mai micuț pixel de la marginea ecranului și când îi spun cine e în realitate, ce mai, se însuflețește așa de tare, că e cu sufletul la gură. Nici nu și-a închipuit vreodată. Apoi iau jocul de la capăt cu un alt grup de pixeli, poate cu pixelii de sub salcia ruptă sau cu cei de jos de tot. Nu mă plictisesc deloc pentru că am o memorie groaznică, așa cred, de cum se termină o rundă, o uit total. Mai uit și lucruri din lumea reală, de exemplu, toate jocurile pe care le-am jucat la școală cu Yael, serialele mele preferate, vocea lui Dan, ziua maică-mii și cine sunt. Nadav zice că li se întâmplă multor soldați care stau de pază, slujba e de vină. Nadav spune că am luat-o razna, că sunt prea liniștită și mulțumită de mine. M-a întrebat ce cred despre sudanezii ăia care sar gardul de la granița cu Egiptul și i-am zis că doar mă rețin din jocurile cu oamenii mei inventați, pentru că dacă sar pe la porțiunea mea de gard trebuie să raportez prin stație, iar când sunt împușcați, chiar dacă nu mor, mă pot face să-mi pierd rău concentrarea. S-a enervat și am crezut că poate am spus ceva antisionist și am adăugat: bine, mai cred și că egiptenii sunt animale. Atunci Nadav m-a făcut naivă. Mi-a zis că nu putem să-i împușcăm pe sudanezi, ar da rău, dar nu vrem să ajungă în țara noastră, pentru că așa trebuie să le dăm joburi, aduc tot felul de boli cu ei și scade populația evreiască din cauza lor. Așa că-i lăsăm pe egipteni să-i împuște, pentru că egiptenilor nu le pasă dacă-și fac o imagine proastă, lumea și-așa are o părere proastă despre ei, dar îi iartă pentru că sunt arabi. N-am reușit să-i urmăresc explicațiile până la capăt, așa că mi-am fixat privirea în albul ochilor lui și mi-am închipuit o cameră plină de oameni inexistenți. Atunci mi-a zis că nu mă gândesc decât la mine. N-aveam cum să mă scot. Dar nu prea-mi păsa. Acum mi-aș dori să-mi pese. Am niște crampe de parcă măruntaiele încearcă să mi se împingă în jos între picioare, iar ochii mi se bat în așa hal, c-au dispărut toți oamenii inexistenți și nu văd decât un gard pe monitorul verde și copacul ăla rupt, și mai am opt ore din tură.

Cadavrul sudanezului e încă înfipt acolo, chiar la margine, ca o pată pe benzile orizontale ale monitorului.

Persoana B

Mergeam spre gardul de la granița Egiptului cu Israelul înșirați în beznă, fiecare cu mâna pe umărul omului din față. Călăuza ne părăsise de o oră, zicându-ne doar s-o luăm tot înainte și să ne rugăm Cerului. Nu știam de ce merg, dar nu știam nici ce să fac în loc să merg, așa că mergeam. În față se vedea o salcie; era ruptă, însă coroana prăbușită pe pământ îi era încă verde. Gândurile vrăjite, acel *degeaba* șoptit, erau tot mai rele cu cât pășeam mai departe. Am încercat să-mi conving picioarele să meargă măcar până la copac, mai vedem noi după aia. Nu puteam să zbor ca o pasăre, așa că ce rost avea? Stângul înainte. Plescăit din limbă. *Degeaba*. Nu puteam să fiu bărbat, așa că ce rost avea? Dreptul înainte. Plescăit din limbă. *Degeaba totul*. Nu mai puteam să fiu niciodată copil, așa că ce rost avea? Stângul înainte. Plescăit din limbă. *Degeaba, fără rost*. Când am ajuns la copacul rupt le-am zis picioarelor că acum nu mai trebuie decât să ajungă la gardul din față, să mai facă doar câțiva pași. Dar era prea târziu. Șoaptele acelea, *degeaba*, îmi ajunseseră până jos la sandale și le lipiseră de pământ. M-am oprit. Femeia din spate și bărbatul din față s-au întors spre mine, dar nu-mi vedeau decât ochii și ni se spusese să nu facem nici un zgomot din pricina turnurilor de pază, așa că au luat-o repede în față și m-au lăsat. Niciodată nu voi putea să rup vraja, șirul gândurilor, așa că ce *rost avea*, mi-am zis, și atunci s-au aprins luminile dinspre turnurile egiptenilor, pe care nici nu le zăriserăm, însă erau atât de aproape, că vedeam cum li se scorojește vopseaua prin fasciculele de lumină, vopseaua scorojită, focurile de armă, urletele și gardul din față, eram atât de aproape, fugeau cu toții, dar eu am rămas nemișcată până m-a împins ceva de la spate, un

foc de armă, capul mi-a căzut și mi s-a îngropat adânc în ramurile copacului rupt, iar atunci gândurile și lumea au amuțit și au înghețat, însă doar preț de-un minut.

Persoana A

Din șase în șase ore avem dreptul la o pauză de zece minute, ca să mergem la toaletă, ceea ce e tare bine pentru că trebuie să-mi schimb tamponul și mai e bine și pentru că, atunci, pe loc, mă hotărâsc să nu mai fiu așa cum sunt. Nu pentru că Nadav mi-a zis ce mi-a zis. Nu-mi pasă de ce zice Nadav, nu mi-a păsat niciodată, pentru că, orice ar zice, tot mă cheamă la el în cort în fiecare noapte. Ci pentru că, de vreme ce toți oamenii inexistenți au dispărut de pe monitor alungați de durere, îmi dau seama că n-o să mă pot bizui pe ei la nesfârșit. Că a venit timpul să-mi pese de altcineva în afară de mine. Nu mai am decât câteva minute de pauză în care să încep să-mi pese de altcineva în afară de mine, așa că mă concentrez din greu. Închid ochii și încep cu copilul. Nici nu mi-a trecut prin cap să-l păstrez și doctorița nici nu m-a întrebat. A presupus. Oamenii fac tot felul de presupuneri despre soldați. Încerc să-mi închipui că facem împreună ceva ce făceam pe vremea copilăriei mele, însă după cinci luni de ture cu ochii în monitorul verde memoria mi s-a prostit în așa hal, că nu-mi mai amintesc nimic din copilărie destul cât să-mi închipui ceva, nici un miros, nimic. Acum am în nări doar miros de sânge și sudoare. Nu-mi amintesc bine decât păduchii. Așa că încerc să-mi închipui că îmi pieptăn fetița cu un pieptăn pentru păduchi, dar nu funcționează, pentru că nu are chip: când se întoarce spre mine, fața i-e doar un cerc gol de culoarea pielii. Și mi se pare că dacă-i dau copilului meu un cap fără chip, asta nu înseamnă deloc că mă gândesc la altcineva, dimpotrivă, așa că nu mai încerc să mi-o imaginez cum ar fi, ci așa cum e de fapt și mă chinui să-mi pară rău pentru ea. Chiar mă frec la ochi și mă străduiesc să plâng. Îmi

închipui copilul ca în pozele din pliantele anti-avort, micuț cât unghia și drăgălaș ca un extraterestru făcut ghem, mi-l închipui înotând fericit în sânge și carne până când dintr-odată e împins spre o lumină înfricoșătoare, imensă, și știe c-o să moară. Dar e mai degrabă un experiment interesant de gândire decât tristețe, pentru că-mi dau seama că fătul nu are cum să știe c-o să moară. Mă apuc să mă gândesc la toți sudanezii împușcați lângă gard noapte de noapte, cum vin din iadul lor și merg neîncetat cu tălpile pline de bășici ca să moară aici, dar nu mi-au mai rămas decât două minute din pauză și, oricum, e de-nțeleș că nu-i ușor să-mi pară rău de ei pentru că, la urma urmei, arată ca niște africani, diferiți de orice om cu care am vorbit vreodată și sunt atât de mulți, și mor de fiecare dată, și durerea de burtă m-a mai lăsat, și cred că poate o să-mi fie foarte greu să mă schimb.

Persoana B

Plescăit din limbă, *degeaba* șoptit, ce rost mai are totul dacă niciodată... dacă niciodată n-o să fiu milioane de lucruri. Farmecele au învins. Gândurile erau totul, curând eu n-o să mai exist. Îmi simțeam umărul cald și umed de la focul de armă, auzeam mai puține țipete dinspre ceilalți și vedeam gardul. Aveam nisip în gură și așteptam să se termine, nu eram tristă, eram ușurată, simțeam că scăpasem. M-am lăsat pe-o parte nu ca să respir, ci pentru că așa mi-a cerut corpul să fac. Mi-am îndoit genunchii și am luat în brațe ramurile rupte ale copacului. Mi-am rezemat bărbia între mâini. O făptură făcută ghem. Umărul mi-era și mai cald. Apoi mi s-a încălzit și celălalt umăr, dar altfel, sub atingerea altcuiva. Căldura iertării, căldura atingerii de mamă.

Persona A

Tot nu reușesc să găsesc oamenii inexistenți pe monitorul verde când mă întorc de la toaletă. Celelalte fete s-au însuflețit. Gali, care a fost cu mine în tabăra de instrucție, îmi spune că agitația s-a stârnit pentru că iar au încercat niște sudanezi să sară gardul, însă egiptenii i-au împușcat aproape pe toți, sudanezii nici n-au apucat să se prindă că erau aproape. În zece minute se pot întâmpla multe. Închid ochii și-mi șterg lacrimile cu pleoapele, înainte să alunece în jos. Plâng, însă doar pentru că exact în clipa asta un junghi îmi spintecă burta, o durere cu totul altfel decât înainte, o durere ca nici o alta, și-mi spun că acum copilul sigur nu mai e. Închid ochii doar o clipă și când îi deschid tot nu văd oamenii inexistenți pe ecran, nu-i decât copacul ăla rupt, însă lângă el e cineva întins pe pământ. E mai mare decât par de obicei oamenii din mintea mea pe ecran, e la mărimea pe care o au sudanezii pe ecran. E mare cât unghia și drăgălaș, ghemuit ca un extraterestru. Văd cum respiră pe patul de nisip. Avem probleme dacă atingem ecranul, pentru că se zgârie, dar nu-mi pasă. Mă gândesc la altcineva în afară de mine. Întind mâna și ating ecranul verde – e rece, îndepărtat și aievea. Îmi închipui că ating copilul pe care n-o să-l cunosc niciodată. Îmi închipui că nu exist. În clipa aia doar ea există.

Persoana B

Cum zăceam pe nisip lângă copacul rupt, vedeam gardul și simțeam atingerea cuiva. Am simțit multă vreme mâna cuiva pe umăr. Nu era o ramură ruptă, era atingerea cuiva. O atingere ca de sticlă, care dura la nesfârșit. *Mama*, mi-am zis. De un milion de ori, iar și iar. *Mama, mama, mama*. Odată, după ce a plecat tata, m-a învățat să fac orez. Mi-a ținut mâna și am amestecat împreună. S-a întâmplat cu mult timp în urmă. Îmi ținea mâna, dar eram mică și orezul a ieșit tare. A zis că de vină era apa. A zis că apa nu e bună. Dar din seara aia nu mi-a mai împletit părul.

Nu mi l-a mai împletit nici atunci, nici în vreo altă seară, sau poate că în seara aia n-am mai pus-o eu să mi-l împletească. Am mâncat oricum orezul și ne-am culcat, iar apoi ne-am trezit. Noaptea aia după ce mi-a ținut mâna și am amestecat amândouă ar fi putut să nu se mai sfârșească niciodată, dar s-a sfârșit. Și noaptea când eram lângă gard, lângă copacul rupt, și ea s-a sfârșit. Cum zăceam pe nisip, puteam să jur că mă atingea cineva. Dar, cu toate că mă străduiam s-o ascult, vocea mamei se stinge. Șoaptele acelea, *degeaba*, s-au auzit tot mai slab, apoi deloc. Vraja aia veche și rea se rupsese. Și totuși. Simțeam mâna cuiva, n-o vedeam, dar o simțeam pe umăr. Nu era atingerea mamei. Știam, cum zăceam pe patul de spital din țărișoară, de fapt știam că nu se putea să mă atingă ea când eram lângă gard. Când mă atingea cineva așa, de foarte departe, parcă eram boaba de strugure care n-aș fi putut niciodată să fiu – eu o vedeam pe ea, dar ea nu putea să mă vadă. Când am atins boaba, am mângâiat cu degetul pielea rece și era rece, departe și aievea. S-a întâmplat că era cineva cu mine, apoi n-a mai fost și atunci eu, eu m-am ridicat și am dat fuga până la gardul din tăișuri micuțe de cuțit și l-am sărit. Numai eu.

Un automat pistol cu grenade

Într-o zi, cu treișpe zile înainte să înceapă războiul, m-am făcut frumoasă. A fost cea mai tare chestie din lume. Dacă-ți spune cineva că femeilor li se poate întâmpla ceva mai bun decât, să nu crezi.

Mi-am început ziua în cel mai îndepărtat poligon, dotat cu mânuși de protecție destul de lungi ca să poți să te joci cu ALGL-ul¹. Era o dimineață minunată, parcă eram la plajă, mirosea a loțiune de protecție solară.

— Yael, mi-a zis Einat în dimineața aia, azi o să fie o zi OK.

Mi-o zicea totuși în fiecare dimineață de când ne împrieteniserăm. Era la câteva luni după ce Dana m-a acuzat că-i fur din lucruri și mi-a zis că nu mă raportează decât dacă mă mut în altă rulotă. Doar în rulota lui Einat era un pat gol. Fetele n-au fost deloc mulțumite când m-am mutat cu ele. La început m-au ignorat.

Ziua cu ALGL-ul era mai mult decât OK, pentru că la vremea aia deja mă împrietenisem cu fetele din rulota nouă, primele prietene din armată. Lansatorul de grenade automat de talie ușoară, cum i se zice propriu-zis, ALGL-ul cântărea cât un copil de clasa a doua și am săpat încet o groapă în nisip până am intrat în ea până la genunchi, ca să înfigem ca lumea pedestalul. ALGL-ul nu se mai utiliza în armata israeliană de zece ani și, în afară de instructorii de arme, ca noi, doar un soldat din fiecare pluton învăța cum se așază și cum se trage cu el. Era greu de montat, trebuia să învârți tot felul de manete. Dar după ce înfingeai în nisip mașinăria aia ca o broască și încărcai șiragul de grenade, nu era

cine știe ce chestie s-o folosești. Trăgeai cu toată forța spre dreapta și apăsai pe trăgaci cu amândouă degetele mari.

Einat a făcut praf și pulbere un Subaru abandonat din poligon cu a cincea grenadă. În câteva secunde a mai tras de zece ori.

— Un automat pistol cu grenade, a zis Einat scoțându-și ochelarii de protecție și casca. Poți să pui pariu că doar un tip ar putea să inventeze așa ceva.

M-am uitat cu binoclul la ce mai rămăsese din Subaruul aflat la un kilometru jumate de noi. Se ridica praful pe lângă el, roțile erau doar niște pete negre. Fiecare grenadă avea o rază de distrugere de cinci sute de metri.

— Cred că se spune pistol automat, am corectat-o. E invers.

Einat s-a făcut că nu aude. S-a ridicat de pe nisip și a luat binoclul.

— Parcă-i aud discutând între ei când le vine ideea: „Frăție, știi ce-ar fi tare de tot? Dacă am avea un automat pistol – fii atent – care să tragă cu grenade!“.

Einat își îngroșase vocea și se prinsese de pantaloni între picioare. Neta și Amit au izbucnit în râs, eu doar am zâmbit.

Nu se pricepea așa de bine să imite lumea și părul ei lung și blond îți lua ochii în soarele de iunie care radia dinspre dune. Nu putea să pară altceva decât fată și, oricum, ei îi venise ideea să ne omorâm timpul cu ALGL-ul în dimineața aia.

Le spusese fetelor că vreau să-mi sară rândul la prostia aia de ALGL. Îmi aminteam de la instrucția de bază ce recul avea arma, cum îmi vibra cutia toracică, și eram fericită, atât de fericită numai să fiu cu cele trei fete. Era o dimineață bună și când Einat mi-a întors zâmbetul am văzut că avea o pată roz de culoarea piersicii pe dinți, n-aveai cum să n-o iubești atunci.

— Nu te mai gânde la prostii, mi-a zis.

— Nu mă pot abține, am spus. Nu-mi vine să cred c-o să-mi petrec o săptămână întreagă cu americanul.

Einat îl știa mai bine decât noi pe Ari, americanul, pentru că primise sarcina să le facă instrucția răcanilor din unitatea lui de vânători în săptămâna de exerciții cu M-16, în urmă cu trei luni.

Baza noastră adăpostea la o margine tabăra de instrucție a vânătorilor beduini. Ari și încă un tip, Gil, fuseseră retrași din unitatea lor de infanterie și trimiși în baza noastră pe post de comandanți ai vânătorilor beduini, care erau retardați și incapabili să-și comande singuri taberele. A doua zi începeam săptămâna de instrucție cu Ari și noii săi soldați. De-abia așteptam să am o ocupație. De-abia așteptam și pentru că, deși aveam iubit, de când venisem în baza aia, cu trei luni în urmă, nu trecuse oră fără să mă gândesc cum ar fi să mă culc cu Ari.

În timpul războiului am încercat să mă gândesc ce făcuserăm toată ziua dinainte, dar n-am reușit. Fiecare zi era altfel. Lunile dinaintea războiului treceau tare încet. Tinerii din Hebron se liniștiseră și câțiva băieței din Hidna au mâncat o bătaie soră cu moartea când au fost prinși după ce-au furat gardul, așa că n-a mai călcat nici unul în bază. În mica noastră bază se țineau ședințe de instrucție câte cinci zile pe lună cu plutonul care activa prin rotație în Hebron și de-a lungul lui DN 433. Împrospătam cunoștințele celor mai buni trăgători și tot restul lunii nu trebuia să stăm de schimb pentru că plutoanele aveau destui oameni ca să pună câțiva să păzească baza. Pe-atunci era un loc numai bun pentru o adolescentă care-și făcea serviciul militar. Cel mai adesea orice fată putea să facă ce voia. Eu, Neta și Amit o lăsam de obicei pe Einat să hotărască ce facem. În unele zile avea chef să tragă cu vreo armă pe care învățaserăm s-o folosim în tabăra de instrucție (m-a luat așa o stare, zicea ea, cred că-i nostalgie) și ofițerul de la depozitul de armament ne lăsa s-o luăm pentru că, teoretic, instructorii de arme erau responsabili să se asigure că tot armamentul de război funcționează bine. Nu ne jucam niciodată de două ori cu aceeași armă pentru că după aia întotdeauna ne era lene s-o demontăm și să curățăm catranul dinăuntru cu o cârpă muiată în benzină, ca să nu ruginească și să meargă și data viitoare.

Pe la zece în dimineața aia l-am chemat prin stație pe șoferul cu duba să ne ia de la poligon. Stăteam toate patru pe bancheta din spate. Eu și Neta aveam acadele cu aromă de zmeură în gură

și degetele mi se lipeau pentru că ținusem în mână bățul umed. Coadă Netei tresălta, Amit își culcase capul în poala Netei și-și pusese bocancii plini de nisip peste picioarele mele. În dreapta, Einat îmi făcea ceva la păr. Îmi plăcea când îmi zgâria pielea capului cu degetele ei lungi; mirosul lor de nicotină și parfumul ei de castravete mă liniștea.

— Atunci l-am întrebat ce-i plăcea la mine, de ce voia să fie iubitul meu și știi ce-a zis? a întrebat-o Dana pe Tamara.

Trăncăneau amândouă pe cele două scaune din fața noastră. Duba le luase și pe ele de la robinetul cu benzină de lângă depozitul de armament, unde tocmai își terminaseră de curățat puștile M-4. Și le curățau acolo în fiecare săptămână. De parcă se așteptau să le trimită în Iran sau nu știu ce rahat din ăsta. Eu nu mi-am mai curățat-o deloc pe a mea după ce m-am mutat din rulotă.

I-am cules și pe Ari și Gil de lângă un container de metal mare cât o sală de clasă. Era un depozit de urgență. Pe peretele din față era scris cuvântul „verzi“. Se zvonea că era plin numai pe jumătate cu gloanțe verzi și că înăuntru rămăsese niște loc și că Gil își strecura prietena în bază și se culcau în container.

Nu-i vedeam fața lui Einat pentru că își tot făcea de lucru cu părul meu, dar știam că-și dă ochii albaștri peste cap auzind-o pe Dana vorbind despre iubitul ei. În baza noastră de instrucție nu erau decât șaispe femei și toate eram instructoare de arme. Rulota din zona femeilor avea patru camere, așa că fiecare bisericuță de patru persoane avea spațiul ei. Dar Einat nu suporta să le audă pe celelalte când mergeam cu duba.

— A zis că-i place de mine pentru că sunt normală! Ce vrea să zică cu asta? a întrebat Dana.

Dana și Tamara locuiau în fosta mea cameră, camera doi, pe care Einat o poreclise „familia viitorului“ pentru că fetele din ea nu vorbeau decât despre iubiții lor și viitoarele lor familii. Camera patru era poreclită „familia trecutului“ pentru că fetele care locuiau în ea nu vorbeau decât despre părinții și rudele lor. Camera unu era „a răposaților“ pentru că fetele de-acolo vorbeau

numai despre morți, deși nu participaserăm la nici o luptă de când fuseserăm recrutate. Erau morți pe care-i văzuseră în liceu, dar tot vorbeau despre ei.

Așa era pe-atunci în armată. Toată lumea își omora timpul cu ceva și seara fiecare avea un singur subiect preferat. În noua mea cameră subiectul preferat era sexul.

— Mi-a explicat că, până să mă cunoască, toate fetele din Haifa pe care le știa erau ciudate, așa c-o iau ca pe-un compliment, dar oricum! Adică zi și tu, Tamara, nu te șochează c-a ales adjectivul ăsta, „normală“? Adică de-asta mă iubește sau ce? a turuit mai departe Dana.

Einat zicea că doar trei lucruri o fac fericită în viață: mirosul de benzinărie, țigările Marlboro Lights și sexul și nu regreta decât un lucru, că nu putea să se bucure de toate trei odată pentru că benzina ia foc atât de ușor.

A terminat cu aranjatul părului și mi l-a legat repede și strâns. Apoi a tras-o pe Dana de coadă și, când s-a întors, a întrebat-o destul de tare s-o audă Ari și Gil, care stăteau lângă șofer:

— Auzi, Dana, cât de bine o sugi?

Dana s-a înroșit la față, ea, care și-așa avea obrajii dolofani. Neta își tot băga și scotea acadeaua din gură. Nu era ea cine știe ce deșteaptă, dar era prietena mea, așa că am imitat-o, și era așa o vară, și am făcut-o să râdă pe Amit.

— Hei, eu doar încerc să te ajut, a zis Einat. Voiam să nu-ți mai pierzi timpul și să-nțelegi că de-asta te iubește – probabil iei la muie ca lumea.

Atunci s-a întors. El, Ari.

— Hei, fii cuminte, a zis.

Avea ochii verzi, ca ai lui Dan, un băiat pe care-l iubisem când eram o școlăriță ștearsă și plicticoasă. Însă acum Ari s-a uitat la mine de parcă numai ștearsă nu eram.

Pe bune, jur!

Mi-am lăsat privirea în jos.

După aia a zis așa: Hei, ești frumoasă.

Eu n-am văzut, dar Einat, Amit și Neta au jurat că la mine se

uita.

Când am ajuns la rulotă îmi ardea fața. Era prânzul. Puteam să jur că una dintre fete îl pusese s-o zică.

Am crezut c-o să se mai îmbuneze după câteva zile, dar n-au vorbit deloc cu mine în primele două săptămâni după ce am ajuns în camera lor. Pe vremuri credeam că Lea știe să controleze un roi de fete mai bine ca nimeni alta, însă m-am răzgândit când am cunoscut-o pe Einat. În primele două săptămâni de când le știam, numărul băieților cu care ziceau că s-au culcat a tot crescut, ajungând de ordinul zecilor, pe când eu aveam același prieten de șapte ani. Ele urau ideea de prieten, la mine sau la oricine. Dar eu îl uram pe Moșe, prietenul pe care-l aveam.

Când am început să-l urăsc n-a fost din vina lui. Era primul Paște petrecut la el acasă. Aveam șaispe ani. Aveam o pasiune, OK?, aveam și eu o pasiune. Mă pasionau muncitorii imigranți, da, drepturile imigranților și din astea. Eram mică. Vorbeam foarte repede. Trecuse de miezul nopții. Terminaserăm cu masa, zisaserăm ultimele rugăciuni. Fața de masă avea pete roșii și galbene. Sticle goale de vin, șervețele murdare, scobitori, oase de pui. Verișoara lui avea doișpe ani. Era sâsâită. Mă asculta.

— Nu-mi vine să cred că ne purtăm așa cu oamenii care ne construiesc casele! a exclamat.

Habar n-avea cum erau tratați muncitorii emigranți la noi în țară și voia să știe mai multe. Am început să vorbesc și mai repede. Și mai mult. Aveam șaispe ani. Nici măcar nu știu dacă s-a întâmplat pentru că vorbeam mult sau pentru că nu arătam deloc deosebit. Nu eram frumoasă și o știam.

Țin minte degetele grele ale tatălui său pe umerii mei. Gura lui însetată de vin când a deschis-o. M-a întrerupt în plină frază.

— Ce să-ți zic, fiule, sper de dragul tău că măcar e bună la pat.

Toți s-au făcut că nu-l aud. Era beat, așa se face. N-am dat vina pe prietenul meu. L-am urât. Nu încercam să dovedesc că tatăl lui nu avea dreptate. Doar că s-a întâmplat așa cum s-a întâmplat. Când m-am culcat cu el am tot rezolvat ecuații de gradul doi în minte.

Când am fost ultima dată împreună în pat înainte de război l-am întrebat:

— Cum de maică-ta pune tot timpul pastă de susan în salata de vinete?

Nu s-a întrerupt din ce făcea. Pe ventilatorul din tavan era un abțibild pe care-l dezlipisem de pe o portocală. Eu îl pusesem acolo când venisem în permisie ultima oară, cu o lună în urmă, ca să am la ce mă uita când mă întorc.

— Urăsc pasta de susan, am zis. Vinetele sunt mult mai bune cu maioneză.

— Ce? a făcut el.

Gâfâia. Era vineri seara. Tocmai ce terminaserăm masa de sabat. Vinetele erau legumele mele preferate. Mama lui știa asta. Uram pasta de susan. Știa și asta. El se lăsase prea greu peste mine, în cameră era prea cald. M-am enervat imediat.

— E zgârcită, de-asta, am zis. Știe că pasta de susan ține mai mult decât maioneza.

— Șșș, a făcut el. Poate ne-aude cineva.

Vorbind despre vinete? M-am uitat iar la abțibildul ăla de la portocală, cum se învârte și se învârte și...

Când Einat mi-a vorbit într-un sfârșit, târziu, pe întuneric, cum stăteam în paturile noastre de campanie, mi-a fost foarte ușor să-i răspund la întrebare.

— Normal că mă gândesc cum ar fi să mă culc cu alți băieți decât prietenul meu. Chiar am făcut-o o dată cu un soldat pe care-l instruiam. Și mă gândesc la Ari, americanul. Tot timpul. Și acum mă gândesc la el, am răspuns.

N-a fost greu să răspund nici când restul fetelor m-au luat la întrebări.

— Sigur că eu și Ari am face-o afară!

— La cât de înalt e, cred că o are cam atât de mare, dacă nu mai mare.

Nu după mult timp, cele trei au ajuns să-mi asculte toate fanteziile. Îmi făcusem prietene. Vorbeam ore în șir și tot nu terminam ce-aveam de zis. Einat mi-a cerut să-i mai zic ceva

despre Ari. Ceva mai murdar, în imagini mai elaborate și-n culori. Ca la film. Ca-n America. Nu știam de unde e Ari, dar avea un accent din ăla anglo-saxon, cum i se spune.

Fetele au jurat că nu l-au pus pe Ari să spună că sunt frumoasă în dubă. Așa că am zis că singura explicație putea fi că încerca să mă pupe-n fund ca să nu scot untul din el începând de a doua zi, în săptămâna de instrucție cu M-16 cu soldații lui beduini.

— Nu te-ai gândit că s-ar putea să mai existe o explicație, cu totul alta? m-a întrebat Einat întinzându-mi oglinjoara ei. Ești sexy, mi-a zis.

În dubă Einat îmi făcuse două cozi împletite și mi le înfășurase în jurul capului, așa că pielea din jurul ochilor era mai întinsă. Nasul îmi părea lung, dar nobil, obrajii îmi erau supti, ochii îmi străluceau. Probabil nu era numai părul – slăbisem de când mă mutasem în camera trei, camera sexului, pentru că fetele nu făceau decât să fumeze și să bea Cola. Coșurile pe care le aveam de ani de zile dispăruseră, dar n-am observat decât în ziua aia, în oglinda lui Einat. În unele dimineți Einat se plectisea și mă trezea smulgându-mi fire din sprâncenele negre, și de-abia atunci am observat cât de blânzi îmi erau ochii din cauza asta. Ani la rând mă străduisem, dar în ziua aia mă făcusem frumoasă absolut întâmplător și am rămas șocată.

Cred că am iubit-o pe Einat mai mult decât oricând în clipa când mi-am întors fața de la oglindă spre ea și mi-am dat seama că și ea, și toată lumea vedea probabil ce văzusem adineaori în oglindă – că eram frumoasă.

— Tre' să ne răcorim, a zis Einat. Hai să ne băgăm odată niște gheață-n vene.

Pe atunci, în luna aia, ocupația ei preferată după arme era să-și bage apă ținută la congelator în vene. Era o idee mai bizară de-a ei. Zicea că dacă ne-am băga niște gheață-n vene ne-am simți de parc-a venit iarna în plină vară și c-ar fi cazul să încercăm.

Era un întreg proces să facem rost de niște pungi pentru transfuzii cu gheață de băgat în vene. Sergentul de la bucătărie ne lăsa să ne punem pungile de transfuzii în congelatorul industrial

pentru că era îndrăgostit de Neta. Unul dintre doctorii de la clinică ne dădea pungi noi pentru transfuzii și ce mai trebuia din rezerva camerei de urgențe pentru că a avut impresia că e îndrăgostit de Neta, până a început să se culce cu Einat și de atunci a avut impresia că o iubește și mai tare pe Einat.

Eram invincibile.

Einat m-a ciupit tare de vena din interiorul cotului.

— Au, am făcut, dar zâmbeam.

— Pot să-ți bag eu acul de data asta? m-a întrebat Einat.

— Îmi place la nebunie cum mi-ai aranjat părul, i-am zis. Poți să bagi ce vrei în mine, scumpo.

— Vai, iubi, a făcut Einat.

Am ieșit toate patru din rulotă în chiloți și sutien.

Einat mi-a legat un elastic verde mai sus de cot, trăgând cu dinții, și am început să-mi închid și să-mi deschid pumnul. Apoi mi-a vârât repede acul. S-a ridicat și a prins punga de transfuzii de o creangă de cedru de deasupra noastră și apoi s-a așezat.

După ce-a terminat cu vena Netei și a lui Amit, Einat s-a ocupat de vena ei și s-a întins pe ciment zâmbind.

— Răcorește-mă, Doamne! a strigat ea.

Stăteam întinse pe ciment în chiloți. Amit mi-a împrumutat perechea ei de ochelari de soare Prada, imitație. Era amiaza și simțeam pe limbă arșița.

M-am gândit la Ari. Frigul aproape îmi ajunsese la cap. Apa rece ca gheața din vene era o stafie care mă lingea pe dinăuntru. Am accelerat picurii și au început să mă furnice ochii. Era o idee mai bizară de-a lui Einat, dar nu era cea mai bizară. Îi veneau atâtea idei! Se întreba ce-ar fi dacă am turna Cola în pungile de transfuzii și a trebuit să-i zic că așa ne-am băga oxigen în sistemul circulator. Am muri. Nu știu cum de știam. Neta și Amit au zis că nu s-au gândit la asta. Einat a zis că nici ea. Apoi a continuat: „Gândește-te numai, ce moarte grozavă!“.

Einat mi-a zis de pe ciment, unde stătea:

— Așa deci. Tu. Ari. Instrucția de bază a beduinilor. Ce senzație. Ce senzație.

N-am zis nimic. Le-am lăsat să aștepte.

— Am auzit un zvon interesant, a zis Amit. Am auzit că s-ar putea să le dea de-acum beduinilor mitraliere M-4, nu M-16.

Știam că încerca să schimbe subiectul de la Ari pentru că le plăcea să se prefacă neinteresate de fanteziile mele, mai ales când erau mai nerăbdătoare.

— De parc-o să irosească vreodată gloanțe verzi pe retardații ăia, a zis Einat încet.

O M-16 are o rază de 100 de metri și gloanțe obișnuite. O M-4 are lunetă care mărește de zece ori, o rază de 250 de metri și gloanțe verzi. Gloanțele verzi au o masă de 0,008 kilograme. Bat mai departe și au o precizie mai mare pentru că sunt mai grele, așa că șanțulețele în spirală din țeavă sunt mai compacte, pentru ca glonțul să se rotească mai repede și să fie proiectat mai puternic. M-4 e o armă într-adevăr utilă dacă vrei să împuști pe cineva, și încă repede. Dar dacă folosești gloanțe obișnuite n-o să bată mai departe de 75 de metri. N-ai cum să-ți atingi ținta.

Până la urmă n-am mai putut să aștept și nici să le las să aștepte să mă audă vorbind porcos, cum mi se părea mie.

— Einat, am zis. De data asta chiar o să mi-o trag cu Ari.

— Zici asta de luni întregi, a spus Amit.

Își ținea capul pe burta goală a Netei. Neta și Amit au fost prietene la cataramă încă dinainte de armată și au avut norocul să fie repartizate în aceeași bază. Și dacă fuseseră prietene nedespărțite înainte, acum erau surori, mame, tot. Când fumam narghilea și jucam „adevăr sau provocare“ cu Ari și Gil, nu se plângeau când trebuiau să se sărute. „Parcă m-aș săruta pe mine însămi“, zicea Amit. „Parcă-aș fi drogată!“

— Stați să vedeți, de data asta e pe bune, le-am zis fetelor.

Am deschis gura să simt soarele. Eram înghețată pe dinăuntru, eram frumoasă, soarele nu mă speria.

— O să mi-o tragă în poligon. La clinică. Pe o măsuță de cafea.

— Măsuță de cafea? s-a mirat Neta.

— E o chestie americană, am zis. Mergi pe mâna mea.

— Dar am auzit că e canadian, a zis Neta.

— E australian, a zis Amit.

Era singurul subiect pe seama căruia se contraziceau, din câte le auzisem.

— Aha, din Noua Zeelandă, Australia, a confirmat Einat.

— De unde-o fi, al meu e, am spus.

Mai purtaserăm discuția asta de o groază de ori.

— Ascultați, fetelor, a zis Einat. Yael, mi s-a adresat ea.

Mi-a zis pe nume așa cum o strigam eu pe Avișag în rarele momente când aveam mai multă nevoie de ea decât avea ea de mine.

— Credeți că-l torturează? ne-a întrebat Einat.

În ultimele cinci zile, de când se întâmplase, Einat tot aducea vorba de soldatul pe care l-au luat prizonier în Gaza. Einat fusese la școală cu el și toate știam că-l cunoaște, chiar dacă ea nega și spunea c-o interesează doar subiectul torturii.

— Nu știu, Einat, i-am zis.

Era adevărul.

— Nu, nu-l torturează deloc, îi dau ciocolată și-l duc în parc, a zis Dana.

Pielea îi mirosea a vanilie și sudoare. Ea mă obligase să mă mut, dar tot ea s-a supărat că fetele din cealaltă rulotă m-au acceptat ca prietenă. Se uita la noi de sus, cum stăteam întinse pe ciment.

— Voi, fetelor, a zis Dana, dacă n-aveți creier, n-aveți nici o problemă, nu? Probabil îi prăjesc coaiele și rahaturi din astea chiar acum.

O clipă am rămas tăcute. Apoi, atentă la acul din venă, Amit și-a scos sutienul. La fel și Neta. Așa făceau de obicei ca s-o alunge pe Dana. Goliciunea o jena prea tare. Einat tot nu s-a mișcat.

— Mai întâi Ari o să mă întoarcă cu spatele, am început ignorând-o pe Dana.

După un minut a fugit urlând la noi că-i facem greață. În fantezia mea toate adormeam la un moment dat și pungile ni se goleau. În visarea mea bântuită de soare și înghețată pe dinăuntru, am dat o raită prin Vegas, Bel Air, apoi pe podul pe

care-l traversau cu mașina fetele din serialul *Full House*. Când am deschis ochii numai eu mai rămăsesem întinsă pe ciment și Ari stătea la poarta zonei femeilor.

Chiar stătea acolo! Jur.

— Am nevoie de ajutor, a zis.

Ari se temea de ceva. Se temea să execute setul de trageri la țintă mobilă cu soldații lui.

Ca instructoare de arme, îmi plăceau la nebunie exercițiile de tragere la țintă mobilă. Părea nasol, dar nu era așa de rău. Soldații din cealaltă parte a liniei de tir aveau să se miște de colo colo într-un șanț. Ținta urma să fie fixată de două bețe, destul de sus ca s-o țină fără să-și pună brațele în pericol. Aveau să poarte ochelari de protecție, căști și veste antiglonț. Eu și Ari urma să vorbim prin stație și să stabilim o parolă pentru când ies soldații din șanț ca să facă schimb de locuri cu trăgătorii. Șanțul fusese astupat anul trecut și acum era prima dată când se încerca exercițiul, dar știam c-o să se descurce bine. Ca instructoare de arme, credeam în exercițiul ăla. Dacă trebuia să împuști pe cineva era mai probabil să nu stea locului; era important să exersezi. Însă și Ari avea dreptate. Era un pic nebunesc sau mi s-ar fi părut o nebunie dacă n-aș fi avut pregătire ca instructoare de arme și nu mi-ar fi spus nimeni că-mi place la nebunie, ca instructoare de arme ce sunt.

— Pe bune acum, când armata dă atâția bani pe înghețată pe băț și acadele, eu trebuie să-mi instruiesc soldații în tragerea la țintă mobilă dându-le la jumătate din ei un băț de care e legată o țintă și trimițându-i în spatele liniei de tir? mi-a spus Ari în ziua aia.

Așa că i-am zis că putem să exersăm mai întâi doar noi doi.

Mi s-a părut o idee bună să exersăm doar noi doi tehnica. Cei mai mulți vânători beduini nu prea vorbeau ebraica și aveau tendința să se ia la bătaie, încercând să se muște unii pe alții de glezne.

Am luat-o cu Ari pe linia din pietriș ce ducea la poligonul unde era șanțul. Pe drum, Ari mi-a zis că l-au retras din unitatea lui ca

să facă soldați adevărați din vânătorii beduini și i se pare că a meritat să emigreze în Israel pentru asta. Mi-a povestit că vânătorii merg în fața armatei și caută urme și că pe timp de război se mișcă rapid, cel mai rapid. A zis că trebuiau să știe să se lupte bine și, dacă n-o să știe, o să-l tragă pe el la răspundere.

— Crezi că au de unde să știe pe bune ce s-a întâmplat pe-o dună de nisip doar uitându-se la ea? l-am întrebat.

Nu el era responsabil de partea asta, mi-a răspuns. Mi-a zis că beduinii se pricep din naștere să citească urmele, a spus că au bătrâni pe post de instructori profesioniști ca să le perfecționeze capacitățile.

— Dar cred că-s buni, a zis. Se zice că dacă urci mâine pe-un deal, peste doi ani de-acum încolo un vânător bun o să-și dea seama c-ai trecut pe-acolo și când anume.

După ce-am ajuns la poligon, înainte să se ducă după linia de tir, Ari și-a pus mâna pe umărul meu. Apoi a coborât în șanț echipat cu cascheta, ochelarii, stația și tot. Ținea o țință fixată de un băț lung și nu vedeam decât țința. M-am uitat bine, să fiu sigură că nu-i ieșea nici o parte a corpului deasupra șanțului. Eram în spatele liniei de tir.

Am tras în țința lui. Și încă o dată.

Dar Ari nu se mișca destul de repede cu țința. Mi-am schimbat de câteva ori poziția ca să-i strig prin stație: „Mai repede, mult mai repede“, dar degeaba. Cu primele opt gloanțe am găurit în forma unei jumătăți de inimă chiar locul unde s-ar fi aflat inima soldatului desenat pe țință. Apoi m-am răzgândit. M-am întrebat de ce țințele noastre aveau toate soldați în uniforme verzi pe ele, de ce ne împușcam tot noi pe noi. Următorul glonț a nimerit în cap. În nas. Apoi unul în ochiul drept. Ca după fiecare glonț tras, am închis ochii, mi-am golit plămânii de aer, mi-am potrivit bine pușca. Când am deschis ochiul drept, țința dispăruse. Ari ieșise de jos și zăcea nemișcat pe pământ dincolo de șanț.

M-am dus la el. Cât am mers mi-am simțit inima grea de teamă.

Încă purta ochelarii de protecție și cascheta. Când umbra mea

s-a lăsat asupra lui, a deschis ochii.

— M-ai omorât, mi-a zis.

— Ba nu, am spus, dar puteam să te omor! De ce n-ai zis nimic înainte să ieși?

Inima îmi bubuia. Aș fi putut să-l împușc. Făcuse ceva foarte periculos. O clipă am fost furioasă.

— M-ai omorât. Eram atât de tânăr. Ar fi trebuit să fac mai mult sex, să mai fi luat un hamburger, a zis.

Am încercat să rămân supărată pe el, dar n-am reușit.

— Te-am omorât, i-am zis.

— Ia vino, mi-a zis.

Și-a întins mâinile, cu spatele țeapăn.

M-am așezat pe abdomenul lui, cu câte un picior de ambele părți. M-a prins de mâini. Mi-am lăsat părul să se reverse pe gâtul lui.

Einat ar fi făcut altfel. Dar eu nu fusesem frumoasă nouășpe ani jumate și mă gândeam la Ari de trei luni, așa că am știut cumva că atunci când ți se împlinesc visele, trebuie să iei conducerea. Ciudat era că nu voiam decât să vorbesc cu el până nu mai putea. Știa atâtea lucruri, mi se părea. Voiam să vorbesc despre ce spusese Einat. Să-l iau la întrebări. Să aflu totul pe loc.

— Crezi că niște tipi au inventat ALGL-ul?

— Cred că americanii au inventat ALGL-ul.

— Ești american?

— Sunt din Noua Zeelandă, dar spun că din Australia.

— Crezi că-l torturează? Pe soldatul luat prizonier în Gaza?

— Nu.

— Mă minți pentru că sunt fată?

— Nu. E doar un puști dintr-un tanc. Știu că n-are nici o informație secretă.

— Mă minți pentru că sunt fată și stau pe tine?

— Nu. E la mintea cocoșului că nu-i bun decât să-l dea la schimb și, într-un schimb, cu cât e mai sănătos, cu-atât mai bine. Oamenii nu se apucă să-i tortureze pe alții dacă nu trebuie. Așa e în lumea reală.

Ari și-a luat palmele dintr-ale mele și m-a cuprins de brațe, mișcându-mă înainte și înapoi. Ne jucam de-a leagănul.

— Când te-ai simțit cel mai fericită în viața ta? m-a întrebat.

Era un text de agățat. Nu m-a deranjat. M-am aplecat adânc și l-am sărutat. Aș fi vrut să răspund „Chiar acum“, dar era prea facil. Aș fi vrut să spun „Chiar acum“, dar nu era adevărat.

De la poligon Ari m-a dus la o plimbare lungă. Până la urmă am ajuns în containerul ăla de urgență. Pe care scria „verzi“ în față. Era larg cât sălile de clasă din copilăria mea și destul de înalt încât, dacă Ari ar fi sărit cât putea, cu picioarele lui lungi, tot n-ar fi atins tavanul. Înăuntru nu erau gloanțe verzi. Erau două mese pe care le știam din rulota unde se țineau lecțiile cu vânătorii începători, iar pe ele erau întinse cearșafuri violet și o pernă. În fața lor era un radio vechi, pe niște bolțari. Era aproape o cameră bună de locuit, o cameră de zi, numai că era un container.

Ne-am așezat pe mese, în fața radioului.

— Cum de nu-i nici un glonț aici?

— Ofițerii magazioneri s-au lenevit. Tot uitau să comande altele pentru instrucție și ia câteva luni să faci rost de gloanțe verzi, așa c-au intrat în rezerva de urgențe.

— Și dacă-i vreo urgență?

— Ce urgență?

— Nu știu, un război?

— N-o să fie nici un război, a zis el.

L-am crezut.

Afară lumina zilei pălea tot mai mult, dar înăuntru Ari a aprins patru lanterne militare acoperite cu filtre roșii. M-am întins pe mesele cu cearșafuri violet și mi-am pus mâna pe ceafa lui, simțind cum se încordează. Apoi ne-am iubit o vreme.

— Pun pariu că tot timpul aduci fete aici, am zis după.

— Nu chiar, a răspuns. Tu ești prima care contează, a zis.

L-am crezut. Încă-l mai cred. Uneori cred lucruri, deși știu că nu sunt adevărate.

E purul adevăr: n-a avut dreptate cu războiul, pentru că a

izbucnit unul. Puteți să controlați. Al Doilea Război Libanez. 12 iulie 2006. E un eveniment adevărat, istoric; o mulțime de lucruri puteau să nu se întâmple, dar de fapt s-au întâmplat.

S-a zis că în două minute ALGL-ul pe care l-au dus soldații din baza noastră până la graniță a dărâmat o clădire cu unsprezece etaje în războiul ăla. A funcționat perfect chiar dacă nu l-am curățat după ce l-am folosit. Au doborât o școală cu el. Șaptezeci și trei de oameni. Dacă vreți să verificați, s-ar putea să le găsiți și numele. Precum și numele soldatului pe care l-au luat prizonier înainte de război, în Gaza. Fostul coleg de școală al lui Einat. Tot acolo e. Războiul nu l-a adus înapoi.

Când am avut timp în sfârșit să mă uit iar în oglindă era într-o sâmbătă, la două săptămâni de când începuse războiul, și nu mai eram frumoasă: eram doar eu. Am încercat să-mi strâng tare părul; am tras de el până m-a durut, dar fata aia dispăruse. I-am dat înapoi lui Einat oglinjoara pe care mi-o împrumutase. Dormiserăm la poligoane, o oră ici, o oră colo, pe asfalt, o săptămână întreagă, și acum făceam prima dată duș la rulote, era prima pauză de la instrucția rezerviștilor. Cu o noapte în urmă terminaserăm gloanțele verzi.

Ari era mort deja de cinci zile. El și Gil fuseseră mutați din bază să lupte în Liban în prima zi a războiului. Ofițerul nostru ne-a zis că după șapte ore Ari a murit.

La două săptămâni după ce începuse războiul, la șapte dimineața, grupul de rezerviști care venise în weekendul ăla, mai bine de o sută de oameni, au dat năvală la rulota ofițerului de instrucție arme. Am stat lângă el în timp ce ofițerul nostru încerca să țipe ca să acopere larma mulțimii. Rezerviștii veneau să se antreneze trei zile la poligoanele noastre; aveam rezerviști din toată țara; după aia plecau în Liban. Aveau gloanțe verzi, purtau în spate puști, dar nu erau soldați. Aveau barbă, părul lung, slujbe în fabrici sau în altă parte, rate la bancă de plătit, neveste, copii.

Rezerviștii se mișcau repede în războiul ăla, nu cel mai repede, dar se mișcau, nu glumă. Tot veneau și plecau de la noi

din bază.

— Am exersat cu gloanțe obișnuite cât am stat aici! a strigat unul. Diseară mergem la război. E nebunie curată.

— Vă asigur că nimeni n-o să vă trimită la luptă fără gloanțe verzi, a zis ofițerul nostru, căruia îi era teamă. Chiar în momentul asta oamenii mei deschid containerele cu gloanțe de siguranță.

Și totuși. Nu aveam nici un glonț verde în toată baza. Doar un container gol în care se distrase Ari cu fetele. Un loc aproape bun de locuință, o cameră de zi, numai că era un container.

Mă uitam la soldați. Toți soldații ăia – știam ceva îngrozitor ce ei nu știau. O parte din soldații ăia sunt morți acum, iar atunci, în ziua aia, înainte să moară, știam ceva îngrozitor ce ei nu știau.

Gloanțele verzi ajung mai departe și nimeresc mai bine ținta pentru că sunt mai grele, iar șanțulețele de metal din țeava mitralierei de tip M-4 formează o spirală mai strânsă decât cele din țeava mitralierei de tip M-16 pentru ca glonțul să se rotească mai repede și să prindă un elan mai mare. M-4 e o armă într-adevăr utilă dacă trebuie să împuști pe cineva, și încă repede. Dar dacă nu folosești gloanțe verzi, la mai mult de șaptezeci și cinci de metri nu bate. N-o să-și atingă în veci ținta.

La început am crezut că numai eu știu că nu era nici un glonț verde în containerul de urgență. Însă apoi m-am uitat în dreapta, la Einat.

Apoi m-am uitat repede la dunele de nisip și din nou la ea. M-am silit să-i cercetez chipul. Își ținea ochii închiși și respira iute. N-o mai văzusem îngrozită. Poate că nu mai fusese niciodată. Parcă nu era fața ei, părea mai frumoasă, dusă de pe lume.

Și ea știa. Știa ce nu există în containerul ăla. Fusese înăuntru. Fusese înăuntru cu el. Poate pe aceleași cearșafuri violet.

Știa că soldații trebuiau să plece oricum, înarmați cu mitraliere M-4 și fără gloanțe verzi. Rezerviștii ăștia, soții pe care i-am fi avut dacă ne-am fi născut cu zece ani mai devreme, unii dintre ei n-ar fi murit dac-ar fi avut gloanțe de altă culoare. E un fapt istoric. Guvernul a recunoscut asta mai târziu în raportul în care se preciza că nu eram pregătiți pentru războiul ăla.

Mai întâi, pentru o clipă, mi-a venit să urlu la ea că mă mințise, că nu-mi spusese că se culcase cu Ari, că fusese o nebunie să mă încurajeze când mă simțeam atât de atrasă de el. Parcă-i vedeam mâna pe ceafa lui care se încorda. Ari.

Însă tot o clipă m-am gândit doar la Ari, cum ieșise din șanț.

„M-ai omorât“, glumise. I se păruse foarte amuzant.

Apoi am văzut cât de tare se temea Einat, cum stătea cu ochii închiși. M-am uitat la fata aia care se temea pentru prima dată, poate doar un pic, și poate chiar pentru ultima dată.

Am tras în piept praful de pușcă așternut pe degetele tuturor și pe cedrii din tabără.

Și am înțeles pur și simplu că unii oameni trăiesc ca să lupte; trăiesc pentru momentele de dinaintea înfrângerii sau victoriei. Oamenii ăștia nu se satură cu nimic; vor gheață în vene, frumusețe cu orice preț, să iasă din șanțuri în bătaia puștii, vor coliere explozive de grenade. Erau oameni fascinanți, care nici nu-și pot închipui că cineva e torturat. Și m-am uitat la mulțimea de soldați care stăteau pe nisip. Toți erau mult mai lați în spate decât mine, ceea ce știam că n-o să-i ajute în zilele care-i așteptau. Apoi am înțeles: eu n-am fost niciodată unul dintre oamenii ăștia fascinanți.

1. *Automatic-light-grenade-launcher* (n. tr.).

Incidentul diplomatic

Primul lucru pe care trebuie să-l știm este că, în timpul incidentului diplomatic, Yael era cantonată într-o bază de instrucție de lângă Hebron. Lea învăța la școala de ofițeri. N-au fost deloc implicate. Avișag era de față, la granița cu Egiptul, când a avut loc incidentul, în turnurile de pază și în punctele de control. A depășit cu bine lunile cât a stat de veghe în fața monitorului de supraveghere. Era soldat de rând în singura unitate de infanterie formată în majoritate din femei, la granița cu Egiptul, când s-a întâmplat. Însă Avișag n-avea puterea să dicteze ce s-a întâmplat în ziua aia. Putem să dăm vina pe Avișag, pe Israel, pe Egipt sau chiar pe America dacă avem chef. Însă ce am avea de câștigat acum?

Al doilea lucru pe care trebuie să-l știm este că ofițerul de infanterie Nadav nu e nemulțumit de noi. Deloc. Nu arată acuzator cu degetul spre prietenii săi din școală, nici spre tatăl lui, nici spre cei din guvernul israelian, nici spre cei din nici un guvern, de fapt, și n-are de gând să dea vina pe „Război“. Dacă e să fie supărat pe cineva, e supărat pe Dumnezeu. Când avea șapte ani sau chiar șase și-și făcea temele sau se uita la *Testoasele Ninja*, adesea se oprea dintr-odată, își sprijinea bărbia micuță în mâinile grăsulii și zicea: „Dacă e să fiu supărat pe cineva, sunt supărat pe Dumnezeu“.

Chiar zicea asta. La șase ani! Era foarte precoce Nadav al nostru și absolut adorabil, chiar dinainte să-i moară mama în atentatul sinucigaș cu bombă de pe linia autobuzului 5 (cel din 1991, de lângă autogara din Afula; nu primul, care a avut loc în primăvară). Lui Nadav îi plăcea să se plângă de mărunțișuri. De exemplu, când ești la grădiniță și te pun să vii cu părinții și cu tort

de ziua ta. Nadav avea doar tată și tortul era de la magazin. L-au pus pe Nadav să stea pe un scăunel înconjurat de baloane, în fața întregii grupe, și să se uite la tortul așezat pe măsuță. După ce a suflat în lumânări mirosul de foc mort s-a amestecat cu acela de cauciuc de la baloane și glazură ieftină de ciocolată. La dreapta lui, tatăl său încerca să se facă mic de tot, ca să încapă în scăunelul de copii. În stânga nu stătea nimeni.

Ce se gândește el: dacă ți-ai făcut planul ca fiecare copil să aibă doi părinți și-apoi faci o lume în care ai peste tot copii cu o parte dreaptă și o parte stângă, ai bine și rău, alb și negru, un scaun și încă unul, un tată și o mamă, o mamă, ei bine, atunci nu-i deloc drept să-i zici din senin cuiva anume: „Scuze, tu n-o să te potrivești în plan“. Nadav vrea să spună că, în calitate de Dumnezeu, n-ar trebui să faci rahaturi din astea. E ceva oribil așa ceva.

Atât are de spus ofițerul Nadav. Nu mai are nimic de adăugat.

S-ar putea să ne închipuim că Tom are cea mai ușoară slujbă din Forțele de Apărare Israeliene, dar el știa că de fapt avea cea mai grea slujbă din lume. Da, a făcut toată armata în Tel Aviv, la doar cinci minute de Azrieli, cel mai mare și mai strălucitor mall din țară – la urma urmei, acolo se află cartierul general al armatei și șeful statului-major; și, într-adevăr, putea să se ducă acasă la opt în fiecare seară și chiar să doarmă la părinții lui; și tot ce-avea de făcut în cele unsprezece ore de post era să stea la un birou și să se uite la un telefon roșu. Dar stați puțin, noi chiar știm ce greu e să te uiți la un telefon roșu care nu sună niciodată? Zi de zi, de la opt dimineața la opt seara, minus două pauze de jumătate de oră în care să mănânce și să facă pipi? Trei ani la rând? Puneți un telefon pe un birou gol și încercați să vă uitați la el. N-o să rezistați mai mult de cincisprezece minute.

În biroul lui Tom sunt treizeci și patru de separeuri și, din fericire pentru el, al lui e amplasat astfel încât, dacă-și întinde gâtul, poate să vadă două frunze dintr-un ficus și ceasul de pe perete. A hotărât în sinea lui să nu se gândească la Gali decât când mai are un sfert de oră din program. Până atunci, face orice

altceva. Își smulge fire din sprâncene cu degetele. Își numără dinții cu piercingul violet din limbă. Se gândește la Katie Holmes și apoi la Shakira. Dar la Gali, Tom nu visează decât când mai are un sfert de oră din program. Nu poate altfel, doare prea tare.

În seara asta se va întâlni cu Gali după ce n-a mai văzut-o două luni, așa s-ar putea explica de ce i se ridică imediat maneta când își îngăduie să rememoreze mirosul șamponului ei Herbal Essences cu aromă de rodii, însă noi știm că i se scoală de câte ori își îngăduie să se gândească la ea. Cel mai aiurea e când i se scoală în toiul turei. În aerul nemișcat din birou poate să plutească o particulă minusculă de praf, el strănută de la ea și-și amintește cum a strănutat Gali ultima dată când s-au văzut – cum i-a săltat coada arămie – și gata, tot restul turei e terminat și doare ca naiba.

Știe cineva cum se spune „Să nu cumva s-o faci?“ în ucraineană? Ar fi trebuit să învățăm ucraineană, nu toată limba, era de-ajuns să știm cum se spune „Să nu cumva s-o faci“. Orice ar fi putut s-o oprească pe Mașa în ziua aia. De fapt, nu era o fată așa de rea.

Chiar dacă Berejanî din Ucraina e un oraș mic, Mașa era tot timpul singură din cauza slujbei sale. Era responsabilă cu numerotarea și completarea formularelor de comandă pentru încălțăminte care se confecționa la fabrică în fiecare zi, așa că nu lucra decât după ce alți oameni munciseră deja câteva ore bune confecționând încălțăminte. Nu trebuia să ajungă la serviciu decât la prânz și, chiar dacă ajungea la unu, Iulian nu-i zicea nimic. Lua prânzul cu bătrâna ei mamă, care o săruta pe frunte când stătea în prag, gata de plecare. Mașa se mândrea cu sărutările mamei ei, însă îi plăcea și că nu le vedea nimeni la ora aia pustie din zi, de parcă dragostea aia obișnuită de mamă ar fi fost un secret în lumea Mașei. Când traversa piața în drum spre serviciu se oprea lângă vânzătorul de roșii, se uita cum își rearanjează el roșiile într-un triunghi perfect și apoi pleca mai departe oftând. Toți copiii erau la școală, toți părinții, la muncă și singurii oameni care ieșeau la ora aia erau bătrânii și șomerii,

care rățăceau pe străzi cu pași înceți, răbdători. Totul era banal, însă și mai lipsit de substanță – ca și cum te-ai uita la o înregistrare video care-ți înfățișează dormitorul când nu ești în el.

La început i-a plăcut să stea la birou și să îndosarieze formularele de comandă după ce toată lumea plecase acasă și stătea la masă în familie. În toate separeurile din jur era întuneric, iar ea închidea ochii și-și închipuia că dacă s-ar uita cineva de sus de tot la birou, n-ar vedea decât două puncte luminoase lucind în întuneric – separeul ei și biroul lui Iulian, șeful.

Însă apoi s-a plictisit. Era cu Filip de doi ani și când se uita la separeul din dreapta vedea o fotografie înrămată cu familia unui străin lângă un brad de Crăciun și se închipuia în locul soției, cu cel mic în brațe, arătând spre steaua din vârf. Iar când se uita la separeul din stânga vedea altă poză înrămată și iar se închipuia în locul soției, un pic mai grasă și roșcată de data asta, înconjurată de patru băieți prea pistruiți.

Primul obiect pe care l-a luat de pe biroul dintr-un separeu a fost un pix. Era roșu, cu urme de dinți, și l-a așezat cu două separeuri mai la dreapta față de cel în care-l găsisese. Din separeul ăla a luat un capsator și l-a așezat cu patru separeuri mai la stânga. Însă n-a observat nimeni, deși a așteptat două săptămâni și încă două zile. În adâncul sufletului știa că mai devreme sau mai târziu o să mute pozele. Îi plăcea mult să-și imagineze cum ar fi să-ți înalți privirea din separeul tău și să vezi că soția ta nu e soția ta și copiii tăi nu sunt copiii tăi. Sau, și mai bine, cum ar fi să ai o poză cu familia altuia pe birou și să nu observi niciodată.

Și chiar n-a observat nimeni. A trecut o săptămână, apoi încă două zile, apoi încă o lună. Curând nici o poză înrămată nu mai era pe biroul proprietarului de drept. Începuse să le schimbe prin rotație, toată seara aranja pozele nevestelor după un anumit tipar: blondă, brunetă, blondă, brunetă, și atunci...

— Ce fată rea ești tu, nu-i așa? l-a auzit pe șeful ei, Iulian, șoptindu-i din spate.

Poza cu nevasta lui era singura de care nu se putea atinge –

toată seara stătea închis în biroul lui. Dar îi mai zicea ei ceva că n-ar fi o idee bună. Acel ceva îi zicea și că n-ar fi trebuit să accepte slujba aia de la bun început, n-avea cum să iasă nimic bun dintr-o slujbă care te ținea la birou până la miezul nopții cu șeful tău însurat alături. Întotdeauna fusese o fată deșteaptă și perspicace.

Să nu cumva s-o faci, Mașa.

Iulian a apucat-o blând de încheietura osoasă, însă ea a strâns și mai bine poza înrămată pe care o ținea bine în mână și s-a uitat în ochii lui. A respirat o dată. A respirat de două ori. Respira.

Și asta a fost.

Gali a făcut senzație când s-a mutat din kibbutz la școala publică din Tel Aviv unde învăța Tom. Cum stătea în fața clasei când profesorul a prezentat-o, parcă-ți dădeai seama doar uitându-te la ea că mirosea a iarbă proaspăt tăiată, a portocale și sănătate. Avea toate calitățile un pic în exces. Era prea înaltă, prea sigură pe sine, prea zâmbitoare. Lui Tom cel mai de tot i s-au părut dinții – avea pur și simplu prea mulți și toți erau prea albi. Lui Tom i se părea că era toată numai dinți, nu înțelegea de ce se agită atât ceilalți băieți. Însă tot așa nu înțelegea multe lucruri când venea vorba de băieții din clasa lui: refuzul de a se da cu deodorant, plăcerea cu care alergau după o minge. Tom era regele fetelor din clasa lui, era prietena lor cea mai bună, însă adesea era și primul tip cu care se culcau. La o adică, băieții din clasă n-aveau decât să facă mișto cât voiau de inelul lui din sfârș și să se holbeze cât voiau cu balele la gură la o fată dințoasă.

Singura dată când Tom se supăra oarecum pe colegii de clasă era la ora de sport. În prima zi de școală a lui Gali el stătea ca de obicei la marginea terenului de fotbal, sperând că n-o să-l pocnească mingea în față. Când cineva a aruncat mingea spre el, mai să-l lovească în picior, a sărit cu un elan impresionant într-o parte, mândru de mișcare. Însă ceilalți băieți nu gândeau ca el și i-au strigat: „Hei, poponarule, tu nu știi să faci nimic?“. Însă Tom doar și-a ridicat bărbia semeț și s-a uitat dincolo de gardul de plasă al terenului, spre pista de alergări, unde fetele se întreceau

în cursa de un kilometru. Gali era cu mult în fruntea grupului și Tom a zărit cum îi picură sudoarea pe gâtul zvelt în jos, pe bustiera sport și încă și mai jos de pieptul plat, pe stomacul musculos. Coada îi zvâcnea dintr-o parte în alta, însă nici un fir de păr nu atârna aiurea. A depășit linia de finis și pe profesorul de sport ruginit, însă a alergat mai departe, luând-o spre pâcul de pini din spatele terenului de fotbal. Atunci a observat Tom cum se îndoiau și se întindeau picioarele lui Gali, mătăsoase, dar zdravene și robuste.

Când a ajuns la pinul de care se sprijinea Gali, ea tocmai vomitase pe covorul de frunze de pe jos. A ridicat brusc capul și a zis:

— Întotdeauna vomit după ce alerg.

Dar Tom nu se uita la fața ei și nici la dinți. Adevărul e că, deși îl plăceau atâtea fete, uneori se întreba dacă nu cumva chiar era gay. Se plictisea de toate fetele după câteva săptămâni. Și la cincisprezece ani Tom avea o viață destul de confuză și habar n-avea ce-l aștepta peste trei ani.

Însă ce știa Tom era că se înșelase total. Gali nu era dințoasă, chiar deloc. Era cu cincisprezece centimetri mai înaltă decât el, avea o sută șaptezeci și opt de centimetri cu totul, și cum se uita în ziua aia la pin, la vomă, la pantofii ei sport albi și la șortul bleumarin, lui Tom i se părea că picioarele arămii ale fetei măsurau mai bine de o sută șaptezeci de centimetri. Picioarele alea nu se mai terminau. În ziua aia le-a luat la el acasă după ora de geografie și s-a jurat să nu le mai dea drumul niciodată.

Și chiar nu i-a mai dat drumul fetei, decât când a venit armata; atunci, el și Gali voiau fiecare altceva, apoi au devenit alți oameni, apoi parcă fiecare era în altă parte tot timpul. Încă de la zece ani Tom a știut că n-are de gând să se vâre în vreo luptă, oricât de mică. Scutirea de la doctor care-l scăpa de serviciul militar pe teren indica drept cauză migrenele cronice și problema lui chiar la cap era: dădea o sută douăj' de shekeli pe lună să-și facă șuvițe blonde și mai bine murea decât să-și condamne părul la apăsarea caschetei. Avea ochii într-o nuanță verde ce necesita

doar un pic de dermatograf dimineța, ca să-i scoată în evidență. Știa că așa ceva ieșea din calcul dacă se punea problema să lupte cu teroriștii și chestii din astea.

Dar și Gali a știut de la zece ani că voia să tragă cu arma, să arunce chestii în aer și să fugărească teroriști sinucigași pe dealuri. Gali știa că părinții ei se chinuiseră să-i ofere membrele pe care le avea din puținul lor și spera întotdeauna că membrele ei aveau un țel anume. Din fericire pentru ea, în anul când a împlinit vârsta necesară pentru înrolare deja exista prima unitate de infanterie formată în majoritate din femei și era o ocazie prea bună ca să-i dea cu piciorul. Deși ne-am putea face o altă părere despre ea, lui Gali chiar îi plăcea mult să se afle în compania prietenelor sale și era îndrăgită de colegele de școală, în ciuda înfățișării sale. Însă habar n-avea pe-atunci că această unitate experimentală în care femeile erau tratate bine avea să fie plasată tocmai la granița cu Egiptul, graniță unde nu mai fuseseră deloc conflicte în ultimii treizeci de ani. Acum se trezise izolată în turnuri de pază unde nu se întâmpla niciodată nimic și în puncte de control unde cea mai palpitantă chestie era când descopereau DVD-uri de contrabandă, oameni care treceau granița ilegal, legume de contrabandă sau marijuana de contrabandă. În cea mai mare parte a timpului nu putea interveni cu nimic, cineva din eșalonul superior ordona să se permită accesul bunurilor de felul ăsta în Israel. Nu putea să meargă acasă și să-și vadă iubitul decât din două în două luni.

Azi e vineri. Tom e liber în weekend, și Gali e liberă în weekend și a venit weekendul ăla. Probabil că fata a ajuns în autogara centrală din Tel Aviv chiar acum sau poate e deja în taxi, în drum spre casa lui. Tom are weekendul liber din două în două săptămâni, nu că ar recunoaște dacă i-am spune că are o slujbă ușoară. Să se holbeze la un telefon care știe că nu va suna. Când a aflat c-a fost repartizat să muncească într-un birou situat la numai douăzeci de minute de casa lui i-a mulțumit din suflet mamei sale, care trăsesese toate sforile la care avea acces prin intermediul soției asistentului personal al șefului statului-major.

Cumva, îl trataseră regește și comandantul său direct chiar îl pusese să-și aleagă telefonul pe care trebuia să-l supravegheze. Fiecare telefon se voia a fi un canal de comunicare veșnic deschis între armata israeliană și armatele celorlalte țări, iar lui Tom chiar i se dăduse șansa să aleagă telefonul alocat armatei libaneze, care sunase adesea în timpul îngrozitorului război recent.

Știa că telefonul alocat armatei egiptene nu va suna probabil niciodată. Și mai știa că, și dacă sună, n-o să aibă nimic de-a face cu Gali. Și mai știa și că, dacă are cumva de-a face cu Gali, șansa să fie ea la capătul firului e una dintr-un milion. Și totuși a ales Egiptul pentru că, dacă tot urma să aștepte trei ani să sune telefonul, voia să spere că poate, cumva, printr-un concurs de împrejurări bizar și incredibil, o să primească un telefon de la ea.

— Albina face miere dulce, dar mai și împunge, a mormăit unchiul lui Hamodi făcându-i semn soției sale să-i umple ceașca de cafea, înclinând-o dintr-o parte în alta cu mâna ridicată.

— Bine, unchiule, dar..., a început Hamodi.

Îi venea să zică „Bine, unchiule, dar o iubesc“, dar n-a spus-o, pentru că nu voia să pară siropos.

— O să treacă, a continuat unchiul său. Musulmanii nu se însoară cu creștine.

Cel mai adesea lui Hamodi îi plăcea că unchiul său era conducătorul imamilor din tot vestul Egiptului. Cel mai adesea își iubea unchiul mai presus de orice pe lume.

— Nici ea n-o să se mărite în veci cu tine, i-a zis unchiul.

Fumul din cameră îi intra în ochi. Nu plângea.

— Nu da vrabia din mână pe cioara de pe gard, a râs unchiul său.

Dar tocmai de-aia Hamodi o dorea pe ea. Nu pentru că era creștină, pentru că de fapt nu era, cel puțin el n-o considera. N-o considera nici musulmană, nici măcar fată. Era o pasăre stând pe un gard, una care aștepta să se cațere Hamodi până la ea, pentru că era prea încăpățânată să-și pună aripile la bătaie și să zboare ea până la el. În clasa a unsprezecea o privea cum merge la

băcănie în fiecare vineri, cu frățiorul cel mic pe brațul ei brun și un cor de frați și surori lălăind pe lângă ea. Ghida căruciorul de cumpărături cu celălalt braț brun. De câte ori se oferea vreun tânăr s-o ajute cu cumpărăturile, ceea ce se întâmpla adesea, nu făcea decât să le pună în brațe copilul, după care manevra mai departe căruciorul cu cumpărături. „O, vă mulțumesc de ajutor“, a auzit-o Hamodi spunându-i odată unui pretendent neștiutor care s-a trezit cu un bebeluș agitat în brațe și a luat-o la fugă după fata cea brună, mut de uimire.

Cât a mai râs Hamodi!

— De ce să te legi la cap dacă nu te doare? a zis unchiul lui Hamodi.

Hamodi simțea cum îi gâlgâie prin vene șuvoiul de cafea neagră, cremoasă și i se adună în creier. Se întrebasese el de ce-și mărturisise sentimentele unchiului său și acum și-a amintit că săptămâna trecută nu vorbise el, ci cafeaua.

— Of, Hamodi. Dumnezeu își împarte egal comorile cu toți oamenii din lume; însă unii aleg să nu se bucure de comorile lor, a spus unchiul său. Nu putem să râvnim la tot ce vedem, ci doar la ce putem să avem.

*

— Frate, da' ce cauți aici așa devreme? l-a întrebat Tom pe Oleg, rusul care era în tura de noapte la telefonul care face contactul între armata egipteană și șeful statului-major al forțelor israeliene.

— Ei, știi, a venit autobuzul mai devreme și m-am gândit să te scutesc de ultimele cinci minute, a răspuns Oleg.

Tom se minuna de cât de inimoși puteau să fie rușii ăștia uneori. El n-ar fi stat nici un minut peste program. S-a ridicat, cu grijă să-și mascheze pantalonii în față cu rucsacul JanSport, a traversat biroul cu separeuri, a lăsat în urmă gardurile cu sârmă ghimpată ale bazei și a ieșit pe poarta ce ducea spre inima Tel

Avivului, cu străzile sale aglomerate și stridente. Mallul Azrieli se înălța deasupra lui, scânteind ca o gură cu diamante. Mașinile se fugăreau și culorile li se contopeau pe șosea. Și atunci, cum stătea lângă o tarabă cu sucuri organice din portocale și grâu încolțit, a simțit că-i vibrează ceva în pantalonii uniformei verzi, și-a împins pușca M-16 mai pe spate și a vârât mâna în buzunar ca să citească mesajul de la Gali.

*t rog nu fi suparat blocata in baza ink 2 weeknd t rog raspunde t
rog nu fi suparat mi-e dor de tine*

Tom și-a băgat telefonul la loc în buzunar. Deja îl durea. Și știm doar, știm, cât de imposibil de greu e să te holbezi la un telefon unsprezece ore. Da, la un telefon. Așa că nu putem să-i găsim vreo vină lui Tom că nu i-a răspuns lui Gali și nici nu putem să-i găsim vreo vină pentru următoarea destinație către care l-au purtat picioarele.

Era deja zece noaptea și Tom tot nu-i dăduse vreun mesaj de răspuns lui Gali. Ea știa asta pentru că, deși teoretic n-avea voie să-și ia telefonul la punctul de frontieră, tot îl lua, dat pe vibrații, ascuns între inimă și vesta gri antiglonț pe care o purta. De la depărtare părea bărbat sau aducea cu o broască, sau cu un bărbat-broască, cu vesta ei exterioară verde, burdușită cu gloanțe și fumigene, și cu cascheta verde pe cap. Când Iana rusoaica a ajuns la spital din cauza deshidratării (vacă ambițioasă ce e), Gali s-a oferit să rămână în bază, deși urma permisia de weekend în care putea pleca acasă.

— Bună, Gali. Te uiți un pic la buletinul ăsta? a întrebat-o Avișag.

Era celălalt caporal de serviciu la punctul de control al camioanelor în seara aia. Fire din părul ei drept îi ieșeau de sub caschetă de parcă se sufocau la rădăcină. Nadav, ofițerul, le supraveghea de pe un scaun de plastic alb, trosnindu-și degetele și sorbind alene din priviri fiecare mișcare a lui Avișag.

În buletinul pe care i l-a arătat Avișag lui Gali scria „Mustafa Al-Zain“. Conform buletinului, care părea în regulă, era israelian de origine arabă. Zâmbea atât de încordat în poză, că i se

strâmbase nasul roșu și, cu toate că din buletin reieșea că are patruzeci și doi de ani, în poză părea de vreo douăzeci și era chiar simpatic.

— Bună, Mustafa, l-a salutat Gali aplecându-se cu grijă spre geamul din față, cu țeava puștii M-16 în față, conform protocolului. În buletin scrie că locuiești într-un sat din nord. Ce cauți aici, tocmai la sud?

— Hai, frate, ce te iei de mine, am fost să văd minunile Egiptului. Nu poate omu' să se ducă să vadă frumusețile Egiptului? a răspuns Mustafa.

În spatele lui nu se zăreau decât culmi nisipoase, ca niște linguri crem gigantice răsturnate pe o față de masă bej.

— Da, bine, dar cu camionul? s-a băgat Avișag în vorbă ridicând din sprâncene și prefăcându-se curioasă.

— Da' ce, nu poate omu' să viziteze frumusețile Egiptului cu camionu'? a încercat Mustafa să se scoată.

Dar era prea târziu, o știa. În timp ce vorbea deja apăsa pe butonul de deschidere a compartimentului din spate.

Camionul era gol în afară de trei cutii de carton. Mai era și curat, mirosea a odorizant Febreeze. Gali lungana s-a lăsat în genunchi și s-a uitat să vadă ce era într-una din cutii, pe când Avișag îi făcea lumină cu lanterna ei mare și orbitoare. Preț de-o clipă cele două au semănat cu doi pirați care caută după comori sau două prințese-pirat, cel puțin în propriii ochi.

Deasupra erau portocale, ceea ce era OK, pentru că nu erau destule cât să trebuiască plătită taxa de frontieră. Însă la fundul cutiei erau sute de DVD-uri de contrabandă. *Shrek 2*, *Pur și simplu dragoste*, *Harold și Kumar*, dar și *Amantul doamnei Daisy* și *Sex în grup la New York*.

— Domnule ofițer!

— Nadav! au strigat fetele coborând din camion.

Nadav s-a ridicat și s-a dus la ele cu pași agale, frecându-și obrazul cu palma. Era doar cu puțin mai înalt decât Gali și cu vreo treizeci de centimetri mai înalt decât Avișag. Și-a pus ușor mâna pe umărul ei strângându-l între degete. Și glasul îi era

încordat, parcă se screea să vorbească.

— Care-i problema? a întrebat Nadav.

— Filme, a răspuns Gali.

— Câte? a întrebat Nadav.

— Probabil în jur de o mie, a zis Gali.

— Atunci nu-i problemă, a spus Nadav.

— Bine, dar..., a încercat să se opună Avișag.

— Nici un „dar“. Dacă-l reținem o să treacă zile întregi până vine cineva de la departamentul legal ca să facă formele și să-i confiscă filmele. O să iasă imediat, mai deștept decât e acum, și data viitoare o să le-ascundă mai bine, a zis Nadav.

Nici nu se uita la fete când vorbea, își privea mâna de pe umărul lui Avișag.

— Și iar nu facem nimic? a întrebat Avișag, dar Nadav doar a mângâiat-o după ureche cu arătătorul și i-a zâmbit.

— Mersi c-ați fost curve cu mine, le-a strigat Mustafa din camion, luând-o din loc și lăsând în urmă un nor de praf care le-a pătruns în nas, urechi, gură și în porii feței.

Din cele douăzeci și patru de ore ale zilei, Gali și Avișag își petreceau șase în tura de la punctul de frontieră, opt ore în tura din turnul de pază și restul orelor după pofta inimii. Desigur, știm că trebuie să facă duș zilnic (le verifică), să mănânce în cortul popotei (nu le verifică nimeni), să-și păstreze armele curate și vesta complet echipată (le zic c-o să verifice aleatoriu, dar n-o fac).

Și să doarmă. Ai nevoie de somn.

Dar fetelor tot le mai rămânea niște timp. Mai rămânea niște timp, o groază de timp, care le plana deasupra capetelor.

Gali a apăsât cu toată forța pe maneta ruginită de deasupra capului și apa rece a izbucnit ca un strigăt, potopind-o într-o clipă cu totul, și la fel a apăsât pe manetă declanșând un nou urlet acvatic, iar și iar. Avusese de gând să facă un duș scurt, ca să se întoarcă în cort și să verifice dacă primise vreun mesaj, însă acum simțea că nu vrea decât să rămână la nesfârșit la dușuri. Voia să fie curată, și mai curată. A apăsât pe manetă deschizând

totodată ochii și arsura din ochi i-a dat un sentiment de satisfacție. În jur de cincizeci de fete goale apăsau toate tăcute pe manete, lăsând doar apa să vorbească.

Își amintea cât dezumflată fusese când făcuse prima dată duș la comun cu fetele. Nu-i trecuse prin cap că niște sâni pot arăta atât de dezamăgitor. În cel mai bun caz erau mici, ca ai ei, și în cel mai rău erau mari și lăsați peste abdomen ca niște lacrimi dolofane. S-a uitat în jos la propriul corp, cea mai mare dezamăgire dintre toate. Ultima dată când fusese acasă s-a privit în oglindă și a descoperit că dinții i se îngălbeniseră la vârfuri, de parcă îi muiase cineva în miere. Se apucase de fumat în prima lună de instrucție, însă îngălbenirea a survenit dintr-odată, ca un pumn în față.

Acum și-a plimbat privirea mai jos de sâni mici și pământii, până la picioarele lungi și pământii. Nu împlinise încă nouăsprezece ani, dar în mai puțin de un an de când purta uniforma verde cu pantaloni lungi picioarele i se goliseră cu totul de culoare, de parcă niște lipitori îi supseseră lumina soarelui. Cel mai rău arătau exploziile vineții care-i acopereau picioarele și-și răspândeau sateliții roșietici în toate direcțiile. Oricum și-ar fi potrivit pușca M-4 pe spate, tot se lovea cu țeava de metal în picioare în același loc, iar și iar, până făcea o vânătaie atât de dureroasă, că era nevoită să-și aranjeze arma astfel încât să se lovească de un loc fără vânătăi, creând astfel o nouă explozie vineție ce radia în nuanțe albastrii pe pielea foarte albă.

Corpul lui Gali îi declarase jihad, pur și simplu. Nu știa al cui era corpul acela acum, dar sigur nu era al ei. În adâncul inimii știa că nu conta dacă Tom îi trimite sau nu vreun mesaj. Asta-i mai lipsea acum, să-și dea jos pantalonii în fața lui și să scoată la iveală picioarele astea care nici nu-i aparțineau.

Și noi știm că, dacă și-ar fi dat pantalonii jos, dacă el ar fi încercat s-o apuce de picioare, ar durea-o atât de rău, că ar țipa.

— Zici că mă iubești, dar nu m-ascuți deloc, a zis Avișag.

Îi plăcea în camera asta. În afară de rulota de lemn cu dușurile, biroul ăsta de ofițer era singurul spațiu din bază

compus din altceva decât un cort. Și nu era nici din lemn, era o cameră din carton alb transportată cu tractorul până în mijlocul pustietății. Chiar avea o plantă în ghiveci, un birou și o canapea. Și se încuia pe dinăuntru.

— Ba te ascult, a răspuns Nadav.

Și-a lăsat pușca M-4 sub un scaun, s-a așezat și s-a aplecat să-și scoată bocancii militari.

— Nu înțeleg ce rost are să stăm aici – nu facem nimic niciodată, a zis Avișag. Am crezut că dacă ești într-o unitate de luptă, asta înseamnă ceva. Am crezut c-o să fac altceva decât să stau de pază după ce am terminat-o cu monitoarele.

— Știu că-i greu, scumpo, a zis Nadav.

S-a uitat la ceasul Swatch și a început să-și descheie blazonul verde.

— E greu pentru că tu ești aiurea. Nu ne lași să arestăm pe nimeni. Nu te interesează decât să petreci cât mai mult timp liber. Dacă exact acum vor să dea de tine prin stație fetele din turnul de pază? Nici nu-ți ții stația pornită. Și dacă ne prinde cineva? Și nu vii niciodată când stau de pază să vezi ce fac, nu faci nimic, da, și tu, tu..., a spus Avișag.

Parcă trecuse o veșnicie de când nu mai vorbise atâta.

A încercat să continue, dar Nadar a venit pe canapea. S-a întins peste ea și a apucat-o de brațele subțiri.

— Șșșș, ascultă, i-a zis sărutând-o pe ureche.

— Nu-i drept, a zis Avișag, dar vocea deja o lăsa iar.

— Nici mie nu mi se pare drept să stau să vă păzesc pe voi, fetele, cât vă jucați de-a soldații, i-a zis Nadav punându-i mâna peste gură. Crezi că-mi place să comand „unitatea asta experimentală de infanterie cu femei“? Că asta am ales să fac? Sunt zile când numai de dragul tău găsesc forța să-mi pun uniforma.

I-a astupat în continuare gura, deși nu era nevoie. Avișag nu mai avea de gând să vorbească. Întinsă pe canapea, ea se întreba de ce ni se mai dau cuvinte pe lumea asta.

Tom s-a dus prima dată pe strada Alenby la numărul 52 cu

Oleg și cei doi veri ai lui. S-a întâmplat cu trei luni în urmă, când Tom a împlinit nouăsprezece ani. Și el, și Oleg aveau liber în weekend, ceva foarte rar, pentru că de obicei alternau turele, iar Gali n-avea nici o permisie cel puțin încă o lună. Tom fusese atât de abătut și de pierdut pe gânduri în săptămâna aia, încât Oleg trebuise uneori să strige la el ca să observe că ieșise din tură. Încercase să-l înveselească dându-i o sticlă întreagă de votcă rusească ieftină, dar degeaba.

Tom chiar a bănuț că Oleg își schimbase programul turelor ca să-l convingă să iasă în weekendul ăla, însă la început Tom n-avut chef.

— N-am chef să mă distrez weekendul ăsta, frate, atâta tot, i-a explicat Tom lui Oleg, dar lui Oleg nu-i stătea în fire să accepte un refuz.

— În Rusia avem o vorbă, „după curve n-are rost să plângi ca o curvă“, înțelegi ce zic? i-a spus Oleg.

Tom nu era prea convins.

— N-ai urlat la mine mai demult că ești din Belarus, nu din Rusia? l-a întrebat.

Apoi a aruncat o privire pe strada din fața bazei, cu speranța că va prinde vreun taxi care să-l ducă odată acasă.

— Cum zici tu, omule. Da' ascultă aici, frate, unde te duc urmează o noapte de pomină, a zis Oleg.

I-a aruncat lui Tom un zâmbet de cățeluș rusesc și și-a unit implorator palmele grăsuțe.

Taxiul i-a lăsat în cartierul cu magazine de haine, lângă Alenby, la numărul 52. Clădirea părea la exterior un magazin de haine obișnuit închis, însă când au ciocănit la ușa de metal le-a deschis un rus tânăr și slab, în pantaloni de trening.

— Vrei niște portocale? a întrebat cu accent puternic. Avem un pom chiar în spatele magazinului. V-am zis eu, în țara asta se găsesc portocale bune. Din partea casei.

În încăpere erau două canapele și o masă imensă, cu doar două scaune albe de plastic. Pe peretele alb atârna un afiș galben pe care erau scrise prețurile, cu un marker negru, gros. Scriseseră

greșit „All-included“.

— Oleg, ce-i asta? Nu se poate, un bordel? i-a șoptit Tom.

Dar rusul cu portocalele l-a auzit și râdea cu poftă.

— Ia vezi ce zici! l-a avertizat Portocale.

Dar, spre propria-i mirare, Tom nu era îngrozit. Era stârnit. Oare o să fie fete sexy? Poate să le ceară să facă orice? Din clasa a zecea, de la ora aia de sport, nici măcar nu mai sărutase vreo altă fată decât Gali. Și adevărul era că uneori, chiar și pe întuneric, știa că picioarele ei nu mai erau la fel de lungi și de mătăsoase cum și le amintea din ziua aia.

Până să se dezmeticească Tom, Oleg și verii lui plătiseră deja și o femeie de vârstă mijlocie venise să-i ducă la etaj.

— Ce luați? l-a întrebat Portocale.

Tom a mormăit una-alta și a adăugat că e ridicol.

— Ce e mai ieftin, a zis în final. Eu nu sunt de fapt, știi... eu nu fac din astea.

— Adică doar sex oral. Două sute de shekeli. Puteți să achitați cu cardul, o să apară acolo drept masaj.

Holul de la etaj arăta ca în căminul studențesc unde stătea fratele lui. Peste tot erau camere de-a lungul holului cu mochetă verde, cât vedeai cu ochii, dar femeia i-a spus să intre în a doua cameră pe dreapta. Când s-a aplecat spre el să-i arate încotro s-o ia, i-a simțit miros de usturoi în respirație.

Era o cameră mică, doar cu un pat mare, alb, pe care era întinsă o cuvertură cu model din Orientul Mijlociu. Pereții erau albi și păreau proaspăt văruiți. Nu atârna nimic pe ei.

Fata stătea pe pat cu picioarele încrucișate. Deși avea părul oxigenat într-o nuanță de blond oarecare și i se vedeau rădăcinile șatene, deși era dată cu un ruj roz țipător și fard violet, tot nu părea mai mare de șaptesprezece ani. Era slabă. Pantalonii de trening atârnavă pe ea și breteaua maioului îi căzuse de pe umăr, ajungând aproape de cotul ascuțit. Avea pielea atât de albă, încât, pe fundalul peretelui, parcă lipseau bucăți din ea.

Când și-a ridicat privirea, Tom nu i-a văzut decât ochii. Erau imenși, bulbucați și albaștri, parc-ar fi plutit în aer.

Fata a lăsat iar privirea în jos și s-a ridicat să stingă lumina. În întuneric, Tom a simțit cum îl ia de braț cu mâna ei rece și-l duce spre pat. Nici n-a apucat să-i atingă cureaua, că Tom s-a ridicat, s-a dus înapoi la perete și a aprins lumina. Camera țiua de atâta tăcere.

— Ce-ar fi doar să mă uit la tine, i-a zis el. Eu nu sunt de fapt...

Și a rămas în picioare lângă perete.

Fata n-a răspuns. Doar stătea pe pat cu privirea în jos. Din când în când ridica ochii și Tom nu se mai sătura uitându-se la ea. Cumva era frumoasă, toată numai ochi.

Așa a fost atunci, de ziua lui Tom.

Avișag își acoperă fața cu mâinile, dar nu peste mult timp se sufocă, pentru că mâinile îi duhnesc a rugină după ce a urcat scara de metal a turnului de pază. Încă o mai dor genunchii după ce a mers pe jos un sfert de oră până la turn. E amiază, cascheta îi e scaldată în sudoare și o mănâncă părul, dar îi e prea lene să-l atingă. Oricum n-are voie să-și scoată cascheta cât stă de pază.

Gali stă cu trunchiul atârnat deasupra balustradei și-și studiază mobilul. Lui Avișag îi vine să-i spună că e o prostie, că n-au voie cu mobilul în timpul turei, că s-ar putea să le prindă cineva. Dar nu zice nimic, pentru că știe că n-o să le prindă nimeni aici. Că de fapt nu-i pasă nimănui de ce fac ele acolo.

Cu binoclul, Avișag vede în depărtare două gârzi egiptene. În teorie, fetele trebuie să se uite cu binoclul din zece în zece minute, dar de fapt uneori nu se uită deloc și nimeni n-are cum să știe. Egiptenii nu se uită acum la binoclurile lor și Avișag are un sentiment plăcut, de superioritate. I se pare că unul din ei are mustață, dar nu-i sigură, și îi vine să râdă când se gândește la asta.

Egiptenii sunt toți bărbați, dar nu trebuie să care nimic cu ei. Nici vestă, nici gloanțe de rezervă, nici caschetă. Doar uniformele subțiri maronii și puștile M-16. Nici măcar n-au arme cu lunetă, ca puștile M-4 ale fetelor. Avișag începe să urască inamicul, ceea ce o miră și o amuză. Nu din cauza celor trei războaie, a morților,

a minelor de teren, a minciunilor și altor lucruri din astea, ci pentru că ei nu trebuie să poarte porcăriile astea de caschete.

Degetele lungi ale lui Gali se mișcă repede: scrie, apoi șterge, apoi aproape trimite mesajul, apoi îl șterge. Îi intră sudoarea în ochi, i se lasă o musculiță pe nas și dă din cap afirmativ, apoi clatină în semn de dezaprobare la cine știe ce gând i-a trecut prin cap.

Însă Avișag nu observă nimic din toate astea. Se uită cu binoclul, se gândește la ea, se gândește la inamic, la mustață, se gândește că probabil a înnebunit, deși e ciudat că se simte exact la fel ca înainte.

Doar Gali știe ce știm și noi, pentru că vede pe mobil cât e ceasul. Fetele mai au exact șapte ore.

Samir privește mâinile brune, puternice ale lui Hamodi când acesta ia gamela cu cafea și scrumiera de pe podeaua turnului de pază și le vâă înapoi în raniță. Se uită cum Hamodi își aruncă fără efort ranița pe spatele lat, se uită la el în vreme ce coboară împreună scara, se uită cum sare sprinten pe nisip, aproape fără să-și îndoiaie genunchii.

— Cele patru ore de rond s-au terminat! anunță Hamodi cu un zâmbet generos. Ei, Samir, da' tu nu prea ești vorbăreț, nu?

Samir e recunoscător că nu mai sunt decât alți șase soldați la duș în după-amiaza aia. Samir încă nu se dezbracă, în schimb îl privește pe Hamodi cum își scoate uniforma. Stă cu ochii în jos, iar când Hamodi își scoate șosetele observă particule albe de bumbac rămase între degetele lungi de la picioarele lui Hamodi.

De-abia după ce Hamodi s-a băgat sub jetul de apă începe Samir să se dezbrace, cu încetineală. Mai întâi își scoate tricoul maro, cu grijă să nu atingă cercurile de sudoare de la subsuoară când îl îndoiaie și-l pune pe bancheta de metal. După ce-și scoate pantalonii și chiloții se duce repede la dușul de la capăt, lângă peretele stâng al rulotei, vânturându-și brațele bizar, parcă pentru a distra atenția.

Trage de manetă și stă cu fața la perete, dându-se apoi mai aproape de el. Cu grijă să nu vadă nimeni.

— Hei, Avișag, te uiți și tu pe buletinul ăsta? întrebă Gali.

Camionul era negru ca smoala, ceea ce era ciudat, și mai mare decât acelea pe care le vedeau de obicei la punctul de frontieră. Ofițerul Nadav stătea pe un scaun alb de plastic și le supraveghea pe cele două trosnindu-și degetele.

În buletinul pe care i l-a arătat Gali lui Avișag scria „Momo Levin“. Era dintr-o suburbie a orașului Tel Aviv conform buletinului, care părea în regulă. Lângă șofer stătea un egiptean. Scria că-l cheamă Nadim Al-Hamid în pașaport, care lui Avișag iar i se părea în regulă.

— Bună, Momo, l-a salutat Avișag, aplecându-se cu grijă spre geamul șoferului, cu țeava puștii M-16 spre el, conform regulamentului. În buletin scrie că locuiești pe lângă Tel Aviv. Ce cauți așa de departe în sud?

— Haide, frate, nu te lua de noi, i-a răspuns Momo.

Avișag s-a întrebat dacă într-adevăr părea bărbat din unghiul ăla, cu pușca în față și părul acoperit de caschetă. Sau poate că la un anumit nivel era de la sine înțeles că toți erau cumva bărbați și numai ea n-a priceput.

— Îmi pare rău, a spus Avișag. Trebuie să deschizi compartimentul din spate.

Atât Avișag, cât și Gali folosiseră la un moment dat o toaletă publică ecologică necurățată de mai bine de două săptămâni. Amândouă știau cum miroase un bluzon pătat de sânge la coate și cum mirosea și a doua zi, când trebuiau iar să-l poarte. Avișag mai știa cum miros pieptul unui bărbat care nu mai făcuse duș de zile întregi și părul lui nespălat. Știa chiar și cum mirose corpul neînsuflețit al fratelui său, la care se adăuga mirosul de noroi proaspăt.

Dar chiar dinainte să se deschidă compartimentul din spate al camionului, amândouă fetele și-au dat seama clar că nu mai mirosiseră ceva atât de groaznic de când erau. Era un miros atât de puternic, că Avișag și-a tras o șuviță de păr de sub caschetă, cu toată forța care-i mai rămăsese, și și-a lipit-o sub nas. Nici măcar nu și-a dat seama ce face până n-a simțit că-i zvâcnește dureros

capul, atât de rău trăsesese de păr.

Compartimentul era lat cam de trei pași și pe podea erau douăsprezece fete claie peste grămadă. Una din ele era o fetiță cu o față rotundă, îmbrăcată într-un tricou cu Coca-Cola și atât, fără chiloți sau pantaloni. Ce se mai vedea din podeaua camionului căpătase o nuanță roșu-marونی și era udă.

Avișag a închis ochii.

Gali a închis ochii.

Gali a deschis ochii. La fel și Avișag.

Douăsprezece perechi de ochi se uitau la fete, așteptând și respirând în tăcere.

— Nadav! a strigat Gali singură. Nadav!

Ofițerul Nadav s-a ridicat și s-a dus agale la fete. A încercat să-și pună mâna pe umărul lui Avișag, dar de cum a atins-o cu un deget ea s-a lăsat în patru labe, trăgând aer în piept, apoi dându-l afară din ce în ce mai repede.

— Care-i problema? a întrebat Nadav.

— Femei, a răspuns Gali.

— Câte? a întrebat Nadav.

— Femei, o fetiță, ele, Nadav..., a zis Gali arătând spre compartimentul din spate al camionului.

Momo și Nadim au coborât din cabină. Momo îl ținea pe Nadim pe după umăr și imaginea asta a îngrețoșat-o pe Avișag mai rău decât tot ce văzuse în seara aia. Până la urmă a vomitat pe jos și a rămas în patru labe, cu nasul aproape vârât în propria vomă.

— Toate au pașaport, i-a zis Momo lui Nadav.

— Și au vize cu timbru pe partea cealaltă și tot, a adăugat Nadim într-o ebraică poticnită.

I-a întins lui Nadav un teanc de pașapoarte roșii.

Nadav s-a uitat la pașapoarte.

— Nu! i-a strigat Gali. Nici să nu te uiți măcar, știi doar, știi că vor să plece de acolo, Nadav! i-a urlat Gali de-a dreptul.

Nadav s-a uitat la Gali cu ochii lui liniștiți.

— Și de unde știi, caporal Geva? a întrebat-o. Vorbești

ucraineană?

În momentul ăla însă Gali nu era sigură nici dacă mai știe să vorbească ebraică.

— Gata cu comentariile, că-ți fac proces la comandantul bazei. Eu sunt ofițerul de serviciu și eu spun că dacă au pașapoarte și vize, și au pașapoarte și vize, a zis Nadav.

Când a închis ușa din spate una dintre femei și-a întins gâtul atât de tare, că lui Gali i s-a părut că aude cum i se lungesc oasele.

— Pa, băieți! le-a strigat Momo în vreme ce-o lua din loc, lăsând în spate un nor de praf care i-a intrat lui Gali în nas, în urechi, în gură și în porii feței, dar pe Avișag a învăluit-o, cum stătea pe jos, acoperind-o ca o pătură vărătică murdară.

Abia peste două ore, când s-a terminat tura, am văzut-o pe Avișag ridicându-se din patru labe. Când Nadav și-a pus mâna pe creștetul ei a sărit iute de la pământ.

L-a împins o dată. L-a împins de două ori. A treia oară el a prins-o și a ținut-o în îmbrățișarea lui un minut întreg.

— Hai să ne odihnim, i-a zis. Dimineața totul arată mai bine.

În tot orașul Berezanî, în toată Ucraina, poate, nimeni n-avea un păr așa de frumos ca Mașa. Nu din cauza culorii sale – deși avea sclipiri aurii. Nu era tocmai din cauza formei – deși i se revărsa pe umerii delicați ca apa într-o fântână. Nu era nici din cauza lungimii sale, deși îi ajunsese până la mijloc de când împlinise doisprezece ani și i s-a îngăduit să-l poarte desfăcut, pentru că la gimnaziu erau reguli mai puțin aspre decât în școala elementară. Farmecul părului Mașei era felul în care se aranja și rearanja singur, încadrându-i chipul. Parcă ar fi avut viață. Mereu știa la perfecție cum să se reverse pe lângă chipul ei astfel încât să-i pună obrajii rotunzi în cea mai bună lumină, oriunde ar fi fost. Când era la școală și mai târziu, când mergea la prânz spre fabrica de încălțăminte și chiar când se plimba în weekend de mână cu Filip, parcă ar fi avut propria echipă de tehnicieni de lumini după ea, ca să fie tot timpul strălucitoare și să arate tot timpul cât se putea de bine.

Așa încât atunci când l-a tuns scurt, până la umeri, au început

să circule zvonuri în oraș. Frizerul Iakiv credea că motivul e acela obișnuit: banii. S-a gândit că probabil l-a vândut la un magazin de peruci pentru că s-a trezit strâmtorată. Kalina, bătrâna care-și avea casa chiar lângă mica sală de spectacole, credea că motivul e acela obișnuit: dragostea. Se gândea că Mașa s-a îndrăgostit de vreun alt tânăr și voia să-i pună la încercare devotamentul tăindu-și pletele. Musia, fetița de opt ani de care avea grijă Mașa în fiecare sâmbătă seara, nu-și imagina să fie vreo altă explicație decât că Mașa înnebunise. Când a văzut-o pe Mașa cu ochii ei, cum trece prin piață cu părul ei scurt, Musia a scos un țipăt și a dat fuga acasă să plângă în camera ei. Și a lipsit de la școală a doua zi dimineață, când la clasa a doua s-a dat lucrare de control din vocabular.

Până la urmă Iakiv ghicise corect, era din cauza banilor, dar nici Kalina nu se-nșela așa de tare, pentru că, mai știi, poate Mașa era îndrăgostită. Însă treburile nu prea stăteau cum credeau ei. Vedeți voi, Mașa fusese dată afară de la fabrică pentru că nevasta șefului era geloasă. Pentru că Mașa se culca cu șeful. Chiar des. Iar el avea nevastă. În oraș nu mai primeau nicăieri oameni fără experiență și pregătire, iar Mașa voia să facă o școală, numai că mai întâi trebuia să câștige destui bani ca să nu-și piardă mama ei casa și, ce mai, oriunde se ducea, era ca și cum s-ar fi deplasat doi pași în față și cât o nenorocită de viață în spate.

Dar stați un pic. S-a gândit să plece în străinătate, să îngrijească niște copii de bogătani, să se tundă (pentru că, serios acum, dacă ai avea un soț, nu ți l-ai dori pe lângă Mașa și părul ei), să facă destui bani ca mama ei să cumpere casa aia nenorocită de la proprietar, destui bani ca să intre la contabilitate și ce-o mai fi.

Însă slujba nu era tocmai așa cum și-o imagina Mașa.

La început a fost un gând, ceva ce a existat doar în mintea lui Avișag, dar când cele două fete au ajuns la turnul de pază, bătând tot drumul ăla, se preschimbaser deja într-o senzație anume.

Gali și Avișag au suit scara, s-au așezat și n-au scos o vorbă. Apoi a trecut o oră întreagă și senzația s-a preschimbat în ceva

mai mult.

Era un soi de arsură, de parcă niște furnici i-ar fi ros pielea dinspre interior. La început i s-a părut de neînțeles, pentru că în seara trecută făcuse duș după ce plecase din biroul lui Nadav; fusese un duș plăcut, lung, potopitor și o învăluisese generos pe Avișag în mirosul de săpun.

Era de neînțeles, de neînțeles.

Și stătea și se gândea și nu înțelegea.

Însă apoi a înțeles.

Uniforma era de vină. Porcăria aia de uniformă pe sub pușca M-16, vesta cu muniție și vesta antiglonț, pe sub toate astea purta uniforma verde.

Avișag era acum în uniformă, dar o purtase și cu o seară în urmă, când plecase din biroul lui Nadav și mersese la duș. Iar acum simțea: uniforma se atinsese de piele în locurile unde o sărutase el, aici, acolo, apoi mai jos, apoi pe partea cealaltă. Iar acum aceeași uniformă o atingea din nou și, dintr-odată, din senin, și-a dat seama că nu mai suporta. Însă nu era destul că-și dădea seama de asta – încă o simțea pe trup, nu era doar în mintea ei. Încă îi simțea saliva uscată pe piele, era aieveja, aproape, concret.

N-avea cum să scape.

Dar de fapt putea.

Și-a desfăcut curelele caschetei și a aruncat-o pe jos.

— Avișag? a strigat-o Gali întrebător.

Avișag și-a scos pușca M-16. Apoi vesta cu muniție, vesta antiglonț și lanțul cu plăcuțele de la gât. S-a trântit pe ele de parcă s-ar fi prăbușit, și-a dezlegat șireturile de la bocancii plini de nisip și și-a scos șosetele.

— Avișag, ce se-ntâmplă? a întrebat-o Gali.

Avișag și-a descheiat cu degete iuți blazonul militar și apoi și-a desfăcut cureaua maro. Și-a scos maioul verde, apoi bustiera roșie cu Mickey-Mouse și apoi chiloții.

În sfârșit, când a rămas goală pușcă, s-a întins pe podeaua turnului și a închis ochii. Soarele îi pârjolea pielea suflând aer

fierbinte, ca un copil care suflă puful de cruguliță.

Gali s-a gândit să strige la Avișag sau să-i tragă o palmă sau chiar să ceară ajutor prin stație. Însă apoi i-a trecut prin cap o ciudățenie.

Și-a amintit cum prima oară fusese de fapt îmbrăcată.

De-abia la al doilea orgasm Gali și-a dat seama că era al doilea, că mai avusese unul.

Pe primul i-l provocase fluviul Iordan. De fiecare Paști în kibbutz copiii se aruncau de pe pod ca să sărbătorească sfârșitul lungului ospăț din sala de mese a kibbutzului. Însă, cu toate că era înaltă, Gali avea de fapt rău de înălțime. Nu își făcuse niciodată curaj să sară.

În ultimul an petrecut în kibbutz, când aflase deja că se muta la Tel Aviv, Gali a rămas iar în picioare pe balustrada de ciment a podului în rochița galbenă de Paște și privea în jos. A stat și-a stat. Toată lumea se dusesse acasă. Pinii își scuturau pe apă acele portocalii și văturelele iscate mai demult se apropiiau de marginea apei și de tufele de liliac de pe mal.

Deasupra ei a zburat un porumbel. Gali și-a acoperit ochii cu părul. Simțea în nări miros de șampon; a făcut un pas în față și s-a aruncat.

O clipă parcă a pășit pe aer, era ceva atât de nefiresc, încât lui Gali i-a fost clar că se întâmplase ceva rău, ce nu mai putea fi îndreptat. Pielea îi era trasă de ceva în sus, spre soare.

S-a izbit de apă împrôșcând stropi în jur. Un fior cald, care parcă vestea prezența unor zâne înaripate, i-a străbătut trupul în clipa aia. Degetele de la picioare i s-au strâns. Umerii i s-au încovoiat. A simțit furnicături în coate, de parcă-i venea să râdă. A sărit deasupra undelor verzi cu gura căscată după aer.

Al doilea a fost în ziua când l-a cunoscut pe Tom, în clasa a zecea, la el acasă, după ora de geografie.

Atunci era goală pușcă și afară era încă soare.

La Tom voia să se gândească acum.

— Ești atât de puternică, i-a zis el când s-au pomenit în camera lui în după-amiaza aia, în clasa a zecea.

— Serios? a făcut ea.

Se temea să nu vomite a doua oară pe ziua aia. Își făcea griji că Tom o s-o sărute, își făcea griji că n-o s-o sărute, își făcea griji că are ceva între dinți, își făcea griji că e prea înaltă, își făcea griji că în oraș pândesc primejdii, că e foarte zgomotos orașul ăla, chiar și atunci, în camera lui Tom.

— Pari atât de puternică, a spus Tom și a venit atât de aproape, că li se atingeau nasurile. Uite, a zis arătându-i cu degetul oglinda din perete. Pari atât de puternică.

În oglindă Gali nu se vedea decât pe sine, așa cum se știa de mult. Însă apoi l-a văzut pe Tom în oglindă, uitându-se la ea.

Voia să se lase scăldată cu totul în privirile lui.

Avișag respira atât de greu întinsă pe podeaua turnului, că parcă adormise. Nimeni n-avea cum să vină la turn să vadă ce fac fetele. Nimeni nu venise vreodată să vadă ce fac.

Dacă am putea să vedem ce se întâmplă în cel de-al șaptelea turn pe dreapta de la granița Israelului cu Egiptul în ziua de 7 august 2009, am vedea doi soldați israelieni stând cu ochii închiși. Întinși pe jos. Goi pușcă.

Samir tot nu spunea nimic și Hamodi deja fumase șapte țigări și făcuse două ibrice cu cafea, așa că, din pură plictiseală, Hamodi a hotărât să încerce să-și îndeplinească sarcinile pe care venise de fapt să le îndeplinească în turn. A luat binoclul și s-a uitat pe partea dinspre Israel a frontierei.

Mai întâi i s-a părut că are vedenii, că poate amestecul de cafea pe care i-l dăduse unchiul său era un pic cam prea tare pentru el, însă a continuat să se uite lung. Și-a clătît privirea cu priveliștea din fața lui, era aievea, departe.

De cealaltă parte a graniței stăteau întinși doi soldați israelieni dezbrăcați, două fete.

Prima evreică era o lungană cu sânii mici și tari. Pe umeri i se revărsa părul șaten-deschis. Era ca o gazelă, genul de femeie care scotea sufletul din tine dacă trebuia s-o fugărești.

A doua evreică era delicată, cu sâni mari și absolut desăvârșită. Cum stătea așa, cu ochii închiși și cu pletele castanii

ca niște aripi, parcă aducea cu pasărea aia creștină din orașul lui Hamodi, cu care știa că nu poate să se însoare.

Hamodi și-a luat binoclul de la ochi și s-a uitat la Samir, care stătea pe un scaun alb de plastic cu spatele la Hamodi, privind spre bază cufundat în tăcere. Lui Hamodi i-a venit să spună ceva, să izbucnească în chiote, să facă haz de ce se întâmpla, dar apoi și-a dat seama că nu poate sau mai degrabă că nu vrea, nu de față cu Samir. Hamodi și-a dat seama că vrea să se bucure singur de peisaj. Și brusc nu i-a mai păsat. Unchiul lui îi tot spusese, încă din copilărie, că Dumnezeu își împarte comorile cu toți oamenii de pe lume, însă unii oameni aleg să nu se bucure de comorile lor.

Samir încă se uita în altă parte și Hamodi s-a trezit dintr-odată cu pantalonii în vine, apoi și mai jos, ținând binoclul numai cu stânga.

Când Samir și-a întors privirea, mai că nu și-a crezut ochilor. Mai întâi și-a zis că are vedenii, că poate amestecul de cafea de la unchiul lui Hamodi era un pic prea tare pentru el, însă s-a uitat lung, și-a clătit privirea cu prveliștea din fața lui, era aieveja, aproape.

Chiar în fața lui stătea Hamodi. Hamodi cel vioi și chipeș, arătându-și goliciunea și frecându-și-o.

Mâinile lui Samir parcă s-au mișcat de la sine.

Când ofițerul Tariq s-a cățărat până sus în turn pe nesimțite ca un ghepard, Samir a încercat să se abțină. Chiar a încercat. L-a auzit pe Tariq urlând și l-a văzut cum îl apucă pe Hamodi de guler, iar Hamodi îi întinde binoclul lui Tariq și strigă că e vina evreicilor, că era vreo șmecherie, vreo nouă strategie murdară de-a israelienilor.

Samir vedea și auzea tot ce se întâmplă, dar nu înțelegea nimic. A văzut și ce privire cutremurată i-a aruncat Hamodi, cum s-a uitat la ce făcea acolo, cum *încă* și-o freca, cum stătea cu pantalonii în vine.

Însă chiar în timp ce se petreceau toate acestea, deși crezuse că din creier pornise spre mână comanda de oprire și deși știa că Tariq și Hamodi se uitau la el chiar atunci, și o să știe, și o să vadă,

chiar și așa Samir n-a putut să se oprească. Urma să se întâmple, mai să se întâmple și apoi...

S-a întâmplat.

Lui Tariq i-a luat două minute să se adune, să-și aranjeze bereta și să ia legătura prin stație cu comandantul bazei. Comandantului bazei i-a luat cinci minute să priceapă ce spunea Tariq și două minute să ia legătura cu Abu Kir, comandantul regiunii de nord. Lui Abu Kir i-a luat șapte minute să priceapă și treisprezece minute până l-a convins pe șeful statului-major egiptean că această chestiune era destul de urgentă ca să justifice apelarea imediată a ofițerului cu cel mai înalt grad din întreaga armată egipteană.

La patruzeci și două de minute după ce Tariq le-a văzut pe cele două evreice dezbrăcate cu ochii lui, cu binoclul, undeva în inima Tel Avivului a sunat un anume telefon roșu pentru prima dată după șase ani și persoana care a ridicat receptorul a fost Oleg rusul.

Vor mai trece două luni până să ajungă povestea în presa israeliană, două luni jumate până să ajungă în presa egipteană, șapte ani să ajungă la BBC. Însă când va ajunge îi vor pune titlul „Un incident diplomatic“.

Chiar după ce comandantul bazei l-a căutat pe Nadav în biroul subofițerilor, unde Nadav își petrecea timpul cu caporalul Dana Mizrahi, Nadav a bătut în sfârșit drumul de un sfert de oră prin nisip să vadă ce fac fetele în turnul numărul șapte, să urle la ele, să le înștiințeze ce dezastru au provocat și cât de nedrept se purtaseră. Nadav mergea repede pe nisip, nerăbdător să ajungă, însă când a urcat în sfârșit scara turnului nu le-a găsit sus decât pe fetele care erau de tură după Gali și Avișag. Ilana Rotem și micuța Shonit Miller stăteau în turn rozându-și unghiile, perfect echipate și înarmate.

Era marți; departamentul legal va ajunge abia peste două săptămâni să le condamne pe Gali și Avișag la șapte săptămâni de închisoare militară, cea mai aspră pedeapsă pe care a primit-o

vreodată o femeie în serviciul activ din partea celui mai indulgent tribunal militar din istorie. Lui Yael, prietena lui Avișag, i s-a părut haios că, dintre ele două, tocmai Avișag nimerise la închisoare. Toată lumea a rămas mirată, însă fetele s-au bucurat că pot să petreacă un pic de timp departe de bază. În cele șapte săptămâni nu au făcut altceva decât să doarmă în celulă și să joace cărți cu diverși foști dealeri de marijuana din bază.

Însă până atunci ziua încă avea douăzeci și patru de ore, din care opt fetele le petreceau în turn, cu mâna stângă pe mânerul puștii, cu binoclul la ochi, dând roată cu privirea, în așteptarea diverșilor subofițeri care veneau din oră-n oră să le controleze, potrivit noilor ordine ale comandantului bazei.

Iar în noaptea aia Tom deja simțea că începe să-l doară. Și noi chiar știm sau măcar credem că știm ce imposibil de greu e să nu faci decât să te uiți la un telefon unsprezece ore în șir, așa că nu-i putem găsi vreo vină lui Tom că s-a întors la numărul 52, pe strada Alenby.

De data asta, după ce fata l-a privit nu și-a mai luat ochii de la el, nu și-a mai lăsat privirea în jos. El a stins lumina de data asta. Amândoi știau că o să primească serviciul pe care-l achitase și de-abia după aceea se punea problema să se uite în ochii ei. Până s-a terminat a stat cu ochii închiși.

Șase ore pe zi fetele erau încă de serviciu la controlul de frontieră.

Era marți și se lăsase noaptea, târzie și caldă. Din compartimentul unui camion roșu patru femei blonde se uitau la Gali și Avișag, așteptând, respirând și privind, fără să plângă.

— Haide, frate, se ruga șoferul coborât din cabină la cererea lui Avișag, cu mâinile pe umerii ei. Totul are aprobare și autorizație. Tre' să-mi văd de treabă.

Avișag s-a uitat în ochii lui albaștri. Erau atât de mari, că-i ocupau jumătate de față. Gali s-a uitat în ochii femeilor și nu și-a luat privirea de la ele, chiar dacă trebuia să clipească. Compartimentul era atât de mic, că una dintre femei, cu părul blond tuns de curând, stătea în genunchi îndoită ca un covrig,

într-o postură atât de dureroasă, că oasele păreau gata să-i iasă prin piele dacă mai stătea așa încă un minut.

— Nu sunt nici un frate, i-a zis Avișag șoferului și și-a scos cascheta, iar pletele de un castaniu-închis i s-au revărsat până mai jos de umeri. Nu sunt, a repetat.

Nadav s-a ridicat de pe scaun, a venit alene și s-a postat între fete și compartimentul deschis al camionului.

— Avișag, i-a zis, ce-ar fi să-ți pui cascheta la loc pe cap înainte s-avem probleme?

— Nu te las să-mi faci una ca asta, a zis Avișag apucându-l pe Nadav de braț. Nu știi cine sunt eu. Eu nu sunt deloc așa.

— Tu, a zis Nadav râzând. Tu nu faci decât să te plângi. Tu, tu, tu...

A tot ținut-o așa. A împins-o în lături pe Avișag apucând-o de umăr. A râs. A repetat cuvântul ăla până și-a pierdut cu totul sensul, până când vorbirea i s-a preschimbat într-un mârâit, o limbă străină.

Ușile camionului sunt deschise și bărbatul care i-a luat pașaportul Mașei în Franța stă de vorbă afară cu trei soldați înarmați. Unul din ei fluieră câteva note, iar în urechea Mașei notele se preschimbă într-un cântec, ca acelea pe care le cântă școlarii din clasele elementare la sfârșitul anului în mica sală de spectacole din orașul ei. Curând vocea omenească din cântec dispare, e doar o melodie, iar apoi se preschimbă într-un urlet de luptă, unul înăbușit, dar Mașei îi e de-ajuns, așa că sare din camion și o ia la goană spre sud, cât o țin picioarele.

Când picioarele i se izbesc de nisip pun în mișcare o undă de șoc ce-i străbate stomacul și-i reverberează în plămâni. Picioarele subțiri ale Mașei se îndoaie pe sub fusta pătată, iar când se întind își aude oasele trosnind, râzând. Simte că picioarele-i aleargă mai repede decât reușește inima să pompeze ca să le umple de viață, atât de repede, că vântul e o perdea firavă pe care o tot sfâșie în goană.

Acum cunoaștem multe lucruri. Mașa aleargă spre sud, spre

gardul frontierei cu Egiptul, unde dorm mine de teren adânc îngropate în pământ. Știm că, deși Samir e deja la închisoare, unchiul lui Hamodi l-a scos din bucluc și acum e iarăși în turn, iar silueta ce aleargă spre poarta lui în întuneric e destul de aproape ca s-o vadă și fără binoclu. Deja are un glonț pe țeavă și încă douăzeci și opt în magazie și știm că de la o asemenea distanță poate să tragă fără probleme, chiar și fără lunetă.

Și știm că nici un telefon roșu n-o să sune ca să ceară detalii despre silueta ce se apropie dinspre teritoriul israelian. Știm că Tom o să se holbeze la telefonul roșu, mut ca întotdeauna. Și știm că Gali o să strige „Nadav“, dar degeaba, și că Avișag n-o să-l strige, pentru că știe că e-n zadar, și știm că Nadav n-o să-i reproșeze din priviri nimic lui Avișag și n-o să facă ce vrea ea, pentru că știm deja că Nadav n-are nimic cu nimeni în afară de Dumnezeu.

Hamodi închide ochiul stâng și urmărește silueta în bătaia armei. A ajuns la patru sute de metri de minele de teren, acum la trei sute. Aleargă repede. Hamodi ridică piedica și respiră adânc. Degetele îi tremură puțin de la cafea, dar știe cum să-și liniștească nervii. N-o să aibă parte de nici o surpriză.

Și totuși, urmărind-o așa pe Mașa cu pletele săltându-i și gâfâind în vânt, luminând-o blând de sus ca o lampă, nu putem să n-o încurajăm:

Fugi, fato, fugi!

Mai repede.

Opusul memoriei

Aștept să vină autobuzul să mă ia.

Îmi scot blazonul și rămân în maiou. Îmi desfac părul, las să cadă toate agrafele în nisip, să mi se reverse cârlionții pe umeri, și apoi îmi ascund ochii în ei. Din cauza soarelui – e atât de fierbinte, că nici nu-mi pot ține ca lumea capul pe umeri.

Aștept pe marginea șoselei. Soarele mă lovește în cap, bum, bum, bum. Nu e nici o bancă, doar plăcuța stației de autobuz și asfaltul. Nu se vede nici un om în mașinile care trec în viteză, nu se vede nimeni în afară de mine.

M-au lăsat să plec din baza de instrucție în weekend pentru că le-am zis că mama e foarte bolnavă. A fost ușor să-i fac să mă lase să plec. Am zis că trebuie să-mi predau arma în bază pentru că o să dorm la spital.

Adevărul e că trebuie să iau autobuzul până la mall, să merg să sărbătorim logodna lui Noam, prima fată din clasă care s-a logodit. O să fii și tu acolo. Weekendul trecut când am vorbit la telefon, ca-n fiecare săptămână, ți-am zis: „Emuna, vreau să te văd“. Tu mi-ai spus: „Yael, tu vrei multe“. Dar mi-ai zis că vii. De obicei ne vedem în fiecare lună când sunt în permisie și ți-am zis că au trecut aproape o lună și o săptămână.

Am mințit că maică-mea e bolnavă și nu mă simt prost că stau aici fără blazon, mai ales că sunt singură. Îmi îndes blazonul, bereta și eghiletul verde în rucsacul JanSport fără să mototolesc nimic. Când sunt în armată sunt instructoare de arme. Când nu mint, învăț băieții să tragă cu arma.

Mă așez pe nisip și-mi las capul în jos; închid ochii și aștept să se termine așteptarea. Mă simt la adăpost de soare și de loviturile zilei, de parcă un copac nevăzut sau cel mai probabil un nor se

odihnește chiar deasupra mea.

Dar când ridic capul văd că nu-i un nor, ci un om – un ofițer din poliția militară – care se uită în jos la mine. Poartă bereta albastră a poliției militare și ține în mână un carnet deschis. Nu stă degeaba. Mă cercetează atent, fără să clipească, și știu c-o să am probleme.

Îmi las capul în jos, închid ochii și aștept să se termine așteptarea.

Îmi amintesc momente groaznice, dar și clipe repetate mereu și mereu.

În clasa a șaptea mama ne ducea pe mine și pe soră-mea la școală și mașina noastră era chiar în spatele mașinii mamei tale. În spatele nostru era mașina mamei lui Avisaș. M-am uitat în spate și l-am văzut pe fratele ei Dan stând în față. Îmi amintesc că m-am trezit după un vis care mă duruse, dar voiam să mă întorc în el și să mai spun ceva. Ochii mei, secătuiți de lacrimi, erau plini de furie. Mi-am pus pantofi Dr. Martens și blugii evazați. Toate purtam pantofi Dr. Martens și evazați în anul ăla. Pantofii mei erau albaștri și ai tăi la fel.

Vedeam părul blond al mamei tale prins în coc și pe tine molfăind mâneca puloverului roșu. Încă simțeam pe limbă gustul ciocolatei calde pe care o băusem cu câteva minute în urmă. Afară picura ploaia pe plantațiile de bananieri, vedeam bananierii și noroiul pe geamul coborât la jumate. Radioul hârâia; se auzea un cântec vechi, despre o fată cu păr ca aurul negru.

— Plouă, mi-a zis mama, închide geamul.

Deși satul nostru e în plină pustietate, la ora aia erau tot timpul ambuteiaje pe drumul ce ducea la școală. Era înainte să circule furgonetele care ne luau din fața casei. Îmi plăcea pe atunci. Îmi plăcea să mă uit la mașinile din față, mai ales dacă știam persoanele din ele, și să mă închipui parte dintr-un lanț, o notă dintr-un ritm.

— Închide geamul, mi-a zis mama, sucindu-și gâtul să se uite în spate la mine. Plouă.

La școală intram împreună pe poarta spartă, pășind în lumina

fluorescentă și pălăvrăgind, pe podelele cu linoleum. Toate fetele se năpusteau spre banca mea când ne așezam și-mi scoteam din geanta JanSport temele la studiul *Bibliei*. Toate aveam genți JanSport în anul ăla. A mea era neagră, a ta era violet cu galben, în carouri. Numai tu ai vrut să stai lângă mine în anul ăla, când nu vorbeam cu Avișag pentru că ne certaserăm din cauza lui Dan, frate-său.

Era al doilea an când învățam despre Iona. Aveam o profă nouă, care nu știa că studiasem deja despre Iona anul trecut.

Temele erau și mai jignitoare a doua oară. În noaptea dinainte visasem că Iona îmi spunea: „Ce, credeai că te muți în altă parte? Proasto“. Îmi spunea mie asta, din chitul în care era închis pentru că încercase să fugă de Dumnezeu ca un dobitoc care habar n-are de legile *Bibliei* și de cum se termină toate poveștile.

Aveam de completat enunțuri unind cu o linie fragmentele dintr-o coloană – *Iona s-a dus în orașul... Dumnezeu i-a poruncit chitului să-l înghită pe Iona pentru că... Dumnezeu a nimicit copacul lui Iona pentru că...* – cu continuarea corectă din cealaltă coloană.

— O să lase pe toată lumea să copieze, dar eu sunt prima, așa că nu vă-mpingeți, le-ai zis fetelor.

— M-am gândit la tine tot weekendul, ți-am zis. M-am gândit tot timpul la tine. Mi-a fost dor de tine.

Mai târziu în ziua aia, în timp ce ne mâncam sendvișurile (al meu – cu muștar, roșie și maioneză, al tău – cu unt și castraveți), noua profesoară de religie nu ne-a vorbit despre Iona, ci ne-a zis că în weekend prietenul ei a cerut-o de nevastă când stăteau pe terasa de pe acoperișul mallului Azrieli din Tel Aviv. Sub ei mașinile treceau în viteză, fugărindu-se unele pe altele, și lumea întreagă îi dădea înainte cu ale ei, nu însă și conform profeiei noastre, care a zis că totul se oprișe în loc.

Apoi Noam a spus că și ei o să-i ceară mâna cineva pe acoperișul mallului Azrieli când o să se facă mare și tuturor ni s-a părut o idee bună, în afară de Lea, care și-a dat ochii peste cap.

Problema era că nu ne dădeam seama că nu noi alegeam unde

o să fim cerute de nevastă sau dac-o să fim cerute. Iubitul lui Noam a cerut-o în autobuz. Tocmai îi sunase agentul imobiliar și atunci el a întrebat-o dacă vrea să fie soția lui.

Dar voia să ne întâlnim toate în Azrieli să sărbătorim. În cinstea vremurilor când eram copii.

Când îmi sucesc gâtul și-l văd pe ofițerul din poliția militară încep să râd. Uneori nu poți să nu râzi. Cum stau trântită pe nisip, nu pot să nu râd. De doi ani de când sunt în armată am tot dat ture în permisie cu părul desfăcut prin magazinele pline de lume din mallul Azrieli, am mers cu trenul machiată cu fard albastru. Odată chiar mi-am purtat țința din nas îmbrăcată în uniformă când luam autobuzul din autogara centrală din Tel Aviv, unde mereu roiesc berete albastre care abia așteaptă să-ți facă raport.

Și tocmai aici, în pustiul ăsta, cu două săptămâni înainte să termin serviciul militar, aici mă trezesc cu raport. Acum s-a găsit să dea peste mine.

— Seria și numărul, soldat, îmi zice ofițerul fără să se uite la mine.

Stă cu privirea fixată în carnetul său, ținând strâns pixul. De unde naiba a apărut?

Îmi las iar capul în pământ. Închid ochii.

— Seria și numărul, soldat, repetă ofițerul.

Nu răspund. Ridic capul și mă uit liniștită la el. Se mișcă un pic și soarele iar îmi explodează în față. Mă uit la el mijindu-mi ochii. N-are cum să mă oblige să vorbesc. Nu poate să-și pună mâinile pe buzele mele, să mi le miște și să-mi scoată cu forța aer și sunete din gât. Nici o forță din lume nu poate face așa ceva.

— Seria și numărul, soldat, repetă ofițerul. Te mai întreb o dată și după aia o să ai probleme.

Sunt sigură că n-o să am cine știe ce probleme. O să dureze câteva zile până se scurge plângerea de la poliția militară până jos, la baza mea. Și atunci n-o să-mi mai rămână oricum decât câteva zile de serviciu. Cel mult pot să mă pună să curăț bude, dar nici atâta lucru n-o să-mi facă. Comandanții mei țin la mine. Sunt cea mai veche instructoare rămasă în bază. Einat și celelalte două

deja au plecat prin Europa. Nimeni n-o să-mi facă probleme acum. Chiar mi se pare că noul ofițer, Shai, e îndrăgostit de mine. La urma urmei sunt un soldat bun. Am învățat o groază de băieți să tragă cu arma.

— Nu sunt soldat, răspund.

— Porți pantaloni și bocanci militari. Ești soldat și ai tupeu să porți doar jumătate din uniformă? Îmi spune ofițerul.

— Nu sunt soldat, zis. Nu sunt.

Închipuie-ți că știi că cineva e un anume lucru, știi sigur, dar persoana respectivă repetă că nu e lucrul ăla – și neagă până-n pânzele albe. Poți să faci ceva? N-ai ce face. Dacă sunt doar o civilă, n-are nici o autoritate asupra mea. Nu scrie nicăieri că civilii sunt obligați să poarte tot timpul actele cu ei.

Ofițerul își încrucișează brațele și eu zâmbesc. Nu mai trebuie să zic nimic, dar vorbesc.

— Sunt pantalonii soră-mii, spun. Sunt doar o elevă de liceu. Și dumneavoastră sunteți un bărbat cât toate zilele, înarmat, care mă hărțuiește. S-ar putea să plâng.

— Sora ta e soldat? Cum o cheamă? Poate să aibă probleme serioase că ți-a dat uniforma.

— Are zece ani, spun. E o fată de zece ani foarte înaltă. Nu știu de unde are pantalonii.

— Și bocancii?

— I-am cumpărat de la Zara.

— Ba nu i-ai cumpărat.

— De la un magazin Zara din Londra, jur. Sunt o liceană umblată prin lume.

— Ei, haide, spune ofițerul din poliția militară.

Bate cu bocancii în pământ de parc-ar fi o femeiușcă, deși e un mascul păros.

Pare gata să-i sară muștarul.

— Nu sunt soldat, spun. Nu sunt soldat.

Continui să neg că sunt cine sunt câteva minute bune. Apoi vine autobuzul.

Uneori îmi trec lucruri prin cap și mă mir cum de nu mi-au

mai trecut niciodată. Uneori îmi amintesc anumite lucruri și cer îndurare.

Mă urc în autobuz cu pas vioi și mă fac că mă caut în portofel după bani. Doar după ce se-nchid ușile îmi scot blazonul, mi-l pun pe mine fără să mă-nchei la nasturi și-i arăt șoferului legitimația de militar, cu care beneficiaz de transport public gratuit când port uniformă.

Șoferului puțin îi pasă de blazon, încheiat sau nu, nu-i pasă nici măcar de drum. Vorbește la mobil și-mi face semn să mă dau mai încolo. Când o luăm din loc încerc să-i fac cu mâna ofițerului, dar nu se mai vede.

Mă așez la geam, la două scaune de șofer. Linoleumul roșu din autobuz e plesnit pe la îmbinări și iese spuma, iar geamurile sunt pline de praf. Las capul în jos, închid ochii și aștept să ajungă autobuzul la Azrieli. Aștept să se termine așteptarea.

Tot timpul mă lupt. De ce? N-ar fi fost nici o diferență dacă primeam citație pentru ținută publică necorespunzătoare sau cum i-o zice. Absolut nici o diferență. Totul – tu, eu, viața, autobuzul, Iona – i-ar fi dat înainte cu ale lui, neschimbat.

La următoarea stație se urcă un terorist sinucigaș și se așază chiar lângă mine. N-am nici o dovadă că asta e, dar sunt convinsă, așa că încerc să mă asigur. Asta-mi mai lipsește, să-mi construiesc un elefant de frici. Pare trecut de cincizeci de ani și după cum pășește pare sătul de lumea asta, de autobuz și de acest nou tărâm.

Când se așază începe să se legene înainte și înapoi, în ritmul unui om care a renunțat la lume, însă, din cine știe ce motiv, e încă agitat. Trăiește atât de încărcat clipa, că până și în epuizarea lui găsește motive de îngrijorare. Așteaptă să se întâmple ceva mareț, ceva care să schimbe totul pentru totdeauna.

Vără sub scaun două sacose mari de plastic, negre. Văd o cutie de plastic umplută ochi cu fursecuri maronii în sacoșa de lângă mine, dar s-ar putea să fie o diversiune. Un asemenea om să aibă fursecuri de casă?

Dacă n-aș suspecta că e terorist sinucigaș aș zice că-i rus,

judecând după ochii apropiați unul de celălalt și căciula ciudată, cenușie pe care o poartă, cum nu găsești în țara asta. Dar sunt aproape sigură că e arab, după accentul cu care-mi mormăie ceva când se așază, după ochii afundați în orbite și pielea îngălbenită. Și pentru că seamănă cu un terorist sinucigaș.

Deși e vară poartă o jachetă drăguță și pantaloni de stofă, cu un pulover gros pe dedesubt. Hainele lui au arătat bine pe vremuri, dar acum sunt uzate.

Mă ridic repede. Mă uit în jur, dar nu mai sunt scaune libere și nici un alt pasager nu pare îngrijorat. Toți stau cu capul sprijinit de geamurile prăfuite, scriu mesaje pe telefon sau se uită în gol drept în față.

Când autobuzul ne afundă într-un tunel, bărbatul începe o litanie. Știu ce-o să se întâmple. Am auzit de multe ori povestea asta la știri. Femeia care știa, dar n-a zis nimic și după aia a rămas fără o ureche. Băiatul care i-a trimis un mesaj maică-sii că îi e frică și după aia a murit. Șoferul de autobuz care a știut de la început, dar a crezut că o să poată să tragă pe dreapta și să sune la poliție înainte să se întâmple ceva; șoferul de autobuz care s-a temut că dacă ia măsuri o să înrăutățească și mai tare lucrurile.

Bărbatul lălăie mai departe. La început n-aud decât la, la, la, însă apoi îmi dau seama că probabil intonează chemarea la rugăciune, pe care o auzeam în dormitor intrând pe fereastră la cinci dimineața, zi de zi, când eram mică. Chemarea, deși obosită după calea pe care o bătuse de la granița cu Libanul, dădea buzna zgomotos înăuntru.

— *La ilaha illallah*¹, intonează bărbatul.

Nu există alt Dumnezeu.

Mai mult îmi fac griji că n-o să mor decât c-o să mor. C-o să rămân cu arsuri pe piele, oarbă, o povară. Că n-o să mai pot să merg nici măcar la baie pe picioarele mele. C-o să-mi doresc și mai tare să mor. Mă sperie cât de aproape e totul, că viața o să mi se schimbe în câteva clipe și cum mă pregătesc pentru așa ceva? Ce-mi doresc să-mi amintesc dinainte?

Sângele mi se zbate în venele gâtului și degetele îmi zvâcnesc

de parc-aș butona o tastatură nevăzută. Însă nu mă pun pe urlat. Nu trebuie să fac scandal. Nu trebuie niciodată să faci scandal.

Îi pun o întrebare teroristului. Mai știi, poate o să-mi răspundă într-o ebraică perfectă, poate n-o să se întâmple nimic.

— Vă duceți la Tel Aviv, așa?

— Aha, mormăie el.

Doar aer, nici un cuvânt. Închide ochii și se leagănă mai departe lălăind. „La. La. La“, îi freamătă buzele.

Când autobuzul iese din tunel și lumina îi inundă iar chipul, obrajii lui îmi par supti de o forță de sus, ca un demon sau un om binecuvântat de Dumnezeu.

Observ că nu e ras ca lumea. Oare Dumnezeu le cere sau nu să se radă înainte? Nu mai țin minte. Îmi zic: Bine, bine, trebuie să te hotărăști, așa că mă ridic și pășesc peste el. O să intre la bănuieli și o să se arunce în aer. O să se-ntâmple chiar acum.

Dar nu se întâmplă. Se uită după mine, cum mă îndepărtez de el traversând autobuzul. La fel se uită și o etiopiană cu un bebeluș în brațe, de parcă se teme să nu-i fac ceva.

Mi-e atât de teamă, că mă așez pe scările de la ușa din spate, legănându-mă în ritmul hârtoapelor de pe drum. Mi-e atât de teamă, că mă așez chiar lângă coșul de gunoi plin de înghețată, șervețele de hârtie și coji de semințe. Chiar reușesc să îndur privirile celorlalți pasageri, care nu înțeleg de ce m-am ridicat de pe locul meu, care poate nu s-au temut niciodată că o să moară.

Dar nu mi-e teamă atât de rău încât să spun cuiva, să mă apuc să urlu. Mi-e teamă doar destul de rău încât să vreau să scap cu viață, poate. Eroismul nu s-a numărat niciodată printre calitățile mele.

Mă gândesc tot timpul la tine, Emuna. Mai mult decât mă gândesc la Avișag. Încă mă mai gândesc. Știai? Nu mă refer că mă gândesc adesea la tine. Ești acolo, în fiecare fracțiune de secundă, în fiecare literă a fiecărui cuvânt pe care-l rostesc. Cer îndurare și-mi golesc creierul; îmi las capul în jos și închid ochii. Și până și atunci mă gândesc la tine.

Într-una din ultimele zile ale clasei a șaptea mama ne-a condus pe mine și pe frate-meu la școală și mașina noastră era chiar în spatele mașinii mamei tale. Aveam ochii secătuiți, uscați și mânioși.

Vedeam părul prins în coc al mamei tale și pe tine, molfăind mâneca puloverului roșu. Încă simțeam pe limbă gustul ciocolatei calde pe care o băusem cu câteva minute în urmă. Plantațiile de bananieri erau toate maronii.

Pe-atunci încă-mi plăceau mașinile și ambuteiajele. Îmi plăcea să mă uit la mașinile din față, mai ales dacă știam persoanele din ele, și să-mi închipui că sunt parte dintr-un lanț, o notă din ritm. M-am uitat la mașina ta și mi-a plăcut că nu poți să mă vezi.

Exact atunci l-am văzut. Bărbatul cu pușca era încă foarte departe. Probabil o să-i ia cinci minute să ajungă de pe plantație la șosea. Am urmărit cum se apropie tot mai mult. N-am zis nimic.

Mașina mamei tale a luat-o în față și mașina noastră după ea. Tu îți molfăiai în continuare puloverul roșu. Atât de bine te vedeam – îți vedeam dinții.

Bărbatul înarmat purta *kufiya*. Chiar și pe-atunci știam că e din Liban, singurul care reușise să treacă granița de când se retrăsese armata. Știam, n-am cum să neg.

Știam că ieșise la vânătoare și mă aflam într-o mașină oprită.

Mașina ta a luat-o în față. Mașina noastră a luat-o în față. Bărbatul înarmat a mers mai departe. Aș fi putut să-mi spun în sinea mea: Să nu ne faci nimic. Dar mi-am zis mai mult de-atât, mi-am zis: Nu nouă, fă-le lor. Du-te acolo, du-te acolo la ele. Și am rămas mută.

Mașina ta s-a mișcat, mașina noastră s-a mișcat, mașina noastră s-a mișcat. Apoi el și-a lipit țeava puștii de geamul mașinii și a împușcat-o pe mama ta. A luat-o la fugă și te-a lăsat pe tine.

Te văd, cu tot roșul ăla în jur, te văd, te văd tot timpul.

Însă nu amintirea asta e cea mai îngrozitoare. Nu ți-am zis niciodată, dar ce s-a întâmplat după a fost mult mai rău.

După ce autobuzul oprește în stația din fața mallului Azrieli, fac câțiva pași și nu-mi vine să cred că sunt încă în viață. Mă simt ca o copie a mea la indigo, însă la urma urmei nu s-a întâmplat nimic.

Lumea o ia care încotro, șoferul o ajută pe etiopiană să-și dea jos căruciorul din autobuz. Falsul terorist sinucigaș o ia singur spre terasa unei cafenele, unde inși prea tineri fumează afară, cu picioarele suite pe mese. Oamenii, toți oamenii ăștia merg ca manevrați de sfori nevăzute, o iau cu pași iuți peste, pe, de-a curmezișul. Le aud bocănitul pașilor. Mașinile bâzâie ca niște muște bețive gigantice, muzica orașului mă învăluie, mă atinge din toate părțile. Clădirile își aruncă umbrele sumbre și mă gândesc că, și dacă ar fi explodat autobuzul, nu s-ar fi schimbat nimic. Toate astea încă ar exista.

Uneori mă gândesc prea mult. M-am gândit prea mult, și numai la mine. Uneori îmi doresc să mă ierți.

*

Adesea mi se pare că nu-mi mai amintesc înmormântarea sau zilele de după, însă știu că am fost prezentă. Am plâns o groază, alte mame m-au luat în brațe și mama m-a luat în brațe când am ajuns acasă.

Știam că n-am cum să te văd pentru că erai întotdeauna plecată vara. În vara aia se putea să fie altfel, așa m-am gândit, dar până la urmă n-a fost, deși nu-mi venea să cred că satul și întreaga țară încă nu săriseră în aer, că nici eu nu sărisem în aer. Așteptam o explozie care n-avea să se producă și pe care n-o meritam.

Mi-am amintit ceva ce-a zis mama ta când Omer s-a despărțit de tine și-ai zis că vrei să mori. A zis că a simțit că-ncepe să trăiască cu adevărat când tatăl tău a cerut-o de nevastă și apoi a crezut că începe să trăiască cu adevărat când a luat-o de nevastă și apoi când te-ai născut tu. Sau poate mama ți-a zis asta despre

mine?

Cele mai groaznice clipe au urmat după aia.

Într-una din primele zile din clasa a opta mama ne ducea la școală pe mine și pe fratele meu și mașina noastră era chiar în spatele mașinii tatălui tău. Aveam ochii secătuiți, uscați și la pândă. Purtam pantofi Dr. Martens și blugi evazați.

Te vedeam molfăind mâneca puloverului. Încă simțeam pe limbă gustul ciocolatei calde pe care o băusem cu câteva minute în urmă. Afară ploaia picura peste plantațiile de bananieri, vedeam bananierii și noroiul pe geamul coborât la jumate.

— Plouă, mi-a zis mama, închide geamul.

M-am uitat la mașinile din față și am încercat să-mi închipui că sunt parte dintr-un lanț, o notă dintr-un ritm.

— Închide geamul, mi-a zis mama, sucindu-și gâtul să se uite în spate la mine. Plouă.

La școală am intrat singură, în spatele tău, pe poarta spartă, pășind în lumina fluorescentă și în pălăvrăgeala altora, pe podelele cu linoleum. Toate fetele s-au năpustit spre banca mea când m-am așezat și mi-am scos temele la studiul *Bibliei* din geanta JanSport.

Învățam despre Iona al treilea an la rând. Era aceeași profă, uitase că deja l-a predat pe Iona anul trecut. Sau poate nu-i păsa. Era femeie măritată.

Iona era proroc, dar nu voia să fie proroc, așa că Dumnezeu l-a obligat, chiar dacă s-a ascuns de Dumnezeu. După asta Iona s-a dus într-un oraș cu oameni răi și le-a zis că sunt foarte răi și că Dumnezeu o să-i omoare pe toți. Oamenii răi nu s-au mâniat pe Iona, ci au devenit buni, așa că Dumnezeu i-a cruțat.

Atunci Iona s-a întristat foarte tare pentru că se simțea ca un prost că le zisese oamenilor ăloră că Dumnezeu o să-i omoare și după aia Dumnezeu se răzgândise, plus că era deshidratat de la traiul în deșert. Atunci a găsit un copac care să-l ferească de soare și Dumnezeu a nimicit copacul. Atunci Iona s-a întristat rău de tot. Atunci Dumnezeu i-a zis: Vezi, Iona? Te întristează moartea copacului, cu toate că n-ai muncit deloc să-l crești, atunci de ce te

aștepti să nu mă răzgândesc după ce am hotărât să omor atâtea oameni pe care tot eu i-am creat?

Însă Dumnezeu îi promisese o nenorocire lui Iona. Îl pusese să se dea în spectacol degeaba. Iona crezuse că e sfârșitul lumii, dar Dumnezeu n-avusese de gând să îngăduie așa ceva. Pun pariu c-a știut de la bun început. Unii oameni și Dumnezeu știu de la început că nu-i sfârșitul lumii. Merg cu pași ușori pe trotuar pe lângă mine.

Iar aveam de unit cu o linie întrebări și răspunsuri. Aceleași întrebări, aceleași răspunsuri, doar că era mai greu de data asta.

Dumnezeu a nimicit copacul lui Iona pentru că...

— O să lase pe toată lumea să copieze, dar eu sunt prima, așa că nu vă-mpingeți, le-a zis Avișag fetelor.

S-a așezat lângă mine. Mi-a zâmbit de parcă perioada când nu vorbiserăm nici nu existase. Mai întâi m-am mirat, apoi m-am simțit în culmea bucuriei. N-am putut să-i zic că-ți păstram ție locul de lângă mine. N-avea de fapt legătură cu ea. Nu voiam să stai tu lângă mine.

Tu erai aievea, neschimbată. Stăteai în șirul fetelor, ca o podoabă, și te uitai la mine. Toate se uitau la mine.

— Toată vara m-am gândit la tine, i-am zis atunci lui Avișag în gura mare. Tot timpul m-am gândit la tine. Mi-a fost dor de tine.

Am simțit pulsul celor mai îngrozitoare clipe. Pulsul lumii care se rotea mai departe.

Urc din ce în ce mai sus cu liftul, spre podul în aer liber ce duce la intrarea în mallul Azrieli. Pe șoseaua de sub mine mașinile se fugăresc unele pe altele, culori după culori; în goană, iar, încă.

În anii de după liceu ne-am întâlnit adesea la mallul Azrieli. Toate fetele se întâlnesc. Tot farmecul s-a dus a doua oară sau poate a treia.

Știu exact ce-o să se-ntâmple, așa că nici nu trebuie să se mai întâmple. Dar o să se întâmple. Tot timpul se întâmplă lucruri care nu trebuie să se-ntâmple. Tot le facem.

O să ne îmbrățișăm toate cele șapte-opt fete care o s-apară. Eu

și Avisașag o să ne pupăm pe obraji. Toate o să probăm pantofi pe care n-o să-i cumpărăm niciodată și o să ne luăm maiouri pe care s-ar putea să nu le purtăm niciodată. O să vorbim despre iubiri noștri, examene de admitere la facultate, despre slujbele prin restaurante și despre cât de bine e să termini cu armata. O să facem mișto de Tali și Lea că s-au hotărât să devină ofițeri. Ele o să ne repete placa – e-așa de ușor să faci bani dacă mai stai un an în armată, pentru că primești un salariu mai bun ca ofițer decât dacă te-ai angaja afară și nu cheltuiești nimic. O să mă mir: „Dar tocmai tu? Lea!“ și ea o să ridice din umeri sau o să mă bată pe spate. O să comandăm cafea la cafeneaua Aroma și Lea o să-și toarne pe gât un pliculeț de zahăr, apoi o să râdem toate. Toaleta o să fie înfundată și o femeie fără adăpost o să ne scuie când o să ne spălăm pe mâini cu săpun industrial. Apoi o să urcăm pe acoperiș cu liftul și o fată o să spună că de la înălțimea asta oamenii de pe străzile Tel Avivului par niște furnici. Poate chiar eu o s-o spun. „Ce bine mă simt cu voi“, o să zică una dintre noi. „Ador Tel Avivul“, o să adauge altă fată. O să sperăm toate că n-o să ajungem să ne creștem copiii la sat.

Când o văd pe Noam vine într-un suflet și mă îmbrățișează. Apoi îmi arată inelul.

— Topaz și aur alb, îmi zice.

Îmi ia vreo două minute să observ că nu ești nicăieri. Mă gândesc prea mult, și numai la mine.

Când îmi dau seama că nu ești nicăieri, mă învioresc.

Poate asta e până la urmă explozia, lovitura de teatru. Poate ai plecat în India. Poate stai în camera ta din copilărie, distrusă, în definitiv și în final distrusă total. Sau poate ai hotărât că n-ai chef să ne vezi, că n-o să fie nici o distracție, că ajunge și gata.

Toate astea s-au mai întâmplat și se vor mai întâmpla exact la fel, așa că de fapt nu-i nevoie să se mai întâmple vreodată, toată întâlnirea, mallul, noi.

Zic eu că tot timpul mă gândesc la tine, dar nici nu întreb de tine. Nu imediat. Aștept.

— Nu-mi vine să cred că în sfârșit aproape suntem oameni

mari, zic sărutând-o pe Noam pe obraji.

În spatele ei stau șase fete pe care le știu de când m-am născut. Suntem în fața unui magazin de încălțăminte de la al treilea etaj al gigantului mall, lumea trece pe lângă noi, ne înghite, turuie pe limba ei.

— Ce nebună ești, spune Noam. Cum de nu-ți porți bluzonul? mă întreabă după ce mă scuz că sunt transpirată și în pantalonii de uniformă și explic că vin direct din bază. O să dai de belea, adaugă Noam.

— Dacă mă-ntreabă cineva o să zic că nu sunt soldat, spun.

— Nu poți să zici așa ceva, nebuno, intervine Lea și-mi trage un pumn în umăr.

— Păi, deja am făcut-o, domnișoară ofițer, am zis-o o dată, așa că pot s-o zic și-a doua oară.

Izbucnim în râs.

În afară de Lea, care a venit și ea direct din bază, toate poartă blugi evazați. Încă n-am depășit faza.

Mai ții minte odată în clasa a șasea, când am văzut filmul? A fost prima dată când am văzut un film la cinema. În ziua aia stăteam pe podea, la Lea în bucătărie. Să fi fost opt cu toatele. Lea a chemat o mașină. Telefonul ăla mie încă-mi mai miroase a parfum furat, banane și picioare.

— Am vrea să comandăm un taxi. O mașină mare. Suntem multe. Și mergem la cinema, a zis Lea.

Mai ții minte furgoneta care a venit să ne ia? Drumul? Am încercat să imităm expresiile, vorbirea și bucuria adulților care ne închipuiau noi că devenim.

— Pofțiți și bacșiș, i-a zis Lea șoferului când am ajuns la clădirea din Nahariya care se dorea un mall. Bacșiș, așa cum se obișnuiește.

Filmul voia să ne sperie. Era *Scream 2*. Am țipat. Chiar după ce Neve Campbell a împușcat-o pe doamna Loomis în cap, când a zis „Așa, doar ca să fiu sigură“, s-au aprins toate luminile, filmul s-a oprit și plasatorul a strigat:

— Nu vă alarmați, a fost găsit un obiect suspect în mall și toată

lumea trebuie să coboare în parcare.

— Ce noroc pe noi. Ce. Noroc. Pe. Noi, a zis Lea în parcare.

Când îmi amintesc acum totul, știu că au fost cele mai mature cuvinte pe care le-a zis vreuna dintre noi atunci, însă pe moment n-am observat. Nu mai jucam teatru.

— Mai ții minte când ne-am prefăcut lupi și-am dat târcoale pe strada Ninei? am întrebat-o pe Lea.

— Da, și?

— Nimic, am zis, mi-am amintit, atâta.

— Așa faci tu *tot* timpul, mi-a spus Lea. Ți amintești *asta* și *ailaltă*.

Îmi imita vocea, pe tonul cuiva slab de minte. În anul ăla încă mai speram să redevină fata cu care mă jucasem pe vremuri și, cu cât îmi făceam mai multe speranțe, cu-atât mai mult își bătea joc de mine.

— Da, tot timpul face așa, a zis Noam. E tare enervant.

Avișag și-a ferit privirea. Niciodată nu mi-a luat apărarea, îmi dau seama acum. De la bun început.

Însă tu.

— Lăsați-o. Lăsați-o în pace, ai spus.

Tu. Ții minte?

Tu de ce nu-mi dai pace?

De-abia după ce am terminat de turnat din noi toate cuvintele astea goale o întreb pe Noam:

— Unde-i Emuna? zic întorcându-mă spre ea. N-a venit, așa-i?

Îmi ia o groază să întreb de tine. O groază.

Voiam să-ți spun ceva. Când sunt cu tine, când respirăm același aer, îmi amintesc de tine; încă, mereu, totul dintr-odată.

OK.

— A, Emuna? Tocmai s-a dus la baie, îmi răspunde Noam. Uite-o chiar în spatele tău, mi-o arată din cap.

Te miros, cum stai în spatele meu, aievea, dinainte să mă întorc. Simt în nări mirosul săpunului industrial din baia mallului de pe mâinile tale. Simt în nări mirosul urinei îmbibate în manșetele roase ale blugilor tăi evazați. Ești aici.

Mirosul este opusul memoriei. E altceva decât altceva.

1. Secvență din crezul islamic *La ilaha ill Allah, Muhammadun rasul-Allah*, „Allah este singurul Dumnezeu și Mohamed este profetul lui Allah“ (n. tr.).

Metode de reprimare a demonstrațiilor de protest

Grenade de șoc

Ofițerul Lea nu-și mai simțea corpul. Stătea pe spate pe o baricadă de protecție împotriva lunetiștilor cu o foaie de ziar în mâini, acoperind stelele. Trebuia să-și întindă ca lumea mâinile ca să țină foaia imensă deasupra capului.

— Ah, a făcut ea.

— Nu armata e de vină, a spus Tomer.

A azvârlit chiștocul pe asfaltul Drumului Național 433. Vorbea despre Huda, micuța palestiniană de pe plajă. Poza din ziar o înfățișa urlând pe nisipul roșu, lângă bucăți din trupurile a șase oameni care fuseseră familia ei.

— Știu, a răspuns ea. E o manipulare.

Lumea spunea că armata israeliană îi omorâse cu o rachetă, însă armata israeliană știa că familia fusese ucisă de un obuz inactiv lăsat pe malul mării de militanții palestinieni. Ofițerul Lea se uită la Tomer. Lumina portocalie a felinarelor de pe șosea îl scălda din spate, încât aducea cu un demon. Avea nouăsprezece ani, era cu doi ani mai mic decât ofițerul.

— Chestia e că dintr-odată nu-mi mai simt corpul, a zis ea.

— Iar?

Lea îi spunea una-două că nu-și simte corpul. Că poate să-l miște, dar nu și-l simte. Că erau două lucruri diferite. El nu-i pune niciodată la îndoială cuvintele, doar o împingea. Asta voia și ea.

Tomer și-a dat jos pușca din spate și i-a apăsât umerii în ciment. Când au ajuns cu pantalonii în vine, a apucat-o tare de gât, apoi de brațe. Îi spunea ofițerului „Lea“ ziua, pentru că așa o chema și pentru că ea-i dăduse voie. Noaptea, când o trăgea de păr atât de tare, că o furnica pielea capului, îi spunea „doamnă ofițer“, pentru că așa-i ceruse să-i spună atunci și pentru că asta și era. Voia să-i spună așa atunci fiindcă știa că exact când el era mai aproape și mai brutal avea cea mai mare nevoie să fie ținut la distanță. Când se uita într-o parte vedea luminile calde ce veneau din satele și casele altora.

Știa că serviciul ei militar se apropia de finis, dar n-o simțea. Nu mai putea să-și închipuie sau să-și amintească nimic din ceea ce-și dorise înainte să devină soldat și se chinuia să-și dorească vreun lucru în viața de civil care-o aștepta. Bănuia c-ar trebui să-și dorească o familie sau să intre la o facultate bună, însă doar conform datelor pe care i le furniza mediul. Ea, una, nu nutrea aceste dorințe. Când începuse să se simtă așa, la mai puțin de un an de când plecase în armată, atunci când cineva aproape spintecase în două beregata unui coleg de la punctul de control, hotărâse că singurul lucru rezonabil pe care și l-ar putea dori cu adevărat exista în interiorul armatei, astfel încât decisesese să devină ofițer. Nu mai voia să fie un soldat cretin de la controlul actelor, de soiul celor care se pot alege cu beregata retezată aproape cu totul. Voia să poată să urle la soldații care-și pun beregata la bătaie. Ajunsese să accepte faptul că serviciul ei se va sfârși acolo unde începuse, în unitatea de tranziții, însă-și zisese că dacă tot trebuia să stea la control, măcar să fie ofițer.

Tomer făcea mai tot ce-i spunea ea fără să pună prea multe întrebări. Era un băiat rezonabil de nouășpe ani. Iar Lea avea în definitiv o frumusețe a ei. O frumusețe rece, vibrantă, netulburată, plus niște sâni minunați. Și era singura fată care intra în programul lui. Iar el își trecea și el zilele – zilele lui de soldat.

Ofițerul Lea s-a trezit singură în patul ei de campanie a doua zi dimineată. Avea cortul ei pentru că era singura femeie de la post.

Era un post ciudat. DN 433 năștea numai ciudățenii de-a lungul lui. Străbătea Cisiordania, dar palestinienii nu aveau dreptul să circule pe el din 2002, de când fuseseră împușcați motocicliștii. Se părea că armata avea nevoie de patru soldați și de un ofițer într-un punct de control ad-hoc situat la fiecare o sută de kilometri, așa că s-a trezit comandantă a patru soldați mai tineri, care stăteau de pază într-un punct de control prin care nu trecea niciodată nimeni. Toate acestea ca să aibă cine zice „Ne pare rău, accesul pe șosea este interzis“ dacă, după atâta vreme, se hotăra careva să vină. Nu prea avea de-a face cu zilele pe care și le petrecuse la începutul serviciului militar, într-un punct de control imens, sau cu cine era ea cu adevărat. Postul ăsta ar fi făcut-o să turbeze de furie, doar că peste câteva săptămâni oricum se termina armata.

Ziua stătea în pat și citea un manual de pregătire pentru admiterea la facultate. Spera să intre cu note destul de bune la studii economice. Ar fi trebuit să se ducă să vadă ce face soldatul de serviciu de două ori pe tură, dar nu se deranja, pentru că niciodată nu se întâmpla nimic. Numai că în ziua aia s-a întâmplat ceva. Tomer, care stătea de pază după-masa, a sunat-o pe telefonul de serviciu ca s-o anunțe că la control se prezentaseră trei protestatari bărbați.

— Au aruncat cu pietre sau ceva?

— Nu, dar au o cerere iscălită. Și se tot iau în gură cu mine că să-i dispersez, cică, deși le-am zis că n-avem mijloace să reprimăm demonstrații de protest aici.

— Nu-i adevărat.

Era mai însuflețită decât fusese vreodată de când o repartizaseră pe DN 433. În calitate de ofițer știa că fiecare punct de control e dotat cu o cutie de rezervă, special pentru eventualitatea unor demonstrații de protest. În sfârșit pregătirea ei în domeniu era bună la ceva. Asta dacă insistau protestatarii.

A descuiat dulapul metalic cu bunuri de rezervă din cortul ei și-a scos o cutie de lemn. Era grea, așa că i-a luat ceva s-o care până la baricada anti-lunetiști și apoi de partea cealaltă a șoselei,

până la umbrela de soare ce semnală punctul de control.

— Am învățat o dată în tabăra de instrucție despre demonstrații și chestii de-astea, dar am uitat, a zis Tomer.

Doi din cei trei protestatari palestinieni erau trecuți de treizeci de ani și celălalt era un băiețel, un băiețel cu degetele vârate în gură. Țineau o singură foaie A4 pe care scriseseră cu markerul în engleză: *Deschideți 433*. Unul dintre bărbați purta un tricou cu Guns and Roses. A ridicat mâna și ea i-a făcut semn să vină în față, apoi i-a făcut semn să se oprească la patru pași de ea.

— Doamnă ofițer, am venit să protestăm împotriva restricționării libertății noastre de mișcare, ca pedeapsă colectivă împotriva legilor internaționale, a zis protestatarul într-o ebraică cu accent pronunțat.

Lea și-a sprijinit o mână de patul puștii, iar pe cealaltă și-a băgat-o în buzunar.

— Și cum se face că sunteți numai trei? Asta nu-i demonstrație.

— Îmi cer scuze, doamnă ofițer. Săptămâna asta e nuntă în sat și, vedeți dumneavoastră, alți oameni sunt neserioși, a zis, cu o mică înclinare. Se poate să ne dispersați puțin, doar cât să scrie în ziare sau așa ceva?

Avusese de gând să se arate crudă, dar individul era chiar simpatic. Se uita la ea chiorâș când vorbea, părând mai degrabă un client venit la bancă să ceară o mărire a creditului, nu un protestatar. Simțea și ea un pic că trăiește pe lumea asta.

— Să vedem ce putem face, i-a răspuns.

S-a așezat pe asfalt și a deschis cutia de lemn. Înăuntru erau niște instrucțiuni într-o mapă transparentă. Tomer i-a făcut semn insului să se dea în spate și să aștepte. S-a așezat lângă ea și s-au apucat să citească.

Utilitatea „Metodelor de reprimare a demonstrațiilor de protest” este aceea de a stopa demonstrațiile de protest. Intenția este intimidarea participanților și, cel mult, rănirea lor, dar nu ne propunem să-i omorâm. Ghid general:

**A se utiliza treptat, în ordinea durității: grenade de șoc, gaze lacrimogene, gloanțe de cauciuc. Pagubele trebuie minimalizate pe*

cât posibil.

Grenada 30, grenada de șoc, avea scopul de a crea confuzie și teamă în rândurile mulțimii prin zgomotul puternic pe care-l provoca. Instrucțiunile spuneau că, atunci când exploda, pe o rază de doi metri putea să provoace probleme de timpan și răni ușoare de la plastic, așa că Lea le-a zis protestatarilor să se dea ceva mai în spate. Cei trei au făcut câțiva pași în spate cu fața la umbrela de soare și după un timp băiatul și-a scos degetele din gură și i-a făcut un semn șovăitor cu degetul mare în sus. Lea nu prea știa cum să răspundă, așa că i-a făcut și ea semn – era destul de departe. Apoi și-a pus repede mâna pe armă.

Grenada de șoc era portocalie, în formă de con, cu un cerc roșu împrejur. Cu ea în mână s-a aplecat spre pământ să ia o piatră. Degetele i-au înțepenit pe muchiile pietrei. I-a aruncat-o lui Tomer, care a prins-o.

— Tu ești soldatul, nu eu, i-a zis. Și oricum a trecut mai mult timp de când am învățat eu despre lucrurile astea. Hai să exersăm.

S-au prefăcut că piatra era o grenadă. I-a explicat instrucțiunile de parcă le știa pe de rost, deși tocmai ce le citise și ea. I-a atras atenția să țină grenada în palmă și să țină degetul mare pe mâner. I-a explicat cum să-și vâre degetul mijlociu în piedica de siguranță, ca într-un inel, și să tragă de piedică cu o răsucire din încheietură, exact cum ar face dacă-l întreba cineva cât e ceasul. A ridicat un pic glasul la el pentru că și-a luat elan cu brațul pentru aruncare fără să se uite continuu la piatră.

— Instrucțiunile spun că după ce scoți piedica trebuie să nu-ți iei deloc ochii de la grenadă pentru că nu-ți mai rămân decât trei secunde jumate până explodează. Dacă duci mâna în spate și dai de un perete?

— Bine, dar știu că nu-i nici un perete în spate, a zis el.

— Și dacă apare un perete dintr-odată? Dacă vine o pasăre? Nu-i deloc plăcut să-ți explodeze ceva în mână, nici măcar o grenadă de șoc.

După vreo două aruncări de probă a venit momentul să

arunce pe bune. Băiatul iar își ținea mâna în gură și un bărbat își ștergea fruntea cu brațul. Asfaltul de sub picioarele lor dogorea.

— Gata? le-a strigat Lea.

Apoi ea și Tomer și-au băgat dopurile în urechi.

Se aștepta ca un zgomot de care te puteai apăra cu bucățele de spumă vârate în urechi să nu fie așa de puternic, dar de câte ori exploda o grenadă simțea detunătura în oasele bazinului, ca un șoc electric, și un iz de metal în gură.

Crezuse că vor rămâne pe loc, dar după a patra grenadă demonstrația s-a dispersat. Totul s-a desfășurat conform planului, așa cum ar fi anticipat oricine aflat în poziția ei.

În anii de școală avea sentimentul că tot timpul era înscrisă într-o cursă. Ia nota cutare. Cucerește băiatul cutare. Cumpără tricoul ăla. Fii cea mai populară fată. Nu permite nici unei fete să-ți iasă din cuvânt. Dă cele mai tari petreceri. Haide, haide, haide, să nu ți-o ia careva înainte. Însă armata era un repaus care-i amorțea mintea după ce optâșpe ani își dăduse sufletul în cursa aia. Armata avea un început și un sfârșit, se putea baza pe asta. Totul aparținea intervalului dintre cele două date predestinate, a începutului și a sfârșitului, între care nimic din ceea ce făcuse nu conta. Orice-ar fi făcut, armata se sfârșea când venea timpul. Ajungea în același loc, în același post de lângă bază unde soldații își returnează în sfârșit uniforme. Era greu să simți ceva dacă știai asta. Cele mai multe zile erau înșiruiți de formalități și ordine, avansarea de la un punct la altul pe un parcurs ce părea o unică linie dreaptă.

Uneori încerca, oarecum, să se abată de la linia dreaptă cum făcea la școală, când împingea cu degetul mare în riglă și creionul o lua strâmb. Uneori se folosea de sex, de durere, de articole senzaționaliste din ziare, dar nu se străduia prea tare.

Gaze lacrimogene

Pagina de ziar pe care a adus-o Tomer la baricadă în noaptea aia avea un articol despre o fată israeliană omorâtă de mama ei. Era o fată de origine arabă dintr-un sat din nord care rămăsese însărcinată cu unul din frații săi, care o violaseră amândoi și urma să fie aspru pedepsiți. Poza o înfățișa pe fată zâmbind în ziua ceremoniei de absolvire a liceului, într-o pereche de blugi. Avea un zâmbet generos de fată bună, de școlăriță cu care nici măcar nu puteai să bârfești despre ce mai făcuseră cine știe ce personaje de serial siropos. Mama urma să primească o pedeapsă ușoară, fiindcă ucisese pentru apărarea onoarei și fusese o crimă din pasiune, și se cuvine să respectăm cultura altora. Mama folosisese un cuțit, un baston și o pungă de plastic și a jurat că o îndemnase mai întâi pe fată să-și curme singură viața. Articolul avea la sfârșit cuvintele unui măcelar din satul fetei, care dădea explicația că o femeie care s-a făcut de rușine e întotdeauna ca o bucată de carne putrezită, uneori n-ai de ales. Dacă n-o tai pe loc, rușinea ajunge de fiecare dată să împrăști toată familia.

Ofițerul le permitea băieților să păstreze ziarul adus cu camionul în fiecare dimineață cu promisiunea că Tomer o să-i păstreze cea mai cutremurătoare bucată, s-o citească noaptea. Nu voia să-și piardă timpul citind părțile care-i stârnesc emoții mai puțin extreme.

— Am crezut că băiețelul ăla o să plângă, a zis Tomer.

Era doar în tricou și pantaloni, deși ea-i spusese că nu-i place să-l vadă purtând numai o parte din uniformă în afara zonei rezidențiale.

— N-a fost ceva care să-l facă să plângă, a zis ea. Doar un pic de zgomot, nici n-am crezut c-o să-i împrăștie, dar poate voiau numai ceva simbolic.

Auzea de la un radio dintr-o casă un cântec în altă limbă.

— A făcut bum și gata! a spus Tomer.

Apoi n-au mai vorbit.

În noaptea aia nu-i spusese că nu-și simte vreo parte din corp, însă pe ciment se purtasera ca și cum ea-i zisese că nu-și simte absolut deloc corpul și totul era în regulă, necesar chiar, atât timp

cât nu-i auzeau ceilalți soldați. Corturile erau la numai vreo jumătate de kilometru de baricada anti-lunetiști, iar uneori ea striga atât de tare, că poate-ar fi trebuit să-și facă griji, se gândea.

Orele, nisipurile. Trecea prin ele ca o stafie dintr-o carte pentru adolescenți pe care o cumpărase odată de la supermarket. Stafia era într-o casă, însă nu putea să deschidă sertare și nici să ridice o ceașcă în mână. Nu era în stare să miște nici un obiect și existența ei nici nu conta, nu o simțea nimeni. Ofițerul Lea trăia ca într-o ceață de vată.

Protestatarii s-au întors a doua zi după-masă. Toată dimineața Lea s-a întrebat dacă se vor întoarce. Greșise la unul din testele de pregătire, răspunsese greșit chiar la o întrebare de matematică ce nu necesita decât cunoștințe de algebră și ceva bun-simț.

Protestatarii s-au întors cu dopuri în urechi.

De data asta n-a mai trebuit să care cutia de lemn la punctul de control pentru că le ordonase soldaților din tura de dimineață s-o ia, pentru orice eventualitate.

— Cu ce mai putem să vă ajutăm? l-a întrebat pe individ când acesta s-a apropiat cu băgare de seamă.

Purta același tricou. De data asta băiatul ținea hârtia, dar și acum își băgase degetele în gură.

— Chestia e că n-o să scrie nimeni despre niște pocnitori, a zis insul. Asta-i chestia, doamnă ofițer.

Era atent cum vorbește, ca un client care a cumpărat un tricou și-și cerea banii înapoi chiar dacă deja-l purtase de mai multe ori. Dar se ținea tare, de parcă avea de gând să nu se lase.

— Să nu se rănească băiatul, a zis Lea.

Tomer stătea în spatele ei, bătând darabana cu unghiile pe claviculă.

— Are treișpe ani, a spus insul. E bărbat de-acum. E gata de Bar-Mițva.

Părea mai mic de-atât. Lea și-a amintit că instrucțiunile interziceau folosirea metodelor de reprimare a demonstrațiilor împotriva copiilor. Și-a adus aminte și de o lungă discuție când era la școala de ofițeri, în care se spusese că oricine nu ți-l puteai

imagina că își sărbătorise Bar-Mițva, purtând costum, citind în templu și tot tacâmul era copil. Protestatarii ăștia chiar se pricepeau, erau niște consumatori informați și din astea.

Pușca Federal cu care se trăgeau grenadele cu gaze lacrimogene părea de jucărie mai mult decât orice pușcă de jucărie pe care ea o văzuse. Era practic doar un tub maro cu două mânere argintii, unul în față, celălalt în spate. Arăta ca vopsit cu pompa. Lista cu instrucțiuni părea lungă și oricum nu voia ca individul să aibă impresia că deține puterea, așa că i-a făcut semn să se dea în spate fără să-i promită nimic și s-a așezat pe scaunul de plastic, sub umbrela de soare, să citească.

Din cine știe ce motiv, instrucțiunile conțineau pe jumătate numai date istorice. După câteva minute a aflat că pușca Federal a fost inventată de poliția federală din New York și fabricată de o companie cu numele de Federal, de aici și denumirea! De când era în armată se întrebese de câteva ori cine scrie anumite instrucțiuni pentru anumite formalități și cine verifică ce se scrie. Ai fi zis că fiecărui document i se permite să capete o viață a lui. Uneori în armată mai dădeai și de surprize, de viață. Nesemnificative.

Grenada ce servea de muniție pentru Federal avea diametrul de treizeci și șapte de milimetri, iar gazul lacrimogen era de tip CS. Era argintie cu o dungă albastră și părea foarte drăguță, high-tech. Pușca Federal era dotată cu lunetă, ceea ce o îngrijora, pentru că și ea, și Tomer trăgeau foarte prost, așa și ajunseseră pe DN 433. Însă instrucțiunile spuneau să nu se folosească luneta, pentru că nu se țintește nici un individ anume, deoarece gazele se dispersează, evident. S-a simțit ridicol când a citit, dar probabil nu atât de proastă ca proiectantul armei. În instrucțiuni chiar erai atenționat să nu țintești, pentru că se putea scurge gaz în ochii trăgătorului. Când și-a dus mâna la nas deja a simțit un pic de miros de gaz străpungându-i plămânii, de parcă ar fi aspirat fire de nisip.

Instrucțiunile precizau că raza de acțiune era de optzeci de metri, dar nu se spunea care rază era periculoasă, așa că i-a

plasat pe protestatari la o distanță pe care a calculat-o din ochi la vreo cincizeci de metri, apoi s-a răzgândit și le-a zis să se mai dea câțiva pași înapoi.

Și-a lins degetul ca să-și dea seama de unde bate vântul, dar nu simțea nimic. A încărcat pușca cu grenada ținând țeava în jos și închizând-o. Sperând că vântul va ajuta cât mai mult, a îndreptat pușca într-un unghi de patruzeci și cinci de grade cu pământul. În instrucțiuni se cerea verificarea unghiului și i se părea singurul lucru ce putea fi verificat.

În tot acest timp nu-i spusese nimic lui Tomer și Tomer nu-i zisese nimic. Însă apoi i-a făcut semn să țină el pușca, explicându-i:

— Practic nu trebuie decât să apeși pe trăgaci, dar apasă ca lumea, pentru că arma n-are piedică, așa că proiectanții au compensat chestia asta printr-un trăgaci care se mișcă greu.

Apoi le-a făcut cu mâna demonstranților și Tomer nici n-a numărat, nici nu i-a avertizat, s-a auzit un sunet foarte slab, de parcă se spărsese ceva, după care protestatarii s-au trezit cu fețele încinse, șiroindu-le de lacrimi și scoțând urlete, așa că au fugit de nu s-au mai văzut.

Gloanțe de cauciuc

În noaptea aia nu prea erau stele și ea părea că plânge stând pe baricadă. Luminile caselor din jurul ei s-au stins treptat. Poza de pe pagina de ziar adusă de Tomer înfățișa o pasăre care, se spunea, va dispărea în doi ani. În poză era un șoim cu coadă cenușie, însă în articol era numit șoim cu coada albă, ceea ce i-a dat de bănuț că poza și toată povestea erau minciuni. Dar pasărea privea cu niște ochi mânioși, așa cum Lea nu crezuse că poate privi vreo pasăre, nici măcar alea care știau că vor dispărea.

— E cea mai nasoală chestie pe care-ai găsit-o? l-a întrebat.

— Nu scria nimic de protestatari, a răspuns Tomer.

Sunaseră să raporteze incidentele la cartierul general de pe DN 433 în seara primei zile, dar nimeni nu părea să se sinchisească.

Și Tomer stătea întins pe spate în noaptea aia, uitându-se când la ziar, când la ea. Îi apăsa rău umărul sub al lui.

— Cu toate astea plângi, a zis – n-o mai văzuse plângând. Sau e de la gazele lacrimogene? Doar tu mi-ai zis să mă spăl de două ori pe mâini înainte să-mi duc mâna la față.

— Nu-s în halul ăsta de proastă, a zis ea. O să intru la Contabilitate la Universitatea din Tel Aviv, să știi.

Nu mai discutasese niciodată despre ce-o să facă după ce pleacă și nu era sigură dacă el știe că va pleca curând.

— Și după aia?

— Umărul. Mă doare.

Știuse c-or să se-ntoarcă a doua zi, așa c-a putut să învețe. N-a făcut decât patru greșeli la examenul de probă, toate la engleză. Știuse că bifa greșit chiar înainte să însemneze pe foaie, dar nu știa care răspuns era bun.

Știuse c-or să vină, așa că a plecat cu Tomer la punctul de control când începea tura lui. Nu știuse însă că protestatarii vor veni echipați cu ochelari de protecție și măști chirurgicale. Arătau ca niște oameni de știință excentrici și Lea s-a întrebat cum de putuseră să le treacă vama în Cisiordania. Băiatul purta o pereche de ochelari de soare ieftini pe deasupra ochelarilor de protecție și a văzut-o cum zâmbeste când îi observă, așa că i-a zâmbit și el.

Dar când individul cu tricou Guns and Roses a strigat: „Azi urmează gloanțele de cauciuc!“ a devenit serioasă. I-a făcut numai un semn din cap să se apropie – mai mult decât în zilele dinainte.

— Nu, i-a zis. Gloanțele de cauciuc pot să vă omoare. Deja s-a îngroșat prea tare gluma asta.

— Bine, dar, dar..., a început tipul.

Apoi și-a reconsiderat tonul. Își dădea seama că nu e un client, că avea motive de teamă dac-o supăra.

— Fix asta e chestia. Despre gloanțele de cauciuc sigur o să scrie. Întotdeauna anunță când se folosesc gloanțe de cauciuc.

Lea a clătinat din cap.

— Nu vă mai cerem nimic niciodată, jurăm.

A rămas neclintită.

— Vrem doar lucrul ăsta, atât, și puteți să ne faceți pe plac, la o adică..., a zis el. Gândiți-vă un pic.

S-a gândit la ce spunea el știind c-o să cedeze și că i se citea pe față. Insul s-a dat singur în spate, cu brațele un pic ridicate, pentru a-i da de înțeles că n-o zorește deloc.

— Băiatul trebuie să stea deoparte pentru că gloanțele de cauciuc se folosesc doar pe majori, a zis ea.

Nu era sigură că asta era regula, dar i se părea cel mai probabil.

Băiatul a stat pe marginea drumului jumătate de oră, așteptând cu degetele în gură până i s-a încrețit pielea. Atâta i-a luat Leei să citească instrucțiunile. Chiar mai mult de-atât.

Instrucțiunile avertizau că gloanțele de cauciuc pot fi mortale. În afară de asta, păreau proiectate special ca să distreze soldații și să le dea de lucru. Chiar s-a întrebat în sinea ei câți soldați citiseră instrucțiunile alea de curând.

Se monta pe țeava unei puști neîncărcate o țeavă de metal numită Romy. Apoi băgai în ea patru gloanțe de oțel acoperite cu cauciuc și le trăgeai cu ajutorul unui singur glonț semi pe care-l încărcai în magazie. Dacă puneai mai puțin de patru gloanțe de cauciuc odată, glonțul semi era proiectat cu prea mare forță și avea același efect ca unul adevărat. Gloanțele se împrăștiu într-un unghi de zece grade pe înălțime și trebuia neapărat să lovești în picioare, pentru că dacă atingeai alte părți ale corpului era ca și cum trăgeai cu gloanțe adevărate. Dacă ținta se afla mai departe de cincizeci de metri, atunci depășea raza de acțiune a gloanțelor de cauciuc. Dacă se afla mai aproape de treizeci de metri era prea mult, pentru că gloanțele de cauciuc se comportau ca unele adevărate.

Instrucțiunile erau formulate astfel încât, dacă gloanțele de

cauciuc omorau pe cineva, de vină era doar degetul care apăsase pe trăgaci. Sigur degetul era de vină, pentru că instrucțiunile avertizaseră trăgătorul de toate pericolele posibile. Lea se întreba cum putea să funcționeze treaba asta în mai toate cazurile, când protestatarii nu erau trei inși cooperanți cu o foaie A4, ci o mulțime furioasă. Însă n-a stat prea mult să se întrebe, pentru că protestatarii ei erau trei inși cooperanți, așa că s-a apucat să măsoare.

Le-a zis să se depărteze bine și apoi s-a dus la ei numărând pașii, așa cum învățase la orele din tabăra de instrucție. Potrivit calculelor, erau la aproape cincizeci de metri de umbrela de soare. Le-a făcut semn cu mâna să vină cu câțiva pași mai în față, după care s-a dus înapoi la Tomer.

Cei doi bărbați stăteau cuminți exact unde le spusese ea să aștepte gloanțele după ce măsurase. Stăteau răbdători ca niște copii ascultători care așteptau să li se dea voie să meargă în parc.

În trusă nu erau decât câteva gloanțe semi, așa că a încărcat două în magazia lui Tomer. Erau la fel ca gloanțele obișnuite, numai că n-aveau vârful de cupru.

— Sub genunchi, i-a ordonat lui Tomer. Întinde-te pe jos și țintește undeva sub genunchi.

Celălalt ins, cu care nu discutase, a încasat glonțul. Își ținea piciorul ca un fotbalist accidentat pe teren. Însă a plecat șchiopătând înainte să se lase seara. Părea să șchiopăteze mai rău din cauză că era sprijinit de celălalt bărbat pe stânga și de băiat pe dreapta, iar băiatul era mai scund, era mic.

Gloanțe adevărate

Singura metodă ce nu poate fi utilizată pentru suprimarea demonstrațiilor e tragerea cu gloanțe adevărate și Lea știa că protestatarii cei cooperanți o știau și ei – doar cunoșteau toate regulile –, așa că era sigură că n-o să se mai întoarcă. În noaptea

aia, de lene, Tomer a adus tot ziarul și a fost atât de brutal, că minute în șir, întinsă pe ciment, și-a închipuit că avea o sfoară în loc de coloană vertebrală și i se înnodase, apoi i se rupsesse.

Dar s-au întors. Cei doi bărbați s-au întors cu picioarele învelite în bucăți de saltea legate cu cârpe. Parc-ar fi fost pe jumătate luptători de sumo. Iar băiatul cu degetele umezite s-a întors arătând doar ca un băiat.

— N-o să tragem în voi cu gloanțe adevărate, a zis ea.

Era singura variantă rămasă.

— Vă rugăm, a spus insul venind mai aproape.

Se apropiase fără să fie chemat, la fel ca băiatul și celălalt bărbat.

— Trageți pe lângă noi, atât.

— Trebuie să aveți intenții și mijloace criminale ca să tragem în voi, a zis ea. E o regulă de bază din manualul de proceduri al IDF-ului.

— Vă rugăm, a insistat bărbatul. Trebuie s-ajungem în ziar, măcar pe pagina cinci.

Însă ea a zis iar de mijloace. Apoi de intenții. Apoi de mijloace.

— Mijloace? a întrebat băiatul.

— O armă, l-a lămurit Tomer.

— Sau un cuțit, a spus ea.

— Sau o piatră, a spus Tomer.

Nu știa ce spune, căci atunci băiatul s-a aplecat încet să ia o piatră de pe asfalt. N-ar fi trebuit să se afle acolo, se afla doar pentru că era piatra cu care exersase Tomer aruncarea grenadei de șoc.

Lea și-a dus pușca la umăr, a încărcat-o și a îndreptat-o spre băiat. Tomer și-a dus și el pușca la umăr, a încărcat-o și a îndreptat-o spre băiat.

Chiar înainte să-i șoptească bărbatul ceva în arabă, băiatul a lăsat piatra din mână, de parcă fusese prins c-o furase dintr-un magazin.

Apoi băiatul și-a băgat degetele în gură, puștile au fost coborâte și Lea a crezut că ziua era pe terminate, ca și vara și

perioada pe care-o petrecea acolo, dar Tomer a spus ceva din spatele ei.

— Teoretic, am putea să-l arestăm pentru așa ceva, a zis Tomer. Teoretic, am putea, a repetat el dând din umeri.

— Se poate, vă rog? a spus băiatul.

Nu pe ea o ruga. Ci pe bărbat. Arestarea unui copil era numai bună să apară pe pagina cinci, era sigură. O să-i dea drumul în câteva zile; probabil ar fi liber în câteva zile.

Bărbatul a clătinat din cap, însă apoi băiatul a zis că ei vor o singură chestie, atât, și-acum pot să-și împlinească dorința, după care i-a spus bărbatului să se gândească bine, iar bărbatul știa c-o să cedeze.

— Curvă, i-a zis Leei bărbatul când Tomer l-a luat pe băiat de braț.

Trebuia să-i zică asta, în definitiv era o femeie-ofițer responsabilă de punctul de control, însă cuvântul a părut forțat și ei i s-a făcut jenă de el.

După ce-au plecat bărbații, Lea și Tomer au pornit-o spre bază în urma băiatului, ca să anunțe că aveau pe cineva în arest. Bărbaților le-a luat ceva timp să plece, așa că se lăsa noaptea când s-au întors la baricadă, însă felinarele portocalii de pe șosea încă nu se aprinseseră.

Lea a grăbit pasul pentru că voia să meargă pe lângă băiat. A grăbit pasul brusc și dintr-odată i s-a făcut teamă că-l speriasse pe băiat, așa că i-a atins ușor mâna cu mâna ei.

Băiatul ar fi putut să se teamă de ea, însă de fapt ei îi era teamă, chiar mai mult, pentru că atunci simțea totul prea intens – pe mână simțea umezeala degetelor lui care se uscau încet-încet, praful de pe piatra pe care o avusese în mână, vântul. Simțea totul deodată. Își închipuia cum Tomer o s-o izbească în oase cu toată greutatea, făcând-o una cu baricada de ciment. O clipă s-a întrebat dacă atunci o să-i spună pe nume în loc de „doamnă ofițer“. I-a venit să-l întrebe, dar și-a amintit că nu era un detaliu important. Datele alea, începutul și sfârșitul serviciului ei militar. Tot ce se petrecea între ele era de decor, aer, și n-avea să schimbe

unde va ajunge până la urmă.

A hotărât să meargă la psihiatrul armatei a doua zi, ca să ceară să se elibereze mai devreme, deși îi mai rămăsese atât de puțin timp.

Peste câțiva ani au deschis iar DN 433, însă doar pentru câteva luni. Încă mai sunt soldați acolo care trei ani de zile nu prea fac altceva decât să spună: „Ne pare rău, accesul pe șosea este interzis“ oricărui prost care încearcă să treacă. Când a auzit că se redeschisese drumul și, mai târziu, când a auzit că s-a închis la loc, a simțit iar totul: mâna ei cu saliva băiatului, aproape la fel de viu ca atunci.

Uneori, în penumbră la petrecerile din Tel Aviv, pe stradă sau în casă, simțea saliva pe mână, chiar și când nu auzea vorbinduse de DN 433. O simțea în penumbra petrecerilor, străzilor și încăperilor în care nu era niciodată singură, unde întotdeauna era în prezența altcuiva, iar persoana respectivă îi spunea pe nume. *Ce zici, Lea? Mulțumesc mult, Lea. Ai dreptate, Lea.* De câte ori își auzea numele pe întuneric, simțea pe mână saliva băiatului, ca în seara când mersese alături de el.

În seara aia Tomer rămăsese doar cu un pas în urma lor. Merseseră, loviseră pietre cu piciorul și fredonaseră cu ochii la stele, înainte ca unele să fie acoperite de lumina felinarelor. S-a gândit la toate lucrurile care nu se întâmplaseră încă, dar era absolut sigură că se vor petrece în curând. Cimentul. Ziarul. Cum o să ceară să fie scuturată.

— Lea, i-a zis Tomer chiar înainte să ajungă în bază. Să nu uităm să punem pariu pe ce pagină o să se scrie despre arest. Ce zici, Lea?

Și iar începuse să se întrebe prostește, așa cum făcuse adineaori. Întrebarea îi revenise în minte. Se întreba cum o să-i spună la noapte, deși știa că nu conta ce cuvânt avea să aleagă dintre toate cuvintele din lume. N-o să schimbe ritmul înaintării zilelor, nici măcar ritmul înaintării nopților.

Și mergeau, iar băiatul și-a băgat din nou mâna în gură, mâna pe care tocmai o atinsese ea.

În noaptea aia Lea avea douăş'unu de ani. Tomer, nouăşpe şi băiatul, treişpe. Au trecut în linişte, potrivindu-şi paşii, pe lângă baricada de ciment. Dacă i-ar fi zărit vreun sătean din lumina unei case îndepărtate, ar fi putut să pară o familie.

Pe vremuri puteam să ne prefacem că suntem cu totul altcineva

Cu trei zile înainte să plec din sat s-a întâmplat ceva aproape bun: Lea a redevenit preocupată de o problemă nu tocmai reală.

— Ascultă, Yael. Miller a nimicit un măslin, mi-a zis Lea.

— Da, am răspuns.

— Moartea e cel mai greu lucru din lume. Pentru un măslin.

— Da.

— A făcut-o intenționat. Premeditat.

Lea și-a întors capul de la livada de măslini de lângă casa ei și s-a uitat la mine atentă, cum nu mai făcuse de săptămâni întregi. Și-a pus țigara pe scrumieră. În jurul curții se lăsa întunericul, violet, portocaliu, imens. Umbra piticului de grădină cu un picior lipsă se tot lungea și clopoței clicheteau în vânt. Lea m-a privit cu ochii îngustați, îndemnându-mă să vorbesc. Voia să-i exprim eu noul gând nebunesc ce lua amploare, primul după multă vreme.

Și sigur c-am făcut ce-mi cerea.

— Cred c-avem un ucigaș în sat, am zis.

Aveam douăș'unu de ani. Ne terminaserăm serviciul militar, iar eu plecam din sat să lucrez la aeroport. Stătusem la ai mei cu mâinile-n sân aproape un an, însă Lea își terminase perioada suplimentară ca ofițer doar cu câteva luni în urmă. Pierdusem legătura cu celelalte fete, în afară de Lea și de Avișag. S-a întâmplat ca după atâția ani să rămân cu aceleași prietene din școala primară. Nu mai vorbeam deloc cu Einat sau cu vreo altă fată din armată. Avișag locuia cu mama ei în casa bunicii din Ierusalim. Avea o slujbă de birou, îndosaria acte. Uneori o mai

sunam pe Emuna, dar plecase deja la colegiu în America.

De ani de zile nu mai închipuisem împreună cu Lea un joc. Și, la fel, trecuseră săptămâni de când am stat de vorbă ultima oară, de când mi-a zis ceva adevărat, fie și un lucru adevărat inventat.

Măslinul era foarte mort. Era doar un ciot, un ciot micuț. Ramurile i se înnegriseră una câte una și căzuseră la pământ. Nu fuseserăm de față când se întâmplase. Pe atunci eram în armată. Când ne-am întors nu ne mai rămăsese nimic de făcut.

Nevasta lui Miller s-a pus pe urlat, așa cum făcea seară de seară după masă. Auzeam fiecare cuvântul ce străbătea livada de măslini până în curtea Leei. Cineva a trântit un sertar. S-au spart niște porțelanuri.

— Potoliți-vă, scandalagiilor! am țipat la ei.

După ce Lea devenise tăcută, era treaba mea să mă iau de vecini când făceau gălăgie.

— *Meshuganas!* l-am auzit pe Miller strigându-ne.

— Scandalagiilor! a urlat Lea.

Mi-am ascuns bucuria s-o aud vorbind iar în gura mare, deși rămăsesem cu gura căscată fără să vreau.

— Maimuțelor! ne-a strigat Miller.

Ne zicea maimuțe pentru că buncii noștri nu erau europeni. Dar ne plăcea. Cel puțin mie încă-mi plăcea. Pe vremuri ne plăcea la nebunie să ne considerăm animale.

*

Odată ne-am jucat de-a lupii. Aveam doișpe ani și eram supărate că după Bat-Mițva mamele ne spusese că de-acum eram femei. Așa că ne mușcam de glezne una pe cealaltă. Sătenii ne vedeau cum mergem în patru labe pe străzi și pe lângă plantațiile de bananieri. Mamele ne spuneau să încetăm, dar noi umblam cu chiloți de-ai lor în gură și nu ne lăsam. Pe stradă îi lingeam degetele de la picioare fetei din scaunul pe rotile și ea râdea. Când am intrat în curte la Miller, a țipat la noi:

Meshuganas și ne-a alungat cu lopata când am mârâit la el arătându-ne dinții. Ne spuneam povești pe limba lupilor și ne făceam că le pricepeam până ne intra oboseala în oase.

Întotdeauna ne prefăceam că avem alte vârste, alte nume. Niciodată nu ne spuneam numele adevărate când ne întreba cineva. Agenții de vânzări prin telefon, profesorii noi, colegii noi, vânzătorii de dulciuri din bazar – toți voiau ceva de la noi. Nu voiau cu adevărat să știe cum ne cheamă, era doar un truc ca să credem că ne plac. Ca să vorbim cu ei. Ca să cumpărăm ce aveau de vânzare. Noi voiam să le pese de noi, chiar dacă nu era pe bune. Pe vremuri ne păsa foarte mult de orice. Voiam să vorbim cu toată lumea. Trăiam atât de departe de lume! Dar refuzam să ne spuneam numele. Eram Esther, Meek și Olga. Nu eram niciodată noi. Pe-atunci trăiam într-o lume mică, dar mai întinsă decât lumea adevărată, pentru că nu exista decât în mințile noastre.

Dacă ești băiat și pleci în armată se poate întâmpla fie să mori, fie să trăiești. Dacă ești fată și pleci în armată, sunt mari șanse să nu mori. După aceea ți se pot întâmpla multe. Poți să te angajezi. Poți să pleci într-o călătorie. Să intri la facultate. Să te măriți. Să te muți înapoi cu ai tăi. Eu și Lea ne-am mutat înapoi la părinți, în sătucul de la granița cu Libanul. Pe mine mă aștepta o slujbă în Tel Aviv, ca agent de pază la aeroport. Unchiul meu mi-a făcut rost de ea. Singură n-aș fi avut cum, nu la vremea aia. Se plătea bine. Nu trebuia decât să stai pe un scaun. Era o slujbă bună, până și eu vedeam. Lea nu vedea nimic. Nu vedea nici măcar când scrumiera de pe masa din curte dădea pe dinafară. Nu băga de seamă nici când era lumină afară pentru că de obicei se trezea după aia. De câte ori veneam pe la ea mama ei îmi spunea în loc de salut: „Ai o slujbă, ai o slujbă, nu? Ai auzit, Lea? Ce *drăguț*, nu?”. După care își frângea mâinile și se întorcea la bucătărie, iar noi două stăteam afară, cu ochii la livada de măslini, și fumam atât de mult, că ne lăsa vocea. Satul nostru n-avea decât optzeci și două de case, înșirate una după alta până se terminau. În afară de casa Leei. Între casa ei și-a Millerilor era o porțiune goală – o

livadă de măslini. Pentru că, oricât ar fi fost de necesar și logic să existe o casă ridicată acolo, nu se putea din cauza măslinilor. Legea pedepsește aspru nimicirea măslinilor. N-ai voie nici să-i scoți din rădăcină.

N-am pățit nici o grozăvie în armată. Eram fete. Știu că eram doar fete. N-am mers la război. Am făcut ce-am făcut și gata, s-a terminat. Dacă Leei îi era greu să vorbească sau să iasă din curtea alor ei la cei douăș'unu de ani, de vină nu era ceva din trecut, știu. Recunosc, problema era viitorul. Se întindea dincolo de mințile noastre, prea vast.

A doua zi după ce Lea mi-a zis că Miller e un ucigaș am venit iar s-o văd seara la ea în curte și totul a fost aproape la fel ca-n ultimele săptămâni. Era îmbrăcată în pijamalele ei roșii. Stătea pe scaunul de plastic, cu ochii la livada de măslini, fumând. Singurul lucru nou era că avea un teanc de hârtii în mână. M-am întrebat dac-o să stea toată viața în curtea aia, cu ochii la măslinul mort, fumând. În seara aia nu părea imposibil. Trăgea fumul în plămâni de parcă se sufoca, până i s-au scobit de tot obrajii. Nu știam ce să spun. În copilărie, când eram prietene, ea vorbea întotdeauna prima, ea-mi spunea la ce trebuia să ne gândim în continuare și cine să fim. Zile și săptămâni la rând am stat lângă ea, așteptând s-o preocupe ceva, orice, măcar un pic.

Iar acum se întâmplase.

— Trebuie să facem să știe toată lumea că e un ucigaș, a zis Lea. Și el trebuie să știe că e un ucigaș. Nu se poate să omori pur și simplu un măslin. Trebuie să-ți dorești asta, să-l nimicești cu mâna ta.

Măslinii trăiesc mii de ani. Mi se părea greu de crezut când vedeam copacii ăia din curtea Leei. Tulpinile li se răsuceau de parcă vorbeau unii cu alții încremeniți, de parcă dintr-odată cineva suflase peste ei viață.

— De acord, i-am zis Leei.

Întotdeauna o aprobam. Întotdeauna o s-o aprob, orice-ar fi, jur.

— Nu-i vorba să fii de acord, e-un adevăr și gata, a zis.

— De acord, dar, Lea, cum ți-ai dat seama?

Lea a spus că s-a documentat. Cică mai nimic pe lumea asta nu poate omorî un măslin. Anumite tipuri de ciuperci și bacterii pot să-l îmbolnăvească, să-i provoace tumori, dar nu-l omoară. Există o găză care-i roade scoarța și o omidă care-i atacă frunzele. Musculițele pot să-i strice fructele. Înghețul și iepurii pot să-l omoare, dar eram în nordul Israelului, aici nu era nici urmă de îngheț sau de iepuri. Și iepurii nu puteau să-l omoare decât dacă vreunul rămânea prins în trunchi, iar leșul otrăvea copacul din interior. S-a întâmplat odată în Spania, zicea Lea.

— Și mai e benzina, a spus Lea. Dacă torni destulă benzină la rădăcina unui măslin, moare.

M-am uitat la rămășițele copacului din față. Un sfârșit întunecat. Un început limpede fără nici un mijloc după el. Tulpina era frântă atât de brusc, încât puneam pariu că, și dacă n-ai fi știut că mai era ceva, și dacă nu văzuseși în viața ta un măslin, tot îți dădeai seama că lipsea ceva.

— De Bar-Mițva! am zis. Atunci s-a întâmplat!

Lea a dat din cap mulțumită.

Mi-am amintit că mama Leei ne-a zis când ne-am întors din armată că în lipsa noastră groaznicii soți Miller ajunseseră și mai rău. După ce se apucaseră să arunce frunzele strânse din curtea lor în livada de măslini, trecuseră la lucruri și mai și. Ținuseră petrecerea de Bar-Mițva a fiului lor în livada de măslini, deși nu era proprietatea lor și n-aveau nici un drept. Și-au adus toate rudele din Anglia și s-au apucat să facă lipii la un cuptor *tabun* autentic, invitații minunându-se de ce viață pastorală și spirituală duceau ei la granița Țării Sfinte. În gura mare. „Să fim înțelese“, a zis mama Leei, „oamenii ăștia nu-s de-aici, așa că nu pricep nimic“.

— De Bar-Mițva! am zis iar și când m-am uitat la Lea am văzut-o zâmbind.

Un zâmbet răutăcios, sincer.

— Miller a folosit benzină drept combustibil pentru *tabun*, a zis Lea. L-a văzut maică-mea. Nu e-n stare nici să aprindă un foc,

cretinul.

— Dar de ce să toarne benzină lângă măslin? am întrebat.

— Pentru că avea prea multă. Pentru că măslinul era lângă *tabun*. Cine să-nțealegă ce-i trece prin minte unui ucigaș?

Am tăcut amândouă o vreme.

— Un ucigaș cu premeditare, un criminal, atenție, nu doar un ucigaș, a zis Lea.

Apoi mi-a arătat anunțurile pe care le făcuse. Patruzeci de anunțuri pe hârtie A4. Scrisese cu creioane colorate de la fratele ei mai mic. Jos apărea: *Criminalul care a omorât un măslin. Dat în urmărire, viu sau mort.*

Chiar ea desenase portretul lui Miller. Îi trasase cu negru și roșu părul cu început de chelie. Cu fiecare anunț, desenul devenea tot mai neclar.

— Bun, am zis. Bun.

Am înțeles. Întotdeauna îi înțelegeam logica.

Am ieșit din curte. Chiar am ieșit.

Am lipit anunțurile pe măslini, pe băncile din stradă, pe mașina lui Miller și până și pe pisica lui, ieșită la plimbare. Lea întindea scotch-ul și eu mă aplecam și-l tăiam cu dinții. Apoi fiecare îi trăgea câte o palmă zdravănă, ca să fie lipit ca lumea.

Când ne-am întors și ne-am pus pe fumat în curtea Leei, nevasta lui Miller se apucase deja să urle și să trântască lucruri, ca de obicei. Nu le-am țipat să facă liniște. Am numărat până la trei și am strigat: „Criminalul! Criminalul!“, dar n-a răspuns nimeni.

Oricum, când s-a trezit Miller credeam c-a aflat că știm ce e.

Odată m-am prefăcut ca să pun la cale uciderea cuiva. Odată am zis că șmecherii care evită armata merită pedeapsa cu moartea. Mama a zis mereu că bagă mâna-n foc că odraslele lui Miller o să plece în Anglia fără să fie recrutați și, cu toate că-i cunoșteam, poate chiar pentru că-i cunoșteam, am zis ce-am zis.

M-am prefăcut că pot să omor un om în armată. Era mult după încheierea războiului, chiar înainte să-mi termin serviciul. A fost un joc. I-am zis ofițerului meu Shai că un bărbat mi-a făcut cu

ochiul. Era doar un muncitor arab în construcții, eu eram pur și simplu obosită, departe de casă și plictisită. Avea toate permisele necesare. Îl aduseseră la bază din satul lui ca să construiască un poligon nou.

— E o greșeală, a zis cu accentul ăla al lui. Am toate permisele, a spus. Construiesc ceva în baza voastră.

— Nu-ți face probleme, a zis ofițerul unității mele. Nu-ți face probleme.

L-a legat la ochi cu un prosop de curățat arme. Bărbatul și-a dus singur mâinile la spate și ofițerul i-a pus niște cătușe de metal adevărate, nu din alea false, de plastic negru, cum au caporalii.

— Nu-ți face probleme, i-a zis când l-a suit în jeep, pe bancheta din spate.

M-am suit și eu în spate, la celălalt capăt al banchetei. Era ideea mea trăsnetă, aproape numai a mea, doar că ofițerul o pune în practică.

Am oprit în spatele unei dune de nisip. Ofițerul Shai a oprit motorul jeepului. Vibrațiile au încetat. A deschis portiera din spate.

— Du-te, i-a zis. Nu-ți face probleme.

Însă bărbatul nu vedea nimic, doar inspira și expira, inspira și expira aerul.

— Mergi, i-a zis ofițerul Shai. Hai că poți, i-a zis punându-și mâna pe umărul lui.

Bărbatul a luat-o în față, ca omul-spaghete din vise. Avea inima grea de frică.

— Oprește-te, i-a ordonat ofițerul. Întoarce-te cu fața la noi.

Bărbatul s-a întors de parcă ar fi avut balamale.

— Nu-ți face probleme, i-a zis ofițerul. Numai că nu poți să le faci cu ochiul fetelor. Anumite lucruri pur și simplu nu se fac pe lumea asta.

Am deschis gura să trag aer în piept. Am privit mai departe.

— Așa că trebuie să-ți dau o șansă, asta trebuie să fac, a spus ofițerul Shai. O să trag în tine, asta o să se întâmple, și poate-o să te nimeresc, poate că nu, dar dacă nu te nimeresc și te miști când

trag, atunci sigur o să te nimeresc. E-n regulă? l-a întrebat ofițerul. Dă din cap dacă înțelegi, a zis. Trebuie să dai din cap, a spus. Îmi pare rău, dar trebuie.

Bărbatul a dat din cap.

Eu vedeam, însă bărbatul legat la ochi nu vedea: Shai nu-și ținea arma îndreptată spre bărbat, pușca lui M-4 ținea într-un unghi de șaizeci de grade cu pământul.

A tras. Bărbatul a căzut pe nisip, drept cu nasul în el. A urlat mult timp, însă de-abia când n-am mai auzit pușca. Un urlat lung, care-a durat un minut întreg, urmat de un urlat scurt, după care și-a tras sufletul.

N-a fost un joc OK. A fost o greșeală. Fără Lea nu eram bună deloc la jocuri de imaginație. În seara aia am zis că oamenii care evită armata merită pedeapsa cu moartea. I-am zis-o Leei. La telefon.

În săptămâna când s-a întors din armată, am avut o discuție cu Lea. Am vorbit în curte la ea.

În timp ce discutam cădeau rachete, așa cum se-ntâmpla adesea în zona unde locuiam de când ne știam. Ascultam bubuitul rachetelor când erau proiectate și așteptam să explodeze. Le auziserăm de atâtea ori, că de-acum puteam să ghicim unde-o să cadă. Ne uitam la norii groși, cenușii de pe cer și parc-ar fi fost cerul copilăriei noastre, parcă eram copii.

— Mi-a fost dor de casă. Ne-a fost dor, nu? am întrebat-o pe Lea.

— Mi-a fost tare dor de casă. Numai asta am făcut doi ani. Am dus dorul casei.

— Atât de dor, am zis.

— Numai că rachetele astea-mi amintesc de armată.

— Păi, sunt rachete.

— Exact.

— Sunt aceleași rachete de dinainte să plecăm, am zis.

— Exact. Numai că pentru mine nu sunt, înțelegi?

Voia să spună că ne fusese dor de casă și așteptaserăm să vină

vreamea când n-o să ne mai fie dor. Numai că acum, când eram acasă, ne era la fel de dor. Nu ne trecuse deloc.

Asta credeam că vrea să zică, însă cum ea nu mai voia să plece de acasă și eu voiam, poate că n-am înțeles deloc ce voia să zică.

Odată ne jucaserăm de-a peștii, de-a invalidele și de-a pietrele. Iar când la școală au instalat un lift pentru singura victimă a rachetelor zilnice – fata invalidă –, am printat o hârtie cu reguli pentru lift. Am botezat liftul „navă spațială” și am printat o hârtie cu reguli de comportament în ea, „Pagina cu regulamentul navei spațiale”. În nava spațială nu se mănâncă. În nava spațială nu se linge. În nava spațială nu se face pipi. În nava spațială nu se vorbește românește. Nu se sare pe loc de mai mult de patru ori. Omul de serviciu ne-a luat pagina după ce ne-a văzut lipind-o și ne-a întrebat cum ne cheamă. Ne-am bucurat atât de tare, că am uitat de nava spațială. Ne dădeam în vânt după nume inventate.

— *Cum* vă cheamă? ne-a întrebat omul de serviciu privindu-ne de sus.

I-am zis că ne cheamă Arnilan și Di.

*

A doua zi seara după ce am pus anunțurile cu criminalul, când am venit la Lea în curte, totul era neschimbat, doar că purta adidași în loc de șosete și atât, și erau două recipiente cu lichid care nu fuseseră acolo până atunci. Primul era o canistră mare și galbenă de benzină. Al doilea era o sticlă cu șnaps de piersici care știam că se găsește în dulapul cu băuturi alcoolice al părinților ei. Ultima dată băuserăm din ea când aveam doișpe ani. Nu mă mai atinsesem de alcool de doi ani jumate.

— Asta facem acum? Bem? am întrebat-o.

— Nu noi, doar eu. Tu pleci mâine-dimineață.

Era singura dată când Lea dădea vreun semn de mânie pentru că plecam și nu puteam să nu-mi spun că i se trăgea de la șnaps. Și eu voiam să fiu mânioasă.

M-am așezat pe scaunul de lângă ea, i-am luat sticla și am băut. Polenul cedrilor îmi intrase peste tot, în ochi, pe gât, până și când stăteam cu gura închisă – șnapsul mi l-a curățat.

Am bătut ușor în canistră și m-am uitat la Lea.

— Ce-o să-i faci lui Miller? am întrebat-o.

— N-a reacționat deloc la anunțuri, știi. N-a chemat-o pe maică-mea, nu s-a apucat să urle din fundul livezii.

Când m-am uitat în față am văzut că ferestrele lui Miller erau cufundate în întuneric. Deși se făcuse ora pentru așa ceva, nu-l auzeam nici pe el, nici pe nevastă-sa țipând sau trântind sertare. N-auzeam nici măcar sporovăiala copiilor despre desene animate și ce jucării le mai trimiseseră rudele din Anglia.

— Dar ce-o să-i facem practic lui Miller? am întrebat-o. Și de unde-ai luat benzină?

— Am găsit-o. E ușor să găsești benzină. Și o să-i fac lui Miller fix ce i-a făcut el măslinului ăluia.

— Amândouă o să-i facem, am corectat-o și am adăugat: Fix?

— Fix.

Pricepeam logica Leei. Cum înțelegea ea lucrurile. Lucrurile reale și pe alea ireale. Știam foarte bine ce însemna „fix“ ăla.

Nu departe de noi o plantație de bananieri a luat foc de la rachete și fructele necoapte au început să ardă, umplând aerul nopții cu mirosul lor.

O să crezi că-ți zic un neadevăr sau ceva ce eu consider adevărat, deși nu e, însă știu sigur că-i adevărat. Când aveam douăș'unu de ani uneori nu-mi doream decât să mor. Nu știu de ce, dar e adevărat. Dar cel mai adesea voiam să lucrez la aeroport, pentru că se plătea bine. Asta e și mai adevărat. Deci asta voiam să fac.

Nu trecusem decât o dată prin aeroport, pe la unchiul meu, care lucrează la firma de pază. Asta a fost cu puțin timp înainte să plec în armată, în cele câteva săptămâni care-mi mai rămăseseră după ce-am terminat școala. Țin minte o mamă care a dat fuga să-și întâmpine fiul. Își tot trecea mâinile prin părul lui slinos când a

ajuns la el. Părea orbită de lumina fluorescentă. El purta haine murdare, un tricou cu dungi și pantaloni thailandezi pescărești. Țin minte un cuplu tânăr care stătea la coadă la poarta de îmbarcare. Vorbeau în engleză și se uitau lung la bilete. Tipul trăgea după el o geantă de voiaj roz și o mângâia pe fată pe umăr cu cealaltă mână. O agentă de pază tânără în uniformă albastră, cu o eșarfă animal print la gât mergea de la un capăt la celălalt al cozilor punând aceleași întrebări: „V-ați făcut singur bagajele? V-a dat cineva ceva de dus cu avionul? Întreb doar pentru că s-a întâmplat ca unor oameni să li se dea pachete care nu păreau periculoase, dar care s-au dovedit a fi bombe“. Părea sinceră de câte ori se adresa altcuiva nou, însă nimeni n-a recunoscut nimic.

Eu nici n-o să trebuiască să pun întrebări. Unchiu-meu mi-a zis că slujba de care mi-a făcut rost înseamnă numai să stau la un birou dintre check-in și duty-free și să mă asigur că nu trece nici o persoană cu aer dubios. O să stau ore, zile și luni la rând cu ochii la lumea care pleacă. Toți o să mi se pară dubioși. Oricine pleacă e dubios. Eu n-o să plec niciodată. După ce ies din tură o să iau trenul până la Tel Aviv și o să dorm singură. A doua zi o să mă întorc. Ca să fac orice, numai nu să plec, chiar opusul. Lumea care-o să mă vadă în tren și n-o să-mi recunoască uniformă – nou-veniții, cei sosiți în vizită – s-ar putea să creadă că mă duc la aeroport să iau avionul. Nici n-o să trebuiască să mă prefac. O să se gândească singuri.

Am luat-o printre măslini spre casa lui Miller. Era întuneric, singura lumină venea de la focul portocaliu de departe, de pe plantație. Eu țineam canistra cu benzină. Măslinii din jur erau vii. Eram bete, dar ne simțeam și mai bete decât eram de fapt. Nu eram în culmea fericirii, dar preț de câteva minute am simțit că așteptarea luase sfârșit. Peste tot erau frunze argintii, ramuri răsucite ne împresurau din toate părțile. Trunchiurile aveau rădăcinile bine înfipite în pământ, însă cu fiecare pas copacii păreau mai aproape, mai însuflețiți, mai nerăbdători. Rachetele n-au mai explodat.

Lea a luat-o la fugă, apoi s-a împiedicat, și-a întins brațele ca

să-și recapete echilibrul și s-a oprit lângă un copac. Nu ăla mort, ci unul viu, nu prea înalt.

— Ia gândește-te la copacul ăsta, mi-a zis.

Așa că m-am gândit. Am stat în fața ei, i-am privit chipul și m-am gândit la măslin.

Mi-a explicat o groază de lucruri vorbind rapid, de necrezut. Copacul trăiește și tot trăiește mii de ani, a zis. Musculițele îi atacă fructele, îi rod ramurile și el simte c-o să moară, dar nu moare. Trăiește mai departe și apoi bacteriile dezvoltă tumori care cresc pe dinăuntru, încet și periculos, fără să știe nimeni, și el iar crede c-o să moară, dar nu moare, trăiește mai departe. Dănuie, dănuie veșnic.

— Doare, a spus Lea, dar cu un zâmbet pe buze, i-am văzut deschiderea buzelor în întuneric. Doare să fii în mijlocul lor. Nu simți cum vibrează de prea multă viață?

Mi-am întins mâinile în aer și-am încercat să simt ce zicea ea.

Odată ne-am jucat de-a reporterele. Cu zece ani în urmă, după ce am făcut baie în mare, ne-am prefăcut că suntem reportere și ne-am apucat să întrebăm lumea ce se întâmplă dimineață. Toată ziua am întrebat. Nu doar o persoană, ci o groază de lume. Eu îmi sugream sarea de pe marginea cozii când Lea a întrebat prima persoană.

— Mă scuzați, doamna în costum de baie! a strigat Lea.

Fugeam după o femeie pe o plajă din Nahariya înțesată de oameni veniți să se scalde în mare. Avișag a rămas pe prosop. Mereu era jenată de jocurile noastre în public.

— Doamna în costum de baie! Mă scuzați! a strigat Lea.

Doamna s-a întors.

Eram mici și doamnei i s-a făcut milă de noi.

— Îmi cer scuze, îmi cer scuze, a spus Lea. (Mereu își cerea scuze înainte, niciodată după.) Mă scuzați, suntem reportere și vrem să aflăm: ce se întâmplă dimineață?

Pe atunci Lea putea să-și tragă mâna din a mea, mișcându-se repede și ajungând departe, iar eu nu observam decât după câteva minute.

— Cum adică ce se întâmplă dimineată? E sărbătoare mâine? a răspuns doamna.

Nu înțelegea ce voia Lea de la ea.

Nici Lea nu știa. Dar i-a pus aceeași întrebare unui bărbat care fuma o țigară. El a răspuns că dimineată ne trezim, ne spălăm pe dinți și mergem la muncă sau la școală.

Nu știam ce voia să zică Lea. Dar am întrebat-o pe o femeie care mânca pepene, iar ea mi-a răspuns că probabil o confundam, pentru că nu știa despre ce vorbesc și nici ce cred eu c-ar trebui să facă ea mâine-dimineată. I-am zis că n-o confundam deloc și m-a înjurat, pentru că nu era femeie, era de fapt o fată.

Ce se întâmplă dimineată? Am tot întrebat, iar și iar. Mai mult de treizeci de oameni. Unora le-am explicat că e pentru revista școlii. Altor le-am zis că suntem reportere la o emisiune pentru copii. N-am râs nici măcar o dată. Îmi amintesc ziua aia, a fost o zi bună, ca spaghetele după înot.

Seara târziu ne-am întors în sat cu autostopul. Am așteptat ore în șir în intersecție, zâmbind doar, fără să spunem nimic. Încă nu ne speria nimic. Nu puteam să explicăm de ce am pus întrebarea aia atâtor străini, nu ne așteptam să primim vreun răspuns anume. Dumnezeu nu ne pusese ziua aia la cale. Era ceva atât de aleatoriu, că numai Lea era în stare să plănuiască așa ceva. Pe bancheta din spate a mașinii care ne-a luat, Avișag a adormit de cum ne-am urcat, dar eu și Lea eram atât de aprinse, că tot bâțaiam din picioare, nu puteam să ne oprim. Și-a înfipt dinții mult timp în mâna mea ca nu cumva să urle fără să vrea. Atât de vie mi-a părut în ziua aia! Mi-a lăsat urme.

Ușa casei lui Miller era descuiată. Am intrat. Am încercat să nu fac zgomot, dar Lea a dat buzna în încăperi ca la ea acasă, mișcându-se iute. Am străbătut holul de la intrare și am intrat în camera de zi. Pe covor erau împrăștiate o parte din jucăriile copiilor – scumpe, lucitoare.

Miller stătea pe întuneric lângă masa din bucătărie. Arunca o banană dintr-o mână în cealaltă, o prindea, iar și iar. Nu și-a desprins privirea de la masă, deși eram atât de aproape, că sigur

ne observase prezența. Niște intruse. Pe masă erau farfurii cu mazăre, șnițele și salată, iar pe farfurii erau furculițe, însă mâncarea rămăsese pe jumătate în vase, fusese lăsată baltă în mijlocul acțiunii.

— Miller, a zis Lea. Am venit să turnăm benzină pe tine. Cum i-ai făcut și tu măslinului.

Vorbea cu glas sigur, cu picioarele bine înfipite în podea. Nu se uita la mine, ci drept în față, la capul plecat al lui Miller. La chelia lui.

Miller tot azvârlea banana. Pe ea o urmărea din priviri. N-a ridicat ochii spre noi.

Când a vorbit, m-a speriat glasul lui. Era răgușit, de parcă se auzea de departe, dintr-un loc unde nu fusesem niciodată.

— Ah, fetele *meshugana*, a zis. Sunteți mai bune decât credeam. Ați venit în sfârșit, după atâția ani, să-mi dați foc? ne-a întrebat.

— Ai omorât măslinul, a zis Lea. A trăit mii de ani și tu ai turnat benzină pe el după Bar-Mițva.

— Ce-am făcut? De ce să torn benzină pe el? Abia ne-a ajuns de foc în ziua aia, a spus Miller.

— Numai asta poate să omoare un măslin. E singurul lucru.

— Ei, maimuțo, ce contează, dă-mi foc. A plecat și m-a lăsat. A luat și copiii. A început să arunce cu banana mai repede. De fapt, e perfect, asta se-ntâmplă dacă rămâi în țara asta, a spus. Nu mă speriați voi pe mine.

— Te-a părăsit din cauza anunțurilor noastre? m-am trezit întrebându-l.

Lea m-a privit mirată. A venit mai aproape. În planul ei nu intra să vorbim cu el despre nevestă-sa, dar eu eram curioasă, ca un copil de curioasă.

Miller a început să râdă, un râs ce semăna mai degrabă cu orăcăielile unui bebeluș care se sufocă.

— Din cauza anunțurilor? A anunțurilor? Rachetele-s de vină. Războiul. Războiul era de vină întotdeauna. Nu mai suporta, voia să se întoarcă în Anglia, a zis. „Nu se poate să pățească ăștia mici

ceva“, a continuat în engleză imitându-și nevasta. „Numai ție ți-a venit ideea asta trăsnită să ne mutăm aici.“

S-a oprit din jonglatul cu banana și a rămas cu ea în mână. Apoi a făcut ceva destul de incredibil, dar adevărat: și-a îngropat fața în mâini, încă ținând banana, și s-a pus pe plâns. Nu prea se înțelegea ce spune, dar cred c-a zis: „Ar fi trebuit să plec cu ea. Ce să faci într-o țară fără femeie lângă tine?“.

Eram încă beată, dar nu destul cât să nu mi se facă jenă. Mi-am plecat ochii și de-abia atunci am observat că nu mai țineam canistra cu benzină. Acum o ținea Lea.

O clipă a părut nelalocul ei. S-a uitat la mine ca un pisoi dezgustat.

— De ce vorbim despre asta? a întrebat ea, apoi a deschis canistra și s-a dus chiar lângă scaunul lui Miller. Miller, acum o să-ți torn benzină în cap, a zis și așa a și făcut.

A ridicat canistra sus de tot, dar apoi a coborât-o sub masă și, suierând din buze, a turnat benzina pe pantalonii și pantofii lui Miller. La rădăcină. Mirosul a izbucnit dintr-odată; cumva, asta făcea să pot respira mai ușor. Miller încă mai stătea cu fața îngropat în mâini.

Lea a lăsat canistra pe podea, a închis-o și s-a depărtat de Miller.

El a ridicat capul.

— Unde te duci? a întrebat. Credeam c-ai venit să-mi dai foc.

— Am venit să-ți fac *fix* ce i-ai făcut măslinului. Și-am terminat, i-a răspuns Lea.

— Ce naiba? s-a mirat Miller.

— Dac-ai fi măslin, acum ai fi pe moarte, dar nu ești măslin, asta-i și ideea, a spus Lea. Tu doar ai turnat benzină.

Miller s-a pus iar pe plâns, de data asta fără să-și acopere fața, care-i tresălta înroșită, brăzdată de vene și de lacrimi.

— Nu, a zis. Maimuță! Ai spus c-o să-mi dai foc, asta o să faci!

— Nu, a spus Lea. Nu pot, nu asta înseamnă „*fix*“.

S-a dus iar lângă el, cu bărbia ridicată, în forță. Dacă-i dădea foc, și-ar fi contrazis propria logică. Dintotdeauna făcuse doar

lucrurile care aveau noimă în lumea ei. Așa era Lea mea. Glorioasă, inflexibilă, o creatoare de lumi.

— Dă-mi foc! Fă-o și gata, nu-mi pasă, a spus Miller.

— Nu, a răspuns Lea. Atâta primești. Rămâi aici. Stai jos aici. Atâta primești...

Și-ar fi continuat, dar Miller s-a ridicat de pe scaun, a înșfăcat-o și i-a răsucit brațul, ca s-o lipească cu spatele de el. Apoi a încercat să-i vâre în gură banana necoaptă și a început s-o înjure, mai întâi a făcut-o maimuță, după care a urmat un potop de înjurături cum nu mai auzisem. Lea și-a ținut gura încleștată și miezul bananei a ieșit din coajă și i-a mânjit fața cu albul său umed.

M-am repezit la Miller și i-am ars un picior cu toată forța. L-am lovit continuu până când Lea m-a luat de mână și am fugit, am tot fugit, pe ușă afară și prin livada de măslini.

Când Lea era în tabăra de instrucție unitatea ei a fost trimisă să ajute la retragerea din Gaza. Aveau nevoie de soldați ca să strângă bunurile lăsate în urmă de coloniștii care refuzaseră să plece singuri și le-au ales pe fetele din tabăra de instrucție a poliției militare. Eu nu eram încă în armată. Mi-a povestit la telefon cum o fetiță se apucase să mănânce nisip când i-a zis că nu se putea întoarce în casa ei și cum buldozerele preschimbaseră un întreg campus într-o pulbere roșiatică în nici douășpe ore. O rusoaică își dăduse foc chiar lângă șoseaua unde stătea Lea de pază.

— E ciudată faza cu înghețata pe băț, a spus. Cred că se tem să nu se supere soldații prea tare când văd așa ceva, așa că armata ne tot dă înghețată pe băț. Parc-ar fi vară.

— Chiar e vară, am zis în receptor.

— Știu, a spus. Tocmai asta-i ciudățenia.

Am luat-o cu Lea înapoi spre casă prin livada de măslini. Mai erau doar cinci ore până când trebuia să fac autostopul ca să ajung în Nahariya, ca să iau de acolo trenul spre Tel Aviv. Continuam să merg cu mintea tulbure. Un pas, doi pași. Am început să țopăi, mi-am ridicat brațele deasupra capului și am

rămas împietrită așa, în plină mișcare.

— Lea, am zis. Hai să ne prefacem că suntem măslini. Hai să ne-nchipuim c-am trăit mii de ani și încă mai trăim.

Lea s-a oprit din mers, dar n-a întors capul.

— Nu, a zis, nu pot.

— Sigur că putem, am spus. Putem să ne prefacem. Putem să fim copaci dacă vrem.

— Nu, a spus Lea, chiar nu pot. Nu pot să fiu copac, a spus ea cu ochii în pământul galben și uscat.

Și-a mers mai departe, făcându-se tot mai mică, până a ajuns în curtea casei ei. Eu n-am urmat-o, am rămas. Iar când am închis ochii și i-am deschis iarăși, împietrită locului, Lea nu se mai vedea nicăieri, eram singură, zăbovind acolo.

M-am străduit să-mi închipui că sunt un măslin. Mi-am spus c-am tot trăit, viață lungă, și chiar și când îmi explodau tumori sub oase și-mi mâncau prădătorii ochii am crezut c-o să mor, dar n-am murit; am încercat să mă prefac, am stat împietrită, cu ochii deschiși, cu mâinile sucite în aer, am încercat o veșnicie să fiu măslin, jur. Dar fără ea nu puteam să mă prefac. M-am chinuit ore în șir. Până a venit vremea să plec.

De fapt, un iepure a omorât copacul. N-am văzut niciodată vreun iepure viu în sat, dar mama mi-a spus că, la câteva săptămâni după ce-am plecat, s-a dus să se uite la copac și a văzut în trunchiul mort un leș putrezit de iepure. S-a dus pentru că mama Leei i-a zis că vine un miros foarte rău de undeva, dar ea era prea speriată și epuizată ca să caute. Iepurele zăcea încovrigat și nu mai avea aproape deloc blană. În carne i se amestecaseră scoarță și viermi. Dacă m-aș fi dus să mă uit la copac cu Lea, am fi văzut iepurele cu ochii noștri, dar n-am făcut-o. Până la urmă nu ne-am dus destul de aproape în seara aia ca să-l vedem sau poate pur și simplu nu ne-am uitat. Nu ne-am închipuit un iepure mort, pentru că nu văzuserăm niciodată unul viu.

Și Lea a plecat în Tel Aviv la câteva săptămâni după mine. Nu mi-a zis. Am aflat după vreun an. Mi-a zis maică-mea la telefon.

La vremea aia nici nu mai eram în Tel Aviv. Am aflat la o săptămână după ce am plecat prima dată din țară.

Iată ce s-a întâmplat dimineață, în dimineața în care am plecat. Mi-am luat rucsacul mare pe care-l folosisem în armată. În el împachetasem în după-amiaza dinainte să mă duc la Lea toate hainele care-mi mai veneau, pe care nu le mai purtasem de doi ani. Pe lângă haine n-am mai luat decât Regulamentul. „Pagina cu regulamentul navei spațiale“, pe care o păstrasem după ce ne-a pus omul de serviciu s-o dăm jos.

M-am postat în stația unde veneau de obicei autostopiștii, am ridicat degetul mare și am așteptat. Am așteptat ieșind din umbră, cu asfaltul întinzându-mi-se în față și cu spatele la sat, cu plantațiile de bananieri pârjolite într-o parte.

A oprit un Fiat verde, care m-a luat spre sud și m-a dus departe de graniță, până la Nahariya, cea mai nordică gară din țară. Am așteptat în gară cu patru soldați și o mamă. Apoi m-am suit în tren, m-am suit dormind pe mine.

Când m-am suit în tren spre Tel Aviv încă nu știam de iepure. Și nici nu m-am gândit la copac, nici în vise. Am dormit și atât. M-am trezit când mai erau câteva minute până la Tel Aviv. Gara gemea de lume, erau atâția oameni mișcându-se, mergând. O femeie s-a frecat de rucsacul meu și m-a împins în față. Când am ridicat privirea, am dat de un bărbat. Făcea reclamă la un serviciu de telefonie. Îmi dădeam seama după tricoul lui, pe care scria *Connecting People*. Mi-a zâmbit și a făcut un pas în față, cu un *flyer* portocaliu în mână. Am rămas pe loc, indiferentă. Rucsacul greu îmi lăsa urme pe piele.

— Mă scuzați, a zis bărbatul. Cum vă cheamă?

— Nu, mersi, am spus. Nu, mulțumesc.

1. Nebunelor (în idiș, în orig.) (n. tr.).

Oamenii eternității nu se tem niciodată

Pentru că era membră a familiei Zubari, cea mai mare familie irakiană din Israel, nici măcar isteria lui Avișag nu-i aparținea ei, ci numeroaselor femei contemporane cu ea și generațiilor de femei Zubari care trăiseră înaintea ei la Bagdad. La început și-a numit isteria tristețe și a îngrijit-o ca pe copilul ei. Într-o dimineață de februarie când s-a trezit uitase ce înseamnă să-ți dorești ceva, orice. Avea douăzeci și unu de ani, terminase armata în urmă cu opt luni și-ar fi trebuit să coboare să-și ia ceaiul și sendvișul cu măslina pe care i-l pregătise mama ei ca pachet la birou, însă n-a fost în stare, pentru că nu vedea rostul. În schimb, a stat în pat toată ziua, până când foamea i s-a făcut baltă de acid în stomac și a trebuit să coboare repede și să-și îndese pe gât niște lipie rece și să bea câteva guri de apă, direct de la robinet. Când dădea buzna pe scări în jos își dorea ceva, măcar în momentul ăla, însă după aceea avea să se urce la loc în pat, pentru că nu mai voia nimic.

Când au început coșmarurile, mama ei i-a spus propriei mame: „A apucat-o isteria“ și „Nu vrem să pățească și ea ce-a pățit frate-său, Dan“. Avișag și Mira, mama ei, locuiau pe atunci la Ierusalim. Casa în care Avișag n-a mai simțit nici o dorință să se mute era a bunicii sale. În serialele americane, când erai isterică strigai, plângeai, te făceai roșie la față, spărgelai farfurii și scoteai hohote crude de râs. Dar femeile Zubari se comportau așa cu regularitate numai când alte femei mai în vârstă din familie nu le declarau isterice. Când le cuprindea isteria, femeile Zubari erau tăcute și nemișcate, ca niște farfurii pe care-ți venea să le spargi.

Isteria nu dura la nesfârșit, venea și trecea. Dar era ceva ce trebuia ascuns de viitorii soți Zubari, de restul Israelului, de toți cei care nu erau Zubari și nu erau femei.

Când fosta lui nevastă i-a permis lui Avi să vină iar în vizită și i-a spus că Avișag nu se mai ridicase din pat de luni de zile, Avi n-a știut ce să facă, dar a știut că de data asta trebuie să facă ceva. Deja pierduse un fiu pe care abia dacă apucase să-l cunoască. Apoi și-a amintit că după ce terminase armata singurul lucru care-i potolea șopârlele din creier fusese să meargă cu mașina pe lângă zidurile de piatră din Ierusalim ore și nopți la rând. Așa că i-a luat fiicei sale, care nici nu avea carnet de conducere, o mașină la mâna a doua. O mașină condusă pe vremuri de cineva ajuns acum la disperare. Șase milioane de evrei au murit în Holocaust și mașina pe care i-a luat-o Avi fiicei sale Avișag era cu două mii de shekeli sub prețul pieței.

— Șase milioane de evrei nu-s chiar nimic, i-a zis Avi lui Avișag când i-a dăruit mașina.

Fiica lui nu prea știa ce e ceva pe lumea asta. S-a uitat la el și apoi și-a dus mâna la ochi ca să se ferească de soarele de vară al Ierusalimului.

— Două mii de shekeli nu-s chiar nimic, a zis Avi.

Cumpărase mașina de la o supraviețuitoare a Holocaustului. E o frumusețe, a zis. Americană – mașina, supraviețuitoarea era poloneză. Scăpase ea de naziști, dar nu-l putea înșela pe el la preț curva aia.

Avi venise în Israel din Libia. Se săturase să audă mereu de Holocaust, pentru că nu fusese niciodată în Europa, nici măcar în Turcia, cu una din ofertele alea turistice „all-included“. Și tocmai europenii care supraviețuiseră și ajunseseră în țara asta îi distruseseră viața.

I-a spus lui Avișag că doar plimbările cu mașina îl ajutaseră să respire după ce se întorsese din armată. Voia ca fata să învețe să conducă.

Șase milioane de evrei fuseseră uciși în Holocaust și Avi o strânse cu ușa pe femeia care-i vânduse mașina până lăsase din

preț cu două mii de shekeli sub nivelul pieței. Avișag n-a acceptat nici măcar o dată să urce la volan. După ce-a cumpărat mașina, Avi venea des s-o scoată la plimbare în ea. Așa au trecut câteva săptămâni. După aceea nu prea a mai putut să vină pentru că era ocupat cu firma de construcții, cu noua nevastă, fiii cei noi. Mereu se îmbolnăvea cineva, mereu lipsea vreun muncitor palestinian din tură.

Apoi se trezea în toiul nopții. La gândul că renunțase simțea că-l trec sudori călduțe.

— Zâmbește, i-a spus lui Avișag la începutul celei de-a douăzecea „lecții de condus“.

Trecuseră luni de când îi cumpărase mașina. Avișag stătea în parcare din fața blocului mamei sale îmbrăcată într-un șort bărbătesc și îl privea chiorâș.

— Acum e momentul să zâmbești, a spus Avi.

Și-a scos țigările Time din buzunarul blugilor.

Avișag și-a lăsat bărbia pe claviculă și a răsuflat lung. Când și-a atins limba de dosul dinților a simțit în gură gustul de după somn. Era trecut de două după-amiaza, însă mama ei reușise s-o dea jos din pat de-abia în urmă cu zece minute. Toată luna nu reușise să se scoale mai devreme de-atât. Probabil purta șortul ăla verde bărbătesc de mai bine de-o săptămână. Până și mama ei își pierduse speranța. „Să mai aibă și taică-tău grijă de tine o vreme“, a spus. „Să se ocupe el.“

— Ce familie de caracude moarte care sug sângele din tine, a spus Avi bătând cu mâna în capota mașinii, de parc-ar fi bătut pe umăr alt bărbat. Maică-ta, surorile ei, mama maică-tii, surorile tale și cu tine, a spus arătând spre Avișag.

Avișag nu voia să fie o caracudă moartă care sug sângele din om, cum îi spusese tatăl ei. Nu voia să fie o femeie moartă care sug sângele din om. Nu voia să fie o femeie moartă. Dar nu știa ce vrea de fapt.

Nu era vina ei, și-a amintit Avi. O apucase isteria, boală ereditară adusă din Irak. La început a încercat oricum s-o întrebe ce-a pățit. Voia să existe un rău anume. Chiar spera ca răul acela

să fie un iubit, poate un ofițer, cineva care o rănișe, ca să-l poată răni și el. Dar când a întrebat-o ce s-a întâmplat, dacă avea de-a face cu vreun băiat sau bărbat din viața ei, ea a zis că nu. Mai târziu nu prea a mai întrebat-o nimic. Doar s-a rugat de ea să se facă bine.

— Te rog, a spus Avi împreunându-și mâinile, cu țigara între buzele cărnoase.

— Mulțumesc c-ai venit, tati, a spus Avișag într-un târziu.

— Of, draga mea, a făcut Avi, ștergându-și de pe față rânjetul pătat de nicotină și scoțându-și ochelarii de soare. A bătut-o pe Avișag pe umăr. Nu vreau decât să capeți ce-ți dorești, a spus.

Avișag își dorea să se urce înapoi în pat și să doarmă. Se văzuse silită să iasă un pic din casă. Mama ei o dăduse jos din pat turnându-i apă în cap. Ochii ei deschiși încă o mai usturau un pic, amintindu-și șocul.

Avi și-a pus iar ochelarii de soare ieftini și i-a trimis o bezea lui Avișag, țocăindu-și buzele în palmă, un gest care amintea mai degrabă de un bucătar italian lăudând niște paste decât de un tată libian dornic să-și învezească fiica posomorâtă.

— Hai, copile, te fac o plimbare cu mașina!

Era „lecția“ numărul douăzeci. Ajunge de-acuma, și-a zis. Vine vremea când trebuie să tragi linie și gata.

Își răsuca cheile între degete. Brelocul era emblema unei echipe de fotbal din Ierusalim. Avișag nu reușea să-și ia ochii de la el, cum se rotea între degetele lui păroase –un obiect buretos galben cu negru. Când era de vârsta lui Avișag, Avi deja se însurase cu mama ei.

Când Avișag a împlinit cinci ani, mama ei a făcut isterie. A fost bolnavă un an. Și încă un an după ce a născut al treilea copil. Avi putea să numere pe degetele de la o mână de câte ori o văzuse ridicându-se din pat în luna aia. Cu o mână a spart o sticlă aproape terminată de rachiu pe blatul de granit din bucătărie. Simțea mirosul de anason, care-l ducea cu gândul la caramellele din lemn-dulce pe care i le cumpărase bunicul dintr-o prăvălie de dulciuri din Tripoli. Avi s-a dus în dormitor. Soția lui stătea

întinsă pe pat în întuneric, cu ochii închiși și buzele strânse. Era foarte, foarte beat. S-a întins peste ea cât era de greu, dar ea nu s-a trezit. Avi a început să plângă: „Trezește-te. Trezește-te“.

A tăiat-o. Sticla era mult mai ascuțită decât își închipuise în vreun vis.

Și chiar a visat. Ani de zile după aceea. Un deceniu și mai mult.

În visul lui ținea în mână doar un cerculeț mic de sticlă lucioasă și, când l-a apăsă în clavicula ascuțită a nevastei lui, a țâșnit în tavan o linie roșie, o linie geometrică. Când s-a lovit de tavan s-a preschimbat într-o baltă suspendată în aerul camerei, care s-a revărsat dintr-odată pe pat, împrôscând cu picuri roșii. În vis, se îneca în sângele cald al nevastei sale.

În realitate doar a rănit-o. Rana de pe gât nici nu i se mai vedea când au divorțat. În realitate asistenta aia socială nemțoaică a convins-o să divorțeze de el.

— E o parcare goală lângă Moța, a spus Avi la cea de-a douăzecea lecție de condus, răsucind de volan spre dreapta.

A băgat o casetă cu un cântec pe care-l știa din Tripoli, unde toate femeile erau tinere, cu pielea smeadă și n-aveai parte de fiice ca a lui.

— E un loc numai bun ca să începi să conduci, a spus el.

Avișag a deschis gura, însă doar ca să-și îndese o șuviță de păr în ea.

— Spune ceva, a îndemnat-o Avi.

Ea știa că mai bine nu vorbea deloc.

Înainte să se ducă Avișag la doctorul militar care-i semnase documentele ce-i dădeau dreptul să termine mai devreme armata, Yael îi zisese că dacă era chiar atât de rău la granița cu Egiptul nu trebuia decât să spună ceva. Orice, serios. Putea să spună că se crede fluture, că face pipi în pat, să explice că ursulețul ei de pluș îi cumpără țigări. Putea să spună că deja crease probleme o dată, așa că dac-o mai țineau în armată o să facă ea ceva ca să ajungă iar în închisoarea militară. Ceva, orice i-ar fi putut servi doctorului de pretext ca s-o declare nebună. I-a luat două săptămâni să ajungă la un psihiatru militar, dar Yael

susținea că nu-i așa de greu să scapi de armată. Nimeni de-acolo nu-și dorește probleme legale, iar țara asta nu duce lipsă de soldați.

Însă când doctorul s-a sprijinit în coate pe birou și a întrebat-o „Despre ce vrei să vorbim?“, i s-a golit mintea de orice gând.

A aruncat o privire prin birou. Scrumiera era curată, marmura sclipa. Pe perete era harta țării, ca în oricare alt birou de ofițer. Pe dulapul de lângă birou era un acvariu murdar. Peștișorii înotau toți în cerc, aurii, albaștri-safir, cu branhiile proeminente. Avișag nu mai fusese la doctor. Familia Zubari, fiind din Irak, nu credea în doctori. Era imposibil să aleagă o frază nebunească din milioanele de posibilități pe care le avea. N-o lăsa vocea.

Doctorul a tușit și a îndemnat-o să vorbească.

În final, Avișag a ales să spună ceva aproape adevărat.

— Acvariul ăla mi se pare Holocaustul peștilor.

Nu mai știa cum de-i venise ideea, o pescuise dintr-o apă fără fund, însă nu era o chiar o scorneală. Peste două zile au eliberat-o din armată. După aia nu prea a mai vorbit cu Yael pentru că nu era în stare să-i spună că o eliberaseră din cauza unei fraze nebunești în care aproape crezuse.

Pe dealurile din jurul Ierusalimului era o camionetă plină de abțibilduri fosforescente, parcată în fața mașinii lui Avi.

„Oamenii eternității nu se tem niciodată“, scria pe un abțibild. „Nu ne putem bizui decât pe tatăl nostru ceresc.“

— Încetează, dragă, i-a spus Avi.

Avișag își vârâse în gură vârful cozii negre. A căscat ca o bătrânică și coada i-a căzut pe piept, legănându-se.

— Vezi, așa-mi placi, i-a spus Avi.

*

După ce rabinii și-au dat în sfârșit acordul în ce privea divorțul, Avișag nu mai putea să-și vadă tatăl decât în prezența unei asistente sociale nemțoaice. Avea părul blond vopsit și strâns

în vârful capului ca un castel de nisip și nasul cârn și roz, ca un râț. Ea stătea pe un scaun de birou din piele, pe când Avi și Avișag stăteau pe scaune de lemn colorate, scăunele de copii. Fundul lui Avi era prea mare pentru scaunul ăla; se agita în el ca o rămă în ulei încins. Avi trebuia să vină cu mașina până în nord, unde se mutase Mira. Pe măsută erau puzzle-uri cu rațe zâmbitoare, păpuși Barbie și cărți. Avișag își puneă un smoc de păr în gură și se uita la el. Fiul său Dan refuza să-l vadă. Asistentă socială nemțoaică zicea că e destul de mare să decidă singur. Avea doisprezece ani. Mira spusese c-o s-o aducă și pe fata cea mică dacă totul „mergea bine“ cu Avișag.

— Ați putea să-i citiți ceva, a propus scroafa de asistentă socială ștergându-se la nas cu mâna ei ridată.

Era de departe cea mai stupidă propunere pe care o auzise vreodată Avi. Dacă lucrurile ar fi stat altfel, femeia asta acum s-ar îndopa cu cârnați de porc într-o cafenea din Berlin, iar el ar călări cu fiica lui prin piețele din Tripoli, ieșiți să-i cumpere dermatograf negru și baticuri violet. La Tripoli fetele începeau să se machieze de la opt ani și purtau mereu batic legat în jurul fețelor smede. Femeia asta nici nu se rujase măcar și Avi putea să jure că părul lăsat la vedere începuse să-i chelească. Femeia asta habar n-avea să fie femeie.

— Eu nu citesc, i-a zis Avi.

Voia să spună că nu știe să citească, nu cărți, în orice caz.

— Ah, înțeleg, a spus nemțoaica.

Probabil înțelesese că nu știe să citească în ebraică, dar el nu știa să citească aproape deloc. Ai lui fugiseră din Tripoli în taberele de refugiați când avea zece ani și uitase ce învățase până atunci. Trăise acolo, în corturi, care cu timpul se transformaseră într-o așezare de rulote, pe malul mării, până când împlinise vârsta să plece în armată. Rămăsese definitiv în urma celorlalți copii. Nu era destul de deștept să facă din litere cuvinte.

Dar putea să facă o fiică, făcuse o fiică, iar fiica lui deja știa ce înseamnă să fii femeie. Avea doar opt ani, pielea mai închisă decât a lui și i-a luat fața în palmele ei mici ca o doamnă, ca o

mamă, și i-a spus:

— Tată, nu vreau povești de-aici, vreau povești de-ale tale. Spune-mi povești de-ale tale.

Avi nu mai spusese niciodată vreo poveste. Nemțoaica a zâmbit superior.

Și-a suit fiica în poală.

— Trebuie să rămână pe scaun, a spus nemțoaica.

— A, bine, a făcut el.

Fiica lui s-a dus înapoi pe scaun. A luat-o de mână.

— Au fost odată ca niciodată o mamă și un tată într-o țară, a început el.

— Cred că soția dumneavoastră v-ar ruga să nu-i împărtășiți detalii personale copilului.

Detalii personale! „Copilul“ ăla el îl făcuse. Putea să-i spună vreun lucru care să nu fie personal? Europenii ăștia, s-a gândit Avi. Toate politețurile astea răutăcioase. N-au inimă, le-o arsesse Hitler.

— A fost odată ca niciodată într-o țară, a început Avi.

S-a oprit, apoi a vorbit iar. A fost începutul singurei povești pe care a spus-o vreodată.

*

— Fă și tu ceva, a spus Avi când au ajuns în parcare.

Se rezemase de capota mașinii, lângă Avișag. Îi luase cinci minute s-o convingă să coboare de pe scaunul din față și era un progres față de data trecută. Măcar era ceva. Încă nu-și pierduse speranța.

I-a oferit o țigară Time și au rămas fumând. În parcare părăsită nu erau decât asfalt, buruieni îngălbenite și o platformă de remorcă fără roți.

— Așază-te la volan un minut, atâta, a spus Avi. De dragul meu.

Și-a împreunat mâinile, gata să se lase în genunchi.

— Mi-e prea cald, a spus Avișag, mă duc înapoi în mașină.
Aerul rece din mașină măcar era o dorință mărunță, ceea ce ei i se părea ceva.

Lui Avi i-a venit să se dea bătut.

Apoi și-a amintit de abțibildul din spatele camionetei. Abțibildul ăla ieftin, roz, cretin și real. *Oamenii eternității nu se tem niciodată.*

Avi învățase să citească de dragul fiicei sale. Ore în șir se chinuia să citească un singur articol de la rubrica sportivă. Apoi, dintr-odată, câțiva ani mai târziu observase că citise toată rubrica fără întreruperi, fără efort, cât stătuse pe budă.

De-atunci se gândea la fiica lui mai mare de fiecare dată când viața devenea o clipă ușoară. Când juca fotbal cu băieții lui, când îi cumpăra nevستی-sii un cotlet minunat de miel, când cumpăra o mașină la mâna a doua.

Fiica sa a deschis încet portiera din față, cu grijă să nu se atingă de bordură. Portiera a scos un scârțâit.

— Scuze, a spus.

Atunci a deschis mai repede portiera și a frecat-o de bordură.

— Scuze, a spus.

Ajunsă în sfârșit în mașină, a închis ușurel portiera, prea încet, nu s-a închis. Așa că a trântit-o zdravăn. Bufl!

— Scuze, a spus.

Prea tare, a trântit-o prea tare.

— Scuze, scuze, a spus.

În mașină Avișag și-a dus palmele în față, de parcă se apăra de atacul unui urs.

Avi s-a urcat la volan și s-a uitat la ea cu palmele vârate la subsuori și coatele pe burtă.

— Scuze.

De un milion de ori pe zi, numai „scuze“ spunea.

— Scuze.

Așa încerca să-i spună să facă ceva.

— De ce-ți ceri scuze? a întrebat-o Avi. Singurul lucru pentru care să-ți ceri scuze e că nici măcar nu te-ai atins de volan.

Avea ceva anume fiica lui mai mare. Cu cea mică nu mai vorbise de când plecase. Nu apucase să-l vadă pe Dan după vârsta de zece ani și mama fostei neveste îl rugase să nu vină la înmormântare. Fiica mai mică avea acum porecla stupidă de Țipi și era fericită, îi spusese nevasta lui odată, când o adusese pe Avișag acasă după o „lecție de condus“. Adică era fericită așa, cât nu vorbea cu el. Însă Avișag avea darul ăsta, să-l facă să vrea să-i scoată cuvintele din gură cu cleștele. Chiar povești. Uneori mergea mai bine de șase ore cu ea în mașină. Nu schimbau nici măcar o frază, dar când o conducea acasă simțea că învățase ceva, nu prea știa ce. Că mai putea să facă ceva, dar nu făcuse.

— O dată să pui mâna, atât, a spus Avi.

A rămas mult timp tăcută. Era mereu tăcută. Dar dintr-odată:

— Știi, a spus ea, odată când eram în armată am văzut cum au împușcat-o în cap pe-o femeie, o ucraineană.

— O ucraineană?

— Poate era doar o fată.

Avișag și-a dus la gură vârful șuviței de păr și i-a dat drumul să cadă.

Bun, și-a zis Avi. Bun, măcar acum știu. Și a respirat adânc.

— Deci asta e?

Avișag și-a apropiat sprâncenele. Mai că s-a întors să se uite la tatăl ei. Avea chipul mai expresiv decât i-l știa de mult timp. Era nedumerită.

— Ce vrei să zici? *Ce să fie?* l-a întrebat.

— Știi tu, a spus el. Chestia aia, motivul pentru care nu vrei să conduci și...

— Ce chestie? Nu-i nici o mare chestie la mijloc. Mi-e frică să conduc, atât.

— Ți-e frică, atâta tot?

— Mi-e frică.

Și așa a ajuns Avi să cunoască lucrul pe care deja avea impresia că-l știe, dar acum îl știa într-adevăr mai bine. Așa era ea. Nu era nici o chestie. Așa era fiica lui.

Avi s-a aplecat în scaun și a deschis torpedoul. Simțea în nări

mirosul de picioare transpirate venind dinspre fiica sa. S-a întrebat când făcuse ultima dată duș. A scos un batic violet pe care-l avea tot timpul la el. Fusesse al mamei lui. Singurul lucru care-i mai rămăsese de la ea.

— Închide ochii, i-a spus Avi și Avișag s-a conformat.

A legat-o bine la ochi cu baticul. Fata nici nu s-a clintit. Apoi s-a făcut c-o pocnește cu pumnul în față. Ea nici măcar n-a tresărit. Era sigur că nu vedea nimic.

Povestea:

— Au fost odată ca niciodată niște oameni într-o țară. Apoi a venit un împărat care voia ca țara să fie numai și numai a lui, cu totul, așa că i-a alungat în lume pe oamenii din țara aia. A trimis o soră într-o parte și altă soră în altă parte a lumii. Pe unii i-a trimis în Rusia. Pe alții în Africa. Pe câțiva i-a trimis chiar să trăiască pe tărâmul urșilor polari.

— Urși polari, tati?

— Da, puiule.

— Ce s-a-ntâmpat dup-aia?

— După aia oamenii din țară au ajuns să trăiască peste tot în lume. Au trecut mulți ani. Milioane de ani. Dar ei nu puteau să uite că nu erau din Rusia și nici din Africa, ci dintr-o țară anume și nu-și pierdeau speranța c-o să se întoarcă acolo.

— Și s-au întors?

— La început nu, draga mea, voiau ei, dar nu știau cum. Pe atunci nu aveau telefoane, așa că oamenii din Africa nici nu știau dacă cei din Rusia îi mai țin minte.

— Și s-au întors vreodată?

— Ei, la un moment dat oamenii din Rusia, oamenii din Africa și până și urșii polari, toți oamenii și animalele care nu erau din țara aia de demult au început să-i omoare pe oamenii care erau din țara aia.

— I-au înecat?

— Să-i înece?

— Ca pe peștișorii mei.

Avi și-a amintit trupul umflat, cu pete roșii și vineții al mamei

lui, în ziua când au plecat din Tripoli. Cum o ucisese. Mirosul ce venea din canalele de irigație de lângă ziduri. Când era mic știuse cum arată moartea. La opt ani Avișag nu știa decât de peștișorii ei. Murisese când avea patru ani. Maică-sa nici nu i-i arătase, îi spusese că s-au înecat. Era bine așa, dar nu era deloc adevărat.

— Da, draga mea, i-au înecat.

— Vai, nu!

— Dar unii au reușit să iasă din apă.

— Ce bine! Și dup-aia?

— Dup-aia oamenii care au scăpat din apă au hotărât să se întoarcă în țara de unde plecaseră cu un milion de ani în urmă. Din Africa, din Rusia și din toată lumea, s-au dus înapoi în țara lor.

— Și dup-aia?

— Păi, cum și dup-aia?

— Ce-au făcut acolo?

— Au trăit.

— Dar ce-au făcut?

— Au trăit. Au trăit cum trăim noi. Au construit case, au pavat drumuri și au plantat copaci, știi tu, au muncit.

— Și dup-aia?

Asistenta nemțoaică i-a arătat ceasul elvețian de la mână. Timpul expirase.

Avișag probabil i-a zis maică-sii povestea sau poate asistenta socială. Nevesti-sii, fostei neveste, nu i-a plăcut deloc partea cu omorurile și asta a fost. A câștigat custodia copiilor și a plecat cu ei să predea într-un sat din nord.

Următoarea dată când i s-a permis s-o vadă pe Avișag deja împlinise nouășpe ani. Era soldat. Părea să aibă niște umeri lați pe sub uniformă. S-au întâlnit într-un McDonalds din benzinăria de lângă baza ei. Numai acolo era deschis toată noaptea și ea nu era liberă decât la cinci jumate dimineața. Își făcea serviciul militar la granița cu Egiptul, la infanterie, în singura unitate de luptă a femeilor, iar probabil o fată din unitate o rugase să o suplinească în tură, pentru că intrase urlând într-un mobil militar

gros.

— Cum adică ai pierdut autobuzul după ce-ai fost la doctor? a izbucnit pe un ton rece, cu o mână ridicată spre Avi în semn de „o clipă“.

Își ținea cealaltă mână mică pe mânerul negru al puștii M-16.

— Du-te-n pizda mă-tii de poponară, auzi? i-a spus fiica sa celeilalte fete la telefon. Nu-s mă-ta să mă fuți și să mă-ngropi în nisip.

A închis și s-a așezat în fața lui Avi. Încă era smeadă la față, dar își purta părul strâns bine într-un coc și avea sprâncenele pensate ciudat, încât fețele nu le mai semănau deloc. Nu mai aducea deloc cu fetița timidă și tăcută pe care-o știa. Înghețata la un shekel pe care i-o cumpăraseră picura pe masa roșie de plastic. Când era el în armată, singurele femei pe care le văzuse erau secretarele în fuste verzi care le făceau cafeaua ofițerilor de cel mai înalt rang.

— Și ce vrei *tu*, de fapt? l-a întrebat Avișag.

Următoarea dată a văzut-o când fosta lui nevastă l-a sunat să-l anunțe că fiica lui mai mare nu se mai sculase din pat de mai bine de două luni, dacă-l interesa cumva. Armata o pusese pe liber la câteva săptămâni după ce ieșise din închisoarea militară unde stătuse din cauza unei farse nevinovate – se dezbrăcase de tot în timp ce era în post. Dar se întorsese foarte schimbată, nu era deloc în apele ei.

— Vin imediat, a spus Avi. O să-i iau o mașină.

— Nu știe să conducă, i-a spus fosta nevastă.

Părea obosită la telefon, dar era vocea ei obișnuită, pe care n-o mai auzise de ani de zile. La Tripoli bărbații își puneau tot timpul la punct nevestele. Tatăl lui sigur o făcuse. Ani la rând regretase că nu-și cunoscuse nevasta în alte vremuri și-n altă țară, unde lucrurile n-ar fi scăpat atât de rău de sub control, unde nu existau asistente sociale nemțoaice. Dar își cunoscuse nevasta atunci și acolo, în tabăra emigranților. Ea venise din Bagdad, unde tatăl ei lucra ca bijutier. Vorbea patru limbi. Când s-au cunoscut stăteau goi pe asfalt, în fața rulotelor, laolaltă cu zeci de refugiați nou-

sosiți, dați cu DDT, pesticidul cu care ploua de sus, din avioane. Europeanii de la biroul de emigrări se gândeau că poate aduseseră boli cu ei. Viitoarea sa nevastă stătea goală, umilită și albă pe dinafară de la chimicale, dar neagră la ochi și în inimă, plină de dorul avionului care o adusesese. Avea paisprezece ani, era cu patru ani mai mare decât el. I-a promis c-o să fie bine, deși încă nu știa nici cum o cheamă.

— O să fie bine, i-a zis fostei sale neveste Mira la telefon când l-a sunat după atâția ani. O s-o învăț eu. O să-i iau un Subaru.

— Un Subaru? a făcut Mira.

— Doar sunt tatăl ei.

Au mers mult și bine, mai mult de două ore. Avi a observat când au trecut pe lângă cimitirul militar de pe Muntele Herzl și pe lângă spitalul de pe Muntele Scopus, unde s-a născut Avișag. Familia Mirei s-a mutat din locul unde s-au cunoscut la Ierusalim, dar a păstrat legătura cu ea. Mira voia s-o nască pe Avișag la Ierusalim, cu toate că pe atunci nu-și permiteau să locuiască decât la Bat Yam.

Avișag a rămas legată la ochi tot drumul, dar simțea schimbările din aer în timp ce coborau tot mai mult, dinspre miros de pin și stâncă într-un miros umed, de prăjeală, bere, loțiune solară, catran, plajă și într-un sfârșit doar mirosul de mare.

Ierusalimul nu are ieșire la mare, a știut că sunt în Tel Aviv înainte să vadă ceva.

Mașina n-avea dotări pentru mersul pe nisip și nici pe cheiul ăsta pescăresc șubred, dar lui Avi nu-i păsa. Roțile mașinii rula pe lemnul vechi. Tot drumul n-a știut sigur încotro se-ndreaptă, s-a lăsat condus de mașină.

Tatăl lui Avișag și-a pus mâna pe fruntea fiicei sale și i-a scos baticul. Soarele i-a scăldat ochii în portocaliu. Nu i-a închis. Soarele scălda apa în portocaliu și apa îi scălda ochii în portocaliu. Și tot nu și-a închis ochii. Nu bătea vântul, Mediterana era netedă. Nu era nici țipenie, nici măcar pescăruși, doar ea și tatăl ei în mașină. Parcase mașina chiar la marginea cheiului.

— Vrei să facem schimb de locuri? a întrebat-o tatăl ei.

— Gândește-te bine, a spus tatăl ei. Apune soarele.

— Doar așază-te la volan, a zis tatăl ei. Nu trebuie decât să stai acolo. Mașina nu pleacă nicăieri.

Îi venea s-o scuture, dar n-a scuturat-o.

După cinci minute ea s-a hotărât să facă schimb de locuri.

Așa de bine te poți simți uneori în anumite părți din țara asta, s-a gândit tatăl ei.

Au făcut schimb de locuri. Nu mai reușise s-o convingă să se așeze la volan până atunci.

I-a privit mâinile micuțe prinzând volanul. Avea mâini mici, disproporționat de mici până și pentru corpul ei mărunț. Observase din ziua când o văzuse în uniformă, cât de neașteptat i se păruse să vadă o mână atât de mică pe mânerul unei puști M-16!

Și-a amintit atingerea blândă a palmelor ei pe față când avea opt ani, în ziua când i-a spus prima și ultima poveste pe care a zis-o vreodată. Avea mâinile lipicioase, însă transpirația ei de copil mirosea a zahăr. Și-a amintit glasul ei ascuțit și însuflețit când întreba iar și iar „Și dup-aia? Și dup-aia?“. Și apoi și-a amintit când li s-a terminat timpul pe care-l puteau petrece împreună.

Fiica sa a strâns ca lumea volanul în mâini. Apunea soarele, Avi îi vedea nuanțele portocalii întinzându-se pe apă. Curând și timpul ăsta o să se termine. O să schimbe locul cu fiica lui, o s-o conducă departe de mare, în sus pe dealurile Ierusalimului, înapoi la casa mamei ei. Până și în momentul ăla când admira tăcut mâinile micuțe ale fiicei sale nu putea să nu-și facă griji și să nu se întrebe. Și dup-aia?

Voia mai mult. Știa c-aveau să treacă luni întregi până o să reușească s-o convingă iar să urce la volan.

Chiar înainte să se lase în mare soarele portocaliu s-a auzit pe sine îngăimând ceva. Buzele sale spuneau că, dacă voia, Avișag putea să intre cu mașina în apă. Dacă nu se îneacă amândoi o să-i cumpere alta nouă.

Glumea, dar apoi n-a mai glumit.

Avișag a întors cheia în contact. Nu știa ce să facă mai departe. Mașina a mormăit, scuturându-i coapsele pe sub șortul bărbătesc. S-a uitat la tatăl ei. Și-a dus mâna la maneta de viteză, era greu de mișcat din loc, nu se simțea în stare, parcă era o sabie înfiptă-n stâncă, însă apoi s-a urnit, după care s-a înțepenit într-o poziție, apoi în alta, iar apoi a lăsat-o toată puterea din mână; dacă i-ar fi pus cineva un pistol în palmă nici n-ar fi putut să-și strângă pumnul.

A crezut c-a rămas paralizată, așa că a încercat să-și miște degetele de la picioare și, surpriză, se mișcau, unghiile lungi i se curbau în sandale. Putea să-și miște și gâtul. S-a uitat la tatăl ei. Avișag nu știa ce să facă. Nici el nu știa ce să facă. Își zicea c-ar fi bine să facă ceva, dar nu știa ce. Oricând e un moment bun ca s-o iei de la început, și-a spus el.

A manevrat el maneta cutiei de viteze. A simțit chiar înainte să apese ea pe pedală. Picioarul ei, corpul ei. Erau parte din el, din mașină, din țară.

Sub apă, după ce deschisese portiera și ieșise înotând, Avișag nu vedea decât un verde ca de mușchi. Și-a amintit cum își mișcase piciorul, cum pusese în mișcare întreaga mașină, toată puterea aia. A dat din picior și a simțit fundul mării, moale și rece sub degete. Părul ei a greblat suprafața apei și dintr-odată era cu fața deasupra apei, în aerul cald și în soare. A căscat gura, flămândă după aer. Apoi n-a mai știut ce să facă. Era trasă înapoi în jos. A dat iar din picior și și-a simțit corpul plutind, ridicându-se, însă nu de-ajuns. Și-a amintit de tatăl ei, dar nu-l vedea și nu știa ce să facă, dar dintr-odată a știut. A tras un pumn în apă. Apoi a tras un picior în apă. Apoi a mai lovit o dată, cu cealaltă mână, apoi cu celălalt picior. Mână, picior, mână, picior, mână, mână, mână, iar și iar, și îndată, deși era din Ierusalim și nu mai făcuse niciodată așa ceva, se mișca înainte, plutea, înota. Era tare ciudat, de-abia putea să respire, vedea niște puncte palide în fața ochilor, dar cu fiecare act violent săvârșit de corpul ei îi auzea, auzea cum îi lovește pe ei, cei care s-au înecat în Holocaust, în Tripoli, în Bagdad, până și la Polul Nord, și ei îi răspundeau nu cu țipete de

durere, ci cu întrebări, două întrebări: *Încotro, dragă? Ce faci mai departe, copile?*

După ce tatăl ei s-a împins afară din mașină, a înotat singur până la țărm urmărind-o pe ea cum înoată minute în șir, ce păreau zile, ce erau ani întregi, anii în care n-o văzuse cum crește. Și iat-o acum pe fiica lui cum înoată, știa că în final avea să ajungă la țărm și la el. A ajuns pe țărm cu hainele șiroindu-i de apă și s-a așezat pe nisip foarte aproape de el, în tăcere. A cuprins-o cu brațul ud și și-a simțit inima bătând în fruntea ei, a simțit cum răsuflarea ei se liniștește și se contopește cu a lui. Cu mirosul lui de sudoare în nări, Avișag a înțeles ceva nou, ce nu știa decât ea și pe care nici ea nu-l știuse până în clipa aia, dar de care era atât de sigură, că-și simțea plămânii gata să-i pocnească. A înțeles că ea nu suferă de isteria aia trecătoare a familiei Zubari. Că toată viața o să fie tristă, câte zile mai avea.

Un apartament cu 2,5 camere la Tel Aviv

Ron se uita la Lea. Părea mama răniților când lucra. Tăia pâinea de grâu răsucindu-și delicat încheietura mâinii de parcă ar fi simțit pe pielea ei zimții cuțitului ce despica miezul. Întindea foile de salată verde pe felioarele de căpșună de parcă învelea niște copii gata de culcare. Când și-a șters mâinile de șorțul negru sânni mari i s-au legănat sub tricoul larg. A ridicat privirea și ochii ei cenușii i-au întâlnit pe-ai lui Ron.

— Ce-i? l-a întrebat Lea.

Ron și-a dat seama că se holba la ea, la noua lui angajată. Nici un client nu aștepta să fie servit. El stătea pe un scaun de plastic sub copertina în dungi a tonetei.

— Mă gândeam doar. Ce faci cu banii pe care-i câștigi?

I se încinseseră urechile tot încercând să găsească pe loc o replică. Soarele bătea în frunzele vestei împrăștiate pe bulevard, vedea cum arșița se înălța în valuri.

— Plătesc chiria, a spus ea.

— Da, bine, în afară de asta, a spus Ron.

Citea în ochii ei un aer de oboseală ce nu exista în ochii nici unei aspirante proaspăt sosite la oraș. Și totuși era clar că venise din altă parte. Gulerele tricourilor ei colorate erau tăiate cu foarfeca și purta rucsac în loc de poșetă. Ron se întreba ce voia să se facă mutându-se la Tel Aviv. Actriță? Arhitectă? Nici un răspuns nu-l mulțumea îndeajuns. Căutase o angajată mai în vârstă, trecută de liceu și de armată, și avusese ghinionul să dea peste ea.

— Am de plătit doar chiria. Stau într-un apartament cu două

camere jumate pe o stradă de lux.

Ron s-a întrebat de ce spunea că stă pe o stradă de lux, în loc să spună exact pe ce stradă stă. S-a întrebat ce sens are să te muți la Tel Aviv și să lucrezi douășpe ore pe zi doar ca să-ți plătești chiria. S-a întrebat ca întotdeauna ce e ăla un apartament cu două camere jumate. Așa c-a întrebat-o.

— Un apartament cu două camere jumate? N-am înțeles niciodată cum vine asta.

— Ce nu înțelegi? Are două camere plus o jumătate de cameră, a spus Lea.

A zâmbit. Dar nu-i zâmbea lui Ron. Doi liceeni cu un pudel au comandat un sendviș cu salam, banane murate și busuioc și floricele și se întorsese spre ei.

Chiar în centrul orașului, pe locul fostului stand Japanica, unde se servea sushi, la intersecția Bulevardului Rothschild cu strada Allenby, Ron deschisese toneta cu sendvișuri „Noi nu judecăm“. Prietenii și părinții lui se arătaseră sceptici. Japanica avusese mare căutare în rândul bețivilor care băteau cluburile din dreapta și din stânga standului, dar municipalitatea cerea o chirie exorbitantă pentru spațiu din cauza zonei. Deși bucătarul japonez și casierul israelian se vedeau nevoiți să refuze câte optzeci de clienți pe noapte, afacerea era tot în pierdere, așa că patronii lanțului Japanica au hotărât să reducă din pierderi și să închidă după cinci ani.

Lui Ron îi plăcuseră dintotdeauna provocările. Îi venise ideea deschiderii unei tonete cu sendvișuri la ora șapte dimineața, în autobuzul ce-l ducea acasă, în Ra'anana, după ce băuse toată noaptea în Tel Aviv într-o permisie de weekend. Nu mâncase nimic toată noaptea, dar mereu făcea mofturi la mâncare și nu prea găsea ce voia. Mâncare indiană, vegană, fusion, bucătărie yemenită, pizza – nimic nu era la fel de gustos ca micul dejun pe care-l pregătea cu mâncarea din frigiderul părinților săi acasă. Așa că hotărâse să aștepte și în această stare de beție înfometată îi venise ideea tonetei cu sendvișuri. La beție ideea i se păruse grozavă și chiar mai mult decât atât după ce s-a trezit și a întors-o

pe toate părțile în minte, la biroul lui din bază. Era translator pe arabă într-o bază de informații, toată ziua transcria și traducea emisiuni de radio din Iordania. Era o slujbă plicticoasă, dar comodă și avusese la dispoziție trei ani de gândire.

Unul dintre clienții fideli de la prânz, un bătrânel care împrôșca salivă atunci când dădea instrucțiuni în gura mare, o luase pe Lea în focuri:

— Păpușa, vreau să-mi călești ardeii galbeni două minute și pe-ăia roșii zece minute și vreau să-mi tai pielița de la felia de curcan, a spus el pentru a doua oară.

— Sigur că da, a confirmat Lea și și-a lăsat mâna pe tejghea, punând-o pe brațul lui pătat de soare. Ca de obicei, a zis făcându-i cu ochiul.

— Hmm, a mormăit bărbatul, aş putea să jur că data trecută ai călit la fel de mult amândouă felurile de ardei.

Nu avea dreptate, ea îi urmăse întocmai instrucțiunile.

— Îmi pare așa de rău că ai trecut prin asta, a spus Lea luându-și o față solemnă, de parcă individul tocmai i-ar fi povestit că nepoata lui a fost omorâtă când o avea el în grijă. O să fac tot ce-mi stă în puteri.

Pe Ron îl încălzea la inimă că Lea își lua slujba atât de în serios. El se dedicase total tonetei, voia să aibă succes cu orice preț. Dăduse o groază de bani pe o mașină de decojit ardei (din cupru, fabricată în Suedia). Și mai mulți bani dăduse pe o torță cu gaz pentru crema de zahăr ars (aluminiiu, Franța). Lui îi luase ore în șir să se prindă cum funcționa drăcia aia imensă, însă în mâna Leei flacăra galben-portocalie izbucnea în câteva clipe, jucându-i în ochi.

— Ești o vânzătoare tare bună, a spus Ron după ce a plecat bărbatul cu ardeii.

De zile întregi își propusese să-i facă un compliment și poate s-o invite în oraș la masă după aia. Aștepta doar momentul potrivit.

— Ești rusoaică, nu? a întrebat-o.

— Pe jumătate nemțoaică, a spus ea. Și pe jumătate marocană,

dar nu arăt.

În ziua aia părea tristă, mai tristă ca de obicei. De câteva ori rămăsese încremenită cu ochii în gol, trăgând ușor aer în piept, ca un copil ce-și soarbe supa.

— Te descurci foarte bine. Chiar n-ai mai lucrat deloc după armată? a întrebat-o Ron.

Lea i-a ignorat complimentul și s-a întors cu spatele, să curețe fundul de măruntaiele ardeilor.

— Da, a răspuns ea. Ți-am zis la interviu că tocmai mi-am terminat serviciul militar.

— Ai lucrat cumva în timpul armatei? a întrebat-o Ron.

Își simțea umerii grei, nu dorise decât să-i facă un compliment, dar acum o bătea la cap cu interogatoriul lui. Nu așa își dorise să decurgă conversația.

— Nu toată lumea are noroc să le găsească mami și tati o slujbă într-un birou, undeva. Nici timp liber nu prea aveam, a răspuns Lea.

A aruncat o mână de ceapă caramelizată în mixer, așteptând puțin înainte să pornească aparatul.

Aștepta răspunsul lui. Lui Ron îi venea să-i spună că părinții n-aveau nici o treabă cu postul său din armată, că pur și simplu în liceu se străduise să învețe pe rupe la orele de arabă pentru că știuse că nu vrea să ajungă într-o unitate de lupte, însă s-a abținut. Instinctele nu-l duseseră prea departe. Era un tip pragmatic în afaceri și așa voia să fie și-n relațiile amoroase. Dintr-odată i-a venit în minte sloganul campaniei guvernamentale pentru siguranța transporturilor: pe șosele nu trebuie să ai dreptate, trebuie să fii deștept.

— În ce unitate ți-ai făcut serviciul? a întrebat-o Ron.

— La poliția militară. Am fost ofițer.

— Adică ai turnat soldații care luau droguri și din astea?

— Nu. În unitatea de tranziții, la punctele de control din Cisiordania.

— Uau, a făcut Ron.

A scormonit în minte după o frază, dar era ca și cum și-ar fi

vârât brațul într-o gaură prea mică pentru restul corpului.

— Probabil n-a fost ușor deloc, a spus într-un final.

— N-a fost așa rău, a zis Lea.

— Știai pe cineva de la punctul de control unde a fost înjunghiat soldatul ăla în gât? a întrebat-o Ron.

Își amintea că citise despre asta cu mai mult timp în urmă în ziare; scria că soldatul se alesese cu gâtul retezat aproape de tot și se întrebese la vremea aia cum venea asta, „aproape“.

Atunci Lea a pornit mixerul și lamele s-au rotit scrijelind plasticul, ca un urlet infernal.

*

De fapt, părinții lui Ron nu erau deloc bogați. După armată a muncit pe brânci la o benzinărie doi ani la rând, ca să profite de beneficiile profesionale acordate preferențial de guvern cetățenilor care își satisfăcuseră stagiul militar. Sunt surprinzător de mulți bani la mijloc. Colegii lui i-au spart pe sejururi în Thailanda sau Peru sau pe cursuri de pregătire pentru intrarea la facultate. Însă Ron a pus banii în circulație, a investit în piața imobiliară și așa a făcut și mai mulți bani pentru investiții. Apoi a băgat bani la bursă și iarăși în afaceri imobiliare. Se pricepuse dintotdeauna la bani, risca totul ca să dea lovitura, încă de la doispe ani, când câștiga ceva îngrijind câinii altora. Nu crezuse că va fi așa de ușor. Când a împlinit două'sapte de ani, avea atâția bani în cont, că se și jena să afle suma exactă. Extrasul de cont îi ardea buzunarul. Avea coșmaruri în care părinții lui aflau câți bani are. Încă locuia cu ei, în apartamentul de trei camere din Ra'anana. Își căuta un apartament cu chirie în Tel Aviv. Până la urmă s-a hotărât să închirieze un apartament cu două camere, pentru că acelea mai mari aveau chirii atât de piperate, că nu-l lăsa bunul-simț să dea atâția bani, oricât de bogat ar fi fost. Însă înainte să-și găsească apartamentul, când încă citea anunțurile din ziare la masa din bucătărie, mâncând avocado cu lămâi

murate și lipie cu cartofi prăjiți, a aflat că Japanica se închidea și că spațiul putea fi închiriat. Maică-sa l-a pupat pe ureche și s-a dus la muncă, la fabrica de textile. Atunci a știut. Venise timpul să-și înceapă viața și era gata să se arunce cu capul înainte.

Odată, când era în tura de noapte, Ron s-a întrebat dacă nu cumva făcuse o obsesie pentru Lea. Îl deranja că se gândea atâta la ea, deși știa atât de puține lucruri despre ea și mai știa și că trebuie să se concentreze pe afacerea lui. Cine știe, îi respingea avansurile pentru că era vreo mironosiță, poate vreo fostă sionistă? La urma urmei mai erau o groază de fete, roiuri de fete în pantofi de plastic cu tocuri învârtindu-se prin oraș. Și nici măcar nu-și căuta pe cineva. În armată se culcase cu o blondă din Kfar-Saba care transcria informații din spaniolă. Era drăguță, la modul generic. După armată și-a luat și ea zborul în Thailanda, ca restul. Apoi a primit un e-mail în care îi spunea că întâlnise pe altcineva.

Ron și-a propus în sinea lui să nu se lase distras. Doi studenți la cinematografie trăncăneau mai departe despre noul film cu Natalie Portman, deși își primiseră de mult sendvișul cu friptură și mășline verzi și era trecut de miezul nopții.

— Eu zic că filmul ar fi fost mult mai interesant dacă și-ar fi tras-o într-adevăr cu fratele pe vremea când credea că bărbat-su a murit și soțul n-ar fi bănuț-o doar pentru că era traumatizat de război. Asta mai zic și eu complexitate, a spus unul din ei.

Avea picioarele prea lungi pentru scaunul de bar de la tejgheaua tonetei.

— De acord, ar fi fost foarte credibil. Păi, ea chiar credea că bărbat-su murise și frate-su era tipu' ăla super-futabil din *Brokeback Mountain*, a spus al doilea student la film. Purta o pereche de ochelari de soare înfipti în plete, ca o bentiță de fată. Tu ce crezi? a întrebat-o pe Lea.

Lea îi asculta pe cei doi cu bărbia sprijinită în mâini și coatele pe tejghea. Știa să se facă plăcută.

— N-am văzut filmul, a spus.

— Ah, a făcut tipul cu ochelarii de soare. Ți-aș propune să

mergem împreună, dar te-aș duce mai degrabă la un film care merită.

— N-am văzut filmul, dar cea mai bună strategie când faci un film cu Natalie Portman mi se pare s-o pui să și-o tragă cu cât mai multe personaje, a spus Lea. Așa, ca măsură de siguranță.

Deci nu era mironosiță.

— Ce fată deșteaptă! Ce bine-ar fi să existe mai multe fete ca tine în orașul ăsta, a spus tipul cu ochelari de soare. S-a întins peste tejghea și și-a trecut o suviță din părul Leei printre degete. „Ca măsură de siguranță“, a zis el râzând.

Își petrecea atâta timp cu ea în tonetă, de-asta i se întâmpla așa ceva, și-a spus Ron. Nu trebuia să se lase distras. Nu trebuia să-și urmeze obsesia. S-a ridicat din scaunul de plastic și s-a dus la tejghea. A rămas în picioare lângă Lea. Mirosea a piele, a carne. A numărat în gând până la trei. Apoi s-a întins peste tejghea și l-a pocnit în frunte pe tipul cu ochelarii de soare.

Ochelarii de soare s-au izbit de cimentul cenușiu, dar nu s-au spart. Ron voia să-și desfacă pumnul, dar nu reușea. S-a uitat la cei doi tipi, care stăteau spumegând în tăcere. S-a uitat la Lea.

— Plecați numai, le-a zis Lea celor doi studenți la film. De dragul meu?

Lunganul s-a aplecat să ridice ochelarii de soare din stradă. I-a luat ceva, era beat.

— De dragul tău, a spus el, și-a bătut prietenul pe umăr și l-a tras după el.

Tipul cu ochelarii de soare s-a depărtat câțiva pași cu spatele, privindu-l țintă pe Ron. Apoi s-a întors cu un aer teatral și a plecat.

— Lea..., a început Ron.

Fata îl privea țintă, cu ochii măriți, scăldați în lumina portocalie a felinarelor de stradă. Ron nu știa de ce-a făcut ce-a făcut. Nu știa ce să zică. N-o avusese niciodată și acum o pierduse.

— Hei, a spus Lea. E OK.

Ron și-a dus mâinile la ochi. Ea voia să se facă plăcută de toată lumea și în toată lumea intra și el; mai rău, era șeful ei.

Și totuși...

— N-ai vrea să ieșim undeva după ce intră Vera în tură? l-a întrebat Lea. L-a atins cu o mână pe ceafă. Hei, a făcut.

Ron tocmai pocnise pe cineva și acum ea-l atingea pentru prima dată, îl lăsa să se apropie de ea.

Era ciudat. Chiar și după ce ea și-a luat mâna ca să întindă niște unt cu cuțitul, el încă-i simțea degetele pe ceafă.

Multă lume crede că talentul în afaceri vine din capacitatea de a observa totul cu un ochi rece, rațional, însă flerul pentru afaceri al lui Ron izvora chiar din inima lui caldă, deschisă. Tel Avivul era plin de oameni singuri și obosiți, care se mutaseră la oraș când hotărâseră că știu ce vor, dar care se săturaseră repede de toată alergătura, de efortul permanent de a pune mâna singur pe ce-ți dorești, se săturaseră să se trezească în fiecare dimineață goi, asudați și chinuiți de frică în apartamentele lor minuscule. Lui Ron toți oamenii ăștia i se păreau la fel și nu era greu să simpatizezi cu ei. Voiau doar pe cineva care să le dea fix lucrul pe care și l-ar fi oferit singuri dacă n-ar fi fost atât de obosiți, nu contează ce era lucrul ăla. Cineva care să nu-i judece niciodată.

Principiul era simplu. Fiecare client putea să comande un sendviș cu ce voia el, preparat cum voia el, până la cel mai mic detaliu. Nici o explicație sau solicitare nu era prea lungă sau prea dificilă. *Falafel* fără *falafel*? Un sendviș cu pâine de secară și curcan, cu trei linguri de zahăr deasupra? O felie de pizza învelită în lipie cu maioneză? Suc de portocale încălzit douășpe secunde la microunde? Nici o problemă! Dacă vreun client voia un ingredient pe care toneta nu-l avea în stoc, putea să plătească zece sendvișuri în avans, obținând astfel un tichet roz cu verde-limetă și garanția că ingredientul va fi disponibil de a doua zi în fiecare zi timp de patru luni. Toneta nu era doar o simplă stratagemă de afaceri – era soluția.

Lea mergea în fața lui pe străzile orașului. De câte ori o ajungea din urmă, ea iuțea pasul, până când a înțeles că așa voia ea să meargă, așa-i plăcea. S-a conformat, doar ăsta era principiul lui în afaceri, și a rămas cu câțiva pași în spatele ei. Străzile erau pline de lume, jucării, haine și pliante aruncate. Totul părea discordant în orașul ăla. Chiar și la ora aia, la două noaptea, a văzut o fetiță care mergea singură pe stradă, dar nu părea săracă – purta o bluză de la Gap – și nici nu părea să se fi pierdut. Fredona o melodie. Pe o bancă stăteau un băiețel și un bărbat de vârstă mijlocie cu un acordeon – amândoi cu nasul în paginile de sport ale unui ziar. Magazinele nu erau aliniate ca lumea, din când în când pătrundeau un pic prea mult pe trotuar. Un magazin pentru alpiniști era lângă unul cu articole evreiești – totul se potrivea ca nuca-n perete. Cum mergea în urma Leei, totul i se părea ciudat, dar nu mai puțin familiar.

În clubul LimaLima, după ce dăduseră pe gât câteva pahare și Lea plecase să-și mai ia ceva de băut, Ron încă se gândea la străzile orașului și-au început să-i treacă prin minte tot felul de ciudățenii. Ceva nu era în regulă sau poate nu ținea la băutură și atâta tot. Și-a amintit că un prieten de-al tatălui său îi spusese odată că idioții care întemeiaseră orașul trasaseră planul străzilor în paralel cu marea, astfel că, oriunde-ai fi fost, mai degrabă aveai în față verande decât să admiri Mediterana. Clubul era ticsit de lume și muzica era atât de tare, că îi simțea vibrația în coșul pieptului. În întunericul dinăuntru nu se vedeau decât limbi, iar în nări simțea miros de răsuflare încinsă, sudoare și fixativ de păr; de stomac și de fund i se frecau membrele altor oameni; a reflectat o clipă la ipoteza că orașul era doar o idee confuză în mintea cuiva, cum îi venise lui ideea tonetei de sendvișuri, că nimic nu era cum ar fi trebuit să fie, că poate orașul ăla n-ar fi trebuit să existe de la bun început, că era doar o defectiune cosmică...

Lea i-a încolăcit gâtul cu brațele, având grijă să nu-și verse cocktailul cu votcă și Red Bull.

— E-al cincilea pahar! i-a urlat Ron în ureche.

Și el era beat, și-a amintit, deși nu băuse decât trei pahare.

Când ea și-a vârât limba în gura lui, Ron încă încerca să-și alunge gândul sâcâitor că ceva nu era a bună, tot încerca să se gândească la altceva. Apoi a tras-o mai aproape pe Lea și și-a spus că își făcea prea multe probleme, poate că nu tot timpul era oportun să fii atât de pragmatic.

Pe ringul de dans, Lea și-a strecurat degetele pe sub tricoul lui, zgâriindu-l cu unghiile.

— Nu sunt o fată bună, cum mă crezi tu! i-a urlat în ureche. Am făcut chestii destul de nasoale.

Ridicase vocea suficient cât să-i audă fiecare cuvânt.

— Orice-ai făcut, nu-mi pasă! i-a strigat și el.

A luat-o în brațe ca pe un copil. Ea era idealul, un concept genial, singura idee bună care-i venise cuiva vreodată, singurul lucru care se potrivea la perfecție, a hotărât în sinea lui.

A înțeles chiar înainte să formuleze ideea în minte. Avea dreptate ea. În primele trei luni de când deschisese toneta „Noi nu judecăm“, banii s-au scurs șuvoi ca sângele dintr-un măgar dus la abator. I-a mers un pic mai bine decât celor de la Japanica – făcuseră imensa greșeală să dea atâția bani pe chirie, când standul nu atrăgea clienți decât noaptea. Nici un israelian n-are chef de sushi exagerat de scump la micul dejun și aproape nici unul n-ar mânca așa ceva la prânz, când peștele începe să se împută la soare. În Israel nu comanzi sushi exagerat de scump decât când mergi pe patru cărări spre casă sau spre următorul club după ce s-a lăsat noaptea, când nu-ți mai pasă de nimic, când nu vrei decât să-i oferi fetei pe care ai agățat-o orice-și dorește și să termini cu toată povestea: cu porcăria asta de noapte, cu porcăria asta de viață.

Toneta cu sendvișuri a lui Ron era deschisă douășpatru de ore din douășpatru, din care în primele luni paișpe și le petrecea la lucru. Și-a angajat două verișoare liceene să ia comenzile și un muncitor la negru din Sudan să le pregătească (și să facă curățenie), dar în august deja știa că trebuie să-și găsească alți angajați, pentru că verișoarele lui începeau școala. Era jale câți

oameni din oraș își căutau cu disperare o slujbă, oricare. Telefonul îi suna încontinuu. Modele, doctoranzi, actrițe de teatru. Din zece interviuri telefonice alegea o fată să lucreze de probă la tonetă. Știa că ideea afacerii nu ajungea, ca să aibă succes îi trebuia un colectiv pe măsură. O fată care nu judeca pe nimeni. O fată de la care îți doreai să cumperi un sendviș. Lea.

La interviu le punea pe candidate să descrie sendvișul ideal pentru ele. Le cerea să nu încerce să inventeze ceva neapărat original, ci să fie sincere, să se arate așa cum sunt cu adevărat.

Lea a spus că nici nu îndrăznește să-i spună ce sendviș i se potrivește cu adevărat și cine e ea de fapt. Se temea că patronul n-o să suporte. A fost cel mai afectat răspuns dintre toate, însă și cel care i s-a părut cel mai credibil.

N-a angajat-o pentru că voia s-o fută. A angajat-o pentru că pur și simplu i s-a părut potrivită pentru afacerea lui. A fost o pură coincidență că s-a îndrăgostit de ea de cum a văzut-o. Bine, n-a fost chiar o coincidență – ce altceva își poate dori un client, decât să-l servească o fată irezistibilă cu orice mâncare poftea?

Lea i-a luat-o în față după ce Ron a descuiat ușa apartamentului său. A intrat chiar când el își punea cheile înapoi în buzunar și se apleca să-și scoată pantofii. Își ținea bărbia înălțată de parcă nici nu i-ar fi observat prezența. A aruncat o privire prin camera de zi, a luat telecomanda de pe canapea și a aruncat-o la loc. Și-a vârât capul în separeul bucătăriei, a aprins lumina și a închis-o imediat. A luat-o pe micul hol, a deschis ușa debaralei, a închis-o și apoi a deschis ușa dormitorului. A auzit-o cum se aruncă pe pat.

— Ei? a auzit-o de unde rămăsese, în camera de zi.

Și s-a simțit foarte penibil că nu era alături de ea chiar în momentul ăla.

Și-a dat seama că nici nu apucase să-și imagineze cum ar fi să se culce cu ea. Nu se așteptase ca ea să se culce cu el în noaptea aia, dar avea impresia că totul fusese pus la punct din vreme, ca și cum lumea îi împresurase creierul într-o plasă de fire ce l-au condus spre acest moment, ca atunci când te uiți la filmul tău

preferat și deja ai în minte amintirea tuturor momentelor viitoare când vei revedea acel film.

La cât de beat fusese, nu-și amintea decât că adormise auzindu-și propriile gemete, dar s-a trezit cu gemetele altcuiva în urechi. Afară era încă noapte.

A găsit-o în baie, roșie la față. Plânsese, dar acum doar stătea încremenită pe gresie cu prosopul lui la obraz și privind în gol.

A aprins becul și lumina gălbuie l-a orbit preț de-o clipă.

— Ce-ai pățit? a întrebat-o. Regreți că ai făcut... asta?

— Îmi pare rău, a spus ea. Sunt varză.

— Nu trebuie să te scuzi niciodată în fața mea, a zis el așezându-se lângă ea pe gresia rece. Orice-ar fi.

— Nu vrei să fii cu mine, i-a spus ea zâmbind. Ți-am zis, nu sunt un om bun. Am făcut lucruri dezgustătoare.

Până și adormit și mahmur era un tip deștept. Își dădea seama despre ce vorbea.

— Te referi la oamenii pe care-i controlai? a întrebat-o.

Lea a încuviințat.

— Așa fac toți, nu-i vina ta, porcăria asta de armată îți fute creierii, a spus el.

— Habar n-ai ce-am făcut, a spus ea.

— Orice-ai fi făcut, nu schimbă cu nimic situația. Dacă mi-ai spune că i-ai tras un șut în coaie unui tataie, tot nu mi-ar păsa.

Ron era mânios și dezgustat de orașul ăsta, de țara asta, de orice condiții care-o făcuseră pe Lea să plângă în halul ăsta. Nu era drept. Nu fusese niciodată drept, tot războiul ăsta care dura de șaptezeci de ani. Era prima dată când își dădea seama de asta.

— Ce suntem noi doi, a întrebat Lea râzând, vrei să spui că suntem un cuplu acum, cum se zice în orașul ăsta?

— Da, a răspuns Ron. Suntem un cuplu. Hai înapoi în pat.

O să rezolve totul, a decis pe loc. Nu știa ce i se întâmplase de avea privirea asta de om care le știa pe toate, care-l frapase când a cunoscut-o, dar o să dreagă el lucrurile. O să folosească tot ce avea la îndemână și-o să le facă el cumva să funcționeze. ăsta da pragmatism.

S-a mișcat foarte repede – nici nu putea altfel. În luna în care a aflat că începuse în sfârșit să scoată profit cu toneta, la mai puțin de un an de când deschisese, i-a spus Leei:

— În câțiva ani o s-avem destui bani să fim o familie.

Se minuna de cât de bine îi mergea. Oare mai era vreun restaurant în Tel Aviv care reușise să se impună atât de repede pe piață? Fratele lui îi zisese că va trebui să investească doi ani în tonetă ca să ajungă în sfârșit să-i aducă bani.

— Ușurel, tigrule, i-a spus ea.

Ștergea teigheaua zâmbind. Lui îi zâmbea.

După ce se mai potolise aglomerația de la prânz, o liceană cu aparat dentar o chinuia pe Lea.

— Scrie aici că îmi faceți un sendviș cu ce vreau eu, iar eu vreau să aibă în el negrese cu iarbă, s-a răstit liceana.

— Aș vrea să pot, dar noi n-avem licență nici măcar pentru băuturi alcoolice, a încercat s-o convingă Lea.

— Dar eu asta vreau și gata, a răspuns fata.

Îi evita privirea blândă și orice încercare a Leei s-o îmbuneze.

— Știi, scumpo, dar n-am ce să fac.

Înainte să fie împreună, „un cuplu“, cum spusese ea, Ron se întrebase de unde vine răbdarea asta supraomenească a Leei cu clienții, dar acum, că erau împreună de câteva luni, știa. Și totuși Lea încă nu-l invitasese niciodată să-i vadă apartamentul, nici măcar nu luaseră același taxi spre casele lor și nu-i spusese unde locuiește.

— Știi cum e în orașul ăsta, l-a luat ea cu textele când a întrebat-o, numai apartamentul te reprezintă.

Oricum ar fi fost, n-o știa doar pe Lea care lucra la tonetă, mai cunoștea o Lea. Cunoștea două Lei. De fapt, trei. Era Lea care se îmbrăca în rochii ce păreau mai degrabă tricouri mai lungi când se ducea să danseze în cluburi, care-l țara după ea prin oraș dintr-un club în altul: clubul Cat&Dog, Oman 17, toate locurile renumite. Era Lea care dansa ore în șir, pe care-o cunoșteau toți barmanii și-o ovaționau când își termina al cincilea și apoi al șaselea pahar de băutură. Lea care i se urca în pat aproape în

fiecare noapte chicotind și râzând, prostindu-se ca un copil, dar pe de-a-ntregul femeie.

Apoi mai era o Lea, care-l trezea cu plânsul ei spre zori, pe care-o prindea în brațe când voia să fugă din pat și care nu vorbea mai deloc cu el.

Cea de-a treia Lea, încă favorita lui, era Lea din tonetă, angajata-minune. Se purta exact ca-n prima zi. Numai el se schimbuse. Cum să nu se schimbe?

— Ce-ar fi să te cari în pula mea de-aici? a urlat Ron la liceană. Nu ești deloc haioasă și nici vreo frumusețe. Arăți ca un Rottweiler cu aparatul ăla.

— O să-ți pară rău, a spus fata.

Și-a săltat pe spate ghiozdanul cu *manga* și a plecat.

— Nu trebuia să te porți așa, i-a spus Lea. Mă descurcam și singură.

S-a întors să decojească vinete coapte.

Ron încerca să se calmeze. Oamenii din Tel Aviv îl călcau pe nervi. Rahaturile astea nu erau tolerate nicăieri în altă parte pe lumea asta, numai în orașul ăsta oricine își permitea orice. Nimeni nu putea să facă vreo șmecherie. Când cei de la Domino's Pizza au declarat c-o să facă livrarea în treizeci de minute oriunde în oraș sau, dacă nu, fac ei cinste, sute de oameni au așteptat să se treacă la ora de vară și s-au apucat după aia să urle la agentul de livrare că întârziase cu o oră, așa că pizza era gratis. Ron chiar începuse să-i bănuiască pe oamenii din oraș că fură diverse când Lea și Vera nu erau atente. Unele lucruri dispăreau ca prin minune – ustensile, pahare; chiar în ziua aia nu reușise să găsească torța cu gaz.

S-a uitat cum Lea spărga nuci rostogolindu-le pe fundul de lemn. Biciuia aerul cu coada. Ceva era schimbat la ea. A urmărit-o cum se apleacă sub chiuvetă ca să arunce cojile de nucă. S-a aplecat încet, metodic, cu genunchii îndoiți și spatele drept.

— Te doare spatele sau ceva?

— Nu ți-am zis adineaori că mă descurc? a spus Lea.

S-a îndreptat de spate și a luat un cuțit pentru unt, aruncându-

i lui Ron o privire care i-a dat fiori.

— Mă scuzi, mă scuzi. Nu vreau să pățești ceva, atâta tot, a spus Ron.

— Tu o să pățești ceva dacă nu-ți ții gura, i-a zis Lea amenințându-l cu cuțitul.

Apoi a venit mai aproape, a aruncat cuțitul pe teighea și l-a luat pe Ron de mână. Avea mâna moale și, când a zâmbit, Ron și-a uitat enervarea și ce întrebare, uitase și că se pot naște întrebări pe lumea asta.

— Îmi place mult slujba mea, a început să spună deodată în ceasurile acelea dinaintea răsăritului când o ținea în brațe. Îmi place că pot să le ofer oamenilor ce-și doresc. Când stăteam la control auzeam tot felul de povești fantastice – toată lumea avea câte o mamă pe moarte undeva, despre nunta cuiva care, copil, fusese atacat de niște lupi și supraviețuise – și nu puteam să zic decât că n-am ce să le fac, pentru că permisele lor de trecere n-aveau culoarea care trebuie sau pentru că întârziaseră cinci minute.

Ron nu știa ce să spună. A sărutat-o pe umăr.

— Mulțumesc că mi-ai oferit slujba asta, i-a zis ea.

— Nu ți-a venit să închizi ochii și să lași pe cine nu trebuia să treacă? a întrebat-o după câteva clipe de tăcere.

— Mă mai gândeam uneori. Apoi s-a întâmplat să-l înjunghie individul ăla pe unul de-al nostru pe geamul mașinii. Nu trebuia să stăm așa de aproape de mașini, dar soldatul ăla n-a respectat regula – bănuiesc că și omul din mașină i-a turnat o poveste. Iar când am devenit ofițer n-am putut să las lumea să treacă pentru că eram ofițer.

Trupul Leei era mult mai mic decât cel al lui Ron și părea și mai plăpând când o ținea în brațe. Când bea prea mult, uneori o mai căra în spate pe scări. Și totuși ea era în stare să facă lucruri pe care el nu putea să le facă; sau poate era în stare, dar nu le făcea. El doar transcrisese texte în arabă într-un birou. Pentru că știa asta, îi venea mai ușor și mai greu totodată s-o țină în brațe pe femeia asta goală. Îi era mai ușor pentru că știa că ea e mai

puternică decât el, nu avea nevoie de el, doar îl dorea. Și mai greu pentru că se întreba tot timpul dacă avea brațe destul de puternice ca s-o țină bine lângă el.

— Nu cred că ți-a fost ușor deloc, a spus în sfârșit.

Tot nu găsea cuvintele potrivite, dar ceva trebuia să spună și s-o țină strâns în brațe, sperând că Lea o să înțeleagă.

— Nu mi-a fost, a spus ea. Deși nici nu-mi plăcea de Yaniv, băiatul care a fost înjunghiat. Avea niște sprâncene ascuțite și stufoase, ca niște vârfuri de săgeată blănoase.

— De-asta nu-ți plăcea de el? a întrebat-o Ron.

— Arătau ca niște râme prinse pe neașteptate.

— Nu-i nimic dacă nu-ți place de cineva. N-aveai de unde să știi.

— Poate.

În seara zilei în care fata aia ceruse negrese cu iarbă a mai venit un glumeț. Era un rus gras și beat.

— Vreau carne de copil pe pâine împletită *challah*, a comandat el.

— Adică de miel? De vițel? l-a întrebat Lea.

— De om, de copil, curvă, a spus rusul. Asta vreau.

Lea a înlemnit cu ochii la el.

— Mă uit la tine și-mi dau seama că ești în stare, a zis individul. Cearcănele îi luceau gălbui, bolnăvicioase. Scrie aici că se poate comanda „orice doriți“, nu? a întrebat. Mă uit la tine și-mi dau seama că ești în stare.

Lea și-a plecat privirea la propriile sandale. Apoi a ridicat ochii. S-a uitat în stânga, în dreapta. Ron n-o mai văzuse atât de speriată. De parcă individul ăla o amenința cu pistolul la tâmplă, de parcă toată lumea o pândeă, gata s-o înhațe.

Lea a luat-o la goană, ieșind din tonetă.

Ron i-a auzit lipăitul egal al sandalelor pe ciment.

— Stai! a strigat după ea.

A scos din casa de marcat o bancnotă de cinci sute de shekeli și i-a întins-o bătrânului care comanda întotdeauna un sendviș cu ardei roșii și galbeni.

— Dacă păzești un pic toneta până vine Vera în tura de noapte o să-ți dau și mai mulți bani, a bombănit.

N-a așteptat răspunsul bătrânului. A fugit.

Lea se mișca repede, dar și el era iute de picior. A zărit-o urcând într-un taxi și a avut noroc să găsească și el unul. Lea nici nu se uita în spate. I-a venit să-i spună șoferului „Ia-te după taxiul ăla!“, dar i s-a făcut jenă. Nici nu știa dacă e legal să faci așa ceva în realitate. I-a spus taximetristului c-o să-i dea instrucțiunile treptat, stradă cu stradă. I-a spus că-și amintește cum se ajunge unde voia să meargă, dar nu ținea minte adresa.

Chiar era o stradă de lux. A văzut-o coborând lângă Piața Rabin și luând-o pe strada Zaitlin. I-a întins taximetristului o bancnotă de cincizeci fără să mai aștepte restul, s-a dat jos și s-a dus încet după ea. A intrat după Lea în bloc și a așteptat pe casa scărilor până a auzit-o închizând după ea o ușă de la etajul trei. Se întreba cum ar reacționa, de ce n-a strigat-o pur și simplu. Era curios să știe unde locuia și, deși se bucura să cunoască trei-patru întruchipări ale Leei, cel mai mult s-ar fi bucurat s-o cunoască doar pe una, pe Lea cea adevărată.

A așteptat cinci minute, făcându-și de lucru cu praful așternut pe plantele de plastic din hol.

A bătut la ușă.

Lea i-a deschis în picioarele goale, îmbrăcată doar într-un tricou alb lung.

— N-ar fi trebuit să mă urmărești, i-a spus.

— Trebuia să văd cu ochii mei cum arată un apartament de două camere jumate, a încercat el să glumească.

Ea n-a zâmbit. Părea obosită, mai obosită decât o văzuse vreodată.

— O să intru, i-a spus el.

S-a dat într-o parte fără un cuvânt, lăsându-l să intre.

Nici n-a apucat să arunce o privire fugară spre camera de zi și în bucătărie când ea l-a tras de braț. Parcă era apartamentul părinților. Canapeaua avea perne croșetate, asortate cu naturile moarte cu fructe și cu tablourile înfățișând poduri de pe pereți.

Ron simțea miros de bețișoare parfumate.

Când au ajuns în dormitor, totul se mișca mai repede decât în nopțile de beție din apartamentul lui. Lea îi lua mâinile și i le puneu undeva, apoi le muta repede în altă parte și în altă parte. S-a împins tare în el pe pat când a încercat să-i atingă părul. El a căzut pe spate, întrebându-se apoi cât costă salteaua ei ortopedică și de ce nu-și luase și el una la fel.

A întrebat-o cât costă și ea a râs îmbunată. Ron și-a dus mâna la ceafa ei. Lea lui.

S-a dat bătut. Și ea s-a dat până la urmă. Au adormit.

*

L-a trezit ecoul bine cunoscut de plâns și o clipă a uitat unde se află. Lea era întinsă lângă el în pat și când s-a aplecat s-o privească a văzut că dormea dusă, nu plângea, era mai liniștită decât o văzuse vreodată.

Apoi l-a auzit din nou – un plânset. Un geamăt. A ieșit din dormitor și a rămas nemișcat pe holul cel mic, îmbrăcat doar în boxeri. Se simțea ridicol, străin, îi era frig. Aerul condiționat mergea dat la maximum, dar nu-l simțise sub pătura groasă.

Iar a auzit sunetul ăla. Venea din spatele unei uși de lângă dormitor.

Jumătatea de cameră, s-a gândit.

A încercat să deschidă ușa, dar era încuiată. O cunoștea pe Lea și știa unde ar fi ascuns cheia. Când Vera întârzia la serviciu și Lea trebuia neapărat să plece lăsa storurile tonetei, le încuia și ascundea cheia sub tomberonul din stradă. Nu era nici un tomberon pe hol, dar pe covor stătea o urnă plină cu bețe false de bambus, decorative.

Jumătatea de dormitor arăta exact ca un dormitor obișnuit, doar că pe jumătate cât el și nu avea pat, dar pe jos era o torță cu gaz – de aluminiu, franțuzească; cea de la tonetă, cumpărată de el. Aluminiul era plin de pete mici, roșii.

Și mai era bărbatul, desigur. Era imposibil să nu-l observi. Un arab de vârstă mijlocie zăcea întins pe podeaua camerei, legat cu câtușe la mâini și la picioare. Era gol, cu pielea spatelui arsă. Chipul îi era un amalgam de culori și de umflături galbene, roșii, vineții. Bărbatul și-a ridicat privirea și a căscat gura. Îi lipseau doi dinți de jos din față, nu i se vedea decât un dinte singuratic, ca de bebeluș.

Nimic n-avea noimă, nimic nu părea să se potrivească. Ron a deschis gura, dar n-a putut să rostească nici un cuvânt. A simțit mâna Leei pe umăr.

— Nu mă aștept să înțelegi, a spus ea. L-am văzut beat, pe o bancă de lângă șantierul de construcții din spatele blocului meu acum două zile și am fost sigură că-l recunosc. Așa că l-am luat de-acolo. Pe vremuri a ucis un băiat de la mine din unitate. I-a tăiat beregata. S-a întins din mașină, l-a apucat de guler și, cu cuțitul...

— N-a zis nimeni nimic când te-a văzut cărându-l după tine? a întrebat-o Ron coborând vocea.

— Suntem în Tel Aviv, a răspuns ea.

— Ajută-mă, i-a spus bărbatul lui Ron în arabă.

Avea vocea răgușită, aer netrecut prin corzile vocale.

— Două ore mi-a luat să-l car până aici. Era atât de beat, că nici nu s-a împotrivit, dar mi-a fost teamă că-mi rupe spatele, a spus Lea cu un glas adormit. Vorbește continuu cu mine, o clipă nu-i tace gura. Credeam c-o să se prindă odată că nu-nțeleg nici o boabă de arabă. Am crezut c-o să se oprească după ce i-am spart dinții, dar tot nu vrea.

— Ce-am făcut? l-a întrebat bărbatul pe Ron.

Îl privea pe Ron de parcă el deținea autoritatea, de parcă Ron ar fi fost vreun agent din eșalonul superior al Mossadului, venit să facă în sfârșit dreptate.

Ron avea o durere de cap violentă, se simțea mahmur, deși nu băuse nici un strop de alcool cu o seară în urmă. Lea vorbea mai departe.

— Nici eu nu pot să mă opresc, nu pot să-i dau drumul.

Ron s-a uitat la bărbat și i-a făcut semn să tacă. S-a uitat la ceas. În nici două ore începea tura la tonetă. A luat torța cu gaz de jos.

Când l-a pocnit pe bărbat în ceafă, acesta s-a lăsat moale, cu chipul lipit de podea. A fost o lovitură precisă, zdravănă. Ron n-a putut să nu se întrebe dacă nu cumva spărsese torța și dacă mai era bună de ceva.

Și-a pus mâna pe ceafa Leei și ea a venit lângă el și i-a plâns la piept, apoi a început să i-l sărute încet, iar și iar, ca un copil care își soarbe supa.

El era pierdut în gânduri.

Poate făceau cumva să mai rămână câteva ore în pat înainte să se ducă la tonetă. Să pună niște muzică, să bea ceva. Ce dacă era cinci dimineața, doar nu erau la cheremul slujbei lor și-al orașului. Sigur, curând va trebui s-o ajute pe Lea să-i dea drumul omului și să-l sperie ca lumea, ca să nu zică nimic nimănui. Dar aveau o groază de timp la dispoziție.

Dimineața era a lor.

Orașul e al lor.

Și poate totul se întâmplă doar în imaginația cuiva.

Vă rog, nu judecați.

Războiul de după

Iar când soldații-băieți s-au întors de la război i-au torturat pe soldații-fete care-i așteptaseră. Totul a durat patru zile și la sfârșit au murit oameni.

Războiul ăsta s-a născut la treizeci și patru de minute după ce s-a întors Gilad Shalit din cei nouă ani de prizonierat în Gaza. Era războiul de după, dar lumea a aflat de el încă dinainte să aibă loc. Toți rezerviștii au fost chemați la luptă și foarte puțină lume, poate doar câteva fete prea mici, s-a mirat.

Nici una din femei nu era obligată să se prezinte. Lea se căsătorise, era însărcinată în luna a doua – deși nu spusese încă nimănui. Avișag era pe antidepresive și mergea la psihiatru. Yael era în Goa, India, traducea versurile unei cooperative muzicale ambulante. Ținuseră cât de cât legătura de-a lungul anilor. Nu mai comunicau regulat cu nimeni altcineva din sat, nici măcar cu părinții lor.

Avișag avea carnet de conducere. Le-a dus pe fete în baza de instrucție în mașina ei Subaru. Fuseseră repartizate împreună pentru că ofițerul Shai și-o trăsese pe vremuri cu Yael și acum o aștepta să se întoarcă din lume și să și-o tragă iar cu el.

S-au întors, dar nu mai era nevoie de ele. Acum erau femei în toată firea. Fetele mai mici fredonau cântece numai lapte și miere. „Dragostea se va înălța în mine și te va cuceri“, „Nu-mi găsesc întotdeauna cuvintele“. Stăteau la monitoare în camere de operațiuni, păzeau perfect echipate la porți, verificau pe toată lumea. Își calibrau armele cu *L-beat*, un fascicul roșu de laser care-ți permitea să corectezi o armă fără să tragi cu ea.

— Hei, unde dormim? le-a întrebat Yael pe fetele strânse pe nisip în fața camerei de operațiuni.

Jucau un nou joc de cărți pe nume „Minciuni în junglă“. Regulile se schimbau de la o lună la alta, când se înnoia și pachetul de cărți.

— De-abia ați ajuns, i-a răspuns o puștoaică de la punctul de control punând două cărți pe masă și luând trei din pachet. Nici n-avem nevoie de pizde ca voi.

— Vezi c-ai pus trei cărți jos și data viitoare o să mai pierzi patru, i-a spus Lea. În plus, sunt ofițer, așa că mai bine vezi ce vorbești.

Fata le-a condus la locuința amenajată pentru ele în rulota care servea de depozit de mitraliere Negev și de muniție.

Când femeile i-au mulțumit, s-a prăpădit de râs.

— Nu trebuia să veniți, ne descurcăm și singure.

Negev, care și-a luat numele de la deșert, era o mitralieră modestă, fabricată în Israel. Încăperea putea a benzină, armele fuseseră curățate de curând și aliniate lângă perete. Podeaua era de lemn și prin crăpături creșteau ierburi ce le ajungeau la genunchi. În colțul din stânga spate erau patru saltele verzi.

— Măi să fie, a spus Avișag.

— LOL, a făcut Lea.

Yael cânta un cântec din copilăria lor despre o rățușcă doritoare să descoasă lumea.

Dintr-odată s-au stins toate luminile din unitate.

— De ce oare? a întrebat Avișag.

Apoi și-a dat jos rochia roșie, rămânând cu sâni goi și tari în lumina soarelui. Lea a vărsat dintr-o geantă verde uniforma și echipamentul pe care le ridicase dintr-o rulotă de aprovizionare.

Fetele și-au pus hainele pentru bază și au făcut schimb de bârfe.

Pe o bucată de carton lipită pe peretele rulotei scria: *Dacă vreți neapărat, n-o să găsiți nimic la noi*. Era o glumă și Lea a râs.

Erau într-o bază abandonată construită în 2012 pentru instrucția pompierilor, care veneau din diverse orașe ca să petreacă o lună pe an acolo, unde erau învățați cum să acționeze în cazul unui incendiu de proporțiile celui din pădurea de pe

muntele Carmel, din 2011.

Baza era galbenă, supradimensionată, americană.

Shai vorbea la telefon, dar când a văzut-o pe Yael a închis. A luat-o spre ea pe nisip, iar Lea și Avișag au încremenit. Yael mergea agale.

Shai și-a pus amândouă mâinile pe coapsele ei.

— Te-am tot așteptat și mâine plec cu soldații mei, a spus el.

O întâlnise pe Yael în timpul unei parade gay din Ierusalim la câteva luni după ce ea terminase armata; el mai avea cinci ani, adică o veșnicie. Stăteau la coadă la sorbet și picurii de sudoare li s-au amestecat când oamenii s-au băgat unii în alții din cauza unui car alegoric cu transgenderi costumați în păsări flamingo. Se cunoscuseră pentru scurtă vreme – îi fusese ofițer pe la sfârșitul stagiului. Flirtaseră odată de la distanță, în poligon.

Acum Lea și Avișag și-au încrucișat brațele pe piept cu ochii la Yael. Până și Avișag arăta interes. Așteptau să vadă ce-o să facă prietena lor – lui Yael i se părea că lumea aștepta tot timpul să vadă ce-o să facă ea. De parcă ea știa.

— Ia arată-mi unde și cum le iei, i-a replicat Yael.

Apoi l-a sărutat. Nu-i plăcea niciodată să se sărute. Să-și vâre limba în gura altcuiva. I se părea o tactică de supraviețuire defectuoasă. A simțit în gură gustul pâinii pe care o înghițise el adineaori.

— Ce-ați mai făcut? le-a întrebat Shai după aceea, în loc să-i răspundă.

Lea era măritată cu patronul lanțului de tonete cu sendvișuri NNJ. Locuia la Tel Aviv și fuma toată ziua prin cafenele, unde scria cărți pornografice cu naziști care futeau în draci evrei la dușuri și fete de șapte ani care-și pierdeau virginitatea în acte sexuale incestuoase cu dublă penetrare. Scria sub pseudonim și se bucura de succes în toată lumea. Avișag locuia cu unchiul ei într-un orașel de coloniști din deșertul Negev și lucra ca organizatoare de activități pentru tineret într-un grup de cercetași etiopieni din partea locului, încercând să includă lecții

de călărie în cadrul întâlnirilor. Ca hobby scotea cărți cu benzi desenate având-o ca eroină pe Emily Trista, un personaj bazat pe mascota Emily Ciudata. Emily Trista mereu pierdea cheile sau autobuzul și nimeni n-o ajuta, iar atunci stătea pe o căldare într-un câmp de maci și plângea. Avișag scana desenele și i le trimitea prin e-mail lui Yael, dar Yael n-a mai deschis atașamentele după primul, cu banda desenată în care Emily uită cum se fac adunările și nu-și dă seama dacă are destui bani ca să-și cumpere o perie. Pe atunci Yael se ocupa de lumea întreagă, traducea opere găsite prin China, România, Zimbabwe, India și le punea la dispoziție gratis pe net. Și mai scria și muzică. În toate limbile. Căntece pe care le punea pe net și oamenii le ascultau cu plăcere, deși nici nu știau că sunt ale ei.

— Uau, Yael! a exclamat Shai după atâta vorbărie. (El n-avea nimic de zis.) E ceva pe lume la care nu te pricepi?

— Nu, a răspuns Lea bătând-o pe Yael pe spate.

Yael i-a simțit unghiile pe piele ca niște gemete.

— Micuța noastră Yael e o pizdă renascentistă.

— Bine, s-a învoit Yael.

— Lea, te rog, e război, a spus Avișag.

— Am întrebat ce-i în plan pentru mâine, a spus Yael uitându-se la Shai.

Privirea i se agățase de el ca o undiță. N-avea de gând să-i dea drumul.

Shai a golit camera de operațiuni ca să vorbească între patru ochi. Avea pereții plini de hărți, podeaua, de cereale, iar pe birouri erau elastice de păr în toate culorile curcubeului și aparate de radio.

Yael i-a cerut să nu plece.

Asta după ce el i-a arătat schițele cu școala pe care urmau s-o arunce în aer, unde era fiecare lunetist, fiecare fereastră.

— O să mori. Nu putem să pătrundem în Siria pe uscat, a spus Yael.

— Trebuie să plec, a spus Shai. Sunt ofițer.

— Fac orice, a spus Yael.

L-a zgâriat pe nas și s-a lăsat ca o pisică în patru labe. Podeaua era plină de praf, simțea particule moarte prin cracii pantalonilor.

— Yael, ești paranoică.

— Aș merge prin bază, ce mai, prin lume, la nesfârșit în patru labe, cu pula ta în gură.

— Te măriți cu mine? a întrebat-o Shai privind-o de sus.

Glumea, dar amândoi știau că glumele exprimă cel mai bine realitatea când simți apropierea morții.

— Trebuie să călătoresc, dar poate că într-o zi, da.

— N-ajunge să spui într-o zi. Așa e totuna.

Yael știa că nu trebuie să protesteze, așa că i-a zis că n-are decât să moară și a lăsat-o baltă. De fapt, știa că n-avea nici un cuvânt salvator. Nu pentru Shai. Când se întorcea la rulotă greierii se priveau în oglinda bălților de benzină adunate de la toate armele curățate și-apoi se azvârleau în ele.

A intrat în rulotă cu zâmbetul pe buze. Se gândea că n-are încotro. Iar se luase curentul.

— Ai ajuns acasă! a întâmpinat-o Avișag.

Își împletea părul fragil după ce făcuse duș, într-o pijama de vară imprimată cu plăcinte.

— Hai să facem povești, a propus Lea.

A scos o lumânare *yahrzeit* pentru morți din buzunarul ei fără fund și a aprins-o.

Fetele și-au scos pixurile și hârtia și fiecare a scris câte o propoziție. Nu mai jucaseră asta din clasa a șaptea – „cadavrul delicios“, versiunea îmbogățită. Lea vedea propozițiile lui Yael, dar nu și pe ale lui Avișag. Scria în continuarea propozițiilor pe care le vedea. Yael continua propoziția lui Avișag, dar nu o vedea pe a Leei.

Sciau povești în principal despre câini morți care se împreunau într-un peisaj semănând cu Antarctica, cu versuri modificate din *American Idol* și mame vitrege atât de grase, că goleau bazinele de apă din kibbutz când se azvârleau în ele, cu capul înainte. Cele trei pagini circulau roată, fiecare fată

împăturea propoziția pe care o văzuse și îi dădea să citească propoziția ei fetei din dreapta, ca un evantai din cuvintele pe care le purtau toate cu sine și le înecau în cerneală.

N-au pus ceasul să sune. Cu o noapte în urmă, întinse în paturile lor, stabiliseră în șoaptă c-o să se trezească singure. „Trezirea naturală” – o expresie din armată pe care n-o mai folosea nimeni – se referea la rarele dimineți fără ceasuri care să sune, când n-aveai de ce să te trezești la răsărit.

Băieții plecaseră, erau în autobuz pe șosea sau în altă țară când fetele s-au trezit; nu mai rămăseseră decât fetele mai mici. Deja trecuse de prânz când femeile au simțit dorința de a ieși la plimbare prin bază.

Gașca de fete mai sexy turnau gheață unele peste altele și făceau plajă goale lângă drapel. Nu mai aveau cu cine să facă instrucție, n-aveau de supravegheat prin monitor, nici să păzească vreun poligon sau vreo poartă deschisă. Una din fete, superbă, cu o șuviță subțire și blondă lăsându-i-se pe ceafă, țopăia între cele întinse pe jos. „Bim, bam, ban, am mâncat un șobolan“, cânta în timp ce sărea, și fetele trebuiau să se răsucescă mărind distanța dintre ele, pentru că, oricât s-ar fi depărtat unele de altele, ea tot reușea să le sară. „Suntem de rasă rară, de rasă bizară“, îi dădeau înainte cu cântatul fetele când cele trei femei se îndepărtau.

— Ei, ce facem, dăm spargerea în rulotele băieților? a întrebat Lea. Doar asta v-ați dorit dintotdeauna să faceți, nu?

Lea s-a oprit și s-a dus la Yael. A sărutat-o pe frunte. Parcă se mai împlânzise. Yael i-a simțit tremurul buzelor pe piele. Poate era din cauza copilului care-i creștea în pânțele, dar Yael se gândea că e doar calmul dobândit odată cu maturizarea.

Mergând prin bază, au dat de fetele mai puțin populare, în costume de baie roșii și animal print. Stăteau în cerc ținându-se de mână atât de tare, că li se albiseră degetele. Avișag se bucura că jucau un joc pe care-l știa și ea – unul jucat de obicei de ziua unei fete. Fata respectivă stătea în mijlocul cercului, ea era pisica.

În afara cercului era fata aleasă să fie șoarecele. Fetele care formau cercul nu trebuiau să lase pisica să iasă afară. Cântau un străvechi cântec cazon pentru fete: „Ce dezastru, ce dezastru, curvelor le-o trag pe bani, nouă pe degeaba“.

— E ziua nostalgiilor, i-a spus lui Avișag, uitându-se parcă prin ea, o roșcată înaltă – șoarecele din afara cercului. N-aveți decât să vă alăturați, chiar dacă sunteți bătrâne. După, putem să ne jucăm de-a învățătoarele și școlărițele și-o să aveți cum să ne bateți cu bastoanele cu laser pentru calibrare.

— Bastoanele-alea costă 3.400 de shekeli bucata. Cred că glumești. Care-i instructoare de arme de-aici? a întrebat Yael.

De când văzuse fetele, își căuta printre ele eul mai tânăr. Fata cea mai mărunță și slăbuță. Dar n-o vedea nicăieri. Toate fetele parcă erau amazoane.

— Nu ne mai trebuie, a spus o fată cu niște cearcăne negre la ochi atât de mari, că-i intrau în obraji. Era instructoare de arme, din câte se vedea. Băieții s-au dus pe jos în Siria. S-a terminat cu noi. Mă întreb ce-o să fie!

— Nu le luați în seamă, a intervenit Lea dând un bobârnac unui păianjen imaginar de pe umăr. Niciodată nu mi-au plăcut copiii. Hai în castelul băieților, să ne distrăm ca niște oameni mari ce suntem.

În timp ce se apropiau de zona rulotelor pentru băieți cele trei au auzit-o pe fata-pisică evadând din cerc cu un geamăt înăbușit, ca de robot. Nici una nu s-a uitat în spate să vadă cum prinde șoarecele.

Zona rulotelor pentru băieți era organizată la fel ca aceea în care dormise Avișag când își făcuse serviciul la granița cu Egiptul. Camerele arătau de parcă băieții fuseseră ridicați de la masă când li s-a ordonat plecarea. Pe o saltea era o baltă de zaț negru vărsată dintr-o gamelă. Niște chiloți galbeni cu pete maronii zăceau lăsați în prag. Pe jos erau împrăștiute uniforme, aparate de ras, covrigei, pâă și bani.

Yael auzea pe cineva vorbind. Era o voce de femeie, dar semăna cu geamătul metalic al fetei-pisică evadând din țarc.

Probabil băieții lăsaseră un televizor deschis, și-a zis. La capătul celor două șiruri lungi de rulote se afla „camera de recreere“, cu ușa deschisă. Întotdeauna urâse faptul că, din cauza numărului mai mare de băieți din taberele de instrucție, numai ei aveau dreptul să se recreeze seara. Fetele puteau să se uite la televizor dacă se duceau acolo ziua, în compania cuiva, dar ziua ea mereu stătea de pază sau făcea instrucție cu soldați. Dacă nu ți-o trăgeai cu cineva important, ți se servea numai: „Nu pupi televizor după cină, domnișoară!“.

Lea intrase într-o rulotă și nu mai ieșea. Avișag și Yael o priveau de afară cum amușină saltele și șosete murdare.

— Asta te excită pe tine acum? a întrebat-o Yael. Parcă erai femeie măritată.

— Ei, Doamne, și tu acum, a făcut Avișag.

Rar se întâmpla să-i ia apărarea Leei, dar i se zbătea ochiul când auzea glume fără perdea.

— Cam da, mă cam excită! a strigat Lea încă amușinând. Dar de fapt încerc să detectez sudoare de rus... ia stați! Lea a scotocit sub un pat de campanie cu saltea îmbrăcată într-un așternut roșu țipător pe care tocmai ce-l amușinase. Am găsit!

Dăduse peste trei sticle, dintr-un bax de plastic alb ce conținuse patru sticle de șnaps de piersici. Avișag spera că rusul nu luase cea de-a patra sticlă cu el în Siria. Rușii manevrau de obicei automatele.

— O fi pe invers tipu', ce bărbat dă pe gât rahat din ăsta? Băutura noastră preferată, Yael! E prea frumos ca să fie adevărat.

Fetele s-au întins pe canapelele de catifea ruptă din camera de recreere. Yael a luat o înghițitură bună, simțind cum îi încetinește pulsul. Lea deja dăduse gata un sfert din sticla ei. Yael nu înțelegea ce era pe ecran, un joc video în care vedeai prin ochii jucătorului. O voce mecanică de femeie recita insulte: „Rezultatele testului de la nivelul precedent arată că ești o ființă îngrozitoare. Iar scopul testului nici măcar nu era să stabilească asta“, a spus vocea. Acțiunea părea să se petreacă într-un laborator de fizică nebunesc. Cement și lavă portocalie. Roboți

care trăgeau cu gloanțe și aveau voci de copii: „Unde te-ai dus? Nu te urăsc“.

Yael i-a întins sticla lui Avișag.

— Nu pot, a zis Avișag. Sunt pe pastile.

— A, da, pastilele alea super cool, a spus Lea și a ciupit-o de obraz. Ia zi, fetița, doctorul Jivago-bondarul îți crește doza înainte sau după ce te fute?

Lea și-a regretat pe loc cuvintele. Avișag și-a lăsat privirea pe o unghie de la mână, de parcă ar fi fost un monitor din camera de operațiuni. Ciudat, dar când bea Lea era de obicei mai drăguță cu lumea decât când era trează, așa că se întreba dacă cruzimea ce-i ieșea la iveală în cuvinte nu era cumva modul prin care copilul din pântece îi dădea de-nțeleș că nu-i place deloc șnapsul de piersici.

— Doctorul meu e femeie, a răspuns Avișag.

Deși Yael fusese cea plecată din țară, Avișag și Lea se întâlniseră cel mai rar de când se certaseră foarte rău, după ce Avișag i-a zis Leei că ia antidepresive.

Yael s-a gândit c-ar fi cazul să spună ceva, dar apoi și-a dat seama că mereu are impresia asta, că trebuie să spună ceva. Așa că n-a mai spus nimic. S-a uitat prin cameră, scormonind pe sub cutii goale de pizza și reviste porno, și a găsit cutia jocului video. Se chema „Inginerie umană INC 2“. A citit descrierea de pe spate:

Jocul constă într-o serie de enigme matematice ce trebuie rezolvate, altfel survin dureri crâncene și moartea. Jucătorul, Multiplu, respectă ordinele unui Intellectual Cibernetice pe nume GOD-DOS (Genome Organizing Detailer and Domain Operating System) pentru a trece printr-o serie de teste în Centrul de Îmbogățire a Ingineriei Umane INC, cu promisiunea că va primi pizza congelată dacă la finalul testelor subiectul este încă în viață și încă posedă cap și papile gustative.

Vocea automată de femeie sosită parcă de niciunde vorbea în fraze care se repetau la infinit. Yael a ascultat cu ochii închiși. „Centrul de Îmbogățire te informează cu părere de rău că următoarea probă e imposibil de trecut. Nu încerca să obții

soluția“ și „Sincer, această secțiune a jocului a fost de fapt o eroare. În locul tău, noi ne-am fi sinucis deja. Ceea ce-și dorea și mama ta, cum scrie aici în fișa ta, subiect 38904, când te-a dat spre adopție vârandu-te în tomberonul de gunoi în noaptea de după Festivalul Cârnaților“.

Yael a apăsă pe un buton de pe joystick, apoi pe toate. Lea bea și mai repede. Avișag se holba în gol. Yael se bucura că-și găsisese ceva de făcut în momentul ăla stânjenitor. Într-un final jucătorul de pe ecran a sărit peste șuvoiul de lavă. S-a auzit mai tare vocea femeii: „Bravo! Ai rămas optimist și te-ai dedicat țelului tău într-un mediu plin de opresiuni și negativitate. Cel mai bine te faci activist și eliberezi niște sclavi“.

Următoarea fază a jocului se desfășura într-o cameră de incinerare a androizilor de luptă care aveau defecte de cuplare a firelor. Erau azvârliți în foc peste o bandă de fabricație, bâiguind fiecare: „Am defecte de cuplare. Fac umbră pământului degeaba. Ți mulțumesc că mi-ai pus capăt zilelor și prin asta ai ajutat Centrul de Îmbogățire să prospere!“, toți în afară de un singur android care a repetat încet „Eu n-am defecte de cuplare. Sunt doar *altfel* decât restul“ până a ars în întregime. Yael s-a întrebat cum arăta la față americanul care a scris scenariul jocului. Apoi s-a întrebat cine-l jucase și cine văzuse camera aia de incinerare.

— Hei, fetelor, a zis în soarele ce pătrundea în camera de recreere.

„Hei, fetelor“ – cum repetase de-atâtea ori în copilărie.

— A, nu, a zis Lea. Întotdeauna e de rău când spune asta.

Avișag s-a bucurat că Lea vorbea iar. A zâmbit arătându-și dinții.

— O să ne omoare pe toate. Băieții. Joacă jocul ăsta, a spus Yael arătând spre ecran.

— Vai, Avișag! a țipat Lea. Yael se crede iar prorocul Iona!

Vorbea despre ea de parcă nici nu era în cameră.

Avișag a râs, cuprinzând fața lui Yael în palme.

— Yael, nu ești Iona. Am mai trecut prin faza asta într-a patra. Și încă o dată într-a șaptea.

Yael simțea că poate să tragă în piept vocea lui Avișag. Îi lipsise sunetul vocii ei, al vocii ei adevărate, cu stropul ei de cinism.

— Alo, știu că nu sunt Iona, a spus Yael.

În clipa aia totul mergea spre mai bine de la sine.

— Nici Ioana d'Arc nu ești, a zis Lea.

— Mai mult ca sigur nu ești fecioara din Orleans. Ți-am citit e-mailurile din Paris. Cum era? Patru tipi într-un singur weekend? a spus Avișag și toate trei au izbucnit în râs în aceeași clipă, încât dac-ar fi avut cine să le audă s-ar fi gândit la un tractor în plină criză de sughiț.

Lea s-a oprit prima din râs.

— În fine, să trecem peste eforturile lui Yael de a-și imagina o versiune mai bună a *Armagedonului* lui Bruce Wills, voiam să spun că-mi pare rău, Avișag. Nu-i treaba mea ce pastile iei.

Avișag a luat sticla din mâna Leei. Și-a turnat din licoare în gură și a înghițit-o după o clipă. Apoi a râs – un hohot care cobora și urca precum un yoyo. Așa făcea ea când începea să plângă.

— Ai dreptate, Lea. M-au vrut în armată, așa că m-am dus în armată. Apoi au început să-mi treacă tot felul de gânduri prin cap și lumea n-are loc de gândurile astea ale mele, așa că vor să trec pe pastile. Apoi află mama unui cercetaș că sunt pe pastile și-acum vor să mă pună pe liber. Va trebui să mă mut înapoi la ai mei. Orice-ai face, n-ai cum să-i mulțumești pe oamenii ăștia.

Nimeni pe lumea asta n-o mai auzise pe Avișag vorbind atâta. Vorbea de parcă deschidea o conservă cu dinții.

— Care „oamenii ăștia”? a întrebat-o Yael.

— Ceilalți oameni în afară de mine, a răspuns Avișag.

Lea a bătut-o ușurel pe genunchi. Yael s-a gândit dintr-odată că numai ea rămăsese neschimbată, celelalte două se schimbaseră, dar ea se simțea tot ea.

— Nu numai tu treci prin așa ceva, a zis Lea. Nici eu nu pot să-i mulțumesc pe oamenii ăștia. Tonetele cu sendvișuri ale lui Ron fac un profit fantastic, dar noi tot nu găsim o casă destul de mare ca să locuim cu copiii în Tel Aviv. Cererea e imensă – și pur și simplu nu se găsește nimic.

Cele două s-au uitat la Yael. Mai întâi a crezut că vor să le sfătuiască, dar apoi a zărit o cută de jenă în colțul gurii Leei. O priveau pe Yael ca pe-o străină.

— Nu vă uitați așa la mine. Nici afară nu-i mai grozav. Oriunde mergi, dai de trenuri care n-ajung în gară, de plângeri la poliție pentru tulburarea liniștii, de mașini de poliție parcate aiurea pe trotuar, pe lângă străzi foarte circulante, asta ca să fii nevoit s-o iei prin mijlocul traficului. Parcă o fac dinadins ca să te calce vreo mașină.

Fetele se uitau la ea de parcă era vreo nou-venită în gașcă. Aerul de disperare n-o prindea deloc pe Yael.

— Bine, n-am ajuns chiar peste tot, clar, a spus ea.

Și ele au respirat ușurate.

Au urmat zile întregi în care s-au distrat de minune în războiul ăla. S-au uitat toată ziua la canale TV prin satelit. Acasă aveau doar televiziune prin cablu, așa că se bucurau din plin de noile canale. S-au uitat la o groază de episoade din *Gilmore Girls* și la o emisiune despre bursuci, pe Discovery. S-au uitat la un documentar cu titlul *Mașina e amanta mea* și au făcut un maraton de episoade din *Night Court/Cine-i șeful?* pe canalul cu filme și seriale vechi. După-masă Lea și Avișag mergeau cu mașina să cumpere mâncare și băutură din orașul arab învecinat. Lea făcea cînste, lua mâncare din bucătăria fusion: ceapă prăjită cu brînză Munster și busuioc pe orice formă de pâine.

Yael rămânea în bază când celelalte mergeau după mâncare. Îi plăcea la nebunie. Parc-ar fi lucrat ca babysitter pentru cel mai bogat cuplu din oraș și copiii se duseseră la culcare. Se tolănea comod și se uita la desene animate pe canalul 6, canalul pentru copii. *Gâlceavă, omul de zăpadă, Pantofii fermecați și Chiquititas*. Cîntecele o țineau prizonieră în cameră, de parcă notele muzicale ar fi fost pictate cu apă pe pereți. *Jingle*-ul canalului, repetat între episoadele de desene animate, era preferatul ei. „Canalul ăsta-i casa mea. Vara aceasta te îmbarci în călătorie pe canalul copiilor! Știință! Artă! Povești de groază!” În orele alea respira fără să gândească. Trona peste un tărâm ce nu-i aparținea. Auzea

cântecul ca de trompete când închidea ochii. „Canalul național este locul în care exist cu adevărat! Cu el mă simt în stare de orice, și el e mereu cu mine!“ Yael lăcrima atunci doar fiindcă în sfârșit înțelegea de ce i se părea chiar OK să mori pentru patria noastră.

Pe-atunci cele trei femei erau fericite.

Băieții s-au întors în bază după nouă zile. Shai murise. La fel și alții. Nu rezolvaseră nimic cu asaltul terestru, așa că armata bombarda din aer Damascul și Alepul. Fetele mai mici plecaseră cu o zi înainte, trimise în bazele de unde veniseră. Au urcat în autobuz râzând și arătându-le degetul mijlociu celor trei femei.

— Gata vacanța de vară, bunicuțelor! Ne-ntoarcem la mami și la tati, le-a spus chicotind paznica blondă, izbindu-se cu corpul de geam și părând la fel de diafană cu sânii striviți de el.

Ofițerul rezerviștilor a sunat-o pe Yael să sporovăiască un pic despre cunoștințele comune care muriseră și i-a zis că, în împrejurările de față, puteau să plece acasă, pentru că băieții se întorceau doar ca să strângă echipamentul. Apoi plecau și ei o săptămână acasă.

Lui Yael i se părea corect să-i aștepte pe băieți până venea să-i ia ultimul autobuz, chiar dacă ele erau cu mașina. Dar, când au ajuns, băieții priveau prin fete de parcă prezența lor fusese ștearsă din bază.

Zece paznici dintr-un pluton de artilerie urmau să păzească baza până veneau pompierii, peste o lună.

De-abia după ce toată lumea își strânsese bagajele și aștepta la poartă să vină odată autobuzul au trecut băieții la acțiune. Au început să se ia de Yael. Mai rămăseseră douăzeci de băieți care așteptau în soare ultimul autobuz militar. I-au spus lui Yael că dacă vrea să facă și ea un mărunțiș, acolo, să-și merite subvenția de rezervistă, ar putea să și-o tragă cu cel mai gras tip din grup. Țăsta mai zic și eu sionism.

— N-o să mi-o trag cu Baruch așa, de milă, a spus Yael. E scârbos ca dracu', a spus.

Stătea pe o baricadă anti-lunetiști lângă poarta bazei. Când a

vorbit nu s-a uitat nici la Baruch, nici la ofițerul Oren, cel care venise cu ideea asta. A bombănit mai degrabă, pentru că ținea între buzele ei roșii agrafa Leei. Lea își odihnea capul în poala lui Yael și Yael îi împletea strâns părul, de parcă nimic nu era mai important pe lumea asta decât pletele alea castanii-roșcate. Părul Leei mirosea a șampon cu lavandă. Când și-a frecat nasul, Yael a simțit mirosul ăla curat pe vârfurile degetelor.

— De ce spui asta? a întrebat-o ofițerul Oren. Stătea cu mâinile pe piept și privirea întoarsă de la poartă și șosea spre Yael. Când tu ți-o frecai aici în bază, lui i-a murit cel mai bun prieten.

— Așa deci, i-a murit cel mai bun prieten. Și prietenul meu a murit. Și fratele lui Avișag a murit mai demult. Ce mare chestie? N-are decât să-și bage sânge-n coaie și să-și vadă de viață, a spus Yael.

I-a făcut cu ochiul Leei, apoi și i-a dat peste cap cu gestul ăla de adolescentă, cu care se molipsise de la fetele mai mici. Avișag și-a dus mâinile la urechi și a închis ochii.

— Să-și bage sânge-n coaie și să-și vadă de viață? a făcut Yoav. Shai nu era prietenul tău. Așa a zis. Dacă ar fi fost, l-ai fi convins să rămână.

Yoav, sergentul-șef. Se băga și el în vorbă.

La început Yael a crezut că glumesc, că se prostesc și ei. Au adus trei tărgi și le-au trântit pe cele trei fete pe ele. Nu le-au legat pentru siguranță și nici nu le-au dat caschete. Ca instructoare de arme, orice abatere de la protocolul de siguranță o deranja pe Yael și îngrijorarea i-a sporit când băieții și-au apăsat țevele puștilor în spinarea ei. Nu le vedea pe celelalte două din cauza prafului stârnit de cei care duceau tărgile în sus pe deal, spre locul unde era drapelul, dar îi era limpede că dacă ar fi împuns-o din alt unghi ar fi putut să-i perforeze măduva spinării.

Apoi băieții le-au trântit pe fete la pământ de la înălțimea umerilor, chiar lângă drapel, ca pe niște maldăre de hârtii.

— Să vă apucați să scrieți mare cu pietre „Suntem niște curve“, că de nu... vă torturăm, le-a zis Yoav după câteva minute fetelor

căzute la pământ.

Yael s-a ridicat în fund. S-a uitat în sus la Yoav. Avea ochii roșii, fumase iarbă. Îi vedea mucii negri din nas și știa că nu se spălase pe față de când se întorsese, de teamă să nu fie silit să se uite în oglindă. Nu-i venea să creadă că pomenise de tortură. Părea doar un clișeu, de parcă nu știa nici el sigur ce înseamnă.

— Ba nu scriem nimic, a spus Yael coborând glasul. *Nah, Nah, Nah. Come on!*

Îi venise pe buze vechiul cântec al Rihannei.

Își amintea când făcuse Rihanna supradoză cu un an în urmă, cum plânse cu ochii la panoul din micul aeroport românesc unde era afișat cu litere roșii numărul cursei aeriene cu plecare întârziată.

— *I like it, like it*, a continuat să cânte.

— Fetelor, uite ce zic, a zis Avișag luându-și mâinile de pe față.

Plângea de ceva timp, lacrimile aproape uscate se amestecau cu cele noi.

— Tacă-ți gura aia de smiorcăită! i-a retezat-o Yael.

Nu mai țipase la Avișag din liceu. Poate asta era o problemă, și-a spus Yael așteptând să vorbească Lea.

— Sunt scriitoare de profesie și nici nu mă gândesc să scriu așa ceva cu pietre. Pietrele nu dispar ușor deloc. Iar mie-mi place S&M-ul, până și pe Facebook spun asta. *I like it, like it*, a spus Lea fără să cânte versul.

Așa că băieții n-au știut ce să facă la început, dar apoi au știut. Le-au amenințat cu puștile și le-au silit pe fete s-o ia spre rulota lor, depozitul de mitraliere Negev deja încuiat. Le-au pus să meargă în patru labe.

— Ei, ce urmează? a întrebat Avișag.

Se lăsa noaptea și dintr-odată lumina s-a luat în toată baza, apoi a venit, apoi iar s-a luat.

— Acum nu ne temem. N-avem nici o teamă pe lume, a spus Yael.

Cu fiecare cuvânt simțea că devine tot mai mult ea însăși.

— Avem două sticle de Sauvignon Blanc și o groază de blaturi

de pizza și paste rămase, plus o sticlă întreagă de Coca-Cola dietetică, de când ai cumpărat-o din greșeală. Am adus-o aici.

— Ai adus-o de la băieți? a întrebat Lea.

— Am adus-o, mi s-a părut înțelept.

— Acum așteptăm, a răspuns Lea. Ți s-a părut înțelept..., a zis ea clătinând din cap cu un zâmbet amuzat.

Arăta de parcă ceva ar fi surprins-o pentru prima dată; cine era Yael, cine era ea. În voce Yael i-a citit faptul că înțelesese, dar nu era sigură că Lea vrea să înțeleagă.

Fetele stăteau pe saltele cu ochii la ușă. Nu se urneau din loc. Voiau să-și amintească tot ce se întâmplase cu câteva clipe înainte.

Erau femei toate și violul e mereu ușor când vrei să-l zugrăvești pe celălalt în tăcere. Yoav a intrat singur, a întrebat care din ele se oferă prima și Yael a ridicat mâna și s-a dus după el.

Avișag a izbucnit în plâns.

— OMG, a zis Lea.

Yael a vorbit tot drumul până la drapel, a spus că face tot ce vrea el dacă promite să nu se atingă de celelalte două, apoi a renunțat la orice speranță când s-a trezit goală și a spus că s-ar bucura să facă orice dacă o cruță măcar pe Avișag. A pomenit de fratele mort, dar până la urmă n-a ajutat deloc.

Cei doisprezece băieți și cele trei fete au participat activ cu toții. N-a fost deloc productiv până la urmă să se ofere de bunăvoie.

Nici violurile n-au adus cine știe ce beneficiu. Yael n-a vrut să tacă, așa că i-au astupat gura și așa n-au mai putut să-i dea nici o utilitate. Le-a zis că a călătorit prin toată Africa cu autostopul, probabil avea tot felul de boli exotice și nu era deloc un gest inteligent din partea lor. Lea a vorbit de-abia la întoarcere, a zis că fusese destul de interesant, poate o să scrie despre asta sau o să-i povestească soțului ei – de ceva vreme își doreau să adauge niște picanterii în dormitor. Le-a ținut un discurs băieților când se încheia la sutien, pe sub bluzonul militar. Nici măcar pe Avișag

n-au putut s-o șocheze. A rămas cu ochii închiși, exprimându-și în șoaptă regretul pentru război și dând din cap cu multă înțelegere pentru chinurile prin care trec tinerii din ziua de azi când vine vorba de viața amoroasă. Și-a cerut scuze de un milion de ori și a mulțumit când i-au azvârlit chiloții în fața sărată.

Cei doisprezece băieți s-au trezit vârați într-o situație dificilă.

Fetele au dus-o bine cu moralul în prima noapte. Până și Avișag își făcea planuri de viitor. A început să vorbească în timp ce celelalte două se uitau una la alta, de parcă se susțineau pe linia dintre ochi una pe alta și pe Avișag.

— Va trebui să luăm o groază de droguri. O să plecăm undeva, o să luăm o groază de droguri și-o să ne vedem de viață, a zis Avișag. Și-a rezemat capul pe umărul lui Yael și Yael n-a împins-o ca de obicei. Yael, te-ai drogat la greu în India? Ce droguri sunt ideale ca să-ți revii în viață?

— Cum poți să vorbești uneori, pe bune..., a spus Lea. Mi-a lipsit să te ascult.

— Păi, am vrut să iau droguri la greu, dar n-a mers. Odată am fumat iarbă și am simțit că fereastră mă trage spre ea ca un magnet. Așa c-am fumat iarbă în pădure și mi-a venit să caut o fereastră care să mă tragă spre ea ca un magnet. Mai târziu am luat fără să vreau Ecstasy la o petrecere rave în Goa și am avut așa o criză de paranoia, că m-am hotărât că drogurile nu-s de mine, a spus Yael.

— Paranoia?! Bine, dar e drogul iubirii și al încrederii în oameni! a râs Lea.

— Poate-ar trebui să-ți cauți un psihiatru. Poate ai vreun dezechilibru chimic, a râs Avișag.

— A părut cât se poate de real. Un băiat persan cu gene lungi alerga spre mine pe drum. Și-a strigat numele, Jahan, și, cu toate că nu știam farsi, am înțeles că înseamnă „lume“. Mirosea a mușchi de apă, asta pentru că ținea în mână un păstrăv de munte – din râurile Babilonului, am crezut eu, deși știam că nu de-acolo e, pentru că nu se găsesc păstrăvi în ele și, oricum, băiatul era din Persia, a spus Yael.

Căldura și setea le-a chinuit pe fete sau măcar pe Yael, care nu le-a lăsat să bea Cola în primele două zile.

— Cred c-ai avut un trip nasol, a spus Avișag. Tre' să fi luat vreun alt drog. De la Ecstasy nu faci crize. Am citit o broșură despre droguri.

— Dar, chestia e că nu numai eu îl vedeam pe băiat. Doi dintre oamenii cu care eram îl vedeau și ei. L-au arătat pe băiat cu degetul și s-au ascuns după mine, de teamă că peștele e otrăvitor și-o să ne omoare pe toți dacă-l atingem. Și mie mi-era frică, dar știam că n-ar trebui. Băiatul a spus că vrea la tatăl lui, dar nu era supărat – mai degrabă își făcea griji pentru noi că ne destrăbălăm în așa hal.

— Ce poveste ciudată, a spus Lea.

— Se întâmplă lucruri mai ciudate de-atât, a zis Yael.

Apoi a deschis ușa alt băiat, nu Yoav. Avea optâșpe ani.

În ziua a doua băieții au reușit cumva să învingă rezistența fetelor și să le atingă unde le era mai rău. Au silit-o pe Avișag să stea cu ochii deschiși. I-au ars degetele și au pus-o să deseneze. Lui Yael i-au așezat pe față o cârpă groasă îmbibată cu apă, să nu-și audă nici pulsul și corpul să nu scape de senzația c-o să se înece, oricât s-ar zbate să scape. Pe Lea au tratat-o ca pe un copil, ca pe cea mai nepopulară fată din școală, poreclită „copilu” pentru că făcea pipi pe ea. Au silit-o să facă pipi pe ea.

— Nu mi-e frică de apă. Creierul e aproape tot apă, a spus Yael când au rămas iar împreună în rulotă, deși știa că nu-i adevărat.

A devenit mai tăcută, ceea ce le-a permis celorlalte să vorbească mai mult decât oricând.

Avișag le-a povestit despre un cercetaș etiopian de-al ei din clasa a cincea, care nu picta decât degete de la picioare tăiate. Toate degetele munceau, se căsătoreau, făceau armata, dar erau toate pline de sânge. Consiliul școlii era deranjat și s-a ținut o ședință în care toți părinții au hotărât că trebuie dat afară, pentru că putea să-și facă rău singur sau altora. Avișag i-a luat apărarea, dar degeaba. Poate de-asta a urmărit-o una din mame și a aflat de psihiatru.

Lea a rugat-o să mai povestească, să vadă dacă, ascultând altceva, și-ar da seama că prima poveste nu merita reținută, în caz c-ar fi ajuns să regrete că n-a avut energia s-o scrie.

Avișag a povestit că, deoarece găinile au nevoie de mult calciu ca să facă ouă, unchiul ei a pus-o să mărunțească bine cu o piatră toate cojile de ou rămase și să le pună în mâncarea găinilor. Dar odată ea a vrut să vadă dacă găinile nu vor să mănânce cojile nemărunțite. Dacă erau în stare să ciugulească cotoare de salată, nu vedea de ce aveau nevoie să mănânce cojile măcinate. Însă Avișag nu știa că dacă găina mănâncă ceva ce seamănă cu un ou o să se-apuce să mănânce ouă. De-asta trebuiau măcinate ouăle.

— Și dacă-i plac ouăle o să mănânce ouăle altor găini? A întrebat-o Lea.

— La început da, a spus Avișag. La început mănâncă doar ouăle altor găini.

*

La amiaza celei de-a treia zile au rămas fără Cola. Mai aveau niște blaturi de pizza. Lea a băut aproape toată Cola, corpul ei nu i-a dat de ales, și s-a simțit atât de rușinată, că Avișag a tot ținut-o că ea a băut de fapt cel mai mult din sticlă și că-i pare tare rău.

Când s-a luat lumina, Avișag a terminat cu scuzele și-a izbucnit în plâns. Se temea mai tare de întunericul adevărat de afară decât de întunericul de dincoace de pleoape când și le cobora.

Yael își privea umbra – când înclina din cap, umbra părului ei pe perete se contopea cu umbra unei puști și părea că pușca încearcă să se preschimbe în ea.

Atunci Lea a venit cu o soluție.

— Știți, avem muniție. Și mitraliere.

— Nu putem să-i împușcăm, nici să nu te gândești, a zis Yael.

— Da' putem măcar să-i amenințăm, curvă mică ce ești. Nu ne controlezi tu pe noi, a spus Lea.

— Nu putem. Viitorul nostru e în corpurile și-n capetele lor, a

spus Yael.

— Știi, uneori chiar îmi doresc să nu mai vorbești așa, a continuat Lea.

— Și eu, a zis Yael.

— Și eu, a spus Avișag.

Fetelor li se usca gura de sete în timp ce vorbeau. Puștile erau încă umede de benzină. Parcă le făceau în ciudă, aproape cum erau, dormind cu ele ca dinadins. Dintre ele trei, băieții au venit s-o ia pe Lea.

La sfârșitul celei de-a treia zile transpirația uneia din fete și-a schimbat mirosul. Avea iz de panică.

Avișag a venit cu o soluție.

— Mai bine scriem și gata. Sunt doar pietre. O să le mute cineva. Sunt doar cuvinte. O să ne luăm revanșa când ieșim de aici, o să le pară lor rău mai încolo.

— Doar cuvinte? a făcut Lea. Poate.

— Doar pietre? a făcut Yael. Nimic nu e scris mai definitiv decât ceva scris cu pietre.

— Yael, a zis Lea.

Și Avișag se pregătea să mai spună ceva. Yael s-a întrebat dacă nu cumva, până la urmă, o încurajase să vorbească prea mult.

— Nu! a strigat Yael, vârand frica în celelalte două – frica de ea, de băieții care puteau s-o audă. Nu suntem Harry Potter. N-o să primim o a doua șansă. Asta-i singura. Nu suntem Iisus. N-o să ne-ntoarcem din morți. Țasta fie e stat evreiesc, fie nu e.

— Yael, a spus Lea.

— Te rog, taci din gură, i-a zis Avișag.

— Dacă nu facem față situației acum, cineva o să aibă de suferit din cauza noastră mai târziu. Băieții n-o să și-o ierte niciodată. Lea, tu tot timpul o să te uiți la televizor, în loc să faci ce vrei să faci de fapt. Avișag, tu tot timpul o să-ți ceri scuze când cineva o să între în tine. Eu o să mă urăsc tot timpul, o să mă urăsc pentru că vorbesc așa, a spus Yael.

— Pare să te pasioneze într-adevăr subiectul ăsta, a spus Lea zâmbind.

Și n-a mai plâns.

În seara aia băieții au venit s-o ia din nou doar pe Lea. Poate pentru că avea sânii cei mai mari. Sau poate pentru că numai ea mai putea să se țină pe picioare.

— Prințesă Lea, a zis Yael când i-a auzit pe băieți venind a treia oară. Nu le știu pe toate, n-am fost peste tot, *îți amintești?*

— Fie faci, fie nu. Nu există încercare, a spus Lea.

— Forța fie cu tine, a zis Avișag.

Chiar atunci Yael a simțit cum toate cuvintele și sunetele pe care le schimbase până atunci cu fetele îi izbucnesc ca o cascadă în gură. Trebuia neapărat să găsească o cale de ieșire, și încă repede.

În a patra dimineață fetele nu și-au mai adresat nici un cuvânt. Yael voia să spună ceva plin de forță, să șoptească un străvechi adevăr, dar setea n-o lăsa să articuleze consoanele. Și, în afară de asta, și ea știa că va suna prostesc.

Avișag făcea păpuși din bălăriile ce creșteau prin crăpăturile podelei de lemn. Inimi, bebeluși și pisicuțe. Obiecte reale, dar sub forma lor din desene animate. Împletea, strângea și rupea. Yael n-a observat când s-a apucat de asta, dar dimineața erau șase păpuși și încă una aproape gata în mâinile lui Avișag, care decojea tulpini.

Când a observat, Yael a luat bambusul de care era legată o anemonă în ghiveci, care nu se aflase în rulotă când o văzuseră fetele prima dată. I-a făcut găuri cu dinții și așa s-a ales cu un fluier.

Să cânte la el.

— Dacă pentru mine cânți, Yael, atunci las-o baltă. Ți-am zis de un milion de ori. Sunt ca Jessica, fiica lui Shylock, n-aud muzica, a spus Lea.

— Doar nu ne-apucăm să declamăm din Shakespeare acum, nu? a spus Avișag.

— Păi, e un pic cam gay, recunosc, a zis Lea.

— Clar. Doar știm toate că Hitler era gay, a spus Yael.

Fetele s-au uitat la ea. Se temeau mai mult pentru ele însele în

momentul ăla, pentru că stăteau s-o asculte.

— Și când zic Hitler mă refer la Shakespeare, a zis Yael.

După care a cerut voie să se culce.

Întinzându-se să se odihnească, Yael a plonjat în propriul corp în căutarea somnului. Și-a imaginat sub ea valurile oceanului, care impuneau calm. Apoi s-a gândit la toate momentele de fericire când asculta însuflețită melodiile de pe genericul serialelor ei preferate, așezată pe podea, și și-a amintit lacrimile ce-i curgeau pe obraji când se auzea melodia de la sfârșitul fiecărui episod. Și-a amintit corpul ei din copilărie, cum se trezea inundat de o încântare ce-i chircea degetele de la picioare și-i dilata nările în toiul acelor vise în care o altă ființă umană o lua în grijă. Într-o cameră cu pat care se încuia cu cheia, unde era doar hrănită și compătimită.

Când visa cu ochii deschiși în timpul orei de istorie, întotdeauna se întâmpla ca o profesoară de matematică s-o ia în grijă. Femeia arăta de fiecare dată un pic altfel – înaltă, blondă, brună. În realitate, toți profesorii ei de matematică erau bărbați și nici n-o vedeau. După ce s-a uitat la *Fete rele* în liceu i s-a fixat definitiv imaginea profesoarei de mate. Era Tina Fey sau profesoara de matematică pe care o jucase în film. Ce proastă era, e, și-a spus Yael.

Însă apoi s-a mai gândit un pic. Și a deschis ochii.

— *Fete rele*, a spus Yael încă întinsă pe jos.

— Hai să nu vorbim aiurea, de-abia mă mai ține vocea, a zis Avișag.

— Nu e aiurea. Mai țineți minte fetele din filmul ăla, care spuneau mereu opusul a ce gândesc? a întrebat Yael ridicându-se în capul oaselor.

— Toți americanii spun mereu opusul a ce gândesc. Uită-te puțin ce filme fac. Toți sunt eroi. Asta pentru că n-au de-ăia adevărați, a spus Lea.

Ron era foarte antiamerican de când făcuse afaceri cu ei și Lea îl copiasse.

— Corect, a spus Yael. Trebuie să fim un pic americane. Fix

invers decât suntem de fapt. Așa o să-i terminăm pe băieți. Așa, tu încetezi cu scuzele. Nu mai scoți nici un „scuze“, nici un „mulțumesc“. Doar repeți încontinuu: „Nu merit așa ceva. Sunt un om bun“. Iar tu, Lea, din contră. Cere-ți scuze. Mulțumește. Zâmbește.

— Cumva suferi de sindromul Stockholm? a făcut Lea. Întreb doar. Totul mi se pare foarte interesant.

— Nu, a răspuns Yael calmă. Încerc să provoc opusul. Băieții trebuie să capete sindromul Lima. Trebuie să-nvețe să ne iubească un pic.

— Bine, dar dacă ne purtăm ca opusul nostru, nu pe *noi* o să ne iubească, a spus Așa.

— Ba da. Iubesc ce putem deveni. Și putem deveni orice ne dorim, a zis Yael.

— Acum iar vorbești ca în reclamele de pe canalul național pentru copii, a spus Lea.

— De-asta mă și iubești, a zis Yael uitându-se la Lea.

— De-asta te iubește, a spus Așa.

Băieții au venit de-abia după-amiază. Puțin înainte de asta, Yael a început să plângă.

— De ce nu m-ați întrebat cum ar trebui să mă port eu acum? a zis plângând și smulgându-și părul din cap.

Așa și Lea n-au spus nimic.

— Trebuie să nu scot un sunet. Să fiu opusul sunetelor, a conchis Yael.

— OK, a spus Lea.

— Atunci de ce bocești atât de tare? a întrebat-o Așa.

— Cât de curând o să mă preschimb în cântec, a spus Yael.

Și a destăinuit gemând tot ce știa celorlalte patru urechi.

Rulota avea cinci pași lățime, șapte pași lungime și tavanul era deasupra fetelor întinse pe saltele.

Băieții au venit, au luat, iarăși au venit, și femeile au fost cine nu erau. Era ceva foarte greu.

În războiul de după s-au pierdut vieți omenești: 6.422 de civili

și combatanți din Siria au murit în următoarea lună. Gilad Shalit va muri mai târziu.

Chestia e că ideea lui Yael a funcționat. Băieții nu s-au mai întors după aia.

Avișag a deschis ochii în toiul nopții. Și s-a ridicat de pe saltea. Și a deschis ușa rulotei. Și s-a dus pe întuneric până la steag. Și s-a dus pe întuneric până în camera de operațiuni. Un pas, încă unul și tot așa. Și a găsit o lanternă. Și funcționa. Și s-a dus la rulotele băieților. Și le-a dat ocol. La un moment dat i s-a părut că mai vede o lanternă și i s-a făcut frică, pentru că cine-ar auzi-o și cine-ar ajuta-o? Dar până la urmă n-a fost decât tot lanterna ei reflectată într-un abțibild fosforescent de pe perete.

Paznicii din unitatea de artilerie n-au mai venit deloc, cine știe de ce.

Lea n-a crezut că a funcționat. La început i s-a părut că, și dacă a funcționat, tot nu conta. N-avea cum să schimbe ce urma. Numai ele trei știau.

În noaptea aia Avișag s-a întors la rulotă. Văzuse cu ochii ei că băieții plecaseră, dar imediat n-a știut ce însemna asta.

Yael a trebuit să le convingă.

Mai întâi Yael a hotărât că n-or să plece acasă cu mașina chiar în noaptea aia. Că noaptea aia era doar a lor. Apoi a fost gata să răspundă la întrebări.

Pe saltele, ore în șir s-au certat. Dacă tot ce li se întâmplase era interesant măcar, dacă a contat sau nu ceva ce-au făcut. Dacă ele contau sau nu. Când afară era încă întuneric, când aproape le lăsase vocea, a revenit lumina și atunci au discutat în continuare.

— Oricum doar noi o să știm ce s-a întâmplat aici, a zis Avișag.

— Ba o să se știe. O să scrie Lea despre asta. Și lumea o să creadă până la urmă. Pentru că de fapt deja s-a întâmplat și ni s-a întâmplat nouă, a spus Yael.

Dar până la urmă nu Lea a povestit totul. Nimeni nu știe cine a povestit, dacă și cum. Adevărul e că în noaptea aia femeile păreau atât de vii și de prezente în rulota luminată, încât pereților le-a venit să moară.

— Sunt foarte obosită, a spus Yael.

— Avişag, vrei să stăm cu lumina aprinsă în noaptea asta? a întrebat Lea.

— Nu, a zis Avişag. Nu, Lea, nu mai vreau să mă tem.

Dintr-odată s-au stins toate luminile.

Lea a născut şapte luni mai târziu.

Operațiunea Lumina Serii

Când aveam optâșpe ani mama m-a trezit bătându-mă pe obraz cu două degete.

— Yael, trezește-te, mi-a spus.

Când mama avea optâșpe ani o contactau avioane prin stație. Trei ani a așteptat s-o contacteze avioane prin stație. Când o contactau avioanele din Forțele Aeriene, mama le dădea permisiunea să aterizeze. Aveau nevoie să aterizeze ca să se alimenteze cu combustibil. Era într-o bază de alimentare. Era controloare aeriană. Așteptau să-i audă vocea proaspăt înăsprită de primele țigări fumate și efortul de a ascunde cât de tânără era. Fără permisiunea ei avioanele nu puteau să aterizeze. Aveau nevoie de ea când zburau și ea stătea în turnul de control și-și desena fețe pe brațul brun, gândindu-se la ce glume urâte poate să le toarne băieților din bază când ieșea din tură.

Odată a fost deturnat un avion israelian care făcuse escală în Atena și, deși nu mama salvase ostaticii (mama era doar o fată), tot era adevărat că fără intervenția ei ostaticii salvați n-ar fi primit sendvișuri când avionul de salvare s-a oprit să se alimenteze în drum spre casă. Ea repeta că n-avusese o slujbă importantă în armată, dar mie mi se părea altfel. Avioanele nu rezistă prea mult fără combustibil, dând ture prin aer. Teoretic, ar fi putut măcar o dată să refuze. Putea să refuze de fiecare dată, dar nu refuza, nu refuza nimic în viață. O groază de lume ar fi putut muri din cauza ei. Când a ajuns pe plaja aia avea optâșpe ani.

M-am trezit după ce mama m-a bătut pe obraz cu două degete.

Când aveam optâșpe ani dormeam cu ea în pat pentru că mă temeam de viitor. Nu m-a preocupat prea mult că plecam în

armată, în afară de efortul de a-mi cumpăra chiloți ca lumea și un ceas nou, însă apoi am văzut la știri că un soldat dintr-un punct de control a fost aruncat în aer de un terorist sinucigaș, ceea ce m-a mirat și apoi m-a îngrozit.

La puțin timp după ce am văzut o poză cu soldatul aruncat în aer am început să-mi trosnesc tot timpul degetele sub bărbie ca să-mi alung fricile. Mai făcusem asta, însă în urmă cu ani buni. Tata era enervat pentru că se săturase să doarmă în patul meu de adolescentă. Spunea că are picioarele prea lungi și că, oricum, nu era drept. Mama spunea că e drept pentru că eram fiica ei cea mai mare, se chinuise să mă facă și acum aveam optâșpe ani și curând plecam în armată. Apoi tata s-a lăsat bătut pentru că o iubea tot timpul, ceea ce era o problemă.

— Hei, Yael, mi-a zis mama când stăteam împreună pe pat. Să spui că vrei să fii în Forțele Aeriene.

— Nu vreau să fiu în Forțele Aeriene, am șoptit. Mamă, nu vreau deloc să fiu soldat. Cred că iar mă ia frica.

— Spune că vrei să fii controloare aeriană.

— Dar deja știi c-o să fiu la infanterie. Asta a hotărât hârtia de recrutare. La infanterie nu poți să ajungi controloare aeriană. N-ai ce aer să controlezi.

Mama nu asculta. N-am știut niciodată dac-a vorbit serios.

— Spune că vrei să fii controloare aeriană în Sharm el-Sheikh. Spune că în Sinai.

— Bine, mamă, dar nu pot să fiu controloare aeriană. M-apucă bâțâiala dacă stau și aștept toată ziua.

— Spune că vrei să fii controloare aeriană în Sharm el-Sheikh. E cea mai bună slujbă pentru fete în armată.

— Dar n-au mai rămas deloc soldați israelieni în Sharm el-Sheikh. Nu-i nici o bază acolo. Am cedat teritoriul ăla Egiptului.

Mama își tot trecea degetul pe șaua nasului meu.

— Așa e, l-am retrocedat înainte să te naști tu, a spus.

Deși știa că unele lucruri sunt imposibile, tot le spunea de parcă nu le-ar fi crezut așa.

În ziua când a primit actul de recrutare s-a dus hotărâtă în

biroul ofițerului însărcinat cu repartiția și i-a cerut s-o trimită pe un post de controlare aeriană. Ofițerul a râs. Asta pentru că avea pielea smeadă, un nume de familie yemenit și nasul spart. A crescut așa, spart, ca un dezastru sau un desen de copil cu creioane colorate. Și l-a spart când era mică, când într-o seară a căzut din remorca lăptarului.

Nu-și dădea seama pe atunci că ceruse ceva imposibil. Își întrebase sora mai mare ce să-i spună ofițerului de la repartiție că vrea și sora ei mai mare a râs. Sora mai mare știa că ofițerul de la repartiție n-o să se sinchisească de ce vrea ea. Apoi, sora mai mare a vrut să mai râdă puțin. Nu era genul care râde mult. Era secretară în armată. A sfătuit-o pe mama să spună că vrea să se facă controlare aeriană.

Pe atunci se știa că bazele Forțelor Aeriene aveau săli de cinema și de popice. Așa ceva maică-mea nu văzuse în viața ei. Femeile care ajungeau în Forțele Aeriene erau fiice de piloți de lupte care mai târziu intraseră în politică. Tatăl mamei cumpăra săptămânal câte un bilet la loto și-i promitea bunică-mii c-o s-o trateze ca pe o regină, dar între timp lucra de patruzeci de ani ca dispecer în singura companie de autobuze din Israel. Era doar un om previzibil cu aspirații cât se poate de previzibile. A murit în anul în care m-am născut eu după ce a citit în ziar că pierduse la bursă toți banii pe care-i economisise. S-a sinucis sau a făcut atac de cord; oricum, a avut o moarte previzibilă.

Răspunsul pe care l-a dat maică-mii ofițerul de la repartiții numai previzibil n-a fost. A râs o dată. A râs de două ori. Ea l-a întrebat de ce râde și el a mai râs o dată.

— Vrei să te faci controlare aeriană? a întrebat-o.

— Da, a răspuns mama, pe care n-o dădea deșteptăciunea afară din casă. Asta vreau.

Am auzit prea multe variante ale discuției din punctul ăsta și n-o să povestesc nici una. Uneori când povestești ceva ce-ai ascultat de prea multe ori, îți amintești toate dățile când ai auzit povestea și te gândești că s-ar putea să nu fie tocmai adevărată și apoi ți se pare că nici tu nu ești tocmai adevărată. Poate ești fiica

altei mame. Contează doar că mama a ajuns controloare aeriană. Nimeni n-a crezut c-o să se întâmple așa ceva, în afară de ea. Baza aeriană unde a ajuns nu avea nici sală de cinema, nici de popice, nici piscină. Era undeva pe o plajă. Plaja i s-a părut cea mai frumoasă din lume. Nu doar din Israel, a zis ea, ci din lume. Odată am văzut într-o revistă o fotografie cu o plajă părăsită din Zanzibar. A spus că așa arăta plaja din Sinai unde-a făcut ea armata, doar că era mai mult de-atât. Când am întrebat-o cum adică mai mult de-atât, a zis doar că avea mai mult din toate.

Când a luat autobuzul din baza de repartiții până la aeroportul din Tel Aviv, șoferul autobuzului a recunoscut-o. Îl știa pe tatăl ei. Așa plătea pentru faptul că tatăl ei lucra la compania de autobuze. Nu puteai să te duci nicăieri fără să te ajute vreo cunoștință a bărbatului care te-a crescut. Nu puteai să faci pe turistă. Erai proprietatea țării tale și a șoselelor ei.

Șoferul a întrebat-o ce mai face tatăl ei și unde mergea în armată. Dar imediat ce-a întrebat-o s-a apucat să înjure o pasageră care-i spusese să se grăbească în pizda mă-sii odată. Pasagera era tot o fată plecată în armată, însă părea în armată de mult mai mult timp decât mama. Uniforma îi stătea ca turnată.

Mama n-a vrut să fie nepoliticoasă. S-a așezat pe locul din spatele șoferului în timp ce acesta o amenința pe fată că dacă mai înjură o s-o dea jos din autobuz. Mama se simțise minunat când arătase noua carte de identitate militară care-i oferea accesul în autobuz, în loc de cealaltă carte pe care-o folosise toată viața. Cardul portocaliu pe care scria că e fiica unui anume angajat în companie. Mama și-a luat bilet de autobuz o singură dată în viața ei, când m-a dus în armată și n-a vrut să ia mașina pentru că se temea să conducă singură pe drum spre casă. Când tatăl ei a ieșit la pensie deja se măritase cu un bărbat care avea mașină oferită de compania la care lucra, așa că nu mai trebuia să meargă cu autobuzul, avea mașina aia. Mașina n-o primise de la o companie de autobuze, ci de la una care fabrica obiecte din plastic.

A crezut că șoferul a uitat de ea, dar de cum a pornit autobuzul a început să se arate ha-ha-supărat de prezența ei.

Până atunci mama n-avusese parte decât de glume ha-ha-ce-m-am-supărat de la bărbați și băieți. Vânzătorul din piață era ha-ha-supărat că ea-i cumpărase cel mai frumos pește pentru cina de sabat. „Șmechero! Mi-ai luat cel mai frumos pește. Ce-o să zică ceilalți clienți? Ha-ha, ce m-am supărat.“ Lăptarul din a cărui remorcă picase și-și spărsese nasul. „Șmechero! Ce căutai la mine-n remorcă? Acuma, dacă te întreabă cineva cum ți-ai spart nasul, o să-i zici c-ai căzut din remorca mea și o să creadă că conduc prost! Ha-ha, ce m-am supărat.“ Avea patru surori și nici un frate și a învățat la o școală religioasă de fete. Nu c-ar fi fost credincioasă, ci pentru că sora ei n-a mai vrut să meargă la școala de stat după ce un băiat i-a spus o glumă ha-ha-supărată și i-a scuipat în păr, așa că toate surorile au fost trimise la o școală religioasă pentru că sora cea mai mare e întotdeauna cea mai puternică. Tatăl mamei nu făcea deloc glume, nici măcar glume ha-ha-ce-m-am-supărat, pentru că era într-adevăr supărat pe viață de când se știa.

— Și cum vine asta? Acuma că ești soldat nu te mai sinchisești să răspunzi când te-ntreabă un unchi ceva? a întrebat-o șoferul. Nu era unchiul ei, dar îl cunoștea pe tatăl ei, așa că s-a declarat unchiul ei. Ce face taică-tău? Unde faci armata?

Gulerul uniformei verzi o rodea pe mama sub bărbie. Mai presus de orice pe lume, își dorea să n-o mai roadă, dar, oricum și-ar fi aranjat gulerul, era în zadar.

— Tata e bucuros. Fac armata în Sharm el-Sheikh, sunt controloare aeriană, a răspuns.

Când a spus-o cu glas tare părea corect. Asta era, acolo mergea. Trebuia să ajungă acolo cu autobuzul. Treaba companiei de autobuze era s-o ajute. Și a șoferului la fel.

Șoferul chiar s-a supărat când i-a auzit răspunsul. Când a văzut cât de sigură e pe ea. Sau așa i s-a părut ei, pentru că n-a mai glumit, așa că nu mai rămăsese decât supărarea.

— Să-i spui lui tac-tu că dacă mai bea și mai lipsește mult de la serviciu n-o să-i mai acopăr eu turele cine știe cât, m-ai auzit? i-a zis mamei șoferul.

L-a auzit. Se gândea că pielea de sub bărbie i se făcuse roz deja. Dar n-a atins-o.

— Sunteți atâtea femei în casă și nu sunteți în stare să vă ngrijii de un bărbat mocăit, a spus șoferul.

Mama și-a sprijinit capul de geam. O femeie cu prea multe rânduri de bărbie privea lung înainte, cu gâtul întins, de parcă ea conducea autobuzul. Mama se uita la doamna aia de parcă ar fi crezut că numai dacă se uită mult și bine la ea n-o să ajungă vreodată la fel.

Mama nu mai zburase cu avionul și era atât de nerăbdătoare să vadă străzile Tel Avivului și plajele pline de lume, și cum hotelurile se făceau tot mai mici sub ea, încât a crezut c-o să se uite pe geam tot drumul, dar de fapt a adormit. L-a visat pe tatăl ei. O fugărea așa cum chiar o fugărise odată, după ce a tăiat-o pe umăr pe sora ei mai mare cu o lamă de ras, atât de adânc, că n-au avut încotro și au dus-o la doctor, pentru că n-au reușit să-i oprească sângerarea, oricâte cârpe i-au pus peste rană. Mama și surorile ei se tăiau des când erau mici, pentru că n-aveau ascuțitoare, așa că-și ascuțeau creioanele pentru școală cu lame ruginite. Stăteau aplecate deasupra coșului de gunoi ascuțindu-și creioanele și în același timp se ciondăneau, cum se obișnuiește între surori. Din pricină că nu-și mai suportau fețele și mirosurile; pentru că stăteau atât de băgate una în alta și semănau atât de bine între ele. Singura diferență era că aveau lame de ras în mână atunci când se ciondăneau.

În vis, tatăl ei o fugărea, exact cum se-ntâmplase în viața reală, și era beat, exact cum fusese în viața reală. Diferența era că se mișca încet. Tot încerca s-o prindă și, cu toate că ea nu voia s-o prindă, nu voia să fie nici una dintre cele cinci femei care nu erau în stare să aibă grijă de un bărbat mocăit, așa c-a încetinit și ea.

S-a trezit când roțile aterizau pe pistă și capul i s-a bălăbănit într-o parte. Când s-a uitat pe geam a văzut dune de nisip întinse, ce păreau neatrinse, dar ascuțite, și o mare atât de liniștită, încât a crezut că de dragul ei se potolise.

Mama se referea la problemele mele cronice folosind numele *sula*. În cei trei ani petrecuți pe plajă mama trebuise să se poarte atât de mult cu compasiune, încât din întâmplare i-a intrat în obicei, astfel c-a putut să trăiască tot restul vieții fără să-și mai dorească nici măcar un mărunțiș pentru sine. Puteam să-i mărturisesc probleme pentru care nici nu găseam cuvinte, probleme pe care n-aș fi fost în stare să le destăinui prietenilor mei, iar ea le pune în cuvinte ca să poată să mă ajute. Mama a observat când am avut prima mea *sula*. Nici n-a trebuit să-i explic. Ea mi-a explicat problema. Mi-a explicat că *sula* era un obicei urât, cum ar fi să bați în lemn sau să-ți rozi unghiile. Era un obicei de pe urma căruia doar tu știai ce vrei să câștigi, însă nu puteai să le explici altora în cuvinte. Părea o explicație perfectă. A zis că e cel mai îngrozitor lucru din lume.

Trebuie să-ntelegi că orice *sula* era o problemă serioasă. Una fără de care nici nu mai ții minte cum îți fusese viața înainte s-o ai și cum ți-ar putea fi fără ea. Cam ca atunci când rămâi însărcinată fără să-ți dorești un copil sau când ai luat o boală mortală, numai că mai rău, pentru că nimeni n-avea habar și pentru că sufereai tot timpul din cauza asta.

Prima mea *sula* a avut de-a face cu gâtul meu. Sau mai degrabă cu porțiunea de sub bărbie. Odată m-am strâmbat și mi-am întins pielea de acolo. De atunci înainte m-am trezit că fac asta des, fără să vreau, și pe când mă priveam în oglindă am început să mă îngrijorez că dacă mă tot strâmb așa o să fac bărbie dublă. Aveam zece ani și-mi făceam griji că mă îngrășasem la față, pentru c-o auzisem pe mama spunând că, odată ce te-ngrași, nu mai contează dacă slăbești sau nu, tot grasă o să pari la față până mori. Și era din ce în ce mai rău. Nu știu cum, am început să cred că dacă-mi trosneam degetele de trei ori sub bărbie, simțindu-le pe piele, asta anula efectele strâmbăturilor. N-aveam nici un motiv să cred așa ceva, dar eram atât de convinsă, că nu mă puteam opri. Mă dureau degetele în așa hal, că nici nu

puteam să țin creionul în mână. La școală îmi înfulecam pe nerăsuflăte sendvișurile, ca să-mi eliberez mâinile cât mai repede și să pot să-mi trosnesc iar degetele. De-abia când maică-mea a încercat să mă fotografieze în ajunul primei ninsori a observat și a urlat: „*Sula!*“. Atunci m-a lăsat să stau acasă a doua zi și să mă uit la telenovele argentinene, servindu-mă cu lipie, iaurt și clementine.

Mi-ar plăcea să zic că problema s-a rezolvat prin simplul fapt că știam că mă înțelege cineva, dar n-a fost așa. După problema de la gât s-a întâmplat ca mama să spună că dacă stai lângă cuptorul cu microunde o să-ți joace ochii în cap. I-a zis-o soră-mii, dar am auzit-o. Și așa jumătate de an am avut o *sula* la ochi. Îmi roteam ochii-n orbite până scârțâiau și o luam de la capăt. Nici nu puteam să mă uit la televizor. Mă durea capul în așa hal, că uneori trebuia să mă așez imediat la loc după ce mă ridicam. În întunericul din camera mea îmi făceam griji că-mi rotisem ochii atât de rău, că întunericul ăla era orbirea mea.

Dinții au fost ultima *sula* și cea mai gravă. Dinții sunt mai nasoli decât ochii. Am avut o vacanță de vară fără *sula* până am mușcat dintr-un porumb fiert și mi-am ciocnit fără să vreau un dinte din față de jos cu un dinte din față de sus. Am reușit să-mi încleștez dintele de jos și dintele de sus, ceea ce m-a durut mai rău decât orice, atât de rău, că nu peste mult timp am încercat să-mi provoc aceași durere, pentru că era mult mai rău să aștept să se întâmple iar decât să simt durerea. Și iar o făceam, iar și iar. Mă treceau fiori reci la fiecare mișcare și pas. A trebuit să pun pulovere pe mine în toiul aceluia august israelian. Când s-a făcut septembrie așteptam să se termine ora, pentru că nu mai suportam să scrâșnesc atâta din dinți, apoi așteptam să se termine masa acasă, pentru că nu mai suportam să scrâșnesc din dinți, apoi să se termine ziua, apoi să mă ia somnul. Tot așteptam un moment de respiro care nu mai venea odată.

— Trebuie să mă opresc. Nu mai rezist așa, i-am spus mamei.

Mă paraliza o problemă care nici măcar nu era adevărată. Nu puteam să-i spun nici lui Avișag, darămite Leei.

— Yael, înțeleg, înțeleg, înțeleg, a spus mama.

Continua să repete asta privindu-mă în ochi. Tata dormea de luni întregi ghemuit în patul meu. Ea mă înțelegea noaptea. Dacă n-aș fi avut pe cineva care să-mi înțeleagă o problemă pe care nici nu puteam s-o pun în cuvinte, poate c-aș fi înnebunit. Minutele alungau orele și orele îmi alungau somnul.

Nu mai țin minte când, cum și de ce mi-a trecut. Îmi amintesc că ajunsesem să pot respira doar când visam la momentul când voi ajunge să nu mă mai gândesc la dinți și ajunsesem incapabilă să-mi mai imaginez sau să-mi amintesc cum ar putea fi un asemenea moment.

Dar mi-a trecut. Măcar atâta lucru știu, pentru că atunci când mi-a revenit *sula* de la gât, la optâșpe ani, nu puteam decât să aștept să înceapă *sula* de la dinți.

Baza de pe plajă era mică. Era plaja spre care va fugi președintele Egiptului peste câțiva ani, la capătul unui regim de treizeci de ani, când oamenii ieșiți pe stradă l-au silit să înțeleagă că nu-l mai pot iubi. În ziua de azi o cameră la un hotel de lângă plaja din Sinai costă sute de dolari și plaja e atât de aglomerată, că turiștii care vin în Egipt caută mult și bine un loc gol unde să-și întindă cearșaful; însă în vremurile alea vreo douăzeci de soldați stăpâneau singuri toată bucata aia de pământ, pentru că fusese declarată zonă militară închisă publicului.

În ziua când a ajuns mama nu mai erau decât două fete în toată baza. A povestit că amândouă erau blonde, cu părul scurt. Blondele au făcut amândouă o groază de copii mai târziu, dar numai băieți, iar mama a zis că nici nu-și închipuise c-o să se întâmple altceva, încă din ziua când le-a întâlnit. Nu și le-a imaginat vreodată având fiice. Părul negru și sensibil al mamei îi ajungea până la șoldurile osoase, iar nasul tot spart îi era. Și fetele alea erau tot controloare aeriene. Erau fiice de piloți. Erau mai proaste până și decât mama. Baza nu prea era frecventată de avioane, pentru că se afla prea departe și soldații se duceau acasă doar o dată pe săptămână, pentru că armata nu-și permitea să cheltuie atât pe curse aeriene interne pentru soldații ei. Pe mama

n-o deranja. De când a ajuns și-a dorit să nu mai plece de pe plaja aia.

Slujba în turnul de control aerian era simplă. Pe atunci acolo aterizau doar avioane în cursurile de pilotaj. Mama nu trebuia decât să se asigure că pista era goală și că nu dăduse permisiune de aterizare pentru două avioane în același timp. Dacă suna telefonul roșu trebuia să răspundă, însă nu suna niciodată. În rest, n-avea decât de așteptat. S-a prezentat cu o oră mai devreme în prima tură și de atunci a venit cu o oră mai devreme în toate turele de opt ore. S-a apucat de fumat și și-a cheltuit toți banii de buzunar pe țigări, având grijă să le dea celorlalte două controloare aeriene mai multe țigări decât fuma ea în fiecare zi.

În afară de cele două fete, mai erau vreo douăzeci de soldați în bază. Cei mai mulți se ocupau de aprovizionarea cu combustibil sau erau tehnicieni de sol în Forțele Aeriene. Mai era un bucătar, cel mai în vârstă dintre toți soldații, un bărbat de douăzeci și șapte de ani dintr-un kibbutz din deșert, care făcea tot timpul glume ha-ha-ce-m-am-supărat pe seama mamei, spunând că are pielea maronie ca un tort de ciocolată învechit sau ca rahatul, că n-ar trebui s-o lase în sala lui de mese, oricum pune în pericol sănătatea tuturor, și care o săruta pe gât și-i dădea ouăle fierte tari care rămâneau de la masă.

*

Mama mi-a povestit prima dată de plaja aia după ce i-am explicat despre problema de la gât, că totul a început cu grijele că am grăsime pe gât. Și-a căutat cuvintele, pentru că ea-mi spusese că, odată ce te-ngrași, o să ai mereu fața grasă.

— Știi, nu ai deloc grăsime pe gât, dar și dac-ai avea, ceea ce n-o să se întâmple niciodată, n-o să mori din asta. Știi, dacă ești de treabă, băieții nici nu te pot crede urâtă. Să fii veselă și amuzantă e mult mai important decât să fii frumoasă. Nici un băiat sau fată nu se dă-n vânt după o acritură. Când eram eu în armată aveam

două acrituri frumoase în bază și, deși eram urâtă, toți băieții mă plăceau pentru că eram mereu zâmbitoare.

— Nu erai deloc urâtă! Adică și eu sunt urâtă?

Era înainte să-mi spună mama că-și spărsese nasul.

— Nu! Ești cea mai frumoasă fată din lume. Dar e important să râzi mult. Trebuie să facem cumva să râzi mai mult. Cum de nu mai vin Avișag și Lea pe la noi? Trebuie să ne gândim ce putem face.

La un moment dat în timpul serviciului militar, mama și-a făcut operație estetică la nas. Pare ceva oribil, dar e adevărat. A fost spart și după aia n-a mai fost. Nu prea știu cum a făcut rost de bani, cum și-a aranjat operația, dar a reușit. Prima poză cu ea pe care am văzut-o o înfățișează într-un costum de baie galben dintr-o bucată. Doi băieți la bustul gol o ridică fiecare de câte un braț și ea râde cu atâta poftă, că i se vede omușorul. Are un nas lung perfect. Plaja unde a înotat mama în costumul galben, plaja unde băieții o plăceau pe mama, nu mai e la graniță. La noua graniță, mai apropiată, se află azi taberele conduse de beduini din Egipt, în care-i torturează pe refugiații din Eritreea. Le promit c-o să-i ajute să ajungă din Eritreea în Israel prin Egipt. Contra unei sume de bani. Apoi îi fugăresc, îi prind și le trimit familiilor lor câte-o ureche sau un deget tăiat, cerând o nouă sumă de bani. Însă pe vremea când granița era la capătul plajei băieții au fugărit-o pe mama pe nisip până a făcut bătaie în tălpi.

Verișoara mea m-a sunat odată să mă întrebe în șoaptă, chicotind, dacă e adevărat că mama are un nas fals. Dintotdeauna o invidiasem pe mama pentru nasul ei nobil și când o priveam cum spală vasele într-un tricou rupt și cu baticul pe cap, ea, care dădea sute de shekeli pe o cremă antiacneică pentru fiica ei, dar nu-și mai schimbase periuța de dinți de ani întregi, nu-mi venea să cred că ar fi genul de femeie care-și face operație estetică.

— Păi, maică-mea a zis că și-a făcut operație pentru că avea nasul spart sau așa ceva, dar *oricum*, haios, nu? mi-a șoptit vară-mea la telefon.

În copilărie, mama a tăiat-o pe maică-sa atât de rău, că nici o

cărpă din casă n-a putut să-i oprească sângerarea.

— Nu, am zis, nu-i deloc haios.

N-am devenit niciodată genul de fată care râde mult. Și niciodată n-am întrebat-o pe mama dacă-și făcuse operație la nas.

În luna dinainte să fie deturnat un avion și ea să pledeze pentru compasiune, mama a fost mai fericită decât oricând. Toți băieții din bază o plăceau cu tot cu nasul rupt, pentru că era atât de simpatică – nu exista pericolul să se îndrăgostească vreunul de ea din cauza nasului –, pentru că era o camaradă atât de bună, pentru că-i învelea la culcare după o partidă de table, o lăsau s-o înece în mare și nu se rușinau că țineau în brațe o fată de optâșpe ani în costum de baie. Mama era pe zi ce trece tot mai fericită. Nu se întorsese acasă nici măcar o dată de când sosise în bază, în blocul ăla din Ierusalim plin de copii, bilete loto pierdute, fugăreli prin casă la beție și pui cu gâturile tăiate. Aerul sărat de mare îi umfla părul. Așteptarea în turnul de control îi lungea șirul gândurilor și desena fețe mai interesante. Băieții care o declaraseră regina și distracția lor îi potoleau frica de amintirile pe care încercase toată viața să se convingă că nu le are, așa că nu trebuia să-și distragă tot timpul mintea și-așa că deșteptăciunea a început cât de cât s-o dea afară din casă.

Când și-a făcut operația la nas băieților li s-a părut o adevărată minune. A fost ca în telenovelele argentinienne, când cei doi află în sfârșit că nu sunt frate și soră.

Când a pășit pe nisip au aplaudat-o. Cele două blonde care mai târziu au făcut numai fii au devenit mai tăcute. Apoi au ajutat-o să-și scurteze părul până deasupra umerilor și mergeau cu ea peste tot. Dacă nu s-ar fi întâmplat ce s-a întâmplat, mama ar fi fost gata să devină dictatoare sau, în cel mai bun caz, nevasta unui politician diabolic sau chiar o zeiță rea.

Chiar în ziua în care Ari Milter l-a mușcat pe Iosif Gon de obraz când s-au încăierat pe tema turelor de pază, când de fapt era vorba de pieptul mamei, niște nemți și palestinieni au deturnat un avion israelian care făcuse escală la Atena. În avion se aflau două sute șazeci de civili. Deturnarea a avut ca rezultat

Operațiunea Entebbe sau Operațiunea Ionatan, cum i se mai spune din cauza lui Ionatan, care a fost ucis atunci.

Teroriștii au aterizat în Libia să se alimenteze cu combustibil. Una dintre pasagere, o soră medicală, a mimat un avort spontan ca s-o elibereze în timpul escalei. Era o femeie care voia atât de mult să supraviețuiască, că n-a mai avut nici o jenă. Și avea să supraviețuiască, foarte mult. Profitând de neatenția teroriștilor și-a băgat mâna sub fustă și și-a aruncat tamponul pe jos în avion. Apoi le-a arătat teroriștilor că sângerează între picioare. „Copilul meu“, a spus, „copilul meu moare, s-ar putea să mor și eu și nici măcar nu-s evreică“. Dar de fapt era doar ciclul unei vieți ce nu începuse. Avea un pașaport britanic și unul israelian, dar l-a arătat numai pe cel britanic și teroriștii i-au dat drumul. S-a dus cu avionul la Londra să-și vadă mama, așa cum avusese de gând când luase avionul de Franța din Tel Aviv.

Din Libia teroriștii i-au ordonat pilotului să zboare în Uganda. Au aterizat în aeroportul din Entebbe. Idi Amin, care la început fusese bucătar în armată, ca bucătarul ăla care-i dădea mamei ouă fierte și-o săruta pe gât, pe atunci nu mai era bucătar, ci conducătorul Ugandei. A cooperat cu teroriștii, așa că le-a fost ușor să strângă toți pasagerii într-un terminal. Nemții au început să dea ordine în gura mare, au separat evreii și israelienii de ceilalți pasageri care nu erau evrei.

Ida Borocovici, care nu ridicase vocea în viața ei, nici măcar după ce soțul ei o părăsise după ce-și făcuse niște covrigi și lăsase toate vasele nespălate în chiuvetă, stătea pe podea într-un colț al terminalului și i se părea c-o să se pună pe țipăt din clipă-n clipă. Asta pentru că-și amintea de o zi de miercuri din copilărie, în Polonia, când un bărbat o despărțise de mama și de fratele ei mai mare urlând în germană. Se legăna înainte și înapoi pe podea și ceilalți pasageri îi vedeau chiloții, pentru că era în fustă, și avea impresia c-o să moară dacă nu se pune pe urlat. Până la urmă n-a urlat și a murit, dar împușcată de un israelian, nu în ziua aia când nemții i-au lăsat liberi pe toți, în afară de evrei.

Căpitanul avionului, care nu era evreu, a insistat să rămână,

pentru că el era căpitanul, în definitiv. Tot personalul avionului, unsprezece oameni cu totul, a rămas cu el. N-a murit nici unul, însă Air France l-a concediat pentru că a rămas. Până la urmă Itzhak Rabin, pe atunci prim-ministru al Israelului, i-a închinat o placă memorială ca ocrotitor al poporului evreu, iar mai târziu Itzhak Rabin a fost încă o dată prim-ministru și a fost împușcat de un evreu israelian care-l ura.

Contează sau nu, căpitanul a rămas, deși nu prea se știe dacă a fost de vreun ajutor în misiunea de salvare. Teroriștii voiau ca toate națiunile astea din Europa și Israelul să elibereze niște rebeli și anarhiști din închisoare. Toată lumea, chiar și mama, a crezut că asta se va întâmpla. Soldații de pe plaja aia se întrebau dacă teroriștii o să se alimenteze cu combustibil în baza lor și, dacă da, dacă bucătarul o să încerce să oprească decolarea avionului cu tot cu teroriști, pentru că pe vremuri niște teroriști aruncaseră în aer autobuzul în care se afla mama bucătarului și aceasta orbise. Tot timpul se ruga de bucătar să-i pună capăt zilelor.

Teroriștii au anunțat c-o să înceapă să omoare oameni pe întâi iulie, dar până la urmă s-au învoit să aștepte până pe patru iulie, o zi simbolică pentru americani. O femeie de șaptezeci și cinci de ani pe nume Dora a început să vomite pe mocheta roșie din terminal de cum s-a dat jos din avion, așa că teroriștii au lăsat-o să meargă la un spital din Uganda, pentru că încă nu era întâi iulie și nu puteau s-o omoare.

Nimeni n-a crezut c-o să fie vreo misiune de salvare, în afară de oamenii trimiși să salveze ostaticii. Când telefonul roșu al mamei a început să sune, era cinci dimineața și era singură în turnul de control. Își desena pe gleznă chipul unei fete. Nu știa de ce, dar fata părea fie mirată, fie supărată și, oricât a încercat să-i deseneze ochii altfel, n-a reușit. S-a ales cu o pată de cerneală albastră pe pielea smeadă.

Când a sunat telefonul a scos un urlet. Asta pentru că se simțea împăcată și pentru că nu mai auzise niciodată cum suna un telefon. În apartamentul din Ierusalim n-aveau telefon, era unul cu fise la intrarea în piață. Când a ridicat receptorul roșu a auzit

pe fir o voce de bărbat. Nu semăna deloc cu vocile piloților care se auzeau prin stație. Bărbatul părea în aceeași încăpere cu ea și-i șoptea la ureche.

Bărbatul i-a cerut să-i spună numele și codul de identificare personal, precum și gradul. Ea a trebuit să-și repete numele de familie, pentru că era yemenit, iar bărbatul a rămas surprins. Apoi bărbatul i-a spus că dacă dezvăluia cuiva din bază sau din lume ordinele lui o să ajungă în fața tribunalului militar și o să pună în pericol viața a mai bine de o sută de evrei.

Toată lumea credea că ostaticii o să moară sau c-o să fie dați la schimb pe alți ostatici. Nimeni nu credea că e posibil să fie salvați. Toată lumea în afară de mama părea să cunoască un prieten de-al vreunei mătuși sau un profesor sau un frate care se afla printre ostatici. Era de-ajuns ca vreun soldat îngrijorat să-i spună mamei sale îngrijorate și așa toată țara avea să afle că ostaticii erau în avion, până și arabii din țară. Chiar și când avionul zbura pe cer se temeau să nu-l doboare cineva. Și nu știau că Dora era deja moartă, vârată într-o ladă. Credeau că numai dacă operațiunea rămâne secretă încă puteau s-o salveze din spital.

Dar aveau nevoie de sendvișuri. Ostaticii nu mai mâncaseră de zile întregi. Se așteptau să aterizeze la un spital de campanie al armatei, în Kenya, și să li se dea acolo de mâncare, dar nici un ostatic nu era rănit, așa că n-avea rost să aterizeze acolo.

Bărbatul i-a spus mamei la telefon să facă sendvișuri, câte putea.

— Ce fel de sendvișuri? a întrebat mama, iar bărbatul s-a ha-ha-supărat pe ea.

Era ha-ha-supărat, dar și ușurat, pentru că avea impresia că trimite la moarte niște oameni, pe lângă cei o sută de evrei care oricum aveau să moară, și fata asta de treabă cu voce împlânzită de primele țigări fumate și de șocul tinereții îi cerea sfaturi culinare.

— Alege tu, a spus bărbatul la telefon. Eu sunt locotenent și tu, simplu soldat, îmi ceri dispoziții culinare. E treaba ta.

Mama mai avea douăzeci de minute până ieșea din tură. A

desenat două fețe. S-a gândit ce sendviș îi place cel mai mult. Pastramă cu maioneză și ardei capia. N-aveau nici un ingredient din astea în bază pentru că toate se stricau repede, de-asta și erau gustoase.

Până la urmă sarcina de a da instrucțiuni pentru prepararea sendvișurilor pentru ostaticii eliberați i s-a părut cea mai grea din toată viața ei. Nici nu crezuse că poate și nici n-ar fi făcut așa ceva, și tocmai pentru că era ceva atât de greu după ce a făcut-o o dată a știut că poate s-o facă și a doua oară și i-a intrat în obicei.

Mama trebuia să pledeze pentru compasiune.

— E un schimb de ostatici, nu? O să aterizeze cu deținuții ăia palestinieni la noi în bază ca să se alimenteze și după aia îi duc în Uganda și tu-mi ceri *mie* acum să le fac sendvișuri, i-a zis bucătarul mamei.

Nici măcar n-a încercat s-o sărute pe gât.

— Nu pot să-ți zic despre ce e vorba. Bărbatul de la telefonul roșu mi-a zis că n-am voie să zic.

— Telefonul roșu? Asta are de-a face cu un schimb de prizonieri. Și vor să le fac *eu* sendvișuri?

— Nu pot să-ți zic despre ce e vorba. Dar chiar trebuie să faci sendvișuri. O groază de sendvișuri. Cât mai multe.

— Las' că le dau eu sendvișuri. O să scuip în sendvișurile lor, o să mă piș în ele, o să pun otravă de șobolani în ele.

Mama nu știa ce să facă. Și-a amintit că era fiica unui mocăit. Și-a amintit cât de încântată a fost când lama aia a pătruns prea adânc în pielea de pe brațul surorii ei, în copilărie. Și-a mângâiat șaua nasului și și-a amintit că era drept acum și că era frumoasă.

— Te rog să nu le faci nimic sendvișurilor.

— De ce?

— Nu poți să faci așa ceva, n-o să te las, a spus mama – uneori îi plăcea să spună lucruri imposibile ca și cum n-ar fi fost așa. Nu poți, a zis ea.

Dac-ar fi fost fiică de pilot, dacă n-ar fi trăit douăzeci de ani cu nasul spart, ar fi putut să-i repete asta bucătarului până ar fi ajuns să funcționeze poate șmecheria. Dar, cum mama nu se născuse așa,

mai trebuia să spună ceva. Trebuia să pledeze pentru compasiune nu pentru că așa voia, ci pentru că n-avea de ales în împrejurările date.

— Și dacă vreunul din deținuți e nevinovat?

— Maică-mea e oarbă, a spus bucătarul. Taică-meu tre' s-o ducă la baie și s-o așeze pe budă. Și cel mai probabil nici unul nu-i nevinovat. Armata nici nu e-n stare să aresteze toți vinovații.

— Și dacă unul din deținuți a făcut doar o greșeală? Ceva ce nu și-a dorit să facă și s-a trezit făcând?

— Atunci, orice-aș face am dreptate. Atunci o să știe că a greșit.

— Dacă a pățit ceva?

— Ce să pățească?

— Ceva. Făceau altceva și au pățit ceva. Tu n-ai pățit niciodată nimic în timp ce făceai altceva?

— Ce să pățesc?

— Ceva. Erai undeva și te-ai trezit în altă parte, de exemplu. Sau ai luat autobuzul și nu n-ai mai știut de ce l-ai luat după ce-ai urcat.

— Eu nu merg niciodată cu autobuzul, a spus bucătarul.

— Te rog, nu le face nimic sendvișurilor.

— Eu nu merg cu autobuzul.

Când el a repetat că nu merge cu autobuzul mama a știut că o înțelege. Ea nu știa ce zice decât odată ce pronunța cuvintele, dar când s-a oprit din vorbit, altcineva, un bucătar care o sărutase pe gât chiar și pe vremea când avea nasul spart, o înțelegea și el.

La sfârșitul celor trei ani, mama a luat cele trei mii de shekeli pe care tatăl ei i-i dădea fiecărei fiice după ce termina armata. S-a dus cu avionul în Franța, s-a angajat ca dădacă și a cunoscut un bărbat pe care-l iubea prea mult și care i-a trezit dorința de a trăi o viață foarte previzibilă atunci când i-a spus că nu pot să fie împreună. Când a aterizat înapoi în Israel avea destui bani cât să se înscrie la o școală de vară la desen, dar atât. Surorile mai mari deja erau profesoare, asistente sociale sau mame. Mai târziu cea mai mare rușine a ei a fost că s-a dus la școala aia de vară. A fost ultima ei debarcare după cei trei ani petrecuți pe plajă. Eu nu i-

am văzut nici un desen și nici n-am văzut-o vreodată desenând. După ce m-am născut.

Nimeni n-a crezut c-o să fie vreo misiune de salvare, nimeni în afară de oamenii care au salvat ostaticii. Doar unul dintre ei a murit. Numele lui era Ionatan Netaniahu – fratele lui a fost prim-ministru de două ori. Avioanele n-au trecut prin bază ca să se alimenteze în drum spre Uganda. Au făcut escală în Nairobi, Kenya. Pe atunci guvernul încă discuta posibilitatea de a salva ostaticii pe calea oceanului. De-abia în Etiopia au primit cei din echipa de salvare permisiunea să-și pună planul în aplicare. Au aterizat pe întuneric, fără zgomot. Îi așteptau mașinile, una dintre ele semănând perfect cu Mercedesul lui Idi Amin. Unul dintre agenții de securitate ugandezi care n-avea carnet, dar era interesat de mașini și sperase să-și ia un Mercedes, știa că Amin își schimbase mașina în urmă cu o săptămână. Și-a chemat prietenul și au oprit mașina. Apoi un soldat israelian l-a ucis cu un pistol cu amortizor. Apoi soldatul israelian l-a ucis și pe prietenul lui. Mașina s-a pus în mișcare. Un soldat pe nume Roy s-a uitat pe geam și a văzut că prietenul încă mișca. Roy era un sergent de douăzeci de ani și acum îi are pe conștiință pe cei uciși în misiunea de salvare. L-a ucis pe prieten cu kalașnikovul pe geam, făcând o groază de zgomot. Așa au aflat teroriștii că erau terminați cu trei minute înainte să dea israelienii buzna în terminal. S-au ascuns în baie și o femeie din grupul lor a plâns, dar până la urmă au fost cu toții omorâți.

Soldații israelieni au omorât-o din greșeală pe Ida Borocovici, care nici măcar n-a urlat. Au mai împușcat și un băiat de nouășpe ani care ar fi ajuns și el soldat, ca soldații israelieni care l-au împușcat din greșeală când au dat năvală înăuntru, numai că el se născuse în Franța și era la facultate. Un soldat israelian a fost împușcat în gât de lunetiștii ugandezi și până a murit, treizeci și doi de ani mai târziu, n-a mai fost în stare să-și miște decât pleoapele. Au murit patruzeci și șapte de soldați ugandezi. Sute de kenieni au murit două zile mai târziu pentru că Idi Amin s-a

înfuriat că-i lăsaseră pe israelieni să se alimenteze cu combustibil. Nu-i lăsaseră să se alimenteze, erau doar niște oameni, niște kenyeni, dar au murit. În 1979, după ce s-a terminat războiul dintre Uganda și Tanzania și Idi Amin nu mai era, au găsit cadavrul Dorei, femeia care a vomitat mâncarea din avion pe mocheta roșie a terminalului. Au găsit-o îngropată pe o plantație de trestie de zahăr, la treizeci de kilometri de spitalul din Kampala. Soldații ugandezi o săltaseră din patul de spital la câteva ore după ce s-a terminat operațiunea de salvare. Doctorul ugandez și două asistente au încercat să-i oprească, așa că soldații i-au împușcat și i-au lăsat să moară în hol. Pe Dora au împușcat-o după ce-au vârat-o în ladă. Au împușcat-o chiar înainte să sune telefonul roșu al mamei.

*

Pe vremuri credeam că mama trăiește doar de dragul meu.

Misiunea de salvare Entebbe a fost cea mai de succes operațiune de recuperare a ostaticilor din istorie. Multe armate au luat-o ca model în misiunile lor, dar tot au dat greș, nu din vina lor. Primul eșec a fost Operațiunea Lumina Serii, din Iran, cu zece ani înainte de nașterea mea. Americanii oricum n-avuseseră nici o șansă. Avioanelor tot li se termina carburantul și se ciocneau unele de altele, apoi luau foc, apoi își uitau componente împrăștiate în țări prea îndepărtate. Până la urmă oamenii mureau. Apoi a avut loc un schimb de ostatici. Mi-ar plăcea să vă spun că înainte să plec în armată m-am gândit la fiica unei americance dintr-un turn de control care a trebuit să pună un bucătar american să facă sendvișuri pentru schimburi de ostatici și nici nu i-a păsat dacă punea sau nu otravă în ele, dar de fapt mi-era atât de teamă, că nu vedeam mai departe de propriile degete și nu mă gândeam decât la mine.

— Mamă, mi-e frică, mi-e frică să mă duc.

— De ce să-ți fie frică? Ai optâșpe ani, Yael. Soră-ta s-a

descurcat de minune.

— De ce-ar putea să fie. De toate lucrurile care s-ar putea întâmpla.

— Cum ar fi?

— Cum de l-ai convins pe bucătar să nu pună otravă în sendvișuri? Spune-mi. Mai povestește-mi odată, de parcă nu mi-ai mai povestit.

— Ce tot zici acolo? Eu doar respectam niște ordine, a zis mama.

Uneori vorbea de parcă nu mai spusese niciodată nimic înainte.

— Mă tem c-o să mă pună de pază la vreun punct de control, c-o să mă arunce cineva în aer.

— Soldatul ăla a pățit-o pentru că n-a respectat ordinele. Era genul care nu respecta nici un ordin. N-a avut grijă destul la palestinianul ăla pe care-l controla. Dacă respecți ordinele n-o să pățești nimic.

— De unde știi că așa era soldatul ăla? De unde știi că nu respecta ordinele?

— Mi-a zis Dahlia. Blonda cu care am fost în armată. Nu mai vorbiserăm de câțiva ani, dar m-a sunat să mă întrebe ce slujbe se găsesc prin zona noastră. Ei, oricum, fiica ei a fost în armată cu băiatul ăla. A văzut cât de neglijent era.

Dar îmi zisese înainte, îmi repetase. Amândouă blondele nu avuseseră decât fii. Uneori spunea lucruri imposibile și reușeam să le cred, dar până la un punct.

Pe vremuri credeam că mama trăiește nu de dragul ei, ci de al meu, dar când mi-a zis că sunase Dahlia m-am gândit că singurul adevăr era că ea nu trăia deloc, nici măcar de dragul ei. Și dac-ar fi trăit de dragul ei, tot n-ar fi putut să trăiască de dragul meu.

Și totuși m-am bucurat că mergeam doar noi două în baza de repartiții în ziua aia. M-am bucurat că nu chemasem nici un prieten.

— Mamă, mi-e frică, am spus. Mi-e atât de teamă, că nici nu-mi simt degetele. Iar mi le trosnesc sub bărbie. Mă tem să nu se-

ntâmples ceva.

— Ce să se-ntâmples, Yaeli?

— Sunt o groază de posibilități.

Așa vorbeam cu mama în autobuzul ce mă ducea la autobuzul ce mă ducea la baza de repartiții. După o vreme șoferul a început să facă haz cu noi și, deși spusese în glumă că vorbim prea tare, chiar voia să tăcem.

Sendvișurile pregătite de bucătar erau bune. Aveau curcan, roșii, muștar și maioneză. Mama ar fi vrut să-i vadă pe ostatici mușcând din ele.

La începutul acelei zile am crezut că poate o să se întâmple ceva și la sfârșitul ei o să rămân acasă cu mama, dar până la urmă nu s-a întâmplat nimic. Toată dimineața am fost la cumpărături, după șosete și cremă de pantofi. După-amiază am luat autobuzul până la autobuzul care m-a dus în baza de repartiții. Ne-am certat un pic. Apoi i-am spus că n-o să pățesc nimic. Mă tot pieptăna și a rămas cu peria în mână după ce m-am urcat în autobuz. Pe geam am văzut-o cum o ține în mâinile smede, stând în picioare pe trotuar. Apoi șoferul a apăsă pedala și n-am mai văzut-o. Și așa a început totul.